



Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Συμβούλιο

2016/C 299/01	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Ιταλίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Ιταλίας για το 2016	1
2016/C 299/02	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Ισπανίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Ισπανίας για το 2016	7
2016/C 299/03	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Ηνωμένου Βασιλείου για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης του Ηνωμένου Βασιλείου για το 2016	12
2016/C 299/04	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Πολωνίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σύγκλισης της Πολωνίας για το 2016	15
2016/C 299/05	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Γερμανίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Γερμανίας για το 2016	19
2016/C 299/06	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Τσεχικής Δημοκρατίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σύγκλισης της Τσεχικής Δημοκρατίας για το 2016	23
2016/C 299/07	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Κύπρου για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Κύπρου για το 2016	27
2016/C 299/08	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Βουλγαρίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σύγκλισης της Βουλγαρίας για το 2016	32

2016/C 299/24	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Λουξεμβούργου για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας του Λουξεμβούργου για το 2016	101
2016/C 299/25	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Μάλτας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Μάλτας για το 2016	105
2016/C 299/26	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Πορτογαλίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Πορτογαλίας για το 2016	109
2016/C 299/27	Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2016, σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Γαλλίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Γαλλίας για το 2016	114

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Ιταλίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Ιταλίας για το 2016

(2016/C 299/01)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ιταλία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπειριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽¹⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Ιταλία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.

- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Ιταλία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Ιταλίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιλάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Ιταλία εμφανίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, η επιβράδυνση της παραγωγικότητας, εμποδίζει την ανάκαμψη της ανταγωνιστικότητας και δυσχεραίνει τη μείωση του υψηλού δείκτη δημόσιου χρέους. Η ανάγκη να αναληφθεί δράση για να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στην ιταλική οικονομία και, δεδομένου του μεγέθους της, μετάδοσης αρνητικών δευτερογενών αποτελεσμάτων στην οικονομική και νομισματική ένωση, είναι ιδιαίτερα σημαντική.
- (3) Στις 28 Απριλίου 2016, η Ιταλία υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το Πρόγραμμα Σταθερότητας για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτιμάται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Ιταλία υπάγεται στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος κατά την περίοδο 2013-2015 και στον κανόνα για το χρέος από το 2016. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να ανέλθει στο 132,7 % το 2015 και σταδιακά να υποχωρήσει στο 123,8 % το 2019. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να σταθεροποιηθεί το 2016 και να αρχίσει να υποχωρεί κάπως μόνο από το 2017. Η εφαρμογή του σημαντικού προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων που υπέβαλαν οι ιταλικές αρχές αποτελεί βασική πρόκληση για την Ιταλία, λόγω της αναμενόμενης συμβολής του στην προσπάθεια μείωσης του χρέους. Μολονότι οι ιδιωτικοποιήσεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τα σχέδια το 2015, ο στόχος για έσοδα 0,5 % ετησίως από ιδιωτικοποιήσεις την περίοδο 2016-2018 και 0,3 % το 2019 φαίνεται πολύ φιλόδοξος, λόγω και των καθυστερήσεων που σημειώθηκαν σε ορισμένα προγράμματα ιδιωτικοποιήσεων. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο.
- (6) Στις 18 Μαΐου 2016, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι η Ιταλία δεν σημείωσε επαρκή πρόοδο προς την κατεύθυνση της συμμόρφωσης με τον κανόνα για το χρέος το 2015. Η ανάλυση περιελάμβανε όλους τους σχετικούς παράγοντες και κατέληγε στο συμπέρασμα ότι το κριτήριο του χρέους θα πρέπει να θεωρείται ότι πληρούται. Η Επιτροπή θα επανεξετάσει την αξιολόγησή της σε νέα έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης με βάση τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016 και υπό το πρίσμα των νέων πληροφοριών που θα υπάρχουν σχετικά με τη συνέχιση της πορείας προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου για το 2017.
- (7) Την άνοιξη του 2015 επιτράπηκε στην Ιταλία προσωρινή απόκλιση 0,4 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ από την απαιτούμενη πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016, προκειμένου να ληφθούν υπόψη μεγάλες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με θετικό αντίκτυπο στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Στο σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος του 2016 η Ιταλία είχε ζητήσει πρόσθετη απόκλιση 0,1 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ από την απαιτούμενη πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016, προκειμένου να ληφθούν υπόψη άλλες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με θετικό

⁽¹⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

αντίκτυπο στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Οι λεπτομέρειες που διέπουν όλες αυτές τις μεταρρυθμίσεις καθορίστηκαν με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Ιταλίας για το 2016, το οποίο επιβεβαιώνει σε γενικές γραμμές το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων. Οι τομείς μεταρρυθμίσεων που αναφέρονται στο πρόγραμμα ως τομείς με αντίκτυπο στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών περιλαμβάνουν τα εξής: i) δημόσια διοίκηση και απλούστευση· ii) αγορές προϊόντων και υπηρεσιών· iii) αγορά εργασίας· iv) αστική δικαιοσύνη· v) εκπαίδευση· vi) μετατόπιση της φορολογίας· vii) μέτρα για τη μείωση του αριθμού μη εξυπηρετούμενων δανείων και τη μεταρρύθμιση των διαδικασιών αφερεγγυότητας· και viii) επανεξέταση των δαπανών ως χρηματοδοτικό μέτρο. Ο αντίκτυπος αυτών των μεταρρυθμίσεων στο πραγματικό ΑΕΠ εκτιμάται από τις αρχές σε 2,2 εκατοστιαίες μονάδες έως το 2020, πράγμα που φαίνεται να είναι εφικτό. Εάν εφαρμοστούν πλήρως και εγκαίρως, οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Η Ιταλία μπορεί, επί του παρόντος, να αξιολογηθεί ότι πληροί τις προϋποθέσεις για την αιτούμενη προσωρινή απόκλιση 0,5 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ το 2016, υπό την προϋπόθεση ότι θα εφαρμόσει κατάλληλα τις συμφωνημένες μεταρρυθμίσεις, που θα παρακολουθούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, και με την επιφύλαξη των όρων που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 10.

- (8) Στο σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος του 2016 η Ιταλία είχε ζητήσει πρόσθετη απόκλιση 0,3 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ από την απαιτούμενη πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016, προκειμένου να ληφθούν υπόψη εθνικές δαπάνες για επενδύσεις σε έργα που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Οι πληροφορίες που παρέχονται από το Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2016 φαίνεται να επιβεβαιώνουν ότι η απόκλιση της Ιταλίας από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016 χρησιμοποιείται αποτελεσματικά για τους σκοπούς της αύξησης των επενδύσεων. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες αμφιβολίες σχετικά με το αν είναι εφικτό το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συγχρηματοδότηση επενδύσεων κατά τη διάρκεια του 2016. Η Ιταλία μπορεί, επί του παρόντος, να αξιολογηθεί ότι πληροί τις προϋποθέσεις για προσωρινή απόκλιση 0,25 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ το 2016 εφόσον υλοποιήσει επαρκώς τις προβλεπόμενες επενδύσεις και με την επιφύλαξη των όρων που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 10. Η Επιτροπή θα προβεί σε εκ των υστέρων αξιολόγηση προκειμένου να εξακριβώσει το πραγματικό ποσό των εθνικών δαπανών σε συγχρηματοδοτούμενα σχέδια επενδύσεων και του σχετικού περιθωρίου για το οποίο η Ιταλία είναι επιλέξιμη στο πλαίσιο της λεγόμενης «ρίθτρας επενδύσεων».
- (9) Το Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2016 αναφέρει ότι οι δημοσιονομικές επιπτώσεις της έκτακτης εισροής προσφύγων, καθώς και τα έκτακτα μέτρα ασφαλείας είναι σημαντικά και ότι αυτά πρέπει να θεωρηθούν ασυνήθεις περιστάσεις που εκφεύγουν του ελέγχου της κυβέρνησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 και στο άρθρο 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Κατά την Επιτροπή, ο πρόσθετος αντίκτυπος είναι σύμφωνος με τις εκτιμήσεις του Προγράμματος Σταθερότητας και ανέρχεται σε 0,03 % του ΑΕΠ το 2015 και 0,04 % το 2016 για δαπάνες που σχετίζονται με τους πρόσφυγες και σε 0,06 % του ΑΕΠ το 2016 για μέτρα ασφαλείας. Σε σχέση με αυτό, η Ιταλία ζήτησε προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Οι διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 και του άρθρου 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 καλύπτουν αυτές τις πρόσθετες δαπάνες, διότι η εισροή προσφύγων, καθώς και η σοβαρότητα της τρομοκρατικής απειλής συνιστούν έκτακτες περιστάσεις, ο αντίκτυπός τους στα δημόσια οικονομικά της Ιταλίας είναι σημαντικός και δεν θα διακυβευόταν η βιωσιμότητα αν επιτρεπόταν απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Ως εκ τούτου, η απαιτούμενη προσαρμογή για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου για το 2015 έχει μειωθεί προκειμένου να ληφθούν υπόψη πρόσθετες δαπάνες για τους πρόσφυγες. Όσον αφορά το 2016, η τελική αξιολόγηση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα επιλέξιμα ποσά, θα πραγματοποιηθεί την άνοιξη του 2017 με βάση παρατηρηθέντα στοιχεία που θα παράσχουν οι ιταλικές αρχές.
- (10) Στη γνώμη της σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος της Ιταλίας για το 2016, η Επιτροπή ανέφερε ότι, στο πλαίσιο της «σφαιρικής εκτίμησης» ενδεχόμενης απόκλισης από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η πιθανή επιλεξιμότητα της Ιταλίας για ευελιξία στο πλαίσιο του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, και να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο κατά πόσον η απόκλιση από την πορεία προσαρμογής θα χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά για την αύξηση των επενδύσεων· στην ύπαρξη αξιόπιστων σχεδίων για τη συνέχιση της πορείας προσαρμογής για την επίτευξη του ΜΔΣ· και στην πρόοδο όσον αφορά το πρόγραμμα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, λαμβανομένων υπόψη των συστάσεων του Συμβουλίου. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η Ιταλία είναι επιλέξιμη για επιπλέον περιθώριο 0,35 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ για το 2016, λαμβανομένων υπόψη της πρόοδου που έχει σημειωθεί στο πρόγραμμα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, των προγραμματισμένων επενδύσεων, καθώς και της δέσμευσης της κυβέρνησης να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με την πορεία προσαρμογής προς τον ΜΔΣ το 2017, την οποία η Επιτροπή θα αξιολογήσει εκ νέου το φθινόπωρο.
- (11) Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, η προβλεπόμενη διαρθρωτική επιδείνωση κατά — 0,7 % του ΑΕΠ το 2016 επισημαίνει τον κίνδυνο απόκλισης από τις υποχρεώσεις της Ιταλίας στο πλαίσιο του προληπτικού

σκελούς του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, λαμβανομένων υπόψη της επιτρεπόμενης απόκλισης για επενδύσεις και της εφαρμογής διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Το 2017, υπό την προϋπόθεση αμετάβλητων πολιτικών, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής η διαρθρωτική προσπάθεια το 2017 θα είναι μηδενική με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από την απαιτούμενη διαρθρωτική προσαρμογή του 0,6 % του ΑΕΠ. Η Ιταλία δεν προβλέπεται να συμμορφωθεί με τον κανόνα για το χρέος το 2016 και το 2017.

- (12) Συνολικά, με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σταθερότητας του 2016 και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Ιταλίας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Η Επιτροπή θα επανεκτιμήσει τη συμμόρφωση της Ιταλίας με την απαιτούμενη προσαρμογή για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου με βάση τις φθινοπωρινές προβλέψεις του 2016, όταν θα είναι διαθέσιμες νέες πληροφορίες σχετικά με τη συνέχιση της πορείας προσαρμογής της Ιταλίας για την επίτευξη του ΜΔΣ για το 2017, συμπεριλαμβανομένου του σχεδίου δημοσιονομικού προγράμματος του 2017.
- (13) Παρόλο που οι πρωτοβουλίες για τη μεταρρύθμιση του δημοσιονομικού πλαισίου είναι σε εξέλιξη, μόνο περιορισμένα μέτρα έχουν ληφθεί μέχρι στιγμής για να διασφαλιστεί η συμβολή της επανεξέτασης των δαπανών στη δημοσιονομική εξυγίανση. Συγκεκριμένα, οι στόχοι επανεξέτασης των δαπανών έχουν μειωθεί περαιτέρω και το γεγονός ότι η επανεξέταση των δαπανών δεν εντάσσεται πλήρως στη διαδικασία του προϋπολογισμού επιβαρύνει τη συνολική αποτελεσματικότητα του εγχειρήματος. Η ολοκλήρωση της συνολικής μεταρρύθμισης της δημοσιονομικής διαδικασίας που είναι σε εξέλιξη από το 2009 αναμένεται να αντιμετωπίσει αυτή την αδυναμία και κατ' αυτό τον τρόπο η διαδικασία του προϋπολογισμού να αποκτήσει μια πιο προσανατολισμένη στις επιδόσεις προσέγγιση. Για να βελτιωθεί η βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους, είναι επίσης σημαντικό να επιταχυνθεί η εφαρμογή του σχεδίου ιδιωτικοποιήσεων. Το φορολογικό σύστημα της Ιταλίας δυσχεραίνει την οικονομική απόδοση και εξακολουθεί να αντιμετωπίζει διάφορα προβλήματα. Τα προβλήματα αυτά συνδέονται με την πολύ χαμηλή φορολογική συμμόρφωση και την από μακρού αναμενόμενη μεταρρύθμιση των φορολογικών δαπανών, ιδίως όσον αφορά τους μειωμένους συντελεστές του φόρου προστιθέμενης αξίας, καθώς και του παλαιού συστήματος των κτηματολογικών αξιών. Πρόκειται για πτυχές του εξουσιοδοτικού νόμου για τη μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος που δεν εφαρμόστηκαν ή εφαρμόστηκαν μόνο εν μέρει. Επιπλέον, πρόσφατες εξελίξεις, όπως η κατάργηση του φόρου ακίνητης περιουσίας για την πρώτη κατοικία, δεν συνάδουν με τον στόχο διεύρυνσης της φορολογικής βάσης και μετατόπισης της φορολογικής επιβάρυνσης από τους παραγωγικούς συντελεστές στην ιδιοκτησία και την κατανάλωση.
- (14) Η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης αποτελεί σημαντικό βήμα το οποίο, εάν θεσπιστούν και τεθούν σε εφαρμογή τα απαιτούμενα νομοθετικά διατάγματα, θα επιτρέψει στην Ιταλία να αξιοποιήσει τα αναμενόμενα οφέλη όσον αφορά τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του δημόσιου τομέα. Τα νομοθετικά διατάγματα που πρότείνει η κυβέρνηση τον Ιανουάριο 2016 για τις κρατικές επιχειρήσεις και τις τοπικές δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και το επικείμενο διάταγμα για την απασχόληση στον δημόσιο τομέα, έχουν ιδιαίτερη σημασία για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών των αδυναμιών. Ενώ ελήφθησαν πρόσφατα μέτρα για την ενίσχυση της καταπολέμησης της διαφθοράς, μεταξύ άλλων με αύξηση των ποινών και των προθεσμιών παραγραφής για συγκεκριμένα αδικήματα διαφθοράς, έχει ανασταλεί η συστηματική αναθεώρηση των διατάξεων περί παραγραφής που συνιστάται από καιρό. Η λογιστική απάτη αποτελεί επίσης σημαντικό πρόβλημα. Στον τομέα της δικαιοσύνης, οι μακρές δικαστικές διαδικασίες και οι πολυάριθμες εκκρεμείς αστικές και εμπορικές υποθέσεις εξακολουθούν να αποτελούν μείζονες προκλήσεις. Η εκ του σύνεγγυς παρακολούθηση των επιπτώσεων των μέτρων που ελήφθησαν τα τελευταία έτη για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων θα επιτρέψει να αξιολογηθεί κατά πόσον είναι αναγκαίο να ληφθούν συμπληρωματικά μέτρα.
- (15) Έχει σημειωθεί σχετική πρόοδος ως προς τη βελτίωση της ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων του τραπεζικού κλάδου. Αν και η εισαγωγή νέων υποθέσεων μη εξυπηρετούμενων δανείων επιβραδύνθηκε κατά τους τελευταίους μήνες, ο αριθμός τους παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα και εξακολουθεί να ασκεί πίεση στην κερδοφορία και στους πόρους των τραπεζών. Επιπλέον, το σύστημα αφερεγγυότητας και το πλαίσιο είσπραξης οφειλών της Ιταλίας δεν είναι ευνοϊκά αρκετά την ταχεία ρύθμιση των απομειωμένων δανείων. Από τα μέσα του 2015, θεσπίστηκαν πολλοί νόμοι για την απλούστευση και επίσπευση των διαδικασιών αφερεγγυότητας και εκποίησης, ενώ υποβλήθηκε σχέδιο εξουσιοδοτικού νόμου για την οργανική μεταρρύθμιση του πτωχευτικού κανονιστικού πλαισίου. Ωστόσο, τα αποτελέσματα των εν λόγω μεταρρυθμίσεων όσον αφορά τη διάρκεια των διαδικασιών και τις εισπράξεις δεν έχουν διαφανεί ακόμη. Από τις αρχές του 2015, η Ιταλία θέσπισε διάφορα μέτρα για την αντιμετώπιση των αδυναμιών στην εταιρική διακυβέρνηση των τραπεζών της, ιδίως όσον αφορά τις μεγαλύτερες συνεταιριστικές τράπεζες, τις τράπεζες με ιδρύματα ως μετόχους και τις μικρές τράπεζες αμοιβαίων κεφαλαίων. Η πλήρης εφαρμογή αυτών των μεταρρυθμίσεων θα συμβάλει στο να καταστεί ο τομέας ανθεκτικότερος και να εξασφαλιστεί αποδοτικότερη κατανομή των πόρων στην πραγματική οικονομία. Μολονότι η χαμηλή αποδοτικότητα στον τραπεζικό τομέα εμποδίζει την κερδοφορία και τη δημιουργία εσωτερικού κεφαλαίου, το περιβάλλον χαμηλής οικονομικής ανάπτυξης και χαμηλών επιτοκίων αποτελεί επιπλέον πρόκληση. Το νέο πλαίσιο εξυγίανσης των τραπεζών της ΕΕ⁽¹⁾ έχει αλλάξει το προφίλ κινδύνου των ομολόγων που εκδίδονται από τράπεζες, εκ των οποίων σημαντικές ποσότητες κατέχονται από Ιταλούς πελάτες λιανικής, γεγονός το οποίο υπογραμμίζει τη σημασία των χρηματοοικονομικών γνώσεων του ευρύτερου κοινού.

(1) Οδηγία 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και των οδηγιών 2001/24/ΕΚ, 2002/47/ΕΚ, 2004/25/ΕΚ, 2005/56/ΕΚ, 2007/36/ΕΚ, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 190).

- (16) Το 2015 η Ιταλία αναμόρφωσε ριζικά τους κανόνες και τους θεσμούς της αγοράς εργασίας μέσω της μεταρρύθμισης του λεγόμενου «νόμου για την απασχόληση». Η εφαρμογή της μεταρρύθμισης των ενεργητικών πολιτικών της αγοράς εργασίας είναι βασική για την ενεργοποίηση εκείνων που είναι περισσότερο απομακρυσμένοι από την αγορά εργασίας, και ιδίως των μακροχρόνια ανέργων και των νέων. Επί του παρόντος υπάρχει ένα φάσμα διοικητικών και πολιτικών προκλήσεων και προκλήσεων που σχετίζονται με τους πόρους. Ειδικότερα, αυτό απαιτεί την ενίσχυση των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και τη στενή παρακολούθηση της παροχής υπηρεσιών. Το σύστημα μαθητείας έχει αναθεωρηθεί ώστε να περιλαμβάνει επίσης ενηλίκους που απολύθηκαν και να διευρύνει τις ευκαιρίες για τους νέους, αλλά η εφαρμογή του είναι ακόμη σε εξέλιξη. Οι δευτεροβάθμιες διαπραγματεύσεις δεν είναι αρκετά ανεπτυγμένες στην Ιταλία και αυτό εμποδίζει την υιοθέτηση από τις επιχειρήσεις καινοτόμων λύσεων που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την παραγωγικότητα και να καταστήσουν τους μισθούς πιο ευέλικτους απέναντι στις συνθήκες της αγοράς εργασίας. Πρέπει να ληφθούν μέτρα σε αυτόν τον τομέα κατόπιν διαβουλεύσεων με τους κοινωνικούς εταίρους και σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές. Οι κοινωνικοί εταίροι δεν έχουν καταλήξει ακόμη σε συμφωνία σχετικά με τη μεταρρύθμιση των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Αναμένεται μεταρρύθμιση έως το τέλος του 2016, σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων. Το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας είναι από τα χαμηλότερα στην ΕΕ. Οι γυναίκες απασχολούνται κατά κύριο λόγο σε άτυπες και επισφαλείς θέσεις εργασίας και αποτελούν την πλειοψηφία των εργαζομένων που δεν έχουν κανονική απασχόληση. Ο αντίκτυπος της άτυπης οικονομίας στις γυναίκες μπορεί να είναι ιδιαίτερα σοβαρός. Τα συστήματα φορολογίας και παροχών αποδαρνούν τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη οικογένειας να εργαστούν και ο νόμος για την απασχόληση δεν αντιμετώπισε αποτελεσματικά το πρόβλημα αυτό. Η περιορισμένη διάθεση οικονομικά προσιτών υπηρεσιών φροντίδας εμποδίζει επίσης τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας των γυναικών με παιδιά και ηλικιωμένους συγγενείς. Το επίπεδο της φτώχειας είναι υψηλό —περισσότερο από το ένα τέταρτο των Ιταλών αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού— και η παροχή κοινωνικής βοήθειας εξακολουθεί να είναι περιορισμένη και κατακεραματισμένη. Η έγκριση και εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής καταπολέμησης της φτώχειας και ο εξορθολογισμός των κοινωνικών δαπανών θα μπορούσαν να αποτελέσουν τα πρώτα βήματα προς την προοδευτική εφαρμογή επαρκούς συστήματος κοινωνικής πρόνοιας βασισμένου στην αρχή της ενεργητικής ένταξης σε εθνικό επίπεδο και με τρόπο συνολικά ουδέτερο για τον προϋπολογισμό. Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της εκπαίδευσης. Η σχολική μεταρρύθμιση θεσπίστηκε στα τέλη Ιουλίου 2015 και τα εκτελεστικά διατάγματα πρέπει να εκδοθούν έως τον Ιανουάριο του 2017.
- (17) Ελάχιστη πρόοδος πραγματοποιήθηκε όσον αφορά την ενίσχυση του ανταγωνισμού στον τομέα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος νόμος περί ανταγωνισμού του 2015 είναι ακόμη υπό συζήτηση στο Κοινοβούλιο. Το περιεχόμενο ορισμένων διατάξεων, μεταξύ άλλων για τα νομικά επαγγέλματα, αποδυναμώθηκε κατά τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής διαδικασίας. Ορισμένοι τομείς εξακολουθούν να υπερπροστατεύονται ή να είναι νομοθετικά κατοχυρωμένοι, ιδίως τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, ο τομέας της υγείας, οι τοπικές δημόσιες μεταφορές και τα ταξί, καθώς και τα λιμάνια και τα αεροδρόμια. Ο τομέας του λιανικού εμπορίου αντιμετωπίζει προβλήματα λόγω διαφόρων αδυναμιών που οφείλονται στην αυστηρότητα της ρύθμισης της αγοράς. Η δημόσια διαδικασία χορήγησης δικαιωμάτων στον δημόσιο τομέα για οικονομικές δραστηριότητες δεν προάγει τον ανταγωνισμό, ιδίως λόγω της χορήγησης αδειών χωρίς ανταγωνιστικές και διαφανείς διαδικασίες. Τα μέτρα για το άνοιγμα της αγοράς πρέπει να υποστηρίζονται από περιβάλλον φιλικό προς τις επιχειρήσεις. Έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος όσον αφορά την απλούστευση στο πλαίσιο του προγράμματος απλούστευσης 2015-2017, η οποία επιτρέπει την ευκολότερη και ορθολογικότερη συνεργασία μεταξύ της κεντρικής κυβέρνησης και των περιφερειακών διοικήσεων. Ωστόσο, το ιταλικό επιχειρηματικό περιβάλλον εξακολουθεί να μην είναι αρκετά ευνοϊκό για την ανάπτυξη και τις επενδύσεις και πάσχει από κατακεραματισμένο και στρωματοποιημένο σύστημα νόμων και κανονιστικών ρυθμίσεων εκπορευόμενων από διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης. Ο διοικητικός και κανονιστικός φόρτος εξακολουθεί να επηρεάζει τους οικονομικούς φορείς. Τα πλεονεκτήματα όσον αφορά τη σύσταση επιχείρησης ή την κίνηση διαδικασίας αφερεγγυότητας αντισταθμίζονται από αδυναμίες στην έκδοση οικοδομικών αδειών, την εκτέλεση συμβάσεων, την καταβολή φόρων ή τη λήψη δανείων. Η εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις που εγκρίθηκε στις αρχές του 2016, μπορεί επίσης να συμβάλει στην αντιμετώπιση ορισμένων συστημικών και ευρέως διαδεδομένων αδυναμιών.
- (18) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πρόβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ιταλίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Ιταλία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Ιταλία αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω.
- (19) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (20) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το Πρόγραμμα Σταθερότητας. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω,

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ιταλία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να περιορίσει, το 2016, την προσωρινή απόκλιση από την απαιτούμενη προσαρμογή 0,5 % του ΑΕΠ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου στο 0,75 % του ΑΕΠ που επιτρέπεται για επενδύσεις και την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, υπό τον όρο της συνέχισης της πορείας προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2017. Να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή 0,6 % του ΑΕΠ ή άνω για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2017. Να ολοκληρώσει τη μεταρρύθμιση της διαδικασίας του προϋπολογισμού κατά τη διάρκεια του 2016 και να εξασφαλίσει ότι η επανεξέταση των δαπανών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της. Να εξασφαλίσει την έγκαιρη εφαρμογή του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων και να χρησιμοποιήσει τα έκτακτα κέρδη για να επιταχύνει τη μείωση του δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης. Να μετατοπίσει τη φορολογική επιβάρυνση από τους παραγωγικούς συντελεστές στην κατανάλωση και την ιδιοκτησία. Να μειώσει τον αριθμό και το πεδίο εφαρμογής των φορολογικών δαπανών και να ολοκληρώσει τη μεταρρύθμιση του συστήματος κτηματολογίου έως τα μέσα του 2017. Να λάβει μέτρα για τη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης, μεταξύ άλλων μέσω ηλεκτρονικών τιμολογίων και πληρωμών.
2. Να υλοποιήσει τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης με τη θέσπιση και εφαρμογή όλων των απαραίτητων νομοθετικών διαταγμάτων, ιδίως εκείνων που αφορούν τη μεταρρύθμιση των κρατικών επιχειρήσεων, των τοπικών δημόσιων υπηρεσιών και της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων. Να εντείνει την καταπολέμηση της διαφθοράς, μεταξύ άλλων με την αναθεώρηση των διατάξεων περί παραγραφής έως το τέλος του 2016. Να μειώσει τη διάρκεια των αστικών διαδικασιών με την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και με την αποτελεσματική διαχείριση των υποθέσεων.
3. Να επιταχύνει τη μείωση του αριθμού των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μεταξύ άλλων με την περαιτέρω βελτίωση του πλαισίου αφερεγγυότητας και είσπραξης οφειλών. Να ολοκληρώσει σύντομα την εφαρμογή των εν εξελίξει μεταρρυθμίσεων της εταιρικής διακυβέρνησης στον τραπεζικό τομέα.
4. Να εφαρμόσει τη μεταρρύθμιση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, ιδίως με την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών απασχόλησης. Να διευκολύνει την απασχόληση για τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας. Να θεσπίσει και να εφαρμόσει την εθνική στρατηγική καταπολέμησης της φτώχειας, να επανεξετάσει και να εξορθολογίσει τις κοινωνικές δαπάνες.
5. Να εγκρίνει σύντομα και να εφαρμόσει τον εκκρεμούντα νόμο για τον ανταγωνισμό. Να αναλάβει περαιτέρω δράση για την ενίσχυση του ανταγωνισμού στους τομείς των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων, των μεταφορών, της υγείας και του λιανικού εμπορίου, καθώς και στο σύστημα παραχωρήσεων.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. KAZIMÍR

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Ισπανίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Ισπανίας για το 2016

(2016/C 299/02)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ισπανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Ισπανία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Ισπανία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Ισπανίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Ισπανία εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, το υψηλό εξωτερικό και εσωτερικό χρέος, τόσο το δημόσιο όσο και το ιδιωτικό, εξακολουθούν να αποτελούν αδυναμίες σε ένα πλαίσιο υψηλής ανεργίας. Σημαντική είναι η ανάγκη λήψης μέτρων για τον περιορισμό του κινδύνου δυσμενών επιπτώσεων στην ισπανική οικονομία και, δεδομένου του μεγέθους της, μετάδοσης των αρνητικών δευτερογενών αποτελεσμάτων στην οικονομική και νομισματική ένωση. Παρά τη βελτίωση στο

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, οι καθαρές εξωτερικές υποχρεώσεις δεν προβλέπεται να μειωθούν σε συντά επίπεδα βραχυπρόθεσμα. Η απομόχλευση του ιδιωτικού τομέα συνεχίζεται, υποστηριζόμενη εν μέρει από τις ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης, αλλά οι ανάγκες απομόχλευσης είναι μεγάλες και το δημόσιο χρέος εξακολουθεί να είναι υψηλό. Έχουν ληφθεί μέτρα στον χρηματοπιστωτικό τομέα και στα πλαίσια αφερεγγυότητας εταιρειών και φυσικών προσώπων, αλλά απαιτείται η ανάληψη περαιτέρω δράσης όσον αφορά την καινοτομία και τις δεξιότητες, καθώς και τη συμμόρφωση με το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

- (3) Στις 29 Απριλίου 2016, η Ισπανία υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και στις 30 Απριλίου 2016 το Πρόγραμμα Σταθερότητας για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Ισπανία υπάγεται επί του παρόντος στο διορθωτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2016, η Ισπανία σχεδιάζει να επιτύχει στόχους για ονομαστικό έλλειμμα 3,6 % του ΑΕΠ το 2016 και 2,9 % του ΑΕΠ το 2017. Συνεπώς, το υπερβολικό έλλειμμα προβλέπεται να διορθωθεί ένα έτος αργότερα απ' ό,τι συνιστά επί του παρόντος το Συμβούλιο, ενώ οι στόχοι για τη δημοσιονομική προσπάθεια και το ονομαστικό έλλειμμα δεν τηρήθηκαν το 2014 και το 2015. Οι εν λόγω στόχοι προϋποθέτουν την πλήρη εφαρμογή μόνιμων οικονομικών ύψους 0,4 % του ΑΕΠ σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης και περιφερειακών κυβερνήσεων, που ανακοινώθηκαν ως απάντηση στην αυτόνομη σύσταση της Επιτροπής της 9ης Μαρτίου 2016. Το έλλειμμα προβλέπεται να εξακολουθήσει να μειώνεται στη συνέχεια, φθάνοντας το 1,6 % του ΑΕΠ το 2019. Ωστόσο, ο μεσοπρόθεσμος στόχος για ισοσκελισμένη δημοσιονομική θέση σε διαρθρωτικούς όρους δεν προβλέπεται να επιτευχθεί εντός του χρονικού οριζοντα του Προγράμματος Σταθερότητας. Ειδικότερα, το εκ νέου υπολογισθέν διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να βελτιωθεί μόνο οριακά το 2016 και το 2017, σε ποσοστό περίπου — 2,5 % του ΑΕΠ, και να φθάσει με αργούς ρυθμούς στο — 2,75 % του ΑΕΠ το 2019. Ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ μειώθηκε μόνο οριακά το 2015 στο 99,2 % του ΑΕΠ και αναμένεται να μειωθεί ελαφρώς το 2016 και το 2017 και πιο αποφασιστικά τα επόμενα δύο έτη, στο 96 % του ΑΕΠ το 2019, καθώς το πρωτογενές ισοζύγιο μετατρέπεται σε πλεονασματικό. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο για το 2016 και το 2017, και κάπως αισιόδοξο για τη συνέχεια· το σενάριο αυτό έχει εγκριθεί από την Ανεξάρτητη Δημοσιονομική Αρχή (AIReF) της Ισπανίας. Οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016 τοποθετούν το έλλειμμα στο 3,9 % του ΑΕΠ το 2016 και στο 3,1 % του ΑΕΠ το 2017, πάνω από τους στόχους για το ονομαστικό έλλειμμα που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Σταθερότητας. Συνεπώς, η Ισπανία δεν προβλέπεται να διορθώσει το υπερβολικό έλλειμμα έως το 2016, όπως συνιστάται από το Συμβούλιο. Οι κίνδυνοι όσον αφορά τους στόχους για το έλλειμμα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα απορρέουν κυρίως από τις αβεβαιότητες γύρω από την εφαρμογή των οικονομικών που περιλαμβάνονται στα μέτρα του Μαρτίου/Απριλίου 2016. Δεδομένου ότι το διαρθρωτικό έλλειμμα προβλέπεται να αυξηθεί ελαφρώς κατά τη διάρκεια και των δύο ετών, η δημοσιονομική προσπάθεια δεν ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Ισπανίας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, χρειάζονται περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016 και το 2017.
- (6) Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97⁽²⁾ του Συμβουλίου, η Επιτροπή θα παρακολουθεί τακτικά την εκτέλεση των μέτρων τα οποία λαμβάνει η Ισπανία, ανταποκρινόμενη στην τελευταία σύσταση του Συμβουλίου βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ: ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα συστήσει στο Συμβούλιο τα κατάλληλα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος.
- (7) Από το 2012, το δημοσιονομικό πλαίσιο της Ισπανίας έχει ενισχυθεί προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αποφευχθούν αποκλίσεις και να διασφαλιστεί η συμμόρφωση, σε όλες τις βαθμίδες της δημόσιας διοίκησης, με τους αντίστοιχους στόχους τους για το έλλειμμα, το χρέος και τις δαπάνες. Επιπλέον, στα μέσα του 2015 εγκρίθηκε κανόνας προς εφαρμογή σε περιφερειακό επίπεδο (αρχικά σε εθελοντική βάση, αλλά το 2016 κατέστη υποχρεωτικός στις περισσότερες περιφέρειες), προκειμένου να περιοριστεί η αύξηση των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης και της φαρμακευτικής δαπάνης και, τον Νοέμβριο του 2015, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης και της φαρμακευτικής

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6).

βιομηχανίας με σκοπό τον εξορθολογισμό των φαρμακευτικών δαπανών. Παρ' όλα αυτά, το 2015, οι περισσότερες περιφέρειες καθώς και ο τομέας της κοινωνικής ασφάλισης δεν τήρησαν, σε μεγάλο βαθμό, τους οικείους δημοσιονομικούς στόχους. Οι υποτομείς της κεντρικής κυβέρνησης, των περιφερειακών κυβερνήσεων και της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν τήρησαν τον κανόνα για τις δαπάνες του νόμου περί σταθερότητας και η αύξηση των δαπανών για φαρμακευτικά προϊόντα, ιδίως στα νοσοκομεία, ενισχύθηκε περαιτέρω, ακόμη και αν δεν ληφθεί υπόψη ο αντίκτυπος των νέων θεραπειών για την ηπατίτιδα C.

- (8) Στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, η Ισπανία έχει καλές επιδόσεις όσον αφορά την ποιότητα της νομοθεσίας και τη διαθεσιμότητα των διαδικασιών προσφυγής. Έχουν καταβληθεί προσπάθειες για τον εξορθολογισμό των δημόσιων προμηθειών, ιδίως μέσω μηχανισμών σύναψης συμβάσεων ομαδοποιημένων προμηθειών. Ωστόσο, υπάρχουν διαφορές όσον αφορά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων μεταξύ των διοικήσεων και οι ανεπαρκείς μηχανισμοί ελέγχου δυσχεραίνουν την ορθή εφαρμογή των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις. Ο αριθμός των εικαζόμενων παραβάσεων της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις που περιήλθε σε γνώση της Επιτροπής τα τελευταία έτη ήταν σχετικά υψηλός. Επιπλέον, το ισπανικό Ελεγκτικό Συνέδριο επισήμανε ορισμένες αδυναμίες, όπως η συχνή χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση, η επανειλημμένη τροποποίηση των συμβάσεων, η διάσπαση των συμβάσεων σε μικρότερες συμβάσεις και η έλλειψη ακρίβειας και σαφήνειας ορισμένων τευχών δημοπράτησης και διοικητικών αποφάσεων.
- (9) Η Ισπανία έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την αναδιάρθρωση του χρηματοπιστωτικού τομέα. Έχει τεθεί σε εφαρμογή ο νόμος περί ταμειωτηρίων για την ενίσχυση της διακυβέρνησής τους και τη μείωση των συμμετοχών ελέγχου που κατέχουν τα τραπεζικά ιδρύματα. Η υλοποίηση των σχεδίων για την αναδιάρθρωση των τραπεζών που έχουν λάβει κρατική ενίσχυση έχει προχωρήσει αρκετά. Η Τράπεζα της Ισπανίας τροποποίησε το υφιστάμενο λογιστικό καθεστώς για τα πιστωτικά ιδρύματα και ενέκρινε ένα νέο πλαίσιο για τη SAREB, την ισπανική εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων. Το νέο πλαίσιο θα δώσει στη SAREB τη δυνατότητα να επιτύχει ορθή μεταχείριση των απομειώσεων και θα τη βοηθήσει να προσαρμόσει τις οικείες πολιτικές απομόχλευσης σε αξιόπιστες παραδοχές όσον αφορά την αγορά.
- (10) Οι μεταρρυθμίσεις που έγιναν στην αγορά εργασίας τα τελευταία έτη είχαν ως αποτέλεσμα η απασχόληση να ανταποκρίνεται περισσότερο στην ανάπτυξη και έχει αρχίσει εκ νέου η δημιουργία θέσεων εργασίας, υποστηριζόμενη από την αυξημένη ευελιξία και τη συνεχιζόμενη συγκράτηση των μισθών. Οι συλλογικές συμβάσεις στήριξαν επίσης αυτήν την τάση, μεταξύ άλλων και χάρη στη διεπαγγελματική συμφωνία που υπογράφηκε τον Ιούνιο του 2015. Η πρόσφατη αύξηση της συνολικής απασχόλησης οφείλεται κυρίως στις συμβάσεις ορισμένου χρόνου, αν και αυξάνεται με αργούς ρυθμούς ο αριθμός των συμβάσεων αορίστου χρόνου που υπογράφηκαν πρόσφατα. Ωστόσο, η χρησιμοποίηση των κινήτρων για πρόσληψη νέων μόνιμων υπαλλήλων εξακολουθεί να είναι περιορισμένη και το ποσοστό των προσωρινά απασχολουμένων παραμένει ένα από τα υψηλότερα στην Ένωση, ενώ οι δυνατότητες για μετάβαση των προσωρινά απασχολουμένων σε συμβάσεις αορίστου χρόνου συνεχίζουν να είναι ελάχιστες. Η μικρή διάρκεια των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου περιορίζει τα κίνητρα για επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο, παρεμποδίζοντας την αύξηση της παραγωγικότητας. Αν και μειώνεται με ταχύ ρυθμό, η ανεργία παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα, ιδίως μεταξύ των νέων, και η μέση διάρκειά της είναι επίσης πολύ μεγάλη. Τα μονίμως υψηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας υποδηλώνουν ότι η ανεργία ενδεχομένως να παγιώνεται, επηρεάζοντας αρνητικά τις εργασιακές και κοινωνικές συνθήκες. Σχεδόν το 60 % των μακροχρόνια ανέργων είναι άτομα χαμηλής ειδικευσης, γεγονός που απαιτεί τη θέσπιση κατάλληλων ενεργητικών και παθητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας και την κατάρτιση, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η διάχυτη αναντιστοιχία δεξιοτήτων και να αποτραπεί η απαξίωση των δεξιοτήτων εντός της ομάδας αυτής. Η αλληλεπίδραση με τους εργοδότες για τον σχεδιασμό των προγραμμάτων κατάρτισης εξακολουθεί να είναι ανεπαρκής.
- (11) Η αποτελεσματικότητα της ενεργοποίησης και των ενεργητικών μέτρων για την αγορά εργασίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα των υπηρεσιών απασχόλησης να σχεδιάζουν και να παρέχουν εξατομικευμένη υποστήριξη στους δικαιούχους. Η υλοποίηση των πρόσφατων μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας εξελίσσεται αργά και η ικανότητα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης να παρέχουν αποτελεσματικές, εξατομικευμένες συμβουλές και βοήθεια για την αναζήτηση εργασίας είναι ακόμη περιορισμένη. Η συνεργασία μεταξύ των περιφερειακών δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και των ιδιωτικών γραφείων εύρεσης εργασίας εξακολουθεί να είναι περιορισμένη. Επιπλέον, η συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών απασχόλησης και των κοινωνικών υπηρεσιών είναι άνιση μεταξύ των περιφερειών, παρεμποδίζοντας την παροχή συντονισμένης βοήθειας σε όσους είναι πιο απομακρυσμένοι από την αγορά εργασίας, ιδίως τους δικαιούχους του ελάχιστου εισοδήματος. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των περιφερειών όσον αφορά τα συστήματα στήριξης του εισοδήματος, για παράδειγμα όσον αφορά τις ρυθμίσεις παροχής, τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, την κάλυψη και την επάρκεια, ενώ οι δυσκολίες στη μεταφορά των κοινωνικών παροχών παρεμποδίζουν την επαγγελματική κινητικότητα μεταξύ των περιφερειών. Επιπλέον, είναι πολύ περιορισμένες οι πληροφορίες σχετικά με τη μετάβαση από τα συστήματα ελάχιστου εισοδήματος στην απασχόληση. Η Ισπανία επεξεργάζεται επί του παρόντος έναν χάρτη των εθνικών και περιφερειακών συστημάτων στήριξης του εισοδήματος στη χώρα, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Παρόλο που έχουν θεσπιστεί ορισμένα μέτρα, η αποτελεσματικότητα των οικογενειακών και στεγαστικών παροχών όσον αφορά τη μείωση της φτώχειας εξακολουθεί να είναι περιορισμένη και η έλλειψη κατάλληλης και οικονομικά προσιτής παιδικής φροντίδας και μακροχρόνιας περίθαλψης αποθαρρύνει τις γυναίκες, ιδίως, από την ανάληψη επαγγελματικής δραστηριότητας.
- (12) Η ολοένα ταχύτερη μεταβολή στην τομεακή σύνθεση της απασχόλησης που βιώνει η Ισπανία από το 2008 συνοδεύτηκε από αύξηση της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων. Το χαμηλό γενικό επίπεδο δεξιοτήτων αποτελεί τροχοπέδη για τη μετάβαση σε δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και εμποδίζει την αύξηση της παραγωγικότητας. Παρά το υψηλό ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η προσφορά δεξιοτήτων δεν ευθυγραμμίζεται επαρκώς με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και τα ποσοστά απασχολησιμότητας των πρόσφατων πτυχιούχων τριτοβάθμιας

εκπαίδευσης είναι μεταξύ των χαμηλότερων στην Ευρώπη, με σημαντικό μέρος αυτών να απασχολείται σε θέσεις εργασίας που δεν απαιτούν πτυχίο πανεπιστημίου. Επιπλέον, παρά τη μικρή βελτίωση κατά την τελευταία πενταετία, εν μέρει λόγω πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της εκπροσώπησης των επιχειρήσεων στα διοικητικά συμβούλια των πανεπιστημίων, η συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες. Η μειωμένη κινητικότητα των ακαδημαϊκών, η δυσκαμψία του συστήματος διακυβέρνησης των πανεπιστημίων και τα διοικητικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι υπηρεσίες για τη μεταφορά των αποτελεσμάτων της έρευνας (Oficinas de transferencia de resultados de investigación) αποτελούν εμπόδια για τη στενότερη συνεργασία.

- (13) Η πολιτική για την έρευνα και την καινοτομία στην Ισπανία αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις. Η αλληλεπίδραση μεταξύ δημόσιας και ιδιωτικής έρευνας είναι περιορισμένη. Οι επιδόσεις της Ισπανίας όσον αφορά την ένταση E&A (δαπάνες για E&A σε σχέση με το ΑΕΠ) και την καινοτομία συνεχίζουν να μειώνονται, σε ένα πλαίσιο σχετικά μικρού αριθμού καινοτόμων επιχειρήσεων και περιορισμένων κινήτρων για συνεργασία μεταξύ της δημόσιας έρευνας και των επιχειρήσεων. Η Ισπανία υστερεί σε σχέση με τους περισσότερους δείκτες επιχειρηματικής καινοτομίας. Η διαφορά στις δαπάνες σε δραστηριότητες έντασης E&A σε σύγκριση με το σύνολο της Ένωσης είναι ιδιαίτερα σημαντική όσον αφορά τις επενδύσεις σε E&A από τον ιδιωτικό τομέα (0,6 % στην Ισπανία έναντι 1,3 % στην Ένωση συνολικά). Τα επιχειρηματικά κεφάλαια δεν χρησιμοποιούνται ακόμη ευρέως στην Ισπανία, ιδίως στο προληπτικό στάδιο. Ο αδύναμος συντονισμός των πολιτικών E&K στην Ισπανία και ένα κατακερματισμένο περιφερειακό τοπίο οργανισμών και προγραμμάτων για την προώθηση των δραστηριοτήτων καινοτομίας και την ενίσχυση της συνεργασίας επιστημόνων και επιχειρήσεων δημιουργούν σημαντικά προβλήματα για τις επιχειρήσεις, ιδίως για τις μικρότερες. Η χαμηλή συμμετοχή των επιχειρήσεων σε δραστηριότητες καινοτομίας θα μπορούσε να συνδέεται με την έλλειψη ικανότητας απορρόφησης, φιλικών προς την καινοτομία βασικών προϋποθέσεων και κινήτρων. Όπως επισημαίνεται στην αξιολόγηση από ομότιμους που διεξήγαγε η ERAC (Επιτροπή Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και Καινοτομίας) το 2014 σχετικά με το ισπανικό σύστημα έρευνας και καινοτομίας, τα πιο επιτυχημένα δημόσια συστήματα έρευνας βασίζονται σε υψηλότερο βαθμό αξιολόγησης και λογοδοσίας απ' ό,τι διαπιστώθηκε στην Ισπανία. Στο πλαίσιο αυτό, η κατανομή δημόσιας θεσμικής χρηματοδότησης στα πανεπιστήμια και τους δημόσιους ερευνητικούς φορείς συνήθως δεν βασίζεται στις επιδόσεις E&K, με αποτέλεσμα να περιορίζονται τα κίνητρα για τη βελτίωση της ποιότητας και της συνάφειας των επιστημονικών αποτελεσμάτων.
- (14) Το μικρό κατά μέσο όρο μέγεθος των ισπανικών επιχειρήσεων εξηγεί τη σταθερά χαμηλή παραγωγικότητα της οικονομίας. Η σταθερή ανάπτυξη, σε συνδυασμό με βελτιώσεις όσον αφορά το ανθρώπινο κεφάλαιο, την καινοτομία, την τεχνολογία, την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης, θα μπορούσε να τονώσει τη συνολική παραγωγικότητα. Το 2015, ενισχύθηκαν οι επιχειρηματικές επενδύσεις, υποστηριζόμενες από τις δυναμικές συνθήκες ζήτησης, το χαμηλό κόστος δανεισμού και τη συνεχιζόμενη διόρθωση των ισολογισμών του τομέα των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών. Η Ισπανία έχει λάβει διάφορα μέτρα για να διευκολύνει την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Για παράδειγμα, ένας πρόσφατος νόμος για τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων αναμένεται να διευκολύνει την πρόσβαση στη χρηματοδότηση για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Επιπλέον, έχει καταστεί πλέον υποχρεωτική η εκ των προτέρων αξιολόγηση των δυνητικών επιπτώσεων της νέας νομοθεσίας για τις ΜΜΕ. Ωστόσο, ο αριθμός των αδειών που απαιτούνται για την έναρξη επιχείρησης και τη δρομολόγηση ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων παραμένει σχετικά υψηλός και η διαδικασία είναι χρονοβόρα.
- (15) Οι αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ των περιφερειών της Ισπανίας όσον αφορά τις κανονιστικές πρακτικές, μεταξύ άλλων σε σχέση με τη χορήγηση αδειών επιχειρήσεων, ενδέχεται να περιορίζουν την ικανότητα των επιχειρήσεων να αναπτύσσονται. Ο νόμος για την ενότητα της αγοράς έχει ως στόχο να μειώσει τα εμπόδια στην πρόσβαση σε οικονομικές δραστηριότητες και στην άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών σε όλες τις περιφέρειες της Ισπανίας, καθώς και να βελτιώσει τη νομοθεσία. Θα μπορούσε να έχει σημαντικές επιπτώσεις όσον αφορά την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις και τη διευκόλυνση της αδειοδότησης επιχειρήσεων, των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και της ανάπτυξης των επιχειρήσεων. Η εφαρμογή του νόμου για την ενότητα της αγοράς απαιτεί την πλήρη συμμετοχή όλων των διοικήσεων. Ωστόσο, κατά το τρίτο έτος εφαρμογής του, οι περιφερειακές κυβερνήσεις τον εφαρμόζουν με αργούς ρυθμούς. Ομοίως, τα οφέλη της μεταρρύθμισης του τομέα του λιανικού εμπορίου του 2014 εξαρτώνται από τη θέσπιση των αναγκαίων εκτελεστικών πράξεων από τις περιφερειακές κυβερνήσεις. Επιπλέον, η αντιμετώπιση των εμποδίων στην πρόσβαση στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών ενδέχεται να βελτιώσει την παραγωγικότητα σε άλλους τομείς που χρησιμοποιούν αυτές τις υπηρεσίες. Εκτός από τη μεταφορά της οδηγίας για τις υπηρεσίες στο ισπανικό δίκαιο, δεν σημειώθηκε καμία πρόοδος σε σχέση με την οριζόντια μεταρρύθμιση του κανονιστικού πλαισίου των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων και επαγγελματικών ενώσεων, με εξαίρεση τον τομέα της πιστοποίησης έργων από επαγγελματικά συμβούλια. Η μεταρρύθμιση που προβλεπόταν σε διαδοχικά εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων δεν έχει εγκριθεί. Η εν λόγω μεταρρύθμιση είχε ως στόχο να προσδιοριστούν τα επαγγέλματα για τα οποία απαιτείται εγγραφή σε επαγγελματική οργάνωση, ώστε να αυξηθεί η διαφάνεια και η λογοδοσία των επαγγελματικών φορέων, να ανοίξουν οι αδικαιολόγητες αποκλειστικές δραστηριότητες και να διασφαλιστεί η ενότητα της αγοράς όσον αφορά την πρόσβαση σε επαγγελματικές υπηρεσίες και την άσκηση των υπηρεσιών αυτών στην Ισπανία.
- (16) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ισπανίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Ισπανία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και

κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Ισπανία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 4 κατωτέρω.

- (17) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (18) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το Πρόγραμμα Σταθερότητας. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 4 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ισπανία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει μόνιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις ή συστάσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, λαμβάνοντας τα αναγκαία διαρθρωτικά μέτρα και χρησιμοποιώντας όλα τα έκτακτα έσοδα για τη μείωση του ελλείμματος και του χρέους. Να εφαρμόσει σε όλες τις βαθμίδες της δημόσιας διοίκησης τα εργαλεία που καθορίζονται στον δημοσιονομικό νόμο-πλαίσιο. Να ενισχύσει τους μηχανισμούς ελέγχου για τις δημόσιες συμβάσεις και τον συντονισμό των πολιτικών για τις δημόσιες συμβάσεις σε όλες τις βαθμίδες της δημόσιας διοίκησης.
2. Να λάβει περαιτέρω μέτρα για τη βελτίωση της ένταξης στην αγορά εργασίας, δίνοντας έμφαση στην εξατομικευμένη υποστήριξη και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των μέτρων κατάρτισης. Να βελτιώσει την ικανότητα των περιφερειακών υπηρεσιών απασχόλησης και να ενισχύσει τον συντονισμό με τις κοινωνικές υπηρεσίες. Να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις και τις διαφορές στα συστήματα ελάχιστου εισοδήματος και να βελτιώσει τα συστήματα στήριξης της οικογένειας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε ποιοτική παιδική φροντίδα και μακροχρόνια περιθάλψη.
3. Να λάβει περαιτέρω μέτρα για τη βελτίωση της διασύνδεσης της αγοράς εργασίας με την τριτοβάθμια εκπαίδευση, μεταξύ άλλων με την παροχή κινήτρων για τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων, επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων. Να αυξήσει τη βασισμένη στις επιδόσεις χρηματοδότηση των δημόσιων ερευνητικών φορέων και των πανεπιστημίων και να προωθήσει τις επενδύσεις Ε&Κ από τον ιδιωτικό τομέα.
4. Να επιταχύνει την εφαρμογή του νόμου για την ενότητα της αγοράς σε περιφερειακό επίπεδο. Να διασφαλίσει ότι οι αυτόνομες περιφέρειες θα εφαρμόσουν τα μεταρρυθμιστικά μέτρα που εγκρίθηκαν για τον τομέα του λιανικού εμπορίου. Να θεσπίσει τη σχεδιαζόμενη μεταρρύθμιση για τις επαγγελματικές υπηρεσίες και ενώσεις.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. KAŽIMÍR

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Ηνωμένου Βασιλείου για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης του Ηνωμένου Βασιλείου για το 2016

(2016/C 299/03)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία το Ηνωμένο Βασίλειο συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί επισκόπηση.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για το Ηνωμένο Βασίλειο δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών για τη χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών του στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιλάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Το υψηλό χρέος του τομέα των νοικοκυριών, τα αυξημένα επίπεδα τιμών των κατοικιών και τα μεγάλα ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών είναι δυνατόν να αποτελούν τρωτά σημεία. Συγχρόνως, τα οικονομικά των νοικοκυριών είναι συνολικά εύρωστα και η ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα εξακολουθεί να βελτιώνεται. Βραχυπρόθεσμα, η ανθεκτικότητα των νοικοκυριών και της ευρύτερης οικονομίας για την αντιμετώπιση κινδύνων όπως μια κρίση επιτοκίων ή απασχόλησης φαίνεται να έχει αυξηθεί. Παρότι ασκείται ορισμένη επιρροή στην προσφορά κατοικιών μέσω κυβερνητικών πρωτοβουλιών, η ανισορροπία μεταξύ της

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

προσφοράς και της ζήτησης κατοικιών παραμένει μεγάλη. Οι κίνδυνοι που συνδέονται με το μεγάλο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μετριάζονται από το ευνοϊκό θεσμικό πλαίσιο και τις περιορισμένες υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα. Η αύξηση του ελλείμματος οφείλεται στην ανοδική πορεία του ελλείμματος στα πρωτογενή εισοδήματα αλλά αναμένεται να περιοριστεί με την υποχώρηση των αντίξων κυκλικών συνθηκών.

- (3) Στις 24 Μαρτίου 2016, το Ηνωμένο Βασίλειο υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σύγκλισης για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων για την περίοδο 2014-2020, συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Επί του παρόντος το Ηνωμένο Βασίλειο υπάγεται στο διορθωτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Εφόσον επιτευχθεί βιώσιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος το 2016-2017, το Ηνωμένο Βασίλειο θα υπαχθεί στο προληπτικό σκέλος και στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος από το 2017-2018. Στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2015-2016, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό έλλειμμα θα είναι χαμηλότερο του 3 % του ΑΕΠ το 2016-2017 και προβλέπει ότι θα μειωθεί περαιτέρω σε 2,0 % του ΑΕΠ μέχρι το 2017-2018. Το εκ νέου υπολογισθέν⁽²⁾ διαρθρωτικό έλλειμμα δείχνει διαρθρωτική βελτίωση κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ την περίοδο 2015-2016, 0,9 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ την περίοδο 2016-2017 και 0,7 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ την περίοδο 2017-2018. Το πρόγραμμα σύγκλισης δεν περιλαμβάνει μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης, ο δείκτης του δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί από 88,9 % του ΑΕΠ το 2015-2016 σε 88,3 % το 2016-2017, πριν υποχωρήσει περαιτέρω στο 87,1 % του ΑΕΠ το 2017-2018. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο. Τα μέτρα για τη στήριξη των στόχων που έχουν τεθεί για το έλλειμμα την περίοδο 2016-2017 και 2017-2018 έχουν προσδιοριστεί αρκετά λεπτομερώς. Ωστόσο, ο αντίκτυπος ορισμένων μέτρων την περίοδο 2017-2018, των οποίων οι δημοσιονομικές επιπτώσεις εκτιμώνται σε περίπου 0,2 % του ΑΕΠ, είναι πιο αβέβαιος. Βάσει των εαρινών προβλέψεων της Επιτροπής του 2016, το 2015-2016 το Ηνωμένο Βασίλειο αναμένεται να έχει επιτύχει τον συνιστώμενο στόχο για το ονομαστικό έλλειμμα ύψους 4,1 % του ΑΕΠ και να έχει καταβάλει τη συνιστώμενη προσπάθεια δημοσιονομικής προσαρμογής. Το Ηνωμένο Βασίλειο προβλέπεται ότι θα έχει διορθώσει το υπερβολικό του έλλειμμα έως την προθεσμία του 2016-2017, όπως συνέστησε το Συμβούλιο, αλλά δεν θα έχει επιτύχει τον συνιστώμενο στόχο για το ονομαστικό έλλειμμα (2,7 % του ΑΕΠ). Αναμένεται να έχει καταβληθεί μια οριακά μικρότερη από τη συνιστώμενη δημοσιονομική προσπάθεια σε σωρευτική βάση κατά της διάρκειας της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος. Κατά την περίοδο 2017-2018, το Ηνωμένο Βασίλειο αναμένεται να συμμορφωθεί με τη συνιστώμενη προσαρμογή για την επίτευξη του ελάχιστου μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου με την υποθεση αμετάβλητων πολιτικών. Το Ηνωμένο Βασίλειο εκτιμάται επίσης ότι θα συμμορφωθεί με τον μεταβατικό κανόνα για το χρέος κατά την περίοδο 2017-2018. Με βάση την αξιολόγησή του όσον αφορά το πρόγραμμα σύγκλισης, και λαμβανομένων υπόψη των εαρινών προβλέψεων του 2016 της Επιτροπής, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι το Ηνωμένο Βασίλειο αναμένεται, σε γενικές γραμμές, να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (6) Η παραγωγικότητα στο Ηνωμένο Βασίλειο παραμένει στάσιμη από το 2008. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, όπως οι χαμηλές επενδύσεις κεφαλαίου, οι ελλείψεις σε δεξιότητες, οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων και η μετατόπιση της οικονομίας προς δραστηριότητες με χαμηλή παραγωγικότητα. Οι προκλήσεις που συνδέονται με την ανεπαρκή προσφορά στέγης, ιδίως σε γεωγραφικές περιοχές με υψηλή οικονομική ανάπτυξη, πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο αυτό. Στο έγγραφο πολιτικής της κυβέρνησης του Ιουλίου 2015 με τίτλο «Fixing the foundations-creating a prosperous nation» (Θεμέλια για τη δημιουργία μιας ευημερούσας χώρας) προσδιορίζεται μια στρατηγική ευρείας κλίμακας. Λαμβάνοντας υπόψη ορισμένους περιορισμούς στις επενδύσεις που εξακολουθούν να υπάρχουν και το χαμηλό επίπεδο δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα μέτρα πολιτικής της κυβέρνησης για την ενίσχυση των δεξιοτήτων, της καινοτομίας και των επενδύσεων σε έργα υποδομής έρχονται στον κατάλληλο χρόνο, αν και καθοριστικό ρόλο θα διαδραματίσει η αποτελεσματική εφαρμογή τους. Μία από τις κύριες επενδυτικές προκλήσεις είναι η δημιουργία μιας κατάλληλης δικτυακής υποδομής. Στο εθνικό σχέδιο υποδομών, που επικαιροποιήθηκε τον Μάρτιο του 2016, παρουσιάζονται οι λεπτομέρειες για την πρόοδο των έργων υποδομής εντός ενός συνεκτικού και συνεπούς πλαισίου. Το σχέδιο στηρίζεται στην αύξηση της ιδιωτικής χρηματοδότησης για το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων. Η εφαρμογή και η παρακολούθηση έχουν καθοριστική σημασία, ενώ ο ρόλος της διαφάνειας και της λογοδοσίας είναι σημαντικός. Παρά τις διάφορες πρωτοβουλίες της κυβέρνησης, η ζήτηση κατοικιών εξακολουθεί να υπερβαίνει την προσφορά και αυτό αντικατοπτρίζεται στις υψηλές και αυξανόμενες τιμές των κατοικιών. Η έλλειψη

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁽²⁾ Το διαρθρωτικό ισοζύγιο, όπως έχει υπολογιστεί εκ νέου από τις υπηρεσίες της Επιτροπής με βάση τις πληροφορίες στο Πρόγραμμα Σύγκλισης, σύμφωνα με την από κοινού συμφωνηθείσα μεθοδολογία.

στέγης είναι πιο έντονη στις ταχέως αναπτυσσόμενες περιφέρειες του Λονδίνου και στις νοτιοανατολικές περιοχές της χώρας. Η χρήση της γης διέπεται από τις αρχές της εθνικής πολιτικής χωροταξικού σχεδιασμού και η αποτελεσματική εφαρμογή του αναμορφωμένου συστήματος σχεδιασμού θα μπορούσε να διευκολύνει την αύξηση της κατασκευής κατοικιών.

- (7) Η αγορά εργασίας του Ηνωμένου Βασιλείου παραμένει δυναμική. Το 2015, το ποσοστό απασχόλησης (ηλικιακή ομάδα 20-64) ανήλθε στο 76,9 %, ενώ το ποσοστό της ανεργίας συνέχισε την πτωτική τάση του και διαμορφώθηκε σε 5,3 %. Η ανεργία των νέων και τα ποσοστά νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης εμφανίζουν επίσης περαιτέρω μείωση. Παρ' όλα αυτά, εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια για βελτίωση των προοπτικών για μη ενεργά άτομα, υποαπασχολούμενους και ανειδίκευτους εργαζόμενους. Οι καλύτερες προοπτικές εξέλιξης στην αγορά εργασίας και σαφέστερες κατευθύνσεις για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους εργαζόμενους που είναι καθηλωμένοι σε χαμηλόμισθες θέσεις και/ή σε ολιγόωρη απασχόληση. Επίσης, θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις δεξιοτήτων που είναι εμφανείς σε ορισμένα τμήματα της οικονομίας, όπως ο κλάδος των οικοδομών. Η επιτυχής αξιοποίηση των πόρων που συγκεντρώνονται από την εισφορά μαθητείας θα απαιτήσει ιδιαίτερη προσοχή. Οι προτάσεις για τη βελτίωση της προσφοράς σε υπηρεσίες φροντίδας παιδιών θα απαιτήσουν έγκαιρη εφαρμογή, δεδομένου ότι η διαθεσιμότητα και η οικονομική προστιτότητα της παιδικής μέριμνας εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση.
- (8) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πρόεβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής του Ηνωμένου Βασιλείου και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Αξιολόγησε επίσης το πρόγραμμα σύγκλισης και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση των μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.
- (9) Υπό το πρίσμα αυτής της αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης και η γνώμη⁽¹⁾ του αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στο Ηνωμένο Βασίλειο να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να επιτύχει τη βιώσιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος μέχρι το 2016-2017. Μετά τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, να επιτύχει δημοσιονομική προσαρμογή ύψους 0,6 % του ΑΕΠ το 2017-2018 προς την κατεύθυνση του ελάχιστου μεσοπρόθεσμου στόχου.
2. Να αντιμετωπίσει την έλλειψη επενδύσεων σε δικτυακές υποδομές, μεταξύ άλλων με την υλοποίηση των προτεραιοτήτων του εθνικού σχεδίου υποδομών. Να λάβει περαιτέρω μέτρα για την τόνωση της προσφοράς στον τομέα της κατοικίας, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων εθνικής πολιτικής χωροταξικού σχεδιασμού.
3. Να αντιμετωπίσει τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων και να μεριμνήσει για την εξέλιξη των δεξιοτήτων, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ποιότητας των θέσεων μαθητείας. Να βελτιώσει περαιτέρω τη διαθεσιμότητα οικονομικά προστιτής, υψηλής ποιότητας, ολοήμερης παιδικής μέριμνας.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. KAŽIMÍR

(¹) Δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Πολωνίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σύγκλισης της Πολωνίας για το 2016

(2016/C 299/04)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Πολωνία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Πολωνία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Πολωνίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».
- (3) Στις 28 Απριλίου 2016, η Πολωνία υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το Πρόγραμμα Σύγκλισης για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ)

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (¹), όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.

- (5) Η Πολωνία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο Πρόγραμμα Σύγκλισης του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει αύξηση του ονομαστικού ελλείμματος από 2,6 % του ΑΕΠ το 2015 σε 2,9 % του ΑΕΠ το 2017 προτού μειωθεί σε 1,3 % του ΑΕΠ το 2019. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος — έλλειμμα 1 % του ΑΕΠ σε διαρθρωτικούς όρους — δεν αναμένεται να επιτευχθεί έως το 2019, δηλαδή εντός της περιόδου που καλύπτει το πρόγραμμα. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σύγκλισης, ο δείκτης του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί από 51,3 % το 2015 σε 52,5 % το 2017 προτού μειωθεί σε 50,4 % το 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται αυτές οι δημοσιονομικές προβλέψεις είναι εύλογο για το 2016 και ευνοϊκό στη συνέχεια. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από τη συνιστώμενη προσαρμογή τόσο το 2016 όσο και, σε περίπτωση αμετάβλητων πολιτικών, το 2017. Με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σύγκλισης και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Πολωνίας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειασθούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016 και 2017.
- (6) Η Πολωνία είναι το μόνο κράτος μέλος που δεν διαθέτει ούτε σχεδιάζει να δημιουργήσει ένα πλήρως ανεξάρτητο δημοσιονομικό συμβούλιο, μολονότι διαθέτει ανεξάρτητους δημοσιονομικούς θεσμούς που καλύπτουν ορισμένα από τα καθήκοντά του. Επιπλέον του «φρένου στο χρέος» που προβλέπει το πολωνικό Σύνταγμα, η Πολωνία θέσπισε το 2013 έναν κανόνα σταθεροποίησης των δαπανών, ο οποίος εφαρμόστηκε πλήρως για πρώτη φορά στον προϋπολογισμό του 2015. Ωστόσο, ο κανόνας αυτός τροποποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2015 και θα επιτρέπει μεγαλύτερες δαπάνες, ιδίως στο σημερινό περιβάλλον χαμηλού πληθωρισμού. Μακροπρόθεσμα, υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα λόγω της μη ευνοϊκής αρχικής δημοσιονομικής θέσης και της προβλεπόμενης αύξησης των δαπανών που συνεπάγεται η γήρανση του πληθυσμού, κυρίως σε σχέση με τις δαπάνες υγειονομικής περιθαλψής. Από άποψη βιωσιμότητας του χρέους, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός κίνδυνος, σε περίπτωση αμετάβλητων πολιτικών, είναι υψηλός λόγω της προβλεπόμενης αύξησης του ύψους του χρέους.
- (7) Τα έσοδα από τον ΦΠΑ για το 2015 εκτιμάται ότι έχουν παραμείνει σε χαμηλό επίπεδο ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρά τα μέτρα που έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα, τα οποία περιλαμβάνουν τον μηχανισμό αντιστροφής της επιβάρυνσης και την κοινή ευθύνη των επιχειρήσεων σε ευαίσθητους τομείς. Η αύξηση της εισπραξής του ΦΠΑ και η καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ αποτελούν προτεραιότητες της κυβέρνησης και, για τον σκοπό αυτό, εκπονείται ειδική στρατηγική. Η στρατηγική αυτή αναμένεται να συμπεριλάβει μέτρα όπως νέα εργαλεία ΤΠ για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ και τη μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης. Τον Ιανουάριο του 2017 θα θεσπιστεί χαμηλότερο όριο για τις πληρωμές σε μετρητά μεταξύ επιχειρήσεων. Η Πολωνία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει το μακροχρόνιο πρόβλημα της αναποτελεσματικής φορολογικής διοίκησης. Ο δείκτης κόστους-εισπραξής φόρων, δηλαδή το διοικητικό κόστος ανά καθαρά φορολογικά έσοδα που εισπράττονται, είναι ο υψηλότερος στην Ένωση.
- (8) Η Πολωνία εξακολουθεί να εφαρμόζει μειωμένους συντελεστές ΦΠΑ σε μεγάλο αριθμό προϊόντων και υπηρεσιών. Αυτό συμβάλλει στην απώλεια εσόδων και μειώνει την αποτελεσματικότητα του συστήματος ΦΠΑ. Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ δεν συνιστούν αποτελεσματικό μέσο κοινωνικής πολιτικής, κυρίως διότι δεν απευθύνονται ειδικά σε ευάλωτα νοικοκυριά. Επίσης, τείνουν να οδηγούν στην παροχή σημαντικών επιδοτήσεων σε πλούσιους φορολογούμενους. Οι κοινωνικές παροχές και ο φόρος εισοδήματος θεωρείται ότι είναι καλύτερα στοχευμένα μέσα και, ως εκ τούτου, καταλληλότερα για την επίτευξη των αναδιανεμητικών στόχων. Η δυνητική απώλεια εσόδων λόγω των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ και των προαιρετικών απαλλαγών είναι μεταξύ των υψηλότερων στην Ένωση.
- (9) Παρά τις πρόσφατες βελτιώσεις, η αγορά εργασίας της Πολωνίας αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, όπως γήρανση του εργατικού δυναμικού, χαμηλή παραγωγικότητα και υψηλό κατακερματισμό. Στις προκλήσεις αυτές προστίθενται οι αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος. Μολονότι το εκπαιδευτικό σύστημα έχει βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία έτη, εξακολουθεί να μην εξοπλίζει τους μαθητές με επαρκείς εγκάρσιες δεξιότητες που απαιτούνται για την ταχέως μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας και την καινοτομία. Το σχετικά χαμηλό μέσο επίπεδο της ανώτατης εκπαίδευσης και του επιστημονικού τομέα στην Πολωνία έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ο βαθμός διεθνοποίησης της ανώτατης εκπαίδευσης είναι πολύ περιορισμένος, από την άποψη τόσο του αριθμού των αλλοδαπών φοιτητών όσο και της συμμετοχής σε διεθνείς επιστημονικές συνεργασίες. Το μοντέλο χρηματοδότησης της ανώτατης

(¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

εκπαίδευσης δεν προωθεί επαρκώς την ποιότητα, δεδομένου ότι βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε προγενέστερες πανεπιστημιακές κατατάξεις και ποσοτικές μεταβλητές, όπως ο αριθμός των φοιτητών και του ακαδημαϊκού προσωπικού. Σύμφωνα με τους εργοδότες, οι απόφοιτοι στερούνται εγκάρσιων δεξιοτήτων, όπως η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, η κριτική σκέψη και η ομαδική εργασία. Η συμμετοχή στη διά βίου μάθηση είναι χαμηλή, και η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς.

- (10) Ενώ τα τελευταία έτη έχουν αυξηθεί σημαντικά τόσο η διαθεσιμότητα όσο και η χρήση της προσχολικής εκπαίδευσης, η διαθεσιμότητα υπηρεσιών βρεφονηπιακής φροντίδας παραμένει από τις χαμηλότερες στην Ένωση. Η αύξηση της ηλικίας έναρξης της υποχρεωτικής σχολικής εκπαίδευσης στα επτά έτη και η κατάργηση της υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης για τα παιδιά ηλικίας πέντε ετών, σε συνδυασμό με το νέο επίδομα τέκνου, μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, ιδίως των γυναικών, και χρήζουν στενής παρακολούθησης.
- (11) Παρά τη σημαντική αύξηση των συμβάσεων εργασίας αορίστου χρόνου το 2015, το ποσοστό της απασχόλησης ορισμένου χρόνου στην Πολωνία είναι από τα υψηλότερα στην Ένωση. Η Πολωνία έλαβε πρόσφατα σειρά μέτρων για την αντιμετώπιση του κατακερματισμού της αγοράς εργασίας. Εγκρίθηκε τροπολογία του εργατικού κώδικα και αυξήθηκαν οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που συνδέονται με ορισμένες συμβάσεις αστικού δικαίου, ενώ η ελάχιστη ωριαία αμοιβή για όσους εργάζονται με συμβάσεις αστικού δικαίου αναμένεται να τεθεί σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2017. Ωστόσο, ορισμένα στοιχεία του εργατικού κώδικα δημιουργούν αντικίνητρα για τους εργοδότες να προσλαμβάνουν άτομα με συμβάσεις αορίστου χρόνου και η χρήση αυτών των συμβάσεων εξακολουθεί να είναι περιορισμένη. Αυτό οφείλεται κυρίως στην πολυπλοκότητα της εργατικής νομοθεσίας και στο υψηλό έμμεσο κόστος των απολύσεων βάσει αυτών των συμβάσεων. Το κόστος αυτό περιλαμβάνει τα υψηλά διαδικαστικά έξοδα, τις δαπάνες που συνδέονται με τους χρονοβόρους και αβέβαιους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών και τις σχετικές διατάξεις, όπως η ιδιαίτερη προστασία των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας από τις απολύσεις.
- (12) Οι προτιμησιακές ρυθμίσεις κοινωνικής ασφάλισης για συγκεκριμένους τομείς, ιδίως τα επιδοτούμενα σε μεγάλο βαθμό συνταξιοδοτικά συστήματα για τους αγρότες και τους εργαζόμενους στα ορυχεία, έχουν υψηλό δημοσιονομικό κόστος και μπορεί να συμβάλουν στη μείωση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού. Ο αριθμός των ασφαλισμένων βάσει του ειδικού καθεστώτος κοινωνικής ασφάλισης των αγροτών μειώνεται με αργούς ρυθμούς από το 2007 και η κυβέρνηση αναμένει ότι το 2019 θα φτάσει στα 1,18 εκατ. άτομα, ενώ ο αριθμός των δικαιούχων σύνταξης, ο οποίος ανέρχεται σε 1,229 εκατ., πιθανότατα θα αυξηθεί μέχρι το 2018. Από το 2011, το μερίδιο των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού για το KRUS στο ΑΕΠ παρέμεινε σταθερό στο 1 %. Δεν υπάρχει γενική απαίτηση φορολόγησης για τους αγρότες ή υποχρέωση να διαθέτουν λογιστικό σύστημα, ενώ το ποσοστό αυτοχρηματοδότησης του KRUS είναι χαμηλό. Το 2014 υπήρχαν 1,382 εκατ. γεωργικές εκμεταλλεύσεις στην Πολωνία, εκ των οποίων το 52 % ήταν κάτω από 5 εκτάρια (GUS). Οι εργαζόμενοι στα ορυχεία απαλλάσσονται από τις γενικά καθορισμένες εισφορές στο δημόσιο συνταξιοδοτικό σύστημα μέσω ειδικών προτιμησιακών πολλαπλασιαστικών συντελεστών, που αποτελούν σημαντικό ετήσιο κόστος για τα δημόσια οικονομικά ύψους άνω του 0,5 % του ΑΕΠ. Οι δυσμενείς δημογραφικές προοπτικές έχουν ήδη οδηγήσει σε συρρίκνωση του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας. Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η θετική τάση όσον αφορά την απασχόληση, ιδίως των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, με στόχο επίσης να διατηρηθεί η επάρκεια και η βιωσιμότητα του δημόσιου συνταξιοδοτικού συστήματος. Αν και η μέση πραγματική ηλικία συνταξιοδότησης αυξήθηκε τα τελευταία χρόνια, παραμένει σημαντικά κατώτερη από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης. Ως εκ τούτου, η αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης είναι καθοριστικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη κοινωνική επάρκεια των μελλοντικών συντάξεων και τη σταθερότητα των δημόσιων οικονομικών, καθώς και για την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας.
- (13) Παρά τις σημαντικές επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία έτη, εξακολουθούν να υφίστανται αδυναμίες και ελλείψεις στα δίκτυα μεταφορών, ενέργειας και επικοινωνιών. Η επενδυτική δραστηριότητα παρεμποδίζεται από φραγμούς σχετικούς με τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, τη φορολογία, το περιβάλλον για ερευνητικές, αναπτυξιακές και καινοτόμες δραστηριότητες και τις χρονοβόρες διαδικασίες εκτέλεσης των συμβάσεων. Οι αδυναμίες της διαχειριστικής και διοικητικής ικανότητας έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην έγκαιρη υλοποίηση των επενδυτικών έργων στον σιδηροδρομικό τομέα, καθώς και των έργων υποδομής στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών. Η πολωνική οικονομία εξακολουθεί να είναι ενεργοβόρος με υψηλές εκπομπές άνθρακα και, ως εκ τούτου, τα πιθανά κέρδη από τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης είναι σημαντικά. Οι εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι πεπαλαιωμένες και εξακολουθούν να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον άνθρακα. Το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας δεν είναι επαρκώς συνδεδεμένο με γειτονικές χώρες. Το καθεστώς στήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, το οποίο έπρεπε να τεθεί σε εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου 2016, έχει καθυστερήσει, προκαλώντας επενδυτική αβεβαιότητα. Βασικοί παράγοντες που εμποδίζουν τις επενδύσεις, ιδίως στον κατασκευαστικό τομέα, είναι η πολύ χαμηλή κάλυψη και αστάθεια στον χωροταξικό σχεδιασμό, ιδίως σε τοπικό επίπεδο, καθώς και ο υπερβολικός αριθμός κανονιστικών ρυθμίσεων και οι νομοθετικές και διοικητικές ασυνέπειες που εμποδίζουν τη χορήγηση οικοδομικών αδειών.
- (14) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πρόβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Πολωνίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σύγκλισης και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Πολωνία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Πολωνία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις

της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.

- (15) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σύγκλισης και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Πολωνία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή 0,5 % του ΑΕΠ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016 και το 2017. Να ενισχύσει το δημοσιονομικό πλαίσιο, μεταξύ άλλων με τη σύσταση ανεξάρτητου δημοσιονομικού συμβουλίου. Να βελτιώσει την εισπραξη των φόρων, με την εξασφάλιση της καλύτερης συμμόρφωσης με το σύστημα ΦΠΑ, και να περιορίσει την εκτεταμένη χρήση των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ.
2. Να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα και την επάρκεια του συνταξιοδοτικού συστήματος και την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, αρχίζοντας με τη μεταρρύθμιση των προτιμησιακών συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων, την άρση των εμποδίων για μονιμότερες μορφές απασχόλησης και τη βελτίωση της σύνδεσης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
3. Να λάβει μέτρα για την εξάλειψη των εμποδίων στις επενδύσεις σε υποδομές στους τομείς των μεταφορών, των κατασκευών και της ενέργειας, και να αυξήσει την κάλυψη του χωροταξικού σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Γερμανίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Γερμανίας για το 2016

(2016/C 299/05)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Γερμανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Γερμανία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας για τη Γερμανία δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Γερμανίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Γερμανία εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, το μεγάλο και συνεχιζόμενο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αντικατοπτρίζει την υπερβολική αποταμίευση και τις υποτονικές επενδύσεις τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα. Οι χαμηλές εγχώριες επενδύσεις παρεμποδίζουν τη δυναμική ανάπτυξη και η μεγάλη εξάρτηση από την εξωτερική ζήτηση

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

συνεπάγεται μακροοικονομικούς κινδύνους σε ένα πλαίσιο υποτονικής εξωτερικής ζήτησης. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών έχει επίσης, δεδομένου του μεγέθους του, δυσμενείς συνέπειες για τις οικονομικές επιδόσεις της ζώνης του ευρώ. Η αντιμετώπισή του μέσω αυξημένων επενδύσεων θα αυξήσει το αναπτυξιακό δυναμικό της Γερμανίας και θα συμβάλει στη διατήρηση της ανάκαμψης στη ζώνη του ευρώ.

- (3) Στις 15 Απριλίου 2016, η Γερμανία υπέβαλε το Πρόγραμμα Σταθερότητας για το 2016 και στις 29 Απριλίου 2016 το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διατάξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Γερμανία επί του παρόντος υπάγεται στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον κανόνα για το χρέος. Στο Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει την επίτευξη ισοσκελισμένης δημοσιονομικής θέσης σε ονομαστικούς όρους κατά την περίοδο 2016-2020. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —που συνίσταται σε διαρθρωτικό έλλειμμα 0,5 % του ΑΕΠ— εξακολουθεί να τηρείται με ένα περιθώριο απόκλισης καθ' όλη την περίοδο του προγράμματος. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας, ο δείκτης του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σταδιακά σε 59,5 % το 2020. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις και που δεν έχει επικυρωθεί από ανεξάρτητο όργανο είναι ρεαλιστικό. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις του 2016 της Επιτροπής, το διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να εμφανίσει πλεόνασμα της τάξης του 0,4 % του ΑΕΠ το 2016 και το 2017, υπερβαίνοντας έτσι τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Πιθανές μελλοντικές αποκλίσεις, μεταξύ άλλων και για να καλυφθούν οι ανάγκες δημόσιων επενδύσεων, θα αξιολογηθούν σε σχέση με την απαίτηση διατήρησης του διαρθρωτικού ισοζυγίου στο επίπεδο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Το ακαθάριστο χρέος προβλέπεται να παραμείνει σε σταθερή πτωτική πορεία πέρα από τις απαιτήσεις του κανόνα για το χρέος. Αυτό δημιουργεί περιθώριο για την τόνωση των δημόσιων επενδύσεων. Με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Γερμανία αναμένεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (6) Παρά το γεγονός ότι η ομοσπονδιακή κυβέρνηση έχει θεσπίσει διάφορα μέτρα για την αύξηση των επενδύσεων σε έργα υποδομής κατά τα επόμενα έτη, τα κεφάλαια αυτά δεν φαίνεται ακόμη να επιφέρουν διατηρήσιμη ανοδική τάση των δημόσιων επενδύσεων και να ικανοποιούν τις ανάγκες επενδύσεων σε υποδομές. Ο καθαρός σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου εξακολουθεί να παραμένει σε πολύ αρνητικά επίπεδα σε ό,τι αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση, γεγονός που συνιστά ένδειξη υποεπένδυσης. Οι συνολικές δαπάνες εκπαίδευσης και έρευνας αυξήθηκαν μόνο ελαφρώς κατά τα τελευταία έτη και ενδεχομένως δεν πέτυχαν τον εθνικό στόχο του 10 % του ΑΕΠ το 2015. Η συνέχιση των επενδύσεων στους τομείς της εκπαίδευσης, της έρευνας και της καινοτομίας είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικής θέσης της Γερμανίας στο μέλλον. Δεδομένου ότι ο προϋπολογισμός αναμένεται να παραμείνει ισοσκελισμένος σε ονομαστικούς και διαρθρωτικούς όρους την περίοδο 2016-2017, εξακολουθούν να υπάρχουν επαρκή δημοσιονομικά περιθώρια για την αύξηση των δημόσιων επενδύσεων, χωρίς να παραβιάζονται οι κανόνες του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και του εθνικού φρένου στο χρέος. Η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος θα συμβάλει στη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών. Ο υφιστάμενος σχεδιασμός της δημοσιονομικής εξισορρόπησης είναι πολύπλοκος και τείνει να μειώσει τα κίνητρα για την αύξηση των εσόδων στα επιμέρους ομόσπονδα κράτη. Η εν εξελίξει αναθεώρηση των ομοσπονδιακών δημοσιονομικών σχέσεων αποτελεί ευκαιρία για ενίσχυση του πλαισίου, μεταξύ άλλων με την εξασφάλιση επαρκών δημόσιων επενδύσεων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, ιδίως για τους δήμους και τις κοινότητες. Η παρούσα συμβιβαστική πρόταση που συμφωνήθηκε μεταξύ των ομόσπονδων κρατών θα συνεπάγεται απλουστευμένη οριζόντια δημοσιονομική εξισορρόπηση. Ωστόσο, παραμένει ασαφής όσον αφορά τον περαιτέρω διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων για τις δαπάνες και είναι ανεπαρκής ως προς την αύξηση της αυτονομίας στον τομέα των εσόδων. Ταυτόχρονα, εναλλακτικά μέσα σε σχέση με την παραδοσιακή κρατική χρηματοδότηση των υποδομών μεταφορών, μεταξύ άλλων μέσω συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, χρησιμοποιούνται μόνο σε περιορισμένη έκταση. Επιπλέον, οι πολύπλοκες αρμοδιότητες σχεδιασμού μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης, οι καθυστερήσεις που συνδέονται με το διοικητικό δυναμικό και οι πολύπλοκες διαδικασίες έγκρισης αποτελούν όλες εμπόδια στις επενδύσεις. Η αποτελεσματικότερη χρήση των δημόσιων προμηθειών θα

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

μπορούσε επίσης να έχει θετικό αντίκτυπο στις επενδύσεις, δεδομένου ότι ο όγκος των διαγωνισμών προμηθειών που δημοσιεύονται σε επίπεδο ΕΕ παραμένει πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ.

- (7) Η πολυπλοκότητα του συστήματος φορολογίας των εταιρειών εξακολουθεί να αποτελεί εμπόδιο για τις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα και η συνολική φορολογική επιβάρυνση του εισοδήματος των εταιρειών, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών εμπορικών φόρων (Gewerbesteuer) και της πρόσθετης εισφοράς αλληλεγγύης, παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Από τους τοπικούς εμπορικούς φόρους προκύπτουν αναποτελεσματικότητες λόγω της ένταξης στοιχείων εκτός των κερδών στη φορολογική βάση. Το φορολογικό σύστημα ευνοεί τη χρηματοδότηση μέσω δανείων έναντι της χρηματοδότησης μέσω ιδίων κεφαλαίων, ο δε σχετικός δείκτης για την «μεροληπτική μεταχείριση του χρέους» είναι ο όγδος υψηλότερος στην Ένωση το 2015. Το ποσοστό των σχετικά φιλικών προς την ανάπτυξη φόρων κατανάλωσης και των περιοδικών φόρων περιουσίας στα συνολικά φορολογικά έσοδα παρέμεινε σταθερό μεταξύ 2007 και 2014 σε περίπου 28-29 %, το οποίο είναι χαμηλό σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ένωσης που κυμαίνεται στο 32-33 %. Επιπλέον, συνεχίστηκε η τάση για αύξηση της φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων, αντί για μεγαλύτερη προσφυγή σε λιγότερο στρεβλωτικούς περιοδικούς φόρους περιουσίας. Οι ενέργειες για τον εκσυγχρονισμό της φορολογικής διοίκησης περιορίστηκαν στη θέσπιση νομοθεσίας από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση για την απλούστευση των φορολογικών διοικητικών διαδικασιών. Η αυτόματη ανταλλαγή φορολογικών στοιχείων μεταξύ των φορολογικών διοικήσεων των 16 ομόσπονδων κρατών, η οποία θα μπορούσε να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων, εξακολουθεί να μην υφίσταται. Συνολικά, οι διαρθρωτικές ελλείψεις και η καθυστέρηση στον εκσυγχρονισμό έχουν ως αποτέλεσμα τις σχετικά χαμηλές επιδόσεις της φορολογικής διοίκησης και τις ανεπάρκειες στην εισπραξη των φόρων.
- (8) Οι συνθήκες χρηματοδότησης στη Γερμανία είναι γενικά ευνοϊκές. Ωστόσο, η αγορά επιχειρηματικών κεφαλαίων εξακολουθεί να μην είναι επαρκώς ανεπτυγμένη σε σύγκριση με τη διεθνή κατάσταση και οι βασικοί όροι που αφορούν τη φορολογία μπορούν να περιορίσουν το μέγεθός της. Η βελτίωση της πρόσβασης σε επιχειρηματικά κεφάλαια αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, μεταξύ άλλων σε τομείς υψηλής τεχνολογίας και υπηρεσίες έντασης γνώσης. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση δρομολόγησε μια σειρά μέτρων για τη βελτίωση των συνθηκών για τη λειτουργία των επιχειρηματικών κεφαλαίων, ενώ περαιτέρω μέτρα είναι υπό συζήτηση. Επιπλέον, η αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου για τα επιχειρηματικά κεφάλαια θα μπορούσε να συμβάλει στην τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων, μεταξύ άλλων και από ξένους επενδυτές.
- (9) Τα μέτρα πολιτικής για την τόνωση του ανταγωνισμού στους τομείς των υπηρεσιών, ιδίως στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών, ήταν περιορισμένα. Η Γερμανία είναι ένα από τα κράτη μέλη με υψηλά κανονιστικά εμπόδια στον τομέα των υπηρεσιών. Περιοριστικές ρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων επηρεάζουν τις τιμές και την παραγωγικότητα. Η χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας και τα μεγάλα περιθώρια κέρδους υποδηλώνουν ότι η Γερμανία έχει μεγάλο περιθώριο για τη βελτίωση των επιδόσεων των επαγγελματικών υπηρεσιών. Τα προβλήματα στον τομέα των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις προκύπτουν από τις απαιτήσεις αδειοδότησης, τους περιορισμούς στις πολυτομεακές δραστηριότητες, τις απαιτήσεις ασφάλισης και τις προκαθορισμένες τιμές. Εξακολουθούν να επιβάλλονται επίσης απαιτήσεις ως προς τη νομική μορφή και τη μετοχική δομή. Το σχέδιο δράσης που υπέβαλε η Γερμανία κατά την αμοιβαία αξιολόγηση σχετικά με την πρόσβαση στα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα και την άσκήσή τους προτείνει μόνο περιορισμένο αριθμό ενεργειών, ενώ υπάρχει σαφές περιθώριο για περισσότερο φιλόδοξες προτάσεις.
- (10) Παρά το γεγονός ότι οι συνολικές επιδόσεις της αγοράς εργασίας είναι πολύ καλές, καθώς ιδίως η ανεργία βρίσκεται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων που συνδέονται με τη γήρανση είναι προ των πυλών, καθιστώντας απαραίτητη την πλήρη αξιοποίηση του υπάρχοντος εργατικού δυναμικού. Δεδομένου ότι αυτές οι τάσεις αποτελούν πρόκληση, όχι μόνο για την αγορά εργασίας, αλλά και για τη βιωσιμότητα και την επάρκεια του συνταξιοδοτικού συστήματος, φαίνεται απαραίτητο να δοθούν ισχυρότερα κίνητρα για συνταξιοδότηση σε μεγαλύτερη ηλικία. Το ποσοστό των ηλικιωμένων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας (16,3 % το 2014) είναι υψηλότερο από τον ενωσιακό μέσο όρο (13,8 %) και το ποσοστό αναπλήρωσης του εκ του νόμου συνταξιοδοτικού συστήματος μειώνεται σταδιακά, ενώ τα ποσοστά συμμετοχής σε συνταξιοδοτικά συστήματα του δεύτερου ή του τρίτου πυλώνα είναι υπερβολικά χαμηλά για να μετριαστεί ο κίνδυνος αυτός. Ο αριθμός των δικαιούχων που λαμβάνουν το ελάχιστο εισόδημα με εισοδηματικά κριτήρια για τους συνταξιούχους σχεδόν διπλασιάστηκε μεταξύ 2003 και 2014. Ωστόσο, οι προτάσεις για τη βελτίωση των κινήτρων για συνταξιοδότηση σε μεγαλύτερη ηλικία (Flexi-Rente) δεν έχουν οριστικοποιηθεί ακόμη. Απομένει να εξακριβωθεί πόσο αποτελεσματικά θα είναι στην εξάλειψη των κινήτρων για πρόωγη συνταξιοδότηση που θεσπίστηκαν το 2014.
- (11) Το δυναμικό για την αγορά εργασίας ορισμένων ομάδων, ιδίως των γυναικών και των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, εξακολουθεί να μην αξιοποιείται πλήρως, ενώ εξακολουθούν να ισχύουν αντικίνητρα για την εξεύρεση εργασίας, ιδίως για τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας. Συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος και της ασφάλισης υγείας αποθαρρύνουν τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη των οικογενειών από το να αναλάβουν μια θέση εργασίας ή να αυξήσουν τις ώρες εργασίας. Αυτό συμβάλλει στο χαμηλό ποσοστό των γυναικών που εργάζονται με πλήρη απασχόληση και σε έναν από τους χαμηλότερους αριθμούς ωρών εργασίας κατά μέσο όρο για γυναίκες στην Ένωση, παρά το υψηλό ποσοστό απασχόλησης των γυναικών. Παρά τη μικρή μετάβαση που σημειώθηκε από μικροδουλειές (mini-jobs) σε κανονικές θέσεις απασχόλησης ως δευτερεύον αποτέλεσμα της θέσπισης του κατώτατου μισθού, οι πρώτες εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν περίπου 7 εκατ. εργαζομένους (εκ των οποίων τα 5 εκατ. δεν έχουν άλλη μισθωτή δραστηριότητα πέρα από τη μικροδουλειά). Η απαλλαγή των μικροδουλειών από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων και, σε πολλές περιπτώσεις, από όλες τις κοινωνικές εισφορές των εργαζομένων μπορεί να λειτουργεί αποτρεπτικά για τη μετακίνηση των εργαζομένων σε θέσεις εργασίας με αμοιβές που υπερβαίνουν το κατώτατο όριο των 450 ευρώ μηνιαίως που ισχύει για τις μικροδουλειές. Το αντικίνητρο αυτό είναι σε πολλές

περιπτώσεις ακόμη ισχυρότερο για τους συζύγους που υπόκεινται σε κοινή φορολογία εισοδήματος. Οι θετικές επιπτώσεις στα εισοδήματα και στην κατανάλωση των νοικοκυριών από την ελαφρά αύξηση διαφόρων επιδομάτων και την αντιστάθμιση της υπαγωγής σε υψηλότερες φορολογικές κλίμακες θα μπορούσαν να εξουδετερωθούν σε μεγάλο βαθμό από την αύξηση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης για τους εργαζομένους. Η φορολογική επιβάρυνση στο επίπεδο του κατώτατου μισθού είναι υψηλή σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα τη μείωση των εισοδημάτων στο κάτω άκρο της μισθολογικής κλίμακας. Η μείωση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης για τους εργαζομένους ή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, μεταξύ άλλων με στοχοθετημένα επιδόματα ή επιστροφές, θα μείωνε την προαναφερόμενη φορολογική επιβάρυνση, αυξάνοντας έτσι το διαθέσιμο εισόδημα των χαμηλόμισθων εργαζομένων, και, ως εκ τούτου, αυξάνοντας τις δυνατότητες κατανάλωσης.

- (12) Η μεγάλη εισροή προσφύγων που σημειώθηκε κατά το περασμένο έτος έχει ορισμένες κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες για τη Γερμανία. Αν και βραχυπρόθεσμα η εισροή προσφύγων θα αυξήσει τις δημόσιες δαπάνες και θα δημιουργήσει πρόσθετη εγχώρια ζήτηση, αυξάνοντας έτσι το ΑΕΠ, η μεσοπρόθεσμη επίδραση στην απασχόληση και την ανάπτυξη εξαρτάται από την επιτυχή ένταξη των προσφύγων στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία, μεταξύ άλλων μέσω εκπαιδευτικής υποστήριξης. Το ζήτημα αυτό αποτελεί υψηλή πολιτική προτεραιότητα τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών και θα παρακολουθείται στενά και θα αναλύεται, μεταξύ άλλων και στην έκθεση χώρας του 2017.
- (13) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Γερμανίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Γερμανία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Γερμανία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.
- (14) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και είναι της γνώμης ⁽¹⁾ ότι η Γερμανία αναμένεται να συμμορφωθεί με το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (15) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το Πρόγραμμα Σταθερότητας. Οι συστάσεις που απήχθησαν σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Γερμανία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να επιτύχει σταθερή ανοδική πορεία των δημόσιων επενδύσεων, ιδίως στους τομείς των υποδομών, της εκπαίδευσης, της έρευνας και καινοτομίας, τηρώντας ταυτόχρονα τον μεσοπρόθεσμο στόχο. Να βελτιώσει τον σχεδιασμό των ομοσπονδιακών δημοσιονομικών σχέσεων, με σκοπό να αυξήσει τις δημόσιες επενδύσεις, ιδίως σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης.
2. Να μειώσει την αναποτελεσματικότητα του φορολογικού συστήματος, ιδίως επανεξετάζοντας τη φορολογία των εταιρειών και τους τοπικούς εμπορικούς φόρους, να εκσυγχρονίσει τη φορολογική διοίκηση και να αναθεωρήσει το κανονιστικό πλαίσιο για τα επιχειρηματικά κεφάλαια. Να επισπεύσει τα μέτρα για την τόνωση του ανταγωνισμού στον τομέα των υπηρεσιών, ιδίως όσον αφορά τις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις και τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα.
3. Να αυξήσει τα κίνητρα για συνταξιοδότηση σε μεγαλύτερη ηλικία και να περιορίσει τα αντικίνητρα προς εργασία για τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη των οικογενειών. Να μειώσει την υψηλή φορολογική επιβάρυνση για τους χαμηλόμισθους εργαζομένους και να διευκολύνει τη μετάβαση από τις μικροδουλειές σε κανονικές θέσεις απασχόλησης.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Τσεχικής Δημοκρατίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σύγκλισης της Τσεχικής Δημοκρατίας για το 2016

(2016/C 299/06)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Τσεχική Δημοκρατία δεν συγκαταλέγεται στα κράτη μέλη για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.
- (2) Η έκθεση του 2016 για την Τσεχική Δημοκρατία δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Τσεχικής Δημοκρατίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».
- (3) Στις 11 Μαΐου 2016, η Τσεχική Δημοκρατία υπέβαλε το Πρόγραμμα Σύγκλισης για το 2016 και στις 12 Μαΐου το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτόχρονα.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων για την περίοδο 2014-2020, συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ)

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διάρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (¹), όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της διάταξης αυτής σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.

- (5) Η Τσεχική Δημοκρατία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο Πρόγραμμα Σύγκλισης για το 2016, η κυβέρνηση προβλέπει ελαφρά επιδείνωση του ονομαστικού ισοζυγίου στο - 0,6 % του ΑΕΠ το 2016 και σχετική σταθεροποίηση στο - 0,5 % του ΑΕΠ το 2017. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —διαρθρωτικό έλλειμμα 1 % του ΑΕΠ— συνεχίζει να επιτυγχάνεται κατά τον χρονικό ορίζοντα του προγράμματος. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σύγκλισης, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει στο 41,1 % το 2016 και να υποχωρήσει στο 39,3 % το 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι ρεαλιστικό. Δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί επαρκώς τα μέτρα που χρειάζονται για τη στήριξη των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις του 2016 της Επιτροπής, το διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να ανέλθει σε - 0,7 % το 2016 και σε - 0,9 % του ΑΕΠ το 2017, υπερβαίνοντας έτσι τον μεσοπρόθεσο δημοσιονομικό στόχο. Πιθανές μελλοντικές αποκλίσεις πρέπει να αξιολογούνται σε σχέση με την απαίτηση για τη διατήρηση του διαρθρωτικού ισοζυγίου στο επίπεδο του μεσοπρόθεσου δημοσιονομικού στόχου. Με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σύγκλισης και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις του 2016 της Επιτροπής, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Τσεχική Δημοκρατία αναμένεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (6) Μακροπρόθεσμα, υπάρχουν μέτριοι κίνδυνοι για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα της Τσεχικής Δημοκρατίας. Οι κίνδυνοι αυτοί πηγάζουν κυρίως από τις προβλεπόμενες επιπτώσεις των δημόσιων δαπανών που συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού, κυρίως στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης αλλά και των συντάξεων. Μέτρα που θεσπίστηκαν πρόσφατα ή σχεδιάζονται για την τροποποίηση του συνταξιοδοτικού συστήματος, αν εφαρμοστούν, αναμένεται να οδηγήσουν σε επιδείνωση των δημοσίων οικονομικών μακροπρόθεσμα. Πρώτον, τον Φεβρουάριο του 2016, η τσεχική κυβέρνηση ενέκρινε νομοθεσία που της παρέχει την εξουσία να τροποποιεί τον μηχανισμό τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των συντάξεων με μεγαλύτερη ευελιξία. Δεύτερον, βρίσκονται υπό συζήτηση προτάσεις για ανώτατο νόμιμο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης στα 65 έτη και θέσπιση μηχανισμού τακτικής αναθεώρησης για την ηλικία συνταξιοδότησης. Επί του παρόντος δεν υπάρχουν σχέδια για αύξηση της χαμηλής νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης. Όσον αφορά την υγειονομική περίθαλψη, η προβλεπόμενη αύξηση των μακροπρόθεσμων δαπανών αποτελεί επίσης πηγή ανησυχίας. Η Τσεχική Δημοκρατία αντιμετωπίζει προκλήσεις όσον αφορά τη βελτίωση της διακυβέρνησης και της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης, αν και ορισμένα μέτρα βρίσκονται επί του παρόντος σε διάφορα στάδια εφαρμογής. Οι δείκτες μαρτυρούν υψηλή κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών και ένα συγκριτικά υψηλό βαθμό εξάρτησης από νοσοκομειακή περίθαλψη, η οποία είναι ακριβότερη από τις υπηρεσίες εξωτερικών ιατρείων. Τα διαθέσιμα ιατρικά δεδομένα δεν φαίνεται να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά για τον σχεδιασμό και τον εξορθολογισμό των ικανοτήτων στον τομέα της ενδονοσοκομειακής περίθαλψης. Το σύστημα επιστροφής εξόδων για τη νοσοκομειακή περίθαλψη τελεί υπό αναθεώρηση λόγω διαφόρων μειονεκτημάτων, όπως το μικρό δείγμα των νοσοκομείων τα οποία χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των συντελεστών αναφοράς. Δεν έχουν ακόμη διερευνηθεί επαρκώς οι επιλογές για την ενίσχυση του συντονισμού στον τομέα των εξωτερικών ιατρείων, τη βελτίωση των προληπτικών υπηρεσιών των ιατρών γενικής ιατρικής και τον περιορισμό της περιττής κατανάλωσης υπηρεσιών εξωτερικών ιατρείων.
- (7) Το δημοσιονομικό πλαίσιο της Τσεχικής Δημοκρατίας συγκαταλέγεται μεταξύ των λιγότερο ικανοποιητικών στην Ένωση. Μια δέσμη μεταρρυθμίσεων η οποία αντιμετωπίζει τις βασικές αδυναμίες στον τομέα αυτό εγκρίθηκε από την κυβέρνηση τον Φεβρουάριο του 2015, αλλά δεν έχει ακόμη ψηφιστεί από το κοινοβούλιο. Η δέσμη μέτρων αποσκοπεί στη μεταφορά της οδηγίας 2011/85/ΕΕ (²) του Συμβουλίου στην εθνική νομοθεσία. Η προτεινόμενη μεταρρύθμιση προβλέπει την ενίσχυση των ορίων δαπανών και στην άμεση σύνδεσή τους με τον μεσοπρόθεσο δημοσιονομικό στόχο. Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης, η κυβέρνηση θα πρέπει να εγκρίνει προϋπολογισμό που διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών και ένα ανεξάρτητο δημοσιονομικό συμβούλιο με στόχο την παρακολούθηση των δημόσιων οικονομικών και την αύξηση της διαφάνειας.
- (8) Οι κατά κεφαλήν επενδύσεις στην Τσεχική Δημοκρατία παραμένουν κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ και παρουσιάζουν μεγάλο βαθμό συγκέντρωσης στην περιφέρεια της πρωτεύουσας. Διοικητικοί και κανονιστικοί φραγμοί εξακολουθούν να αποτελούν τροχοπέδη για την αποτελεσματικότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και λειτουργούν ανασταλτικά για τις επενδύσεις. Υπάρχουν συγκεκριμένα σημεία συμφόρησης στην εκτέλεση έργων μεταφορών και ενεργειακών υποδομών. Επιπλέον, η απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 έγινε με βραδείς ρυθμούς, κυρίως λόγω των πολύπλοκων διαδικασιών, ελλείψεων στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, ανεπαρκειών στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων και της περιορισμένης διοικητικής ικανότητας των φορέων που συμμετέχουν στην υλοποίηση έργων. Σχετικά με τις υποδομές των μεταφορών, μεταξύ των διοικητικών φραγμών για τις επενδύσεις περιλαμβάνονται οι χρονοβόρες διαδικασίες για την έκδοση αδειών χρήσης γης και οι καθυστερήσεις που

(¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

(²) Οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 41).

προκύπτουν από τις διαδικασίες υποβολής καταγγελιών στο Αντιμονοπωλιακό Γραφείο. Σχετικά με την ενεργειακή απόδοση, τα δημόσια προγράμματα για τη μείωση της έντασης ενέργειας ήταν κατακερματισμένα και μη αποδοτικά ως προς το κόστος. Υπάρχουν ενδείξεις ότι η εξοικονόμηση ενέργειας δεν βελτιώνεται σύμφωνα με το εθνικό σχέδιο δράσης για την ενεργειακή απόδοση. Σχετικά με τις υπηρεσίες, υπάρχουν κάποιες ενδείξεις κανονιστικών περιορισμών. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για ορισμένους από τους επιμέρους τομείς παροχής επαγγελματικών υπηρεσιών, στους οποίους οι φραγμοί εισόδου και άσκησης του επαγγέλματος είναι υψηλότεροι από τον μέσο όρο της ΕΕ. Η περιορισμένη χρήση διαδικτυακών δημόσιων υπηρεσιών λειτουργεί επίσης σε βάρος της ποιότητας του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και αντικατοπτρίζει αδυναμίες σε επίπεδο προσφοράς. Οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης δεν αξιοποιούν πλήρως τις τεχνολογικές δυνατότητες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών και είναι από τις λιγότερο προηγμένες στην Ένωση. Τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν σχετικά υψηλή φοροδιαφυγή στην Τσεχική Δημοκρατία. Η αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, ιδίως όσον αφορά τον ΦΠΑ, βρίσκεται ψηλά στην πολιτική ατζέντα. Από την άλλη πλευρά, δεν έχουν προγραμματιστεί μέτρα για τη μείωση του σχετικά υψηλού κόστους που συνδέεται με την καταβολή φόρων ή για την απλούστευση του φορολογικού συστήματος. Οι υπηρεσίες που παρέχονται από τις φορολογικές αρχές κατά το στάδιο που προηγείται της υποβολής των φορολογικών δηλώσεων είναι περιορισμένες. Οι φορολογούμενοι κάνουν περιορισμένη χρήση των συστημάτων ηλεκτρονικής υποβολής των φορολογικών δηλώσεων, αν και έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος σχετικά όσον αφορά τον ΦΠΑ. Επιπλέον, το κόστος της εισπραξης των φόρων είναι σχετικά υψηλό, σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες διεθνείς εκθέσεις. Οι υψηλές εργοδοτικές κοινωνικές εισφορές συμβάλλουν στη συνολικά υψηλή φορολόγηση της εργασίας ενώ η διαφοροποίηση προς άλλους τομείς, όπως οι φόροι ακίνητης περιουσίας, είναι περιορισμένη.

- (9) Ορισμένοι δείκτες υποδηλώνουν σημαντικές αδυναμίες στη δημόσια διοίκηση. Σημειώθηκε πρόοδος στη θέσπιση των νομοθετικών και μη νομοθετικών μέτρων που προβλέπονται στο σχέδιο κατά της διαφθοράς του 2015. Ο νόμος περί μητρώου συμβάσεων ψηφίστηκε από το Κοινοβούλιο τον Νοέμβριο του 2015· η έγκαιρη εφαρμογή και η περαιτέρω ανάπτυξη του θα συμβάλλουν στη βελτίωση της διαφάνειας και της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας των δημόσιων διαγωνισμών. Ωστόσο, εξακολουθούν να εκκρεμούν ορισμένες από τις βασικές πράξεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς, όπως η τροποποίηση του νόμου για τη σύγκρουση συμφερόντων και ένας νέος νόμος για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων. Διάφορα μέτρα που θεσπίστηκαν είναι δύσκολο να εφαρμοστούν και έχουν περιορισμένο αντίκτυπο, ενώ ορισμένα μέτρα που έχουν προγραμματιστεί μεταφέρονται επανειλημμένα στο επόμενο σχέδιο δράσης. Παρά ορισμένες προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την αντιμετώπιση των ελλείψεων, υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω πρόοδο στις επιδόσεις του τσεχικού συστήματος δημοσίων συμβάσεων όσον αφορά τον ανταγωνισμό και, ως εκ τούτου, τη σχέση κόστους-οφέλους. Αυτό οφείλεται εν μέρει στην έλλειψη κατάλληλης κατάρτισης των επαγγελματιών που είναι αρμόδιοι για τις δημόσιες συμβάσεις και στην ανεπαρκή έμφαση που δίνεται στα κριτήρια ποιότητας κατά τη σύναψη των συμβάσεων. Ο δημόσιος τομέας βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε μη ανταγωνιστικές διαδικασίες, με περιορισμένη ικανότητα προσέλκυσης προσφερόντων, ενώ σπάνια συνάπτονται συγκεντρωτικές συμβάσεις προμηθειών. Ωστόσο, η εφαρμογή των οδηγιών σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών των δημοσίων συμβάσεων που μεταφέρθηκαν πρόσφατα στο εθνικό δίκαιο αναμένεται ότι θα αποτελέσει ευκαιρία για την εισαγωγή μιας στρατηγικής και τεκμηριωμένης προσέγγισης στην πολιτική για τις δημόσιες συμβάσεις, ως προς τον επαγγελματισμό, τις συγκεντρωτικές δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, τη μεγαλύτερη έμφαση στα κριτήρια ποιότητας και την ακεραιότητα των επαγγελματιών που είναι αρμόδιοι για τις δημόσιες συμβάσεις.
- (10) Σημειώθηκε σημαντική αύξηση των επενδύσεων για E&A τα τελευταία χρόνια αλλά τα αποτελέσματα εξακολουθούν να είναι πενιχρά και εκφράζονται ανησυχίες ως προς τη διατηρησιμότητα των υποδομών E&A. Το τσεχικό σύστημα έρευνας βρίσκεται επί του παρόντος στο στάδιο της υλοποίησης χρονοβόρων αλλά σημαντικών μεταρρυθμίσεων στον τομέα της διακυβέρνησης, ιδίως όσον αφορά την αξιολόγηση και τη χρηματοδότηση. Ο υφιστάμενος μηχανισμός χρηματοδότησης είναι κατακερματισμένος και χαρακτηρίζεται από ανεπαρκή συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων φορέων και ασαφή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων και προτεραιοτήτων. Αναπτύσσεται μεν ένα συνολικό πλαίσιο αξιολόγησης για την E&A, με συνδέσμους προς τη χρηματοδότηση, αλλά η πρόοδος στον τομέα αυτόν είναι βραδεία. Έχουν καταβληθεί περιορισμένες προσπάθειες για την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των πανεπιστημίων και του επιχειρηματικού κόσμου. Οι δεσμοί αυτοί εξασθενούν εξαιτίας του πλαισίου αξιολόγησης για τα δημόσια ερευνητικά ιδρύματα το οποίο δεν λαμβάνει υπόψη το επίπεδο συνεργασίας με τις επιχειρήσεις.
- (11) Η μεταρρύθμιση της ανώτερης εκπαίδευσης εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο τον Ιανουάριο του 2016. Η ελκυστικότητα του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού παραμένει προβληματική εξαιτίας, μεταξύ άλλων, των σχετικά χαμηλών αμοιβών, ενώ ταυτόχρονα ο πληθυσμός των διδασκόντων γερνάει. Σχεδιάζεται ένα νέο σύστημα σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών και του παιδαγωγικού προσωπικού προκειμένου να αυξηθεί η ελκυστικότητα του επαγγέλματος, αλλά η εφαρμογή του αναβλήθηκε. Τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα είναι γενικά ικανοποιητικά, αλλά επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο των μαθητών. Τα χαμηλά επίπεδα εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων των μειονεκτούντων ομάδων, ιδίως της κοινότητας των Ρομά, είναι σαφώς ανησυχητικά. Εκτιμάται ότι πολύ μεγάλο ποσοστό των παιδιών Ρομά εγκαταλείπει πρόωρα τη σχολική εκπαίδευση. Πολλά παιδιά Ρομά δεν φοιτούν σε κανονικά σχολεία και, ως εκ τούτου, είναι αντιμετώπιμα με χαμηλότερα μαθησιακά πρότυπα από τα παιδιά του υπόλοιπου πληθυσμού. Οι ευκαιρίες κατάρτισης για εκπαιδευτικούς ώστε να βοηθηθούν να αντιμετωπίσουν το ζήτημα αυτό είναι περιορισμένες, καθώς χαμηλό ποσοστό των διδασκόντων συμμετέχει σε δραστηριότητες επαγγελματικής εξέλιξης σχετικές με τη διδασκαλία μεικτών ομάδων και τη χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση. Έχει ληφθεί και έχει αρχίσει να εφαρμόζεται σημαντικός αριθμός νομοθετικών και διοικητικών μέτρων με στόχο τη χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση. Τα μέτρα αυτά αναμένεται να συμβάλουν στη μείωση των αποκλίσεων στις σχολικές επιδόσεις μεταξύ των παιδιών των Ρομά και των άλλων παιδιών. Τον Μάρτιο του 2016, το Κοινοβούλιο ενέκρινε τροποποιήσεις του νόμου για την εκπαίδευση με τις οποίες, αφενός, η υποχρεωτική εκπαίδευση επεκτάθηκε έως το τελευταίο έτος της προσχολικής εκπαίδευσης και, αφετέρου, δόθηκε στα

μικρότερα παιδιά το δικαίωμα σε μια θέση σε παιδικό σταθμό. Εντούτοις, οι ανισότητες στο εκπαιδευτικό σύστημα συνιστούν φραγμό για τη βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου και δεν επιτρέπουν επίσης την επίτευξη καλών αποτελεσμάτων στην αγορά εργασίας μετά το πέρας της σχολικής εκπαίδευσης.

- (12) Η κατάσταση στην αγορά εργασίας της Τσεχικής Δημοκρατίας έχει βελτιωθεί, αλλά περαιτέρω αυξήσεις του ποσοστού απασχόλησης θα επιτευχθούν μόνον εάν υπάρξει αυξημένη συμμετοχή των υποεκπροσωπούμενων ομάδων. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι γυναίκες με μικρά παιδιά, οι εργαζόμενοι με χαμηλή ειδίκευση και οι Ρομά. Η ικανότητα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης να προσεγγίσουν αυτές τις ομάδες, από κοινού με κατάλληλες και καλά στοχευμένες ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, καθώς και εξατομικευμένες υπηρεσίες, θα συνέβαλλαν στην αύξηση της συμμετοχής των εν λόγω ευπαθών ομάδων. Η συμμετοχή των γυναικών με μικρά παιδιά στην αγορά εργασίας παρεμποδίζεται από τη μόνιμη έλλειψη οικονομικά προσιτών και ποιοτικών υπηρεσιών παιδικής φροντίδας, ιδίως για παιδιά ηλικίας έως τριών ετών, και από την περιορισμένη χρήση ευέλικτων ρυθμίσεων του χρόνου εργασίας. Τα τελευταία χρόνια έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για την αντιμετώπιση της έλλειψης αυτής, αλλά υπάρχουν περιθώρια για πιο ουσιαστικές προσπάθειες.
- (13) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Τσεχικής Δημοκρατίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Αξιολόγησε επίσης το Πρόγραμμα Σύγκλισης και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί στην Τσεχική Δημοκρατία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Τσεχική Δημοκρατία αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.
- (14) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σύγκλισης και είναι της γνώμης ⁽¹⁾ ότι η Τσεχική Δημοκρατία αναμένεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Τσεχική Δημοκρατία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να να εξασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, υπό το πρίσμα των μελλοντικών κινδύνων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης. Να ενισχύσει το δημοσιονομικό πλαίσιο με τη θέσπιση κατάλληλης νομοθεσίας.
2. Να μειώσει τους κανονιστικούς και διοικητικούς φραγμούς για τις επενδύσεις, ιδίως στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας, και να αυξήσει τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Να θεσπίσει τις εκκρεμύσεις μεταρρυθμίσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς και να βελτιώσει τις πρακτικές που εφαρμόζονται για τις δημόσιες συμβάσεις.
3. Να ενισχύσει τη διακυβέρνηση στο σύστημα Ε&Α και να διευκολύνει την ανάπτυξη δεσμών μεταξύ των πανεπιστημίων και των επιχειρήσεων. Να καταστήσει ελκυστικότερο το επάγγελμα του εκπαιδευτικού και να λάβει μέτρα για την αύξηση της ένταξης μειονεκτούντων παιδιών, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά, στην κανονική σχολική και προσχολική εκπαίδευση. Να άρει τα εμπόδια για αύξηση της συμμετοχής υποεκπροσωπούμενων ομάδων στην αγορά εργασίας, ιδίως των γυναικών.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Κύπρου για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Κύπρου για το 2016

(2016/C 299/07)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Κύπρος είχε υπαχθεί σε πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής έως τις 31 Μαρτίου 2016, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 2 της εκτελεστικής απόφασης 2013/463/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽³⁾. Δυνάμει του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, η Κύπρος είχε εξαιρεθεί από την παρακολούθηση και αξιολόγηση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Δεδομένου ότι η Κύπρος εξήλθε από το πρόγραμμα, έχει πλέον επανενταχθεί πλήρως στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- (2) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία ανέφερε ότι η κατάσταση της Κύπρου θα αξιολογηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής. Την ίδια ημέρα, η

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ Εκτελεστική απόφαση 2013/463/ΕΕ του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, για την έγκριση του προγράμματος μακροοικονομικής σταθερότητας για την Κύπρο και την κατάργηση της απόφασης 2013/236/ΕΕ (ΕΕ L 250 της 20.9.2013, σ. 40).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα (ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 1).

Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽¹⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη τη στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Κύπρος θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.

- (3) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Κύπρο δημοσιεύτηκε στις 7 Απριλίου 2016. Αξιολογήθηκαν η οικονομική και κοινωνική κατάσταση της Κύπρου και οι προκλήσεις μετά την έξοδο της από το πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής στις 31 Μαρτίου 2016, καθώς και η πρόοδος της Κύπρου όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 7 Απριλίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Κύπρος εμφανίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, είναι σημαντικό να αντιμετωπίσει τη μεγάλη σφύρα ανισορροπιών με τη μορφή υπερβολικού ιδιωτικού, δημόσιου και εξωτερικού χρέους και το υψηλό επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων.
- (4) Στις 28 Απριλίου 2016, η Κύπρος υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και στις 13 Μαΐου 2016, μετά τη λήξη της προθεσμίας, το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (5) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (6) Μετά την κατάργηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, η Κύπρος βρίσκεται στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος. Το διαρθρωτικό ισοζύγιο του 2015 εκτιμάται ότι θα είναι πλεονασματικό και θα φθάσει το 1,7 % του ΑΕΠ, υπερβαίνοντας τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο κατά το ίδιο ποσό. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος αναμένεται να επιτευχθεί και κατά το 2016. Ωστόσο, με αμετάβλητες πολιτικές, υπάρχει κίνδυνος να σημειωθεί κάποια απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο το 2017. Το διαρθρωτικό ισοζύγιο της Κύπρου προβλέπεται να επιδεινωθεί περισσότερο από ό, τι επιτρέπεται βάσει του μεταβατικού κανόνα για το χρέος. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Κύπρου με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειαστούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2017.
- (7) Η Κύπρος έχει εφαρμόσει σημαντικές δημοσιονομικές-διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής. Θα πρέπει ακόμη να εγκριθούν ορισμένες πράξεις παράγωγου δικαίου σε σχέση με τις διαδικασίες για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, τις απαιτήσεις για τις εντός του έτους δημοσιονομικές προσαρμογές και τις αρμοδιότητες των ελεγκτών αναλήψεων υποχρεώσεων. Ο δημόσιος τομέας εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από αδυναμίες. Ειδικότερα, το μισθολογικό κόστος της δημόσιας διοίκησης είναι ένα τα υψηλότερα (ως ποσοστό του ΑΕΠ) στη ζώνη του ευρώ, ενώ οι δείκτες αποδοτικότητας παραμένουν σε μέτρια επίπεδα, γεγονός που μπορεί να οφείλεται στην έλλειψη κινητικότητας και κινήτρων επιδόσεων. Οι παρεχόμενες από το κράτος υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (τηλεπικοινωνίες, ενέργεια) χαρακτηρίζονται από υψηλές τιμές και εξακολουθούν να είναι σχετικά προστατευμένες από τον ανταγωνισμό. Στο πλαίσιο του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής, η Κύπρος έχει δεσμευτεί να υιοθετήσει έναν δεσμευτικό μηχανισμό για τον περιορισμό των αυξήσεων των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων, ως μέσο διασφάλισης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών. Ενώ το νομοσχέδιο έχει συνταχθεί και υποβληθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων, δεν έχει ακόμη εγκριθεί. Στο πλαίσιο του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής προτείνονται οριζόντια μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, σχέδιο μεταρρύθμισης της τοπικής αυτοδιοίκησης και ένας νέος νόμος για τη διακυβέρνηση των κρατικών οντοτήτων, με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα, πλην όμως οι προτάσεις αυτές δεν έχουν ακόμη εγκριθεί.

⁽¹⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

- (8) Το χρέος του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο εξακολουθεί να είναι υπερβολικό. Ενώ η μεταρρύθμιση των πλαισίων για τις εκποιήσεις και την αφερεγγυότητα αποτελεί σημαντικό βήμα για την εξισορρόπηση των δικαιωμάτων των δανειοληπτών και των πιστωτών, υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της αποτελεσματικότητά τους και επέκτασης της χρήσης τους. Ορισμένες αδυναμίες στη λειτουργία αυτών των πλαισίων δυσχεραίνουν τη θέση του ιδιωτικού χρέους σε σταθερά πτωτική πορεία και την ταχύτερη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Αυτό επηρεάζει επίσης τη δυνατότητα να προσφέρονται δεύτερες ευκαιρίες στους επιχειρηματίες. Εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες στη λειτουργία των λύσεων που αφορούν την αναδιάρθρωση του χρέους του ιδιωτικού τομέα. Επιπλέον, η έγκριση όλων των αναγκαίων κανόνων και κανονισμών πολιτικής δικονομίας είναι σημαντική για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας. Προκειμένου να καταστεί πλήρως λειτουργική, η Υπηρεσία Αφερεγγυότητας χρειάζεται κατάλληλη στελέχωση, υποδομή ΤΠ και επαρκή αριθμό κατάλληλα καταρτισμένων και αδειοδοτημένων υπευθύνων διαδικασιών αφερεγγυότητας. Επιπλέον, η ύπαρξη αξιόπιστων και ταχύρρυθμων συστημάτων για την έκδοση και μεταβίβαση τίτλων ιδιοκτησίας είναι ζωτικής σημασίας για την αποφυγή καθυστερήσεων και την παροχή εγγυήσεων στους αγοραστές, διασφαλίζοντας τον ορθό προσδιορισμό των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και συμβάλλοντας στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην αγορά κατοικίας.
- (9) Η Κύπρος αντιμετωπίζει επίσης σοβαρές προκλήσεις όσον αφορά τη λειτουργία του δικαστικού συστήματος. Αναποτελεσματικές δικαστικές διαδικασίες και περιορισμένο δυναμικό προκαλούν σημαντικές καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση δικαστικών υποθέσεων, που παρεμποδίζουν τη λειτουργία του πλαισίου εκποιήσεων και αφερεγγυότητας και αποδυναμώνουν γενικά το επιχειρηματικό περιβάλλον. Ελλείψει μεταρρύθμισης του κώδικα πολιτικής δικονομίας, οι ρυθμοί λήψης και εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων και μείωσης των καθυστερήσεων παραμένουν αργοί.
- (10) Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στο πλαίσιο του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής για την αναδιάρθρωση και αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου. Ωστόσο, η Κύπρος εξακολουθεί να αντιμετωπίζει την πρόκληση της αποκατάστασης της κανονικής ροής δανειοδότησης στην οικονομία και μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία αντιπροσωπεύουν περίπου το 55 % του συνόλου των δανείων προς νοικοκυριά και μη χρηματοοικονομικές εταιρείες. Το υψηλό εταιρικό χρέος καθιστά λιγότερο ανταγωνιστικές τις επιχειρήσεις και επηρεάζει την επενδυτική και αναπτυξιακή ικανότητά τους. Αν και σημειώνεται πρόοδος, οι προσπάθειες των τραπεζών για την αναδιάρθρωση του χρέους των βιώσιμων δανειοληπτών δεν έχουν ακόμη παράξει απτά αποτελέσματα και η τροφοδότηση του μη εξυπηρετούμενου ανοίγμάτος τους εξακολουθεί να είναι σχετικά περιορισμένη. Οι αδυναμίες στην εκτέλεση των συμβάσεων και η πειθαρχία στην αποπληρωμή αποτελούν τροχοπέδη για την ικανότητα αντιμετώπισης της στρατηγικής αθέτησης υποχρεώσεων και περιορισμού της συσσώρευσης μη εξυπηρετούμενων δανείων. Παράλληλα, οι τράπεζες έχουν περιορισμένη πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τα εισοδήματα και τα περιουσιακά στοιχεία των οφειλετών, παρά τη δημιουργία του μητρώου πιστώσεων.
- (11) Η Κύπρος έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την έξοδο της οικονομίας από την ύφεση, αλλά οι επενδύσεις παραμένουν χαμηλές και το αναπτυξιακό δυναμικό της οικονομίας είναι περιορισμένο. Στο πλαίσιο του προγράμματος, η Κύπρος υιοθέτησε ένα σχέδιο δράσης για την ανάπτυξη, με στόχο τη βελτίωση του ανταγωνισμού, την ενίσχυση των κινήτρων για καινοτομία και τη διευκόλυνση των επενδύσεων με τη δημιουργία ενός πιο διαφανούς και αποδοτικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης και την απλούστευση των διαδικασιών έγκρισης και αδειοδότησης. Η εφαρμογή του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων και η ενίσχυση των εθνικών ρυθμιστικών αρχών αποβλέπουν στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα. Οι νεοσύστατες επιχειρήσεις και οι ΜΜΕ έχουν επί του παρόντος πολύ περιορισμένες δυνατότητες πρόσβασης σε χρηματοδότηση, λόγω των αυστηρών όρων τραπεζικής δανειοδότησης και της έλλειψης εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης. Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση θα μπορούσε να διευκολυνθεί μέσω του αυξημένου συντονισμού των εργαλείων της ΕΕ, όπως τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων και τα ανταγωνιστικά προγράμματα της ΕΕ.
- (12) Η αγορά εργασίας άρχισε να ανακάμπτει το 2015, αλλά η ανεργία παραμένει σε υψηλά επίπεδα, αν και μειώνεται. Ειδικότερα, η ανεργία των νέων και η μακροχρόνια ανεργία αποτελούν πηγή ανησυχίας. Έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα στους τομείς των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας και των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης. Εντούτοις, οι τελευταίες εξακολουθούν να μην διαθέτουν την ικανότητα ανταπόκρισης στη ζήτηση, ποιοτικής υποστήριξης στην αναζήτηση εργασίας και την παροχή συμβουλών και προσέγγισης των μη καταγεγραμμένων ανέργων. Τα σχέδια για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της εξειδίκευσης και της αύξησης του αριθμού των συμβούλων που εξυπηρετούν άμεσα τις ανάγκες των πελατών, έχουν καθυστερήσει. Η αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας είναι περιορισμένη λόγω έλλειψης αποτελεσματικής παρακολούθησης της ποιότητας των τρεχόντων προγραμμάτων.
- (13) Η συμμετοχή των νέων στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση παραμένει χαμηλή και χαρακτηρίζεται από την έλλειψη δέσμευσης των εργοδοτών στην εκπαίδευση σπουδαστών. Ωστόσο, εφαρμόζονται επί του παρόντος μέτρα, σύμφωνα με τη στρατηγική για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

- (14) Η Κύπρος δεν παρέχει καθολική κάλυψη όσον αφορά την υγειονομική περίθαλψη και το σύστημα υγείας δεν παρέχει κατάλληλη και αποτελεσματική πρόσβαση στην περίθαλψη. Λόγω της χαμηλής δημόσιας χρηματοδότησης για την υγειονομική περίθαλψη, οι μη καλυπτόμενες ανάγκες — λόγω του κόστους καθώς και των απευθείας πληρωμών από τους ασθενείς — είναι σημαντικά υψηλότερες από ό, τι σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Υπάρχει περιθώριο για αποδοτικότερη χρήση των πόρων. Η μεγαλύτερη αυτονομία των δημόσιων νοσοκομείων και η δημιουργία ενός εθνικού συστήματος υγείας είναι μεταξύ των μέτρων που θεωρήθηκαν κατάλληλα, αλλά δεν έχουν θεσπιστεί ακόμη, για τη βελτίωση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας από πλευράς κόστους του κυπριακού συστήματος υγείας.
- (15) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Κύπρου και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Αξιολόγησε επίσης το πρόγραμμα σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Κύπρου. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Κύπρο, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω.
- (16) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (17) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σταθερότητας. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Κύπρο να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Μετά τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, να τηρήσει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο το 2016 και το 2017. Να θεσπίσει, έως το τέλος του 2016, δεσμευτικό μηχανισμό για τη συγκράτηση του ρυθμού αύξησης των μοιβών των δημοσίων υπαλλήλων. Να θεσπίσει, έως το τέλος του 2016, την οριζόντια μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και τον νόμο σχετικά με τη διακυβέρνηση των κρατικών οντοτήτων, και να θέσει σε εφαρμογή τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Να θεσπίσει, έως το τέλος του 2016, τις διατάξεις του παραγωγού δικαίου για τη συμπλήρωση του νέου δημοσιονομικού πλαισίου.
2. Να εξαλείψει, έως τον Ιούνιο του 2017, τα εμπόδια για την πλήρη εφαρμογή του πλαισίων για την αφερεγγυότητα και τις εκποιήσεις και να εξασφαλίσει επαρκείς πόρους για την Υπηρεσία Αφερεγγυότητας. Να διασφαλίσει αξιόπιστα και ταχύρρυθμα συστήματα για την έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας και τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων κυριότητας ακίνητης περιουσίας. Να αυξήσει την αποτελεσματικότητα και το δυναμικό του δικαστικού συστήματος. Να μεταρρυθμίσει τον κώδικα πολιτικής δικονομίας.
3. Να λάβει, έως το τέλος του 2016, πρόσθετα μέτρα που να διασφαλίζουν τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την ακριβή αποτίμηση των εξασφαλίσεων για τη δημιουργία προβλέψεων. Να διευρύνει το φάσμα των διαθέσιμων πληροφοριών για τους πιστωτές και να αυξήσει την πληροφόρηση που ήδη παρέχει ώστε να καταστεί πλήρως λειτουργικό το μητρώο πιστώσεων.
4. Να εξαλείψει τα εμπόδια στις επενδύσεις, ιδίως με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την ανάπτυξη, τη συνέχιση του σχεδίου ιδιωτικοποιήσεων και την ενίσχυση των εθνικών ρυθμιστικών αρχών. Να λάβει μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

5. Να ενισχύσει την ικανότητα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και τη συνδρομή τους στους μακροχρόνια ανέργους· να βελτιώσει την προσέγγιση των μη καταγεγραμμένων ανέργων. Να θεσπίσει νομοθεσία για τη μεταρρύθμιση της νοσοκομειακής περίθαλψης και σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την προγραμματισμένη υλοποίηση της καθολικής κάλυψης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 12ης Ιουλίου 2016****σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Βουλγαρίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σύγκλισης της Βουλγαρίας για το 2016**

(2016/C 299/08)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Βουλγαρία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.

(2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Βουλγαρία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόδος της Βουλγαρίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Βουλγαρία εμφανίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, η οικονομία χαρακτηρίζεται από εναπομένουσες αδυναμίες του χρηματοπιστωτικού τομέα και υψηλό εταιρικό δανεισμό σε συνθήκες υψηλής ανεργίας.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

- (3) Στις 15 Απριλίου 2016, η Βουλγαρία υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το Πρόγραμμα Σύγκλισης για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διατάξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Βουλγαρία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Με το Πρόγραμμα Σύγκλισης του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει τη σταδιακή βελτίωση του ονομαστικού ελλείμματος στο $-1,9\%$ του ΑΕΠ το 2016 και στο $-0,2\%$ του ΑΕΠ το 2019. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος—διαρθρωτικό έλλειμμα 1% του ΑΕΠ— προγραμματίζεται να επιτευχθεί από το 2017. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σύγκλισης, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να κορυφωθεί στο $31,8\%$ το 2018 και να μειωθεί στο $30,8\%$ το 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι σχετικά ευνοϊκό. Δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί επαρκώς τα μέτρα που χρειάζονται για τη στήριξη των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις του 2016 της Επιτροπής, υπάρχει κίνδυνος κάποιας απόκλισης από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016, καθώς και το 2017, σε βάση αμετάβλητων πολιτικών. Με βάση την αξιολόγησή της όσον αφορά το Πρόγραμμα Σύγκλισης, και λαμβανομένων υπόψη των εαρινών προβλέψεων του 2016 της Επιτροπής, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Βουλγαρία αναμένεται να συμμορφωθεί σε γενικές γραμμές με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Εντούτοις, θα χρειασθούν περαιτέρω μέτρα για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση τόσο το 2016 όσο και το 2017.
- (6) Η Βουλγαρία έχει σημειώσει κάποια πρόοδο όσον αφορά τη συμμόρφωση με την περυσινή σύσταση να καταστήσει αποδοτικότερες τις δαπάνες της στον τομέα της υγείας, ιδίως με την εκπόνηση εθνικού χάρτη για την υγεία ο οποίος θα επιτρέψει τον προγραμματισμό των ιατρικών δαπανών βάσει εδαφικών κριτηρίων και των αναγκών των πληθυσμού. Το βουλγαρικό σύστημα υγειονομικής περίθαλψης αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, όπως η περιορισμένη πρόσβαση, η χαμηλή χρηματοδότηση και τα πλημμελή αποτελέσματα στον τομέα της υγείας. Παρά τις πρόσφατες προσπάθειες για βελτίωση της εισπραξής των φόρων, η παραοικονομία παραμένει σημαντική πρόκληση για τα δημόσια έσοδα. Η αδήλωτη εργασία, συμπεριλαμβανομένης τόσο της αναληθούς δήλωσης του πραγματικού ύψους των αποδοχών όσο και της μη καταβολής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, στρεβλώνει την αγορά εργασίας και μειώνει τα φορολογικά έσοδα.
- (7) Περιπτώσεις αλόγιστων επιχειρηματικών πρακτικών στον χρηματοπιστωτικό και ιδίως στον τραπεζικό τομέα, σε συνδυασμό με αναποτελεσματική εποπτεία, έχουν δημιουργήσει το κατάλληλο περιβάλλον για τη συσσώρευση ανισορροπιών. Η ολοκλήρωση, κατά τρόπο διαφανή και σύμφωνα με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, της επανεξέτασης των τομέων των τραπεζών, των ασφαλιστικών εταιρειών και των συνταξιοδοτικών ταμείων που δρομολογήθηκαν πρόσφατα, καθώς και η λήψη των αναγκαίων μέτρων παρακολούθησης θα ενισχύσουν την εμπιστοσύνη στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Επιπλέον, οι συνέχιση των προσπαθειών βελτίωσης της χρηματοπιστωτικής εποπτείας, τόσο στους τραπεζικούς όσο και στους μη τραπεζικούς κλάδους, θα συμβάλει σημαντικά στην ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και θα του επιτρέψει να στηρίξει τη διαφανόμενη μακροοικονομική ανάκαμψη.
- (8) Η αγορά εργασίας σημείωσε ελαφρά ανάκαμψη αλλά οι εναπομένουσες αδυναμίες εξακολουθούν να παρεμποδίζουν την ανάπτυξη και περιορίζουν την ικανότητα προσαρμογής της οικονομίας. Η προσαρμογή της αγοράς εργασίας παρεμποδίζεται από τον διαρθρωτικό χαρακτήρα της μακροχρόνιας ανεργίας, τη συρρίκνωση και τη γήρανση του εργατικού δυναμικού, το χαμηλό επίπεδο συμμετοχής στην αγορά εργασίας και τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων. Παρόλο που η ανεργία υποχωρεί σταδιακά, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις, όσον αφορά, για παράδειγμα, τους μακροχρόνια ανέργους και τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Οι ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας θα μπορούσαν να διαδραματίσουν ισχυρότερο ρόλο όσον αφορά την παροχή βοήθειας προς τις ομάδες αυτές ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Η ενεργοποίηση των ατόμων που λαμβάνουν κοινωνικές παροχές παρεμποδίζεται από τον κατακερματισμό και την περιορισμένη συνεργασία των διάφορων οργανισμών που προσφέρουν τις εν λόγω παροχές, καθώς και υπηρεσίες ένταξης στην αγορά εργασίας. Ειδικά κέντρα απασχόλησης και κοινωνικής πρόνοιας, τα οποία συνδυάζουν τις υπηρεσίες του γραφείου εύρεσης εργασίας και της

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

υπηρεσίας κοινωνικής πρόνοιας, έχουν αναπτυχθεί βάσει πιλοτικού σχεδίου, αλλά δεν έχει ληφθεί ακόμα απόφαση για εφαρμογή του σχεδίου σε ευρύτερη κλίμακα όταν λήξει το πρόγραμμα τον Δεκέμβριο του 2016.

- (9) Παρόλο που ο κατώτατος μισθός στη Βουλγαρία παραμένει ο χαμηλότερος στην Ένωση, έχει αυξηθεί σημαντικά από το 2011 και η απουσία αντικειμενικών κριτηρίων για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού προκαλεί αβεβαιότητα. Παρά το έργο που έχει πραγματοποιηθεί από την κυβέρνηση και τους κοινωνικούς εταίρους στον τομέα αυτό, η Βουλγαρία εξακολουθεί να μη διαθέτει σαφείς κατευθυντήριες γραμμές ή διαφανή κριτήρια για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού που να λαμβάνουν υπόψη τον αντίκτυπο του στη δημιουργία θέσεων εργασίας, τις κοινωνικές συνθήκες και την ανταγωνιστικότητα.
- (10) Η Βουλγαρία εξακολουθεί να εμφανίζει πολύ υψηλό ποσοστό ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού και σημαντικές ανισότητες. Η επίτευξη προόδου στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού παρεμποδίζεται από τις συνεχιζόμενες προκλήσεις όσον αφορά την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας, τη διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία και τη βελτίωση της κάλυψης και της αποτελεσματικότητας των κοινωνικών πολιτικών και των πολιτικών για την υγεία και την αγορά εργασίας. Το σύστημα γενικού ελάχιστου εισοδήματος παρέχει πολύ περιορισμένα επίπεδα στήριξης και προσβασιμότητας στον πληθυσμό. Το ύψος των επιδομάτων είναι κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν έχει αυξηθεί σύμφωνα με την εξέλιξη του μέσου και κατώτατου μισθού των τελευταίων ετών. Σύμφωνα με εκτιμήσεις σχετικά με την κάλυψη, μεγάλο μέρος των δικαιούχων δεν λαμβάνει τις παροχές που προορίζονται για αυτούς. Η βελτίωση των προσπαθειών κάλυψης των μειονεκτούσων ομάδων-στόχων, με παράλληλη άσκηση υπεύθυνης δημοσιονομικής πολιτικής, θα συντελούσε στη μείωση της φτώχειας.
- (11) Το εκπαιδευτικό σύστημα έχει περιορισμένη ικανότητα ένταξης ευάλωτων ομάδων και εφοδιασμού των μαθητών με τις κατάλληλες δεξιότητες. Ευάλωτες ομάδες όπως οι Ρομά και οι μαθητές από φτωχές οικογένειες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια πρόσβασης και ολοκλήρωσης της σχολικής εκπαίδευσης. Το επίπεδο εγγραφής των Ρομά σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης είναι σημαντικά χαμηλότερο από ό,τι για τους μη Ρομά. Το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου εξακολουθεί να αυξάνεται και είναι ιδιαίτερα υψηλό στις αγροτικές περιοχές και στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες. Η άρση των φραγμών για τη συμμετοχή των μειονεκτούντων παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση έχει ουσιαστική σημασία για την αύξηση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων και την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Ο νέος νόμος για την προσχολική και σχολική εκπαίδευση που ψηφίστηκε από το Κοινοβούλιο τον Σεπτέμβριο του 2015 αποτελεί σημαντικό βήμα προς τη συνολική μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος. Η εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής, σε συνδυασμό με στοχοθετημένα μέτρα για την αντιμετώπιση των μη νομοθετικών φραγμών που δυσχεραίνουν την πλήρη συμμετοχή των μειονεκτούσων ομάδων στην εκπαίδευση, αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση του αναπτυξιακού δυναμικού της βουλγαρικής οικονομίας και της κοινωνικής συνοχής μακροπρόθεσμα. Τα ποσοστά εγγραφής και αποφοίτησης των φοιτητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εμφανίζουν άνοδο και το ποσοστό απασχόλησης πρόσφατων πτυχιούχων ανακάμπτει με βραδείς ρυθμούς, μολονότι παραμένει πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ.
- (12) Οι κίνδυνοι που απορρέουν από την υψηλή χρέωση των επιχειρήσεων και τους φραγμούς για την απομόχλευση παραμένουν σημαντικοί. Το ισχύον πλαίσιο αφερεγγυότητας παρέχει πολύ λίγα περιθώρια για μια αποτελεσματική διαδικασία αναδιάρθρωσης χρέους και συμβάλλει ελάχιστα στην αντιμετώπιση του υψηλού επιπέδου χρέωσης των επιχειρήσεων. Μεταρρυθμίσεις με σκοπό τη διευκόλυνση των διαδικασιών αφερεγγυότητας εταιρειών θα μπορούσαν να βελτιώσουν την απομόχλευση και να ανοίξουν τον δρόμο σε νέες δανειοδοτήσεις και επενδύσεις.
- (13) Το σύστημα δημοσίων συμβάσεων στη Βουλγαρία εξακολουθεί να καταρύχεται από διαρθρωτικές αδυναμίες, συμπεριλαμβανομένων συστηματικών παρατυπιών στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, έλλειψης διοικητικής ικανότητας και ανεπάρκειας των μηχανισμών ελέγχου, σε συνδυασμό με συστηματικές δικαστικές προσφυγές, οι οποίες καθυστερούν συχνά τα εκτελούμενα έργα. Η μετάβαση προς πλήρως ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις δεν σημείωσε παρά περιορισμένη μόνο πρόοδο. Οι ανεπάρκειες του βουλγαρικού συστήματος δημοσίων συμβάσεων έχουν οδηγήσει σε διακοπή πληρωμών και σε δημοσιονομικές διορθώσεις σε χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ, ενώ επηρεάζουν επίσης το γενικότερο επιχειρηματικό περιβάλλον.
- (14) Οι ασταθείς πολιτικές και η έλλειψη εμπιστοσύνης στα βασικά δημόσια θεσμικά όργανα, όπως το δικαστικό σώμα, συνιστούν σημαντικούς αποτρεπτικούς παράγοντες για επενδύσεις στη βουλγαρική οικονομία. Η βραδεία εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στη δημόσια διοίκηση και σε συγκεκριμένους τομείς όπως η έρευνα, η καινοτομία και η ενέργεια, εμποδίζει τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος. Παρότι η Βουλγαρία ενέκρινε στρατηγικό πλαίσιο για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης, η πρόοδος είναι βραδεία και η εφαρμογή του συχνά αναβάλλεται. Η νέα νομοθεσία δεν υποβάλλεται σε συστηματική εκτίμηση επιπτώσεων, παρά το γεγονός ότι καταβλήθηκαν ορισμένες προσπάθειες για να αλλάξει αυτή η κατάσταση. Οι συχνές αλλαγές του νομικού πλαισίου προκαλούν αβεβαιότητα και επηρεάζουν το επιχειρηματικό περιβάλλον. Η διαφθορά παραμένει σημαντική πηγή ανησυχίας και οι προσπάθειες των εθνικών αρχών να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα αυτό εξακολουθούν να προσκρούουν στην αδυναμία και στον κατακερματισμό των θεσμικών οργάνων. Στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας και ελέγχου, η Βουλγαρία λαμβάνει συστάσεις για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος. Κατά συνέπεια, μολονότι οι τομείς αυτοί έχουν καθοριστική σημασία για το εν γένει επιχειρηματικό περιβάλλον, δεν καλύπτονται από τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για τη Βουλγαρία.

- (15) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Βουλγαρίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σύγκλισης και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Βουλγαρία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Βουλγαρία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 4 κατωτέρω.
- (16) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σύγκλισης και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (17) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το Πρόγραμμα Σύγκλισης. Οι συστάσεις σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 4 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Βουλγαρία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή κατά 0,5 % του ΑΕΠ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016 και το 2017. Να βελτιώσει περαιτέρω την είσπραξη των φόρων και να λάβει μέτρα για να περιορίσει την έκταση της παραοικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της αδήλωτης εργασίας.
2. Έως το τέλος του 2016, να ολοκληρώσει την επανεξέταση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού και την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του τραπεζικού τομέα. Έως το τέλος του 2016, να ολοκληρώσει την επανεξέταση των ισολογισμών και την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τις ασφαλιστικές εταιρείες και να προβεί σε επανεξέταση των στοιχείων ενεργητικού των ιδιωτικών συνταξιοδοτικών ταμείων. Να προβεί, όπου αρμόζει, σε ενέργειες παρακολούθησης και στους τρεις τομείς και να συνεχίσει να βελτιώνει την τραπεζική και μη τραπεζική εποπτεία.
3. Να ενισχύσει και να ενοποιήσει την κοινωνική πρόνοια, περιλαμβανομένων των συναφών κοινωνικών υπηρεσιών, και τις ενεργές πολιτικές για την αγορά εργασίας, ειδικότερα για τους μακροχρόνια ανέργους και τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Να παράσχει περισσότερες δυνατότητες ποιοτικής εκπαίδευσης στις μειονεκτούσες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά. Να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα του συστήματος υγείας αυξάνοντας την πρόσβαση και τη χρηματοδότηση, καθώς και τα αποτελέσματα στον τομέα της υγείας. Σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, να θεσπίσει κατευθυντήριες γραμμές και κριτήρια για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού. Να αυξήσει την κάλυψη και την επάρκεια του συστήματος ελάχιστου εισοδήματος.
4. Να προβεί σε μεταρρύθμιση του πλαισίου αφερεγγυότητας ώστε να επιταχύνει τις διαδικασίες ανάκαμψης και εξυγίανσης και να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνειά τους. Να αυξήσει την ικανότητα των δικαστηρίων όσον αφορά τις διαδικασίες αφερεγγυότητας. Να ενισχύσει την ικανότητα της υπηρεσίας δημόσιων συμβάσεων και των αναθετουσών αρχών και να βελτιώσει τον σχεδιασμό και τον έλεγχο των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ιδίως με την πλήρη εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για την ανάπτυξη του τομέα των δημοσίων συμβάσεων (2014-2020). Να επισπεύσει την καθιέρωση των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. KAZIMÍR

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Βελγίου για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας του Βελγίου για το 2016

(2016/C 299/09)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία το Βέλγιο συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Βέλγιο θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για το Βέλγιο δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος του Βελγίου όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και συμπεριλήφθηκε εμπεριστατωμένη επισκόπηση βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το Βέλγιο δεν εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Η εξασθένιση των εξωτερικών επιδόσεων σε συνδυασμό με το υψηλό δημόσιο χρέος ενδέχεται να δημιουργήσουν κινδύνους στο μέλλον. Ωστόσο, οι πρόσφατες εξελίξεις δείχνουν βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Διορθωτικά μέτρα

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

— που περιλαμβάνουν συγκράτηση των μισθών και μειώσεις των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης — οδήγησαν σε επιβράδυνση της αύξησης του κόστους εργασίας. Το δημόσιο χρέος δεν μειώνεται, αλλά οι βραχυπρόθεσμοι κίνδυνοι φαίνονται περιορισμένοι.

- (3) Στις 29 Απριλίου 2016, το Βέλγιο υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016 αναφέρει ότι οι δημοσιονομικές επιπτώσεις της εξαιρετικής εισροής προσφύγων το 2015 και το 2016 και των έκτακτων μέτρων ασφαλείας το 2016 είναι σημαντικές και παρέχει επαρκή στοιχεία για την έκταση και τη φύση αυτών των πρόσθετων δημοσιονομικών δαπανών. Κατά την Επιτροπή, οι επιλέξιμες πρόσθετες δαπάνες για τους πρόσφυγες ανήλθαν σε 0,03 % του ΑΕΠ το 2015, ενώ οι πρόσθετες επιπτώσεις το 2016 εκτιμώνται σε 0,17 % του ΑΕΠ για τις δαπάνες που αφορούν τους μετανάστες και σε 0,12 % του ΑΕΠ για τα μέτρα ασφαλείας. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 και του άρθρου 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97, επιτρέπεται η ανάληψη των εν λόγω πρόσθετων δαπανών, δεδομένου ότι η εισροή προσφύγων, καθώς και η σοβαρότητα της τρομοκρατικής απειλής είναι έκτακτα γεγονότα, ο αντίκτυπός τους στα δημόσια οικονομικά του Βελγίου είναι σημαντικός και η βιωσιμότητα δεν διακυβεύεται αν επιτραπεί προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Ως εκ τούτου, η απαιτούμενη προσαρμογή για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου για το 2015 έχει μειωθεί προκειμένου να ληφθούν υπόψη πρόσθετες δαπάνες που αφορούν τους πρόσφυγες. Όσον αφορά το 2016, η τελική αξιολόγηση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα επιλέξιμα ποσά, θα πραγματοποιηθεί την άνοιξη του 2017 βάσει των καταγεγραμμένων στοιχείων που θα παρασχεθούν από τις βελγικές αρχές.
- (6) Το Βέλγιο υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος. Στις 18 Μαΐου 2016, η Επιτροπή συνέταξε έκθεση δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι το Βέλγιο δεν πραγματοποίησε ικανοποιητική πρόοδο ως προς τη συμμόρφωση με τον κανόνα για το χρέος το 2015. Η ανάλυση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το κριτήριο του χρέους θα πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει τηρηθεί. Με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει σταδιακή βελτίωση του ονομαστικού ισοζυγίου από έλλειμμα 2,6 % του ΑΕΠ το 2015 σε έλλειμμα 0,2 % του ΑΕΠ το 2019. Ο αναθεωρημένος μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος, με τη μορφή ισοσκελισμένης δημοσιονομικής θέσης σε διαρθρωτικούς όρους, αναμένεται να επιτευχθεί έως το 2018. Εντούτοις, ο εκ νέου υπολογισμός του διαρθρωτικού ισοζυγίου⁽²⁾ ακόμη δείχνει διαρθρωτικό έλλειμμα της τάξεως του 0,4 % του ΑΕΠ το 2018. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να κορυφωθεί σε 106,2 % του ΑΕΠ το 2016 και να υποχωρήσει σε 99,6 % έως το 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι ρεαλιστικό. Ωστόσο, δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί επαρκώς τα μέτρα στήριξης των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από τη συνιστώμενη προσαρμογή το 2016, καθώς και το 2016 και το 2017 από κοινού, σε βάση αμετάβλητων πολιτικών. Εάν εξαιρεθεί από την αξιολόγηση ο δημοσιονομικός αντίκτυπος της εξαιρετικής εισροής προσφύγων, καθώς και των έκτακτων μέτρων ασφαλείας, η προβλεπόμενη απόκλιση το 2016 δεν είναι πλέον σημαντική. Το Βέλγιο δεν προβλέπεται να συμμορφωθεί με τον μεταβατικό κανόνα για το χρέος το 2016 και, μετά το πέρας της μεταβατικής περιόδου, με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους το 2017. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης του Βελγίου με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειαστούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016 και το 2017.
- (7) Το υψηλό δημόσιο χρέος συνδυάζεται με χαμηλές επιδόσεις στις εξαγωγές και την ανταγωνιστικότητα. Οι εξωτερικές επιδόσεις επιδεινώθηκαν από το 2000, όπως καταδεικνύουν οι απώλειες μεριδίου στην παγκόσμια αγορά, και έχουν επηρεαστεί περαιτέρω αρνητικά από τον προσανατολισμό των εξαγωγών κυρίως προς λιγότερο δυναμικές αγορές. Αν και η αρνητική τάση των μεριδίων αγοράς ανακόπηκε κατά τα τελευταία έτη, οι συσσωρευμένες απώλειες παραμένουν σημαντικές. Η εξειδίκευση σε τμήματα της αγοράς με υψηλότερη έκθεση σε ανταγωνισμό τιμών παρεμποδίζει επίσης την εξαγωγική ικανότητα της χώρας. Αυτό είναι ιδιαίτερα δύσκολο να συμβιβαστεί με το υψηλό κόστος εργασίας της χώρας.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁽²⁾ Το διαρθρωτικό ισοζύγιο όπως υπολογίστηκε εκ νέου από την Επιτροπή με βάση τα στοιχεία του προγράμματος σταθερότητας και σύμφωνα με την από κοινού συμφωνηθείσα μεθοδολογία.

Το μοναδιαίο κόστος εργασίας αυξανόταν με ταχείς ρυθμούς μέχρι πρόσφατα λόγω της χαμηλής αύξησης της παραγωγικότητας και ιδίως της ταχείας αύξησης των μισθών. Η τελευταία μπορεί να αποδοθεί σε ορισμένα χαρακτηριστικά του συστήματος καθορισμού των μισθών. Αφενός, τα περιθώρια για αύξηση των πραγματικών μισθών είχαν επανειλημμένα καθορισθεί σε υπερβολικά υψηλό επίπεδο. Αφετέρου, ο πληθωρισμός επανειλημμένα υπερέβη τις προσδοκίες και τον πληθωρισμό στις γειτονικές χώρες. Η διαρθρωτική διαφορά στα ποσοστά του δομικού πληθωρισμού μεταξύ Βελγίου και γειτονικών χωρών οφείλεται κυρίως στην υψηλότερη αύξηση των τιμών για τις υπηρεσίες και τη μη βέλτιστη λειτουργία της αγοράς λιανικής. Ο πληθωρισμός αυτός μεταφερόταν στην αύξηση των μισθών μέσω της γενικής πρακτικής της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών. Από κοινού, οι παράγοντες αυτοί διέβρωσαν την αποτελεσματικότητα του εξαιρετικά συντονισμένου συστήματος καθορισμού των μισθών. Για την ανάσχεση της μείωσης της ανταγωνιστικότητας και των αρνητικών επιπτώσεων της επί των εξαγωγικών επιδόσεων και της απασχόλησης, οι βελγικές αρχές παρενέβησαν κατά τα τελευταία έτη στη διαδικασία καθορισμού των μισθών. Επιβλήθηκαν μέτρα συγκράτησης των μισθών, στα οποία συμπεριλαμβάνονται όρια στις αυξήσεις των πραγματικών μισθών και αναστολή των συστημάτων τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών. Επιπλέον, θεσπίζονται μειώσεις των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Ωστόσο, για να διασφαλιστεί η διατηρησιμότητα της δόμησης, απαιτούνται διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις του πλαισίου καθορισμού των μισθών σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου κατά τα προηγούμενα έτη. Παρά το γεγονός ότι η κυβέρνηση σκοπεύει να αναθεωρήσει τον νόμο του 1996 σχετικά με την προώθηση της απασχόλησης και τη διαφύλαξη της ανταγωνιστικότητας, ο οποίος παρέχει τη βάση επί της οποίας οι κοινωνικοί εταίροι καθορίζουν τον «μισθολογικό κανόνα» ανά διετία, μέχρι στιγμής δεν έχει σημειωθεί μεγάλη πρόοδος. Η εξασφάλιση μιας πιο τυπικής σύνδεσης μεταξύ μισθών και παραγωγικότητας θα συμβάλει στην παγίωση των πρόσφατων κερδών και στην αποτροπή της επανεμφάνισης των προβλημάτων του παρελθόντος.

- (8) Έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος στη συνολική λειτουργία της αγοράς εργασίας. Τα κίνητρα για εργασία έχουν ενισχυθεί με μέτρα για τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης και αλλαγές στο σύστημα επιδομάτων ανεργίας. Ωστόσο, σημαντικές διαφορές στην απασχόληση μεταξύ συγκεκριμένων πληθυσμιακών ομάδων εξακολουθούν να οδηγούν σε χρόνια υποχρησιμοποίηση του εργατικού δυναμικού, ιδιαίτερα μεταξύ των ατόμων με χαμηλή ειδίκευση, των νέων, των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας και των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Επιπλέον, οι οριακοί φορολογικοί συντελεστές κατά την είσοδο ή επάνοδο στην αγορά εργασίας δημιουργούν παγίδες αεργίας και χαμηλών αμοιβών για το δεύτερο εργαζόμενο μέλος της οικογένειας και ειδικές κατηγορίες νοικοκυριών, όπως άτομα που ζουν μόνα και μονογονικές οικογένειες. Είναι, επομένως, σημαντικό να βελτιωθούν και να εφαρμοστούν πολιτικές που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της μετάβασης από την αεργία ή την ανεργία στην απασχόληση. Οι εκπαιδευτικές ανισότητες που σχετίζονται με το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο είναι μεταξύ των υψηλότερων στην Ένωση και τα χαμηλά εκπαιδευτικά αποτελέσματα εξηγούν εν μέρει τις παρατηρούμενες χαμηλές επιδόσεις στην αγορά εργασίας των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις που εισάγονται επί του παρόντος έχουν σχεδιαστεί ειδικά για την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και τη βελτίωση της παροχής φροντίδας και αγωγής σε παιδιά νηπιακής ηλικίας. Οι αρμόδιες αρχές επιδιώκουν να βελτιώσουν την ποιότητα και την καταλληλότητα του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα μπορούσαν να διευκολύνουν την ομαλότερη μετάβαση προς μια οικονομία έντασης γνώσης και όλο και περισσότερο προσανατολισμένης στην παροχή υπηρεσιών και να μετριάσουν την αναντιστοιχία δεξιοτήτων και τις επίμονες ελλείψεις εργατικού δυναμικού σε ορισμένα επαγγέλματα. Επιπλέον, τα πολύ χαμηλά ποσοστά δραστηριότητας και απασχόλησης των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας απαιτούν πολιτικές για την προαγωγή της ενεργού γήρανσης και τη στήριξη της ζήτησης στην αγορά εργασίας για τους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας. Τέλος, θα μπορούσαν να θεωρηθούν δικαιολογημένα πρόσθετα φορολογικά μέτρα με σκοπό τη διευκόλυνση της ανάληψης θέσεων εργασίας.
- (9) Υπάρχουν ακόμη σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης της μη κοστολογικής διάστασης της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας. Για τη διασφάλιση και την ενίσχυση των σημερινών επιπέδων ευημερίας, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην αύξηση της παραγωγικότητας και στις επενδύσεις στο κεφάλαιο της γνώσης. Αυτό απαιτεί συνεχή ώθηση προς προϊόντα και συναφείς υπηρεσίες που βρίσκονται σε υψηλότερο σημείο της αξιακής αλυσίδας, μέσω της βελτίωσης των επιδόσεων όσον αφορά την καινοτομία και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της E & A. Παρά το υψηλής ποιότητας δημόσιο σύστημα έρευνας που διαθέτει, το Βέλγιο έχει σχετικά λίγες ταχέως αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις σε καινοτόμους τομείς. Επιπλέον, το επιχειρηματικό κλίμα παρεμποδίζεται από διοικητικές και κανονιστικές επιβαρύνσεις, που εμποδίζουν τη δημιουργία και την επέκταση των επιχειρήσεων. Οι απαιτήσεις ως προς τη μετοχική δομή και οι περιορισμοί που αφορούν τα δικαιώματα ψήφου, τη νομική μορφή και τις πολυτομεακές δραστηριότητες ανακόπουν τον δυναμισμό της αγοράς για υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις. Οι λειτουργικοί περιορισμοί και οι περιορισμοί ως προς τα σημεία εγκατάστασης των καταστημάτων λιανικής πώλησης έχουν τις ίδιες επιπτώσεις στον τομέα του λιανικού εμπορίου. Επιπλέον, υπάρχουν ανεπάρκειες όσον αφορά την αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος, με χαμηλό βαθμό διείσδυσης της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών. Αυτοί οι παράγοντες από κοινού αποτελούν σημαντικούς φραγμούς στις ιδιωτικές επενδύσεις. Οι υποδεέστερης ποιότητας υποδομές και οι μακρές καθυστερήσεις υπονομεύουν επίσης την αύξηση της παραγωγικότητας και τις επενδύσεις. Το δίκτυο μεταφορών αποτελεί το πλέον επείγον επενδυτικό κενό. Η γεωγραφική θέση του Βελγίου, σε συνδυασμό με την παρουσία διεθνών οργανισμών, επέτρεψε στη χώρα να προσελκύσει πολλά κέντρα διανομής, βάσεις εφοδιαστικής και τη διεθνή έδρα διαφόρων επιχειρήσεων. Ωστόσο, υπάρχει αυξανόμενο πρόβλημα κυκλοφοριακής συμφόρησης κατά τις ώρες αιχμής, το οποίο υπονομεύει την ελκυστικότητα της χώρας για τους ξένους επενδυτές και έχει σημαντικό οικονομικό και περιβαλλοντικό

κόστος. Το Βέλγιο αναμένεται επίσης να υπολειφθεί του στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για το 2020 και πάσχει από σοβαρά προβλήματα ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Δεδομένης της υψηλής συγκέντρωσης οικονομικών δραστηριοτήτων γύρω από την πρωτεύουσα και τα λιμάνια, οι πιο επείγουσες προκλήσεις είναι η αναβάθμιση των βασικών υποδομών σιδηροδρομικών και οδικών μεταφορών και η εξάλειψη των κενών στη σύνδεση μεταξύ των κύριων οικονομικών κέντρων. Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να αντιμετωπιστεί η συμφόρηση κατά τις ώρες αιχμής με βελτίωση των δημόσιων μεταφορών, βελτιστοποίηση της διαχείρισης της κυκλοφορίας και εξάλειψη των στρεβλώσεων της αγοράς και των αρνητικών φορολογικών κινήτρων, όπως η ευνοϊκή μεταχείριση των εταιρικών αυτοκινήτων.

- (10) Μια άλλη πρόκληση αφορά την επάρκεια της εγχώριας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και την ασφάλεια του εφοδιασμού εν γένει. Οι μη προγραμματισμένες διακοπές λειτουργίας διαφόρων πυρηνικών εγκαταστάσεων έχουν γείρει ανησυχίες όσον αφορά τον τρόπο εξισορρόπησης της προσφοράς και της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ η κατ'επανάληψη αναθεώρηση του χρονοδιαγράμματος σταδιακής κατάργησης των πυρηνικών μονάδων έχει δημιουργήσει ένα κλίμα που δεν ευνοεί τη λήψη μακροπρόθεσμων επενδυτικών αποφάσεων. Αυτό αντικατοπτρίζεται στις υψηλότερες εισαγωγές και στην ολοένα και περισσότερο μειωμένη ασφάλεια εφοδιασμού. Μολονότι οι βραχυπρόθεσμοι κίνδυνοι από την πλευρά της προσφοράς έχουν περιοριστεί, οι πιο μακροπρόθεσμες επενδυτικές ανάγκες εξακολουθούν να είναι σημαντικές. Εκτός από νέα σημαντική δυναμικότητα εγχώριας παραγωγής και περαιτέρω αύξηση των διασυνδέσεων, χρειάζονται ευφυή δίκτυα για την ανάπτυξη της διαχείρισης από την πλευρά της ζήτησης. Λόγω του σημαντικού χρονικού διαστήματος που απαιτείται μέχρι την παράδοση μεγάλων έργων στον τομέα της ενέργειας και της μεγάλης ανάγκης για αντικατάσταση δυναμικότητας κατά την επόμενη δεκαετία, θα χρειαστεί ταχεία δράση, ιδίως με τη μορφή ενός κατάλληλου νομικού πλαισίου που θα προωθεί την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας.
- (11) Το Βέλγιο έχει σημειώσει κάποια πρόοδο όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος, ιδίως με τη μετατόπιση της φορολογίας από την εργασία σε άλλες φορολογικές βάσεις, η οποία θα μειώσει σταδιακά τη φορολογική επιβάρυνση της εργασίας. Μειώσεις της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης των εργοδοτών θα συμβάλουν επίσης στη μείωση του χάσματος. Ωστόσο, το φορολογικό σύστημα παραμένει περίπλοκο, με φορολογικές βάσεις που έχουν διαβρωθεί από ειδικές απαλλαγές, εκπτώσεις και μειωμένους συντελεστές. Ορισμένα από αυτά συνεπάγονται απώλειες εσόδων, οικονομικές στρεβλώσεις και βαρύ διοικητικό φόρτο. Επιπλέον, η μετατόπιση της φορολογίας δεν φαίνεται να είναι ουδέτερη από την άποψη του προϋπολογισμού. Υπάρχει ακόμη σημαντικό περιθώριο βελτίωσης του σχεδιασμού του φορολογικού συστήματος με περαιτέρω διεύρυνση των φορολογικών βάσεων, η οποία θα δώσει τη δυνατότητα για μείωση τόσο των εκ του νόμου προβλεπόμενων συντελεστών όσο και των στρεβλώσεων. Υπάρχουν επίσης σημαντικές δυνατότητες για μια «πράσινη» μετατόπιση της φορολογίας, οι οποίες προκύπτουν από, μεταξύ άλλων, την ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση των εταιρικών αυτοκινήτων και των καρτών καυσίμων, που συμβάλλουν στη ρύπανση, τη συμφόρηση και τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.
- (12) Τα τελευταία έτη, το Βέλγιο πραγματοποίησε σημαντική πρόοδο στη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος. Ο νόμος της 10ης Αυγούστου 2015 σχετικά με την αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης, τις προϋποθέσεις πρόωρης συνταξιοδότησης και την ελάχιστη ηλικία για συντάξεις επιζώντων ορίζει νέα ελάχιστη ηλικία και κριτήρια διάρκειας της σταδιοδρομίας για τις τακτικές συντάξεις. Ωστόσο, ακόμη και μετά τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, η προβλεπόμενη αύξηση της αναλογίας συνταξιοδοτικών δαπανών παραμένει σημαντική. Η αυτόματη σύνδεση με τις μεταβολές του προσδόκιμου ζωής, όπως συνεστήθη στο παρελθόν, θα μειώσει τους κινδύνους της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας. Εν προκειμένω, η κυβέρνηση έχει εξαγγείλει την πρόθεσή της να καθιερώσει ένα σύστημα συνταξιοδότησης βάσει πιστωτικών μορίων, το οποίο θα μπορούσε να προβλέπει μηχανισμούς αυτόματης προσαρμογής ως απάντηση στις δημογραφικές εξελίξεις. Τα θέματα αυτά θα εξακολουθήσουν να παρακολουθούνται στενά στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- (13) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής του Βελγίου και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς το Βέλγιο κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στο Βέλγιο, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.
- (14) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΝΙΣΤΑ στο Βέλγιο να αναλάβει δράση το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή ύψους τουλάχιστον 0,6 % του ΑΕΠ για την υλοποίηση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου κατά το 2016 και το 2017. Να χρησιμοποιήσει τα έκτακτα κέρδη για να επιταχύνει τη μείωση του δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης. Να συμφωνήσει σχετικά με αναγκαστικά εφαρμοστέα κατανομή δημοσιονομικών στόχων σε όλες τις βαθμίδες διακυβέρνησης. Να απλουστεύσει το φορολογικό σύστημα και να εξαλείψει τις στρεβλωτικές φορολογικές δαπάνες.
2. Να πραγματοποιήσει την προβλεπόμενη αναθεώρηση του νόμου του 1996 σχετικά με την προώθηση της απασχόλησης και τη διαφύλαξη της ανταγωνιστικότητας, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους. Να εξασφαλίσει ότι οι μισθοί εξελίσσονται παράλληλα με την παραγωγικότητα. Να διασφαλίσει την αποτελεσματικότητα των πολιτικών ενεργοποίησης της αγοράς εργασίας. Να προχωρήσει τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης και να στηρίξει, μέσω της παροχής κατάρτισης, μη προνομιούχες ομάδες, ιδίως άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών.
3. Να τονώσει την ικανότητα για καινοτομία, ιδίως μέσω της προώθησης των επενδύσεων στο κεφάλαιο της γνώσης. Να αυξήσει τον ανταγωνισμό στον τομέα των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και στον τομέα του λιανικού εμπορίου, με την εξάλειψη αδικαιολόγητων περιορισμών λειτουργίας και εγκατάστασης. Να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις όσον αφορά τις επενδύσεις στις υποδομές μεταφορών και στη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων των Κάτω Χωρών για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας των Κάτω Χωρών για το 2016

(2016/C 299/10)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία οι Κάτω Χώρες συγκαταλέγονται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, οι Κάτω Χώρες θα πρέπει να διασφαλίσουν την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για τις Κάτω Χώρες δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος των Κάτω Χωρών όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών για τη χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών στόχων των Κάτω Χωρών στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι Κάτω Χώρες παρουσιάζουν μακροοικονομικές ανισορροπίες. Έχει ζωτική σημασία να αντιμετωπιστεί το πολύ μεγάλο ύψος του χρέους των νοικοκυριών. Το μεγάλο και συνεχιζόμενο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

αντανακλά διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της οικονομίας και της ακολουθούμενης πολιτικής όσον αφορά τις μη χρηματοοικονομικές εταιρείες εξακολουθεί να συνιστά πρόκληση, μεταξύ άλλων λόγω των δευτερογενών επιπτώσεων σε άλλα κράτη μέλη της ευρωζώνης.

- (3) Στις 28 Απριλίου 2016, οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Οι Κάτω Χώρες υπάγονται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκεινται στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει σταδιακή βελτίωση του ονομαστικού ελλείμματος στο 0,1 % του ΑΕΠ το 2019. Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση προβλέπει επιδείνωση του εκ νέου υπολογισθέντος διαρθρωτικού ισοζυγίου⁽²⁾ το 2016 σε - 1,4 % του ΑΕΠ και βελτίωση στη συνέχεια. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —διαρθρωτικό έλλειμμα 0,5 % του ΑΕΠ— προβλέπεται να επιτευχθεί το 2019. Ωστόσο, με βάση το εκ νέου υπολογισθέν διαρθρωτικό ισοζύγιο, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος αναμένεται να επιτευχθεί ήδη από το 2018. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να ανέλθει σε 65,4 % το 2016 και στη συνέχεια να μειωθεί σταδιακά σε 58,9 % το 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι ρεαλιστικό. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, υπάρχει κίνδυνος οι Κάτω Χώρες να σημειώσουν κάποια απόκλιση από τις απαιτήσεις του προληπτικού σκέλους το 2016, καθώς και κατά το 2016 και το 2017 συνυπολογιζόμενων, υπό αμετάβλητες πολιτικές. Οι Κάτω Χώρες προβλέπεται ότι θα συμμορφωθούν με τον μεταβατικό κανόνα για το χρέος το 2016 και, μετά το πέρας της μεταβατικής περιόδου, με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους το 2017. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι οι Κάτω Χώρες αναμένεται να συμμορφωθούν σε γενικές γραμμές με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ωστόσο, θα χρειασθούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση τόσο το 2016 όσο και το 2017.
- (6) Η πρόσφατη αύξηση της απασχόλησης μπορεί να αποδοθεί πλήρως στην αύξηση του αριθμού των ατόμων που απασχολούνται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου και του αριθμού των αυτοαπασχολούμενων. Παρά το γεγονός ότι οι Κάτω Χώρες έχουν λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση του θέματος, απαιτείται μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση. Τα χαμηλά ποσοστά μετάβασης από προσωρινές σε μόνιμες συμβάσεις εξακολουθούν να συνιστούν κίνδυνο για κατακεραματισμό της αγοράς εργασίας. Το υψηλό και αυξανόμενο ποσοστό προσωρινών συμβάσεων παρατηρείται στο πλαίσιο μεγάλων διαφορών στις διατάξεις περί προστασίας της απασχόλησης, αφενός, στις συμβάσεις ορισμένου χρόνου, και, αφετέρου, στις συμβάσεις αορίστου χρόνου. Τα αυτοαπασχολούμενα άτομα χωρίς μισθωτούς ασφαλιζονται συχνότερα για χαμηλότερα ποσά έναντι αναπηρίας, ανεργίας και γήρατος, γεγονός που θα μπορούσε να επηρεάσει τη βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης μακροπρόθεσμα. Θεσπίστηκαν διάφορα μέτρα τα οποία μείωσαν τις διαφορές μεταξύ συμβάσεων μόνιμης και προσωρινής εργασίας. Ευνοϊκές φορολογικές ρυθμίσεις και η απουσία υποχρέωσης καταβολής ορισμένων εισφορών κοινωνικής ασφάλισης εξακολουθούν να παρέχουν οικονομικά κίνητρα για αυτοαπασχόληση.
- (7) Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του μεγάλου χρέους των νοικοκυριών, σημαντική πρόκληση συνιστά η αγορά στέγης, όπου δυσκαμψίες και στρεβλωτικά κίνητρα που έχουν συσσωρευτεί επί δεκαετίες διαμορφώνουν συνήθειες όσον αφορά τη χρηματοδότηση στέγης και τις τομεακές αποταμιεύσεις. Η τάση των νοικοκυριών να λαμβάνουν μεγάλα ενυπόθηκα δάνεια με εγγύηση ακίνητα αντανακλά σε μεγάλο βαθμό μακροχρόνια φορολογικά κίνητρα, ιδίως την έκπτωση των τόκων ενυπόθηκων δανείων. Για να αντιμετωπιστεί εν μέρει το θέμα αυτό, έχει ληφθεί από το 2012 σειρά μέτρων τα οποία όμως δεν ενισχύθηκαν σύμφωνα με τη Σύσταση του Συμβουλίου του 2015. Η ανάπτυξη εύρυθμα λειτουργούσας αγοράς ενοικίασης ιδιωτικών ακινήτων παρεμποδίζεται από επιδοτήσεις σε άλλους υποτομείς του κλάδου στέγασης. Ο τομέας της κοινωνικής στέγης είναι ένας από τους μεγαλύτερους στην Ένωση, αλλά δεν παρέχεται πάντα στέγη με αποτελεσματικό τρόπο σε αυτούς που την έχουν πραγματικά ανάγκη. Στον τομέα της κοινωνικής στέγης έχει εισαχθεί μια διαφοροποίηση των ενοικίων που βασίζεται περισσότερο στο εισόδημα. Οι εταιρείες στέγασης θα πρέπει να

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁽²⁾ Το διαρθρωτικό ισοζύγιο όπως υπολογίστηκε εκ νέου από την Επιτροπή με βάση τα στοιχεία του προγράμματος σταθερότητας, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που επλήχθη από κοινού.

διαχωρίσουν τις δραστηριότητες γενικού οικονομικού συμφέροντος (δηλαδή της κοινωνικής στέγης) από άλλες δραστηριότητες. Δεδομένου ότι έχουν αντιμετωπιστεί ορισμένα στρεβλωτικά κίνητρα στην αγορά κοινωνικής στέγης που συνδέουν τα ενοίκια με το εισόδημα, ενδείκνυται να μετατοπιστεί στην παρακολούθηση της κατάστασης το σχετικό τμήμα της σύστασης του Συμβουλίου του 2015. Ταυτόχρονα, η αγορά στέγης εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντική στρέβλωση και να δημιουργεί συνθήκες ευνοϊκής μεταχείρισης του χρέους για τα νοικοκυριά. Απαιτείται περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά τα ζητήματα αυτά.

- (8) Εκτός από τις στρεβλώσεις της αγοράς στέγης, υποχρεωτικές μη φορολογικές συνεισφορές στον δεύτερο πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος επηρεάζουν το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών. Το συνταξιοδοτικό σύστημα του δεύτερου πυλώνα παρουσιάζει καλές επιδόσεις από άποψη ποιότητας και αποτελεσματικότητας, αλλά εμφανίζει μειονεκτήματα όσον αφορά τη δίκαιη μεταχείριση των γενεών, τη διαφάνεια και την αντοχή στους οικονομικούς κλυδωνισμούς. Κατά τα τελευταία έτη, η βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος βελτιώθηκε με την αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης στα 67 έτη μέχρι το 2021 και τη σύνδεσή της, στη συνέχεια, με το προσδόκιμο ζωής. Κατά μέσο όρο, οι συνταξιοδοτικές εισφορές μειώθηκαν αφότου μειώθηκε το μέγιστο αφορολόγητο ποσοστό συσσώρευσης. Ο κατάλληλος επιμερισμός του κόστους και των κινδύνων εντός και μεταξύ των γενεών, πέραν των εγκριθέντων κανόνων σχετικά με την τμηματική αναπροσαρμογή και τα χρηματοδοτικά περιθώρια ασφαλείας (πλαίσιο χρηματοοικονομικής αξιολόγησης), αναμένεται να βοηθήσει τα νοικοκυριά να κατανέμουν τα οικονομικά τους μέσα με περισσότερο φιλικούς προς την ανάπτυξη τρόπους. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε την πρόθεσή της να μεταρρυθμίσει τον δεύτερο συνταξιοδοτικό πυλώνα, με τη συμμετοχή, σε μεγάλο βαθμό, των κοινωνικών εταίρων, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα διαφανέστερο και δικαιότερο αναλογιστικά σύστημα.
- (9) Οι επενδύσεις μειώθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης και έκτοτε ανέκαμψαν μόνον εν μέρει. Η αδυναμία στις επενδύσεις στο σύνολο της οικονομίας φαίνεται να έχει έντονο κυκλικό χαρακτήρα. Επηρεάστηκε από την ύφεση στην αγορά στέγης και τις επιλογές δημοσιονομικής εξυγίανσης. Ενώ τα εμπόδια στις επενδύσεις φαίνονται να είναι ασήμαντα, το χαμηλό επίπεδο των επενδύσεων στον κατασκευαστικό τομέα και σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας φαίνεται να συνδέεται με την αβεβαιότητα που επικρατεί στην αγορά και με ρυθμιστικούς παράγοντες. Παρά τη βελτίωση των πιστωτικών όρων, οι κίνδυνοι όσον αφορά τις νέες δανειοδοσίες έχουν αυξηθεί στο τρέχον οικονομικό περιβάλλον. Οι κρατικές δαπάνες για E & A σημειώνουν μείωση από το 2014, ενώ οι ιδιωτικές δαπάνες για E & A παραμένουν χαμηλές. Για τον λόγο αυτό, το 2015 το Συμβούλιο συνέστησε στις Κάτω Χώρες να διοχετεύσουν δημόσιες δαπάνες στη στήριξη επενδύσεων E & A και να μεριμνήσουν για τη βελτίωση των ιδιωτικών δαπανών E & A. Οι δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες για E & A είναι χαμηλές σε σχέση με το μορφωτικό επίπεδο, τις εκπαιδευτικές επιδόσεις και την οικονομική ανάπτυξη.
- (10) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής των Κάτω Χωρών και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τις Κάτω Χώρες κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής των Κάτω Χωρών, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτιμής στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.
- (11) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (12) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σταθερότητας. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στη σύσταση 3 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στις Κάτω Χώρες να λάβουν μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να περιορίσουν την απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο το 2016 και να επιτύχουν ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή της τάξης του 0,6 % του ΑΕΠ το 2017. Να δώσουν προτεραιότητα στις δημόσιες δαπάνες με στόχο τη στήριξη περισσότερων επενδύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη.
2. Να άρουν τα εναπομένοντα εμπόδια στην πρόσληψη προσωπικού με συμβάσεις αορίστου χρόνου και να διευκολύνουν τη μετάβαση από προσωρινές σε μόνιμες συμβάσεις. Να αντιμετωπίσουν τη μεγάλη αύξηση των αυτοαπασχολούμενων χωρίς μισθωτούς, μεταξύ άλλων με τη μείωση των φορολογικών στρεβλώσεων που ευνοούν την αυτοαπασχόληση, χωρίς να θέτουν σε κίνδυνο την επιχειρηματικότητα και προωθώντας την πρόσβαση των αυτοαπασχολούμενων σε οικονομικά προσιτή κοινωνική προστασία.

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

3. Να λάβουν μέτρα ώστε ο δεύτερος πυλώνας του συνταξιοδοτικού συστήματος να χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη διαφάνεια, να εξασφαλίζει δικαιότερη μεταχείριση των γενεών και να είναι πιο ανθεκτικός στους κλυδωνισμούς. Να λάβουν μέτρα για τη μείωση των στρεβλώσεων που εξακολουθούν να υπάρχουν στην αγορά στεγαστικών ακινήτων και στην ευνοϊκή μεταχείριση του χρέους των νοικοκυριών, ιδίως με τη μείωση της έκπτωσης φόρου για τους τόκους ενυπόθηκων δανείων.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. ΚΑΖΙΜΪΡ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Εσθονίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Εσθονίας για το 2016

(2016/C 299/11)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Εσθονία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Εσθονία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Εσθονία δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Εσθονίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Εσθονία δεν εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

- (3) Στις 28 Απριλίου 2016, η Εσθονία υπέβαλε το Πρόγραμμα Σταθερότητας για το 2016 και στις 10 Μαρτίου 2016 υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Εσθονία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο Πρόγραμμα Σταθερότητας για το 2016, η κυβέρνηση προβλέπει ονομαστικό έλλειμμα περίπου 0,5 % του ΑΕΠ για την περίοδο 2016-2018, που θα ισοσκελιστεί στη συνέχεια. Σε διαρθρωτικούς όρους, η Εσθονία εξακολουθεί να επιτυγχάνει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο —διαρθρωτικό ισοζύγιο— καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει γύρω στο 10 % του ΑΕΠ το 2017 και να μειωθεί στο 9,5 % περίπου του ΑΕΠ το 2020. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο για το 2016, αλλά αισιόδοξο για το 2017. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να κινηθεί από πλεόνασμα 0,6 % του ΑΕΠ το 2015 σε ισοσκελισμένο προϋπολογισμό το 2016 και σε μικρό έλλειμμα ύψους 0,2 % του ΑΕΠ το 2017, που μπορεί να θεωρηθεί ότι προσεγγίζει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Περαιτέρω αποκλίσεις θα αξιολογηθούν σε σχέση με την απαίτηση για διατήρηση του διαρθρωτικού ισοζυγίου στο επίπεδο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Εσθονία αναμένεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (6) Η Εσθονία έχει λάβει σημαντικά μέτρα για τη βελτίωση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, μέσω της εφαρμογής, μεταξύ άλλων, της μεταρρύθμισης σχετικά με την ικανότητα εργασίας. Η μεταρρύθμιση αυτή, η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2016 και θα εφαρμοστεί πλήρως από τον Ιανουάριο του 2017, θα αυξήσει τη συνολική προσφορά εργασίας. Θα αποτελέσει πρόκληση η επανένταξη των ατόμων που είναι εκτός αγοράς εργασίας για μεγάλο χρονικό διάστημα. Τίθενται σε εφαρμογή νέα ενεργητικά μέτρα για την αγορά εργασίας με σκοπό να βοηθήσουν τους δικαιούχους της μεταρρύθμισης σχετικά με την ικανότητα εργασίας να εισέλθουν και να παραμείνουν στην αγορά εργασίας, ενώ πραγματοποιήθηκαν επίσης αλλαγές στο σύστημα χρηματοδοτικής στήριξης.
- (7) Η Εσθονία έχει λάβει μέτρα για τη βελτίωση των κινήτρων για εργασία με τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας για όλες τις εισοδηματικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με χαμηλά εισοδήματα. Αυτό συνέβαλε ενδεχομένως στη μείωση του ποσοστού ανεργίας και στην αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των εργαζομένων με χαμηλή εξειδίκευση στην Εσθονία σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ. Μεταξύ των μέτρων που έχουν ήδη εγκριθεί, προβλέπεται πρόσθετη επιστροφή φόρου από το 2017 για τους χαμηλόμισθους εργαζομένους. Ωστόσο, αυτό οδηγεί σε υψηλούς πραγματικούς οριακούς φορολογικούς συντελεστές, γεγονός που ενδέχεται να δημιουργήσει παγίδα χαμηλού μισθού και να ενθαρρύνει την καταβολή αμοιβών σε φακελάκι. Ο αντίκτυπος των μέτρων αυτών θα γίνει γνωστός μόνον αφότου έχουν αξιολογηθεί.
- (8) Η εφαρμογή της στρατηγικής για τη διά βίου μάθηση 2020, σε συνδυασμό με το πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για την περίοδο 2015-2018, συνέβαλε στην αύξηση της συμμετοχής στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και στη σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας. Το ποσοστό των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε θέσεις μαθητείας αναμένεται να αυξηθεί, αλλά τα ποσοστά εγκατάλειψης στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης εξακολουθούν να προκαλούν ανησυχία.
- (9) Υπάρχουν ακόμη ορισμένες ελλείψεις όσον αφορά τις θέσεις προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας για παιδιά ηλικίας 0-3 ετών, αλλά η κατάσταση βελτιώνεται, με επιπλέον θέσεις να δημιουργούνται κάθε έτος.
- (10) Η Εσθονία παρουσιάζει τις μεγαλύτερες μισθολογικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων στην Ένωση, της τάξης του 28,3 % το 2014. Το γεγονός αυτό ενέχει τον κίνδυνο να μην αξιοποιείται πλήρως το δυναμικό των γυναικών. Οι μισθολογικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων οφείλονται, μεταξύ άλλων παραγόντων, στον επαγγελματικό και τομεακό διαχωρισμό των φύλων στην αγορά εργασίας, στην έλλειψη διαφάνειας των αμοιβών στον ιδιωτικό τομέα και στις πιο

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

μακροχρόνιες διακοπές της σταδιοδρομίας των γυναικών λόγω ευθυνών φροντίδας που έχουν αναλάβει. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε σειρά μέτρων για την αντιμετώπιση των μισθολογικών διαφορών μεταξύ των δύο φύλων. Τα προβλεπόμενα μέτρα πρέπει ακόμη να εγκριθούν και να τεθούν σε εφαρμογή, ενώ έχουν ως στόχο, μεταξύ άλλων, να βελτιώσουν τη συλλογή δεδομένων, να αναθέσουν στις επιθεωρήσεις εργασίας το καθήκον της παρακολούθησης του τρόπου με τον οποίο οι εργοδότες εφαρμόζουν την αρχή των ίσων αμοιβών, να προωθήσουν τη μισθολογική διαφάνεια, να παράσχουν κίνητρα στους πατέρες για λήψη ενός μέρους της γονικής άδειας και να αυξήσουν την πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας των παιδιών. Το πρόγραμμα κοινωνικής πρόνοιας 2016-2023 περιλαμβάνει στόχους που άπτονται της ισότητας των φύλων, με μέτρα για την αντιμετώπιση του διαχωρισμού των φύλων στην αγορά εργασίας και την καταπολέμηση των στερεοτύπων. Προβλέπονται μέτρα που θα διευκολύνουν τα καθήκοντα φροντίδας εντός των οικογενειών και θα εντάξουν τα άτομα που παρέχουν φροντίδα στην αγορά εργασίας, με αναμενόμενα θετικά αποτελέσματα όσον αφορά τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας.

- (11) Στην Εσθονία, η πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες δεν διασφαλίζεται σε όλους τους δήμους και εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα η τοπική παροχή ποιοτικών υπηρεσιών σε τομείς όπως οι μεταφορές, η παιδεία, η μακροχρόνια φροντίδα για τους ηλικιωμένους και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο. Τον Μάρτιο του 2016, η κυβέρνηση υπέβαλε το νομοσχέδιο για τη διοικητική μεταρρύθμιση στο Κοινοβούλιο, ώστε να προετοιμάσει το έδαφος για μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στη μεταρρύθμιση προβλέπονται τόσο εκούσιες συγχωνεύσεις όσο και συγχωνεύσεις κατόπιν κυβερνητικής πρωτοβουλίας, με σκοπό να παρέχονται προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες και να διασφαλιστεί η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και ικανότητα της διακυβέρνησης. Ο τροποποιημένος νόμος για την κοινωνική πρόνοια καθορίζει ελάχιστες απαιτήσεις για εννέα κοινωνικές υπηρεσίες, αλλά η εφαρμογή του βρίσκεται σε κίνδυνο λόγω των αδυναμιών που παρουσιάζουν οι δήμοι όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών. Η προτεινόμενη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν έχει ακόμη εγκριθεί.
- (12) Η Εσθονία έχει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά επενδύσεων προς το ΑΕΠ τόσο για τον ιδιωτικό όσο και για τον δημόσιο τομέα. Ωστόσο, η χώρα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ορισμένα προβλήματα όσον αφορά την περαιτέρω βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος. Η Εσθονία έλαβε μέτρα για την υλοποίηση της στρατηγικής «Knowledge-based Estonia» για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία, καθώς και της στρατηγικής για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, που από κοινού συνθέτουν το πλαίσιο για την έξυπνη εξειδίκευση. Η εξασφάλιση θετικών συνεργιών μεταξύ αυτών των στρατηγικών μπορεί να συμβάλει στην τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων στην έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία, ιδίως επειδή οι επιχειρηματικές επενδύσεις έρευνας και τεχνολογίας μειώθηκαν στο 0,6 % του ΑΕΠ το 2014 και η Εσθονία είναι απίθανο να επιτύχει τον οικείο στόχο του 3 % του ΑΕΠ για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία το 2020. Ο αριθμός των εταιρειών που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα είναι περιορισμένος, με αποτέλεσμα χαμηλό επίπεδο αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Στο μεταξύ, τα τελευταία έτη, η συνολική διάρθρωση των εξαγωγών μεταποιημένων προϊόντων της Εσθονίας φαίνεται να έχει μετατοπιστεί προς φθηνότερα αγαθά. Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων μπορεί να αποτελέσουν εμπόδιο για μεγαλύτερες επενδύσεις σε τομείς υψηλής τεχνολογίας.
- (13) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Εσθονίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Εσθονία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Εσθονία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 και 2 κατωτέρω.
- (14) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και είναι της γνώμης ότι η Εσθονία αναμένεται να συμμορφωθεί με το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Εσθονία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει την παροχή και την προσβασιμότητα υψηλής ποιότητας δημόσιων υπηρεσιών, ιδίως των κοινωνικών υπηρεσιών, σε τοπικό επίπεδο, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση και την εφαρμογή της προτεινόμενης μεταρρύθμισης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Να θεσπίσει και να εφαρμόσει μέτρα για τη μείωση των μισθολογικών διαφορών μεταξύ των φύλων, συμπεριλαμβανομένων όσων προβλέπονται στο πρόγραμμα κοινωνικής πρόνοιας.

2. Να προωθήσει τις ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Ουγγαρίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σύγκλισης της Ουγγαρίας για το 2016

(2016/C 299/12)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ουγγαρία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Ουγγαρία δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Ουγγαρίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Ουγγαρία δεν εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, παρά το γεγονός ότι οι ανάγκες αναχρηματοδότησης του υψηλού εξωτερικού χρέους και το μερίδιο των μη εξυπηρετούμενων δανείων εξακολουθούν να αποτελούν πηγή ανησυχίας, οι κίνδυνοι που συνδέονται με τις εξωτερικές και εσωτερικές υποχρεώσεις έχουν μειωθεί.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

- (3) Στις 29 Απριλίου 2016, η Ουγγαρία υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το Πρόγραμμα Σύγκλισης για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Το Πρόγραμμα Σύγκλισης αναφέρει ότι οι δημοσιονομικές επιπτώσεις της έκτακτης εισροής προσφύγων είναι σημαντικές και με προσθήκη της 6ης Μαΐου παρέχονται επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για το εύρος και τη φύση του εν λόγω πρόσθετου δημοσιονομικού κόστους. Σύμφωνα με την αξιολόγηση της Επιτροπής, οι επιλέξιμες πρόσθετες δαπάνες ανήλθαν στο 0,04 % του ΑΕΠ το 2015 και, επί του παρόντος, δεν αναμένεται περαιτέρω πρόσθετο κόστος το 2016. Οι διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 και του άρθρου 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 καλύπτουν αυτές τις πρόσθετες δαπάνες, διότι η εισροή προσφύγων συνιστά έκτακτη κατάσταση, ο αντικτύπος της στα δημοσιονομικά της Ουγγαρίας είναι σημαντικός και δεν θα διαρθρωθεί η βιωσιμότητα με το να επιτραπεί προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς την κατεύθυνση της επίτευξης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Κατά συνέπεια, έχει μειωθεί η απαιτούμενη προσαρμογή προς την κατεύθυνση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου για το 2015, προκειμένου να ληφθεί υπόψη το εν λόγω κόστος. Όσον αφορά το 2016, η τελική αξιολόγηση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα επιλέξιμα ποσά, θα πραγματοποιηθεί την άνοιξη του 2017 βάσει των καταγεγραμμένων στοιχείων που θα παρασχεθούν από τις συγγκικές αρχές.
- (6) Η Ουγγαρία επί του παρόντος υπάγεται στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον κανόνα για το χρέος. Στο Πρόγραμμα Σύγκλισης του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει την αύξηση του ονομαστικού ελλείμματος στο 2,4 % του ΑΕΠ έως το 2017 και, στη συνέχεια, τη σταδιακή του μείωση στο 1,2 % έως το 2020. Η κυβέρνηση σχεδιάζει να βελτιώσει σταδιακά το διαρθρωτικό ισοζύγιο ώστε να επιτύχει τον αναθεωρημένο μεσοπρόθεσο δημοσιονομικό της στόχο —διαρθρωτικό έλλειμμα 1,5 % του ΑΕΠ— έως το 2019. Ωστόσο, το επανυπολογισθέν⁽²⁾ διαρθρωτικό έλλειμμα θα παραμείνει υψηλότερο από τον μεσοπρόθεσο δημοσιονομικό στόχο. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σύγκλισης, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σταδιακά από το 75,3 % το 2015 έως και κάτω του 65 % το 2020. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο βασίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι, σε γενικές γραμμές, ευλογοφανές μέχρι το 2017, ενώ στη συνέχεια γίνεται όλο και ευνοϊκότερο. Δεν έχουν προσδιοριστεί επαρκώς τα αναγκαία μέτρα στήριξης των προγραμματισμένων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και έπειτα, ιδίως για το διάστημα μετά το 2017. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, υπάρχει υψηλός κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από την απαιτούμενη προσαρμογή τόσο το 2016 όσο και, εφόσον οι πολιτικές μείνουν αμετάβλητες, το 2016 και το 2017 συνολικά. Ταυτόχρονα, προβλέπεται ότι η Ουγγαρία θα συμμορφωθεί με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους το 2016 και το 2017. Με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σύγκλισης και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Ουγγαρίας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειαστούν περαιτέρω μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης και για τα δύο έτη.
- (7) Οι εσωτερικές δημοσιονομικές ανισορροπίες έχουν μειωθεί και το τραπεζικό σύστημα έχει καταστεί λιγότερο ευάλωτο, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις. Σημαντική πρόοδος έχει σημειωθεί όσον αφορά τη μείωση του χρέους του ιδιωτικού τομέα, που προηγουμένως εκφραζόταν ως επί το πλείστον σε ξένα νομίσματα. Η χορήγηση δανείων σε νοικοκυριά παρουσίασε ενδείξεις ανάκαμψης, ενώ δεν έχει ακόμη επιτευχθεί βελτίωση όσον αφορά τη χορήγηση δανείων σε επιχειρήσεις. Η κερδοφορία του τραπεζικού τομέα έχει αρχίσει να ανακάμπτει, με τη βοήθεια του βελτιωμένου οικονομικού περιβάλλοντος και της μετριοπάθειας των προηγούμενων πολιτικών έναντι των φόρων επί των τραπεζών. Ωστόσο, οι τράπεζες παραμένουν προσεκτικές όσον αφορά τις δανειοδοτήσεις τους, μολονότι παρουσιάζουν ικανοποιητική κεφαλαιοποίηση και υψηλή ρευστότητα. Η κυριότερη εναπομένουσα πρόκληση για τις τράπεζες είναι η μείωση του ακόμη υψηλού ποσοστού μη εξυπηρετούμενων δανείων που δυσχεραίνουν τη χορήγηση νέων δανείων και ασκούν πίεση επί των κερδών. Οι κίνδυνοι ενδεχόμενων υποχρεώσεων που συνδέονται με την αυξημένη κρατική ιδιοκτησία στον τραπεζικό τομέα παραμένουν υψηλοί.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁽²⁾ Το διαρθρωτικό ισοζύγιο, όπως έχει υπολογιστεί εκ νέου από τις υπηρεσίες της Επιτροπής με βάση τις πληροφορίες στο Πρόγραμμα Σύγκλισης, σύμφωνα με την από κοινού συμφωνηθείσα μεθοδολογία.

- (8) Παρά τις σημαντικές πρόσφατες βελτιώσεις στις φορολογικές πολιτικές και τη φορολογική διοίκηση, η εξάρτηση της Ουγγαρίας από ειδικούς τομεακούς φόρους εξακολουθεί να αποτελεί δυνητικό εμπόδιο για τις επενδύσεις. Ο επιλεκτικός σχεδιασμός των εν λόγω φόρων οδηγεί σε στρεβλώσεις μεταξύ τομέων. Ενώ διάφοροι άλλοι ειδικοί τομεακοί φόροι εξακολουθούν να υφίστανται, η εισφορά πιστωτικών ιδρυμάτων έχει μειωθεί σημαντικά και οι προοδευτικοί συντελεστές του τέλους επιβάρυνσης τροφίμων έχουν καταργηθεί. Η φορολογική επιβάρυνση της εργασίας όσον αφορά τα χαμηλά εισοδήματα παραμένει υψηλή, ιδίως για τους άτεκνους. Το γεγονός αυτό μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην απασχολησιμότητά τους, καθώς επίσης και να αποτελέσει εμπόδιο για τις επενδύσεις. Έχουν ληφθεί μέτρα για τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης (μεταξύ άλλων, μείωση του ενιαίου φορολογικού συντελεστή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων κατά μία ποσοστιαία μονάδα και αύξηση του οικογενειακού αφορολόγητου ορίου για εργαζομένους με δύο παιδιά). Ωστόσο, τα μέτρα δεν είναι αρκετά καλά στοχευμένα ώστε να έχουν σημαντικό αντίκτυπο για τα χαμηλά εισοδήματα. Υπάρχουν δυνατότητες μετατόπισης της φορολόγησης από την εργασία σε τομείς λιγότερο στρεβλωτικούς για την ανάπτυξη. Έχουν ληφθεί διάφορα μέτρα για τη βελτίωση της συμμόρφωσης και τη μείωση του κόστους συμμόρφωσης, αν και το κόστος φορολογικής συμμόρφωσης παραμένει υψηλό. Παρά τις βελτιώσεις τα τελευταία έτη, η Ουγγαρία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις όσον αφορά τη φοροεισπρακτική αποδοτικότητα. Η κυβέρνηση εξήγγειλε σημαντική θεσμική μεταρρύθμιση, που πρόκειται να δρομολογηθεί το 2016, με στόχο την αποδοτικότητα της φορολογικής διοίκησης.
- (9) Περιορισμένη πρόοδος σημειώθηκε όσον αφορά την προώθηση του ανταγωνισμού και της διαφάνειας στις δημόσιες συμβάσεις (για παράδειγμα, με την έκδοση του νέου νόμου περί δημοσίων συμβάσεων, η συμμόρφωση του οποίου με το δίκαιο της ΕΕ δεν έχει ακόμη αξιολογηθεί), ενώ απρόβλεπτες κανονιστικές μεταβολές και διοικητικός φόρτος αποτελούν εμπόδιο για ιδιωτικές επιχειρήσεις και επενδύσεις. Από τον υψηλό αριθμό διαδικασιών με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση και αναθέσεων συμβάσεων με μία και μόνη προσφορά προκύπτει ότι το επίπεδο ανταγωνισμού στις δημόσιες συμβάσεις παραμένει χαμηλό. Τον Μάιο του 2016, η κυβέρνηση παρουσίασε στρατηγική για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Η εφαρμογή και ο αντίκτυπος της στη βελτίωση της αποδοτικότητας και της διαφάνειας πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο παρακολούθησης, παραμένει δε ο κίνδυνος διαφθοράς. Θα χρειαστούν αλλαγές ώστε το νέο εθνικό πρόγραμμα δράσης κατά της διαφθοράς [National Anti-Corruption Action Programme (NAP)] για την περίοδο 2015-2018 να καταστεί αποδοτικότερο όσον αφορά την πρόληψη της διαφθοράς στους δημόσιους φορείς και την επιβολή αποτρεπτικών κυρώσεων. Η κυβέρνηση δεν έχει ανανεώσει την προηγούμενη δέσμευσή της για αναθεώρηση του νόμου του 2013 περί μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, ο οποίος δεν περιλαμβάνει διατάξεις για την κατάλληλη προστασία των μαρτύρων από αντίποινα. Τα σχέδια του NAP για αναθεώρηση του συστήματος δήλωσης περιουσιακών στοιχείων δεν είναι αρκετά φιλόδοξα, ενώ νέες νομοθετικές τροποποιήσεις που ψηφίστηκαν το 2015 εισήγαγαν ορισμένους περαιτέρω περιορισμούς στη δημόσια πρόσβαση σε πληροφορίες. Η κυβέρνηση έχει λάβει μέτρα ώστε να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος, αλλά οι περιοριστικές κανονιστικές ρυθμίσεις της Ουγγαρίας σε τομείς υπηρεσιών και το ευμετάβλητο κανονιστικό περιβάλλον εξακολουθούν να αποτελούν πηγές ανησυχίας για τις επιχειρήσεις, προκαλώντας με τον τρόπο αυτό αβεβαιότητα στους επενδυτές. Οι περιορισμοί όσον αφορά τη σύσταση και τη λειτουργία στον τομέα του λιανικού εμπορίου αποτελούν σημαντικά εμπόδια εισόδου και επέκτασης. Το περιθώριο κέρδους στον ουγγρικό τομέα λιανικού εμπορίου είναι το τρίτο υψηλότερο στην Ένωση και αυξάνεται συνεχώς την τελευταία δεκαετία, ενώ ο δείκτης αποδοτικής κατανομής πόρων είναι μεταξύ των χαμηλότερων στην Ένωση.
- (10) Οι πρόσφατες εξελίξεις στην αγορά εργασίας είναι ευνοϊκές στην Ουγγαρία, με την ανεργία να έχει μειωθεί στα προ της κρίσης επίπεδα. Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα αρχίζει να αυξάνεται, ενώ το πρόγραμμα δημοσίων έργων συνέβαλε επίσης στη μείωση της ανεργίας. Το εν λόγω πρόγραμμα αποτελεί τη βασική ενεργή πολιτική για την αγορά εργασίας στην Ουγγαρία. Το δημοσιονομικό του κόστος έχει υπερτετραπλασιαστεί την τελευταία πενταετία. Ωστόσο, το πρόγραμμα δεν φαίνεται να βελτιώνει αρκετά την επανένταξη των συμμετεχόντων στην ανοικτή αγορά εργασίας. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2015, το ποσοστό επιτυχούς εξόδου από το πρόγραμμα στην κανονική απασχόληση ήταν 13,1 %, αλλά περίπου το 60 % των ατόμων που εγκατέλειψαν το πρόγραμμα κατά την εν λόγω περίοδο επέστρεψε σε αυτό εντός 180 ημερών. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται σημαντικό κίνδυνο εγκλωβισμού των συμμετεχόντων εντός του προγράμματος, ιδιαίτερα των ανειδίκευτων εργαζομένων και ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτούσες περιοχές. Μολονότι το πρόγραμμα απευθύνεται στους μακροχρόνια ανέργους, τους εργαζόμενους χαμηλής ειδίκευσης και τους ανέργους που ζουν σε μειονεκτούσες περιοχές, το 47 % των συμμετεχόντων το 2015 ήταν απόφοιτοι δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το ποσοστό των ανέργων που συμμετέχουν σε δημόσια έργα είναι επίσης σημαντικό σε κομητείες με εύρυθμα λειτουργούσες αγορές εργασίας. Η πρόσφατη μεταρρύθμιση των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης ενδέχεται να τις καταστήσει λιγότερο αποτελεσματικές. Η διοικητική πολυπλοκότητα των διαχειριστικών διαδικασιών —επί του παρόντος η αρμοδιότητα για τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης καταναμάει μεταξύ τεσσάρων υπουργείων— ενδέχεται να υπονομεύσει σημαντικά την αποτελεσματική καθοδήγηση και τον ενισχυμένο προσανατολισμό προς την επίτευξη αποτελεσμάτων. Η μέγιστη διάρκεια των παροχών ανεργίας (τρεις μήνες) είναι η χαμηλότερη στην Ένωση και σημαντικά συντομότερη από το μέσο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την εύρεση εργασίας. Οι δείκτες φτώχειας βελτιώνονται, αλλά παραμένουν υψηλοί, ειδικά μεταξύ των πλέον μειονεκτούντων ατόμων, ιδίως των Ρομά και των παιδιών. Η επάρκεια και η κάλυψη της κοινωνικής πρόνοιας εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση, ενώ οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις θα μπορούσαν να περιορίσουν περαιτέρω τις προϋποθέσεις για πρόσβαση σε ορισμένες παροχές.
- (11) Η μέση επίδοση των Ούγγρων μαθητών σε βασικές δεξιότητες ήταν κάτω του μέσου όρου της ΕΕ στο Πρόγραμμα Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών (PISA) του ΟΟΣΑ για το 2012 και το ποσοστό των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις αυξήθηκε μεταξύ του 2009 και του 2012. Η επίδραση του κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου και της τοποθεσίας του σχολείου στις εκπαιδευτικές επιδόσεις είναι μεταξύ των ισχυρότερων στην Ένωση. Η επιλεκτικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος καθιστά βαθύτερες τις διαφορές στις επιδόσεις μεταξύ μαθητών από διαφορετικούς τύπους σχολείων,

διαφορές που μεγαλώνουν με την πάροδο του χρόνου. Η έλλειψη ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτική κανονική εκπαίδευση είναι ιδιαίτερα οξυμένη στην περίπτωση των Ρομά. Με εξαίρεση την προσχολική εκπαίδευση, στην οποία υπήρξε σημαντική βελτίωση τα τελευταία έτη, οι διαφορές μεταξύ των ποσοστών ολοκλήρωσης σπουδών για μαθητές Ρομά και μη Ρομά σε όλες τις άλλες εκπαιδευτικές βαθμίδες, δηλαδή την πρωτοβάθμια, τη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση παραμένουν μεγάλες. Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου παραμένει υψηλή μεταξύ των Ρομά. Η Ουγγαρία θέσπισε σειρά μέτρων που αποσκοπούν στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των χαμηλών επιδόσεων. Ωστόσο, δεν είναι διαθέσιμες σημαντικές λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων, γεγονός που καθιστά δύσκολη την αξιολόγηση του δυναμικού αντίκτυπού τους. Δεν έχει ακόμη αναπτυχθεί συστηματική προσέγγιση όσον αφορά την προώθηση κανονικής εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς. Το εξαγγελθέν σχέδιο εφαρμογής για τη στρατηγική κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί. Η μετάβαση από μια μορφή και βαθμίδα εκπαίδευσης σε άλλη παραμένει δύσκολη και η εφαρμογή των πρόσφατων μεταρρυθμίσεων στην επαγγελματική εκπαίδευση θα πρέπει να επικεντρωθεί στη διευκόλυνση της μετάβασης αυτής.

- (12) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ουγγαρίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σύγκλισης και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Ουγγαρία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Ουγγαρία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.
- (13) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σύγκλισης και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ουγγαρία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Ενόψει του υψηλού κινδύνου σημαντικής απόκλισης, να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή 0,3 % του ΑΕΠ προς την κατεύθυνση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016 και 0,6 % του ΑΕΠ το 2017, εκτός αν ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος επιτυγχάνεται με μικρότερη προσαρμογή, λαμβάνοντας τα απαραίτητα διαρθρωτικά μέτρα.
2. Να μειώσει περαιτέρω τους ειδικούς τομεακούς φόρους και τη φορολογική επιβάρυνση όσον αφορά τα χαμηλά εισοδήματα. Να ενισχύσει τη διαφάνεια και τον ανταγωνισμό στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων μέσω των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων, της αύξησης της δημοσίευσης προσκλήσεων υποβολής προσφορών και της περαιτέρω βελτίωσης του πλαισίου καταπολέμησης της διαφθοράς. Να βελτιώσει το κανονιστικό περιβάλλον στους τομείς των υπηρεσιών και του λιανικού εμπορίου με την αντιμετώπιση των περιοριστικών κανονιστικών ρυθμίσεων και τη διασφάλιση προβλεψιμότητας.
3. Να διευκολύνει τη μετάβαση από το πρόγραμμα δημοσίων έργων στην πρωτογενή αγορά εργασίας και να ενισχύσει άλλες ενεργές πολιτικές για την αγορά εργασίας. Να βελτιώσει την επάρκεια και την κάλυψη της κοινωνικής πρόνοιας και των παροχών ανεργίας. Να λάβει μέτρα για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων και την αύξηση της συμμετοχής μειονεκτουσών ομάδων, ιδίως των Ρομά, στην κανονική εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. KAŽIMÍR

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Σουηδίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Σουηδίας για το 2016

(2016/C 299/13)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Σουηδία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για τη Σουηδία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Στο πλαίσιο της έκθεσης αξιολογήθηκαν η πρόοδος της Σουηδίας όσον αφορά την υλοποίηση της ειδικής για τη χώρα σύστασης που είχε εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών στόχων της στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

αποτελέσματα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Σουηδία εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Συγκεκριμένα, η υψηλή και συνεχώς αυξανόμενη δανειακή επιβάρυνση των νοικοκυριών σε συνδυασμό με τις υψηλές και αυξανόμενες τιμές των κατοικιών σε ένα πλαίσιο θετικών πιστωτικών ροών ενέχει κινδύνους άτακτης διόρθωσης με επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία και τον τραπεζικό τομέα. Έχουν ληφθεί μέτρα πολιτικής στον τομέα της μακροπροληπτικής εποπτείας, που μπορεί ωστόσο να παραμένουν ανεπαρκή. Εξακολουθούν να υπάρχουν κενά πολιτικής στους τομείς της φορολογίας των κατοικιών, της αποπληρωμής των ενυπόθηκων δανείων, της λειτουργίας της προσφοράς στέγης και της αγοράς ενοικίασης ακινήτων.

- (3) Στις 28 Απριλίου 2016, η Σουηδία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σύγκλισης για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Σουηδία υπόκειται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει να επιτύχει ονομαστικό ισοζύγιο $-0,4\%$ του ΑΕΠ και να εξακολουθήσει να εκπληρώνει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο —διαρθρωτικό έλλειμμα 1% του ΑΕΠ— καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί στο $42,5\%$ το 2016 και να συνεχίσει να μειώνεται μέχρι να φθάσει το $39,1\%$ το 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι εύλογο μέχρι το 2016 και συντηρητικό στη συνέχεια. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να είναι $-0,5\%$ το 2016 και $-0,9\%$ του ΑΕΠ το 2017, υπερβαίνοντας έτσι τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Πιθανές μελλοντικές αποκλίσεις πρέπει να αξιολογούνται σε σχέση με την απαίτηση για διατήρηση του διαρθρωτικού ισοζυγίου στο επίπεδο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σύγκλισης και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Σουηδία αναμένεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (6) Το χρέος των νοικοκυριών στη Σουηδία βρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα και την τελευταία δεκαετία αυξάνεται με έναν από τους ταχύτερους ρυθμούς στην Ένωση. Ο λόγος του χρέους των νοικοκυριών προς το ετήσιο διαθέσιμο εισόδημα ήταν 175% το 2015, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Κεντρικής Τράπεζα της Σουηδίας (Riksbank), και σε σχέση με το ΑΕΠ ήταν 87% . Η Σουηδία έχει ένα από τα υψηλότερα φορολογικά κίνητρα για την απόκτηση κατοικίας στην Ένωση, λόγω των σχετικά χαμηλών φόρων ακίνητης περιουσίας και της μεγάλης έκπτωσης των τόκων των ενυπόθηκων δανείων. Το υψηλό επίπεδο του χρέους των νοικοκυριών συνιστά κίνδυνο για τη μακροοικονομική σταθερότητα. Η κυβέρνηση έχει λάβει ορισμένα μέτρα για τον περιορισμό της υπερχρέωσης των νοικοκυριών, όπως η νομοθεσία για την επιβολή απαιτήσεων υποχρεωτικής εξόφλησης για τα νέα ενυπόθηκα δάνεια, την οποία εξέδωσε το Κοινοβούλιο στις 23 Μαρτίου 2016. Η έκδοση του σημαντικού αυτού μέτρου καθυστέρησε αρκετά λόγω ζητημάτων που ανέκυψαν σχετικά με τη νομική εντολή της μακροπροληπτικής αρχής της Σουηδίας να θεσπίσει μια τέτοια απαίτηση. Υπάρχει ο κίνδυνος τυχόν περαιτέρω μέτρα που μπορεί να χρειαστούν για την αντιμετώπιση των συνεχώς αυξανόμενων ανισορροπιών της Σουηδίας να παρουσιάσουν παρόμοιες καθυστερήσεις, εκτός αν αναθεωρηθεί το νομικό πλαίσιο σχετικά με τη μακροπροληπτική αρχή. Τέλος, η κυβέρνηση δεν έλαβε μέτρα για την προσαρμογή των φορολογικών κινήτρων, μειώνοντας π.χ. τη φορολογική έκπτωση των τόκων ενυπόθηκων δανείων ή αναθεωρώντας τη φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας.
- (7) Η σουηδική αγορά στέγης εξακολουθεί να αποτελεί δυνητική πηγή αστάθειας. Οι τιμές των κατοικιών παρουσιάζουν σχεδόν σταθερή αύξηση τα τελευταία 20 χρόνια, ιδίως στις μητροπολιτικές περιοχές της Στοκχόλμης και του Γκέτεμποργκ. Οι τιμές των κατοικιών εξακολουθούν να αυξάνονται, γεγονός που δεν οφείλεται μόνο στα ισχυρά βασικά οικονομικά μεγέθη, όπως η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, αλλά και στις διαρθρωτικές ανεπάρκειες στην αγορά στέγης. Η προσφορά στέγης παρεμποδίζεται από τη μη αποτελεσματική χρήση του υφιστάμενου αποθέματος κατοικιών, τον υψηλό βαθμό ελέγχου των ενοικίων, τον ασθενή ανταγωνισμό στον κατασκευαστικό τομέα, τη μη επαρκή διαθεσιμότητα γης για νέες κατασκευές και τις χρονοβόρες και πολύπλοκες πολεοδομικές διαδικασίες. Ο σημερινός σχεδιασμός του φόρου επί των υπεραξιών από τις πωλήσεις ακινήτων περιορίζει τις δυνατότητες για πιο αποτελεσματική χρήση του υφιστάμενου αποθέματος κατοικιών. Οι διαρθρωτικές ανεπάρκειες οδηγούν σε ανεπαρκείς επενδύσεις στον συγκεκριμένο

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

τομέα καθώς και στην έλλειψη στέγης, και παράλληλα προκαλούν διαρκή αύξηση των τιμών των ακινήτων. Η έλλειψη διαθέσιμων και οικονομικά προσιτών κατοικιών περιορίζει επίσης την κινητικότητα στην αγορά εργασίας και αποτελεί εμπόδιο για την αποτελεσματική ένταξη των μεταναστών στην αγορά εργασίας. Η κυβέρνηση έχει λάβει ορισμένα μέτρα, όπως η αύξηση της δημόσιας χρηματοδότησης για επενδύσεις στον στεγαστικό τομέα και η απλούστευση ορισμένων πολεοδομικών διαδικασιών. Τον Δεκέμβριο του 2015, η σχετική έρευνα για τον ανταγωνισμό στον κατασκευαστικό τομέα κατέληξε στη διατύπωση πιθανών μέτρων, όπως η αύξηση της διαφάνειας στον τομέα των δημόσιων στεγαστικών συμβάσεων. Ωστόσο, η κυβέρνηση δεν έχει σημειώσει καμία πρόοδο όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του συστήματος καθορισμού των νοικίων.

- (8) Παρά τη σχετικά καλή απόδοση των επενδύσεων, η Σουηδία αντιμετωπίζει προκλήσεις που ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της χώρας μακροπρόθεσμα. Ειδικότερα, οι διαρθρωτικές ανεπάρκειες στην αγορά στέγης αποτελούν εμπόδιο για τις επενδύσεις σ' αυτόν τον τομέα. Οι επενδύσεις σε υποδομές για καλύτερη συνδεσιμότητα εντός αλλά και μεταξύ των αστικών περιοχών είναι ανεπαρκείς εξαιτίας των περιορισμών λόγω της έλλειψης στέγης.
- (9) Η Σουηδία σημείωσε την τελευταία δεκαετία τη μεγαλύτερη μείωση στις εκπαιδευτικές επιδόσεις των 15χρονων μαθητών από οποιαδήποτε χώρα του ΟΟΣΑ, σύμφωνα με την έρευνα του PISA, και τώρα οι επιδόσεις της βρίσκονται κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ και του ΟΟΣΑ. Η επιδείνωση των αποτελεσμάτων στη σχολική εκπαίδευση ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά την ανταγωνιστικότητα και την ικανότητα καινοτομίας της Σουηδίας μακροπρόθεσμα. Η μεγάλη διαφορά επιδόσεων ανάμεσα σε μαθητές με μεταναστευτικές καταβολές και μαθητές χωρίς τέτοιες καταβολές επιδεινώνει το εκπαιδευτικό πρόβλημα. Το χάσμα αυτό αξίζει ιδιαίτερη προσοχή λόγω του μεγάλου αριθμού νεοεισερχόμενων νεαρών μεταναστών που πρέπει να ενσωματωθούν στο εκπαιδευτικό σύστημα. Η ασάφεια των μηχανισμών σχολικής χρηματοδότησης και η μη συστηματική παρακολούθηση της χρήσης των πόρων σε διάφορα επίπεδα του σχολικού συστήματος παρεμποδίζουν την αποτελεσματική χρήση των πόρων. Η κυβέρνηση διέδωσε επιπλέον χρηματοδοτικούς πόρους για τη βελτίωση των σχολικών αποτελεσμάτων και της ισονομίας, και επί του παρόντος λαμβάνει μέτρα για την ένταξη των νεοεισερχόμενων μεταναστών στην εκπαίδευση.
- (10) Η μεγάλη εισροή προσφύγων που σημειώθηκε το περασμένο έτος έχει ορισμένες κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες για τη Σουηδία. Ενώ βραχυπρόθεσμα η εισροή προσφύγων αναμένεται να αυξήσει τις δημόσιες δαπάνες και να δημιουργήσει πρόσθετη εγχώρια ζήτηση, αυξάνοντας έτσι το ΑΕΠ, ο μεσοπρόθεσμος αντίκτυπος στην απασχόληση και την ανάπτυξη εξαρτάται από την επιτυχή ένταξη των προσφύγων στην αγορά εργασίας και την κοινωνική τους ένταξη, μεταξύ άλλων μέσω της εκπαιδευτικής τους υποστήριξης. Το ζήτημα αυτό αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών, και θα παρακολουθείται και θα εξετάζεται προσεκτικά — και επ' ευκαιρία της έκθεσης του 2017 για τη χώρα.
- (11) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Σουηδίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σύγκλισης και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Σουηδία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Σουηδία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (12) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης και είναι της γνώμης ⁽¹⁾ ότι η Σουηδία αναμένεται να συμμορφωθεί με το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (13) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σύγκλισης. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στη σύσταση 1 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Σουηδία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να αντιμετωπίσει την αύξηση του χρέους των νοικοκυριών με την προσαρμογή των φορολογικών κινήτρων, ιδίως με σταδιακό περιορισμό της φορολογικής έκπτωσης των πληρωμών τόκων ενυπόθηκων δανείων ή με την αύξηση των περιοδικών φόρων ακίνητης περιουσίας. Να εξασφαλίσει ότι η μακροπροληπτική αρχή θα έχει τη νομική εντολή να εφαρμόζει μέτρα για τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας σε εύθετο χρόνο. Να προωθήσει τις επενδύσεις στον τομέα της

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

στέγασης και να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της αγοράς κατοικιών, μεταξύ άλλων με την καθιέρωση μεγαλύτερης ευελιξίας κατά τον καθορισμό των τιμών μίσθωσης και με την αναθεώρηση του σχεδιασμού του φόρου επί των υπεραξιών για τη διευκόλυνση των συναλλαγών στον συγκεκριμένο τομέα.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. ΚΑŽIMÍR

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Αυστρίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Αυστρίας για το 2016

(2016/C 299/14)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Αυστρία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Αυστρία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Αυστρία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Αυστρίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Αυστρία δεν εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

- (3) Στις 26 Απριλίου 2016, η Αυστρία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και στις 27 Απριλίου 2016 το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Το πρόγραμμα σταθερότητας αναφέρει ότι ο δημοσιονομικός αντίκτυπος των έκτακτων ροών προσφύγων είναι σημαντικός και παρέχει επαρκή στοιχεία σχετικά με το εύρος και τον χαρακτήρα αυτών των επιπρόσθετων δημοσιονομικών δαπανών. Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι επιλέξιμες πρόσθετες δαπάνες ανήλθαν σε 0,09 % του ΑΕΠ το 2015 και επί του παρόντος εκτιμώνται σε 0,26 % του ΑΕΠ το 2016. Τα ποσά αυτά αντιπροσωπεύουν αναθεώρηση προς τα άνω σε σχέση με τις εκτιμήσεις που περιλαμβάνονταν στο σχέδιο προϋπολογισμού του 2016, στο οποίο αναμενόταν πρόσθετες δαπάνες περίπου 0,08 % του ΑΕΠ και 0,16 % του ΑΕΠ για το 2015 και το 2016, αντιστοίχως. Οι διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 και του άρθρου 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 καλύπτουν αυτές τις πρόσθετες δαπάνες, διότι η εισροή προσφύγων συνιστά έκτακτη περίπτωση, ο αντίκτυπος της στα δημοσιονομικά της Αυστρίας είναι σημαντικός και δεν θα διακυβευόταν η βιωσιμότητα με το να επιτραπεί απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς την κατεύθυνση της επίτευξης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Το 2015, δεδομένου ότι η Αυστρία πληρούσε τον μεσοπρόθεσο δημοσιονομικό της στόχο, δεν έκανε χρήση της δυνατότητας προσωρινής απόκλισης. Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα επιτραπεί στην Αυστρία η ίδια προσωρινή απόκλιση όπως για τις χώρες που δεν έχουν ακόμη επιτύχει τον μεσοπρόθεσο δημοσιονομικό στόχο τους, θα δοθεί στην Αυστρία η δυνατότητα να αποκλίνει από τον μεσοπρόθεσο δημοσιονομικό στόχο της το 2016 και το 2017 κατά το ποσό που θεωρείται επιλέξιμο για το 2015. Όσον αφορά πιθανή πρόσθετη απόκλιση το 2016, θα πραγματοποιηθεί τελική εκτίμηση, συμπεριλαμβανομένων των επιλέξιμων ποσών, την άνοιξη του 2017 με βάση τα στοιχεία που παρατηρήθηκαν, όπως παρέχονται από τις αυστριακές αρχές.
- (6) Η Αυστρία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος. Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2016, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό έλλειμμα θα επιδεινωθεί σε 1,6 % του ΑΕΠ το 2016 και εν συνεχεία θα βελτιωθεί σταδιακά σε 0,4 % του ΑΕΠ το 2020. Ο μεσοπρόθεσμος στόχος —διαρθρωτικό έλλειμμα 0,45 % του ΑΕΠ έως το 2016 και μετά από αναθεώρηση το διαρθρωτικό έλλειμμα θα ανέλθει σε 0,5 % του ΑΕΠ από το 2017— προβλέπεται να επιτευχθεί από το 2018 και μετέπειτα. Ωστόσο, βάσει του επανυπολογισθέντος διαρθρωτικού ισοζυγίου, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος θα επιτευχθεί μόνον από το 2019. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται ότι έλαβε μέγιστη τιμή 86,2 % το 2015 και ότι θα μειωθεί σταδιακά σε 76,6 % το 2020. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι ρεαλιστικό. Συγχρόνως, δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί επαρκώς τα αναγκαία μέτρα στήριξης των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Βάσει των εαρινών προβλέψεων της Επιτροπής του 2016, υπάρχει κίνδυνος απόκλισης το 2016. Ωστόσο, εάν εξαιρεθεί επίσης από την εκτίμηση ο πρόσθετος αντίκτυπος της προβλεπόμενης επί του παρόντος για το 2016 έκτακτης εισροής προσφύγων, η Αυστρία αναμένεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης το 2016. Με την παραδοχή αμετάβλητων πολιτικών, υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από τη συνιστώμενη προσαρμογή το 2017. Ωστόσο, η προβλεπόμενη απόκλιση το 2017 δεν θα είναι πλέον σημαντική αφού συνυπολογισθεί το περαιτέρω περιθώριο λόγω του δημοσιονομικού αντικτύπου από την έκτακτη εισροή προσφύγων που πιθανόν να χορηγηθεί το 2016. Η Αυστρία προβλέπεται να συμμορφωθεί με τον μεταβατικό κανόνα για το χρέος το 2016 και, μετά το πέρας της μεταβατικής περιόδου, με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους το 2017. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Αυστρίας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου θα χρειαστούν περαιτέρω μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016 και το 2017.
- (7) Ο δημοσιονομικός αντίκτυπος της πρόσφατης φορολογικής μεταρρύθμισης εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει ένα στοιχείο αβεβαιότητας. Οσάκις λαμβάνονται μέτρα για τη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας θα πρέπει να συνυπολογίζεται το γεγονός ότι, παρά τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, η φορολογική επιβάρυνση της εργασίας παραμένει υψηλή και η Αυστρία έχει συγκριτικά υψηλή φορολογική επιβάρυνση σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρώπης. Εν τω μεταξύ υποχρησιμοποιούνται περισσότερο φιλικές προς την ανάπτυξη πηγές φορολόγησης που επιτρέπουν να μειωθεί η φορολογική επιβάρυνση επί της εργασίας. Η λήψη μέτρων για τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης επί της

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

εργασίας, με τη μετατόπιση τη φορολογικής επιβάρυνσης σε άλλες πηγές λιγότερο επιζήμιες για την ανάπτυξη, θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του εν λόγω προβλήματος.

- (8) Το 2015, το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων ηλικίας μεταξύ 55 και 64 ετών ήταν 46,3 % (μέσος όρος ΕΕ: 53,3 %). Το ποσοστό αυτό κατατάσσει την Αυστρία στη 19η θέση σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη. Από το 2014 εφαρμόζονται πρόσθετα μέτρα για την αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης, τα οποία είχαν κάποια αποτελέσματα. Μένει να διαπιστωθεί εάν αυτά τα μέτρα θα αντιστρέψουν μεσοπρόθεσμα την τάση υστέρησης της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης στην Αυστρία σε σχέση με τον μέσο όρο στην Ένωση. Επιπλέον, η διάρκεια της συνταξιοδότησης αυξάνεται λόγω υψηλότερου προσδόκιμου ζωής. Η νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης για τις γυναίκες θα αυξηθεί και θα ευθυγραμμιστεί σταδιακά με εκείνη των ανδρών, αρχής γενομένης από το 2024 και μέχρι το 2033. Στην Αυστρία, η νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης δεν συνδέεται με την άνοδο του προσδόκιμου ζωής. Η Επιτροπή εκτιμά ότι, το 2040, οι συνταξιοδοτικές δαπάνες θα αυξηθούν κατά 0,8 % του ΑΕΠ σε σχέση με το 2013. Μακροπρόθεσμα (2060), οι συνταξιοδοτικές δαπάνες αναμένεται να αυξηθούν κατά 0,5 % του ΑΕΠ. Ομοίως, η δαπάνη για την υγειονομική περίθαλψη αναμένεται να αυξηθεί μεταξύ 2013 και 2040 κατά 1 % του ΑΕΠ και κατά 1,3 % του ΑΕΠ το 2060. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την προβλεπόμενη αύξηση των δαπανών για τη μακροχρόνια περίθαλψη, συνιστά μεσαίου βαθμού κίνδυνο για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα της Αυστρίας.
- (9) Οι δημοσιονομικές ρυθμίσεις στις διάφορες βαθμίδες της διοίκησης (ομοσπονδιακό επίπεδο, επίπεδο ομόσπονδων κρατών και τοπικό επίπεδο) είναι πολύπλοκες και οι αρμοδιότητες για τα έσοδα και τις δαπάνες δεν είναι εναρμονισμένες σε πολλούς τομείς πολιτικής, όπως η υγειονομική περίθαλψη. Ενώ, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2014 του ΟΟΣΑ, οι κάτω του εθνικού επιπέδου αρχές διακυβέρνησης έχουν αρμοδιότητες πολιτικής που αντιστοιχούν σε δαπάνες της γενικής κυβέρνησης ύψους 16 % του ΑΕΠ, το ποσοστό των κάτω του εθνικού επιπέδου φόρων ανέρχεται, περίπου, μόνο σε 2 % του ΑΕΠ. Αυτές οι πολύπλοκες καταστάσεις είναι δαπανηρές και είναι δυνατόν να μειώσουν τη δημοσιονομική πειθαρχία. Η κατανομή των εσόδων μεταξύ των τριών βαθμίδων διακυβέρνησης αποτελεί επί του παρόντος αντικείμενο διαπραγματεύσεων για την περίοδο από το 2017 και εξής, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα να αντιμετωπιστεί το ζήτημα αυτό.
- (10) Η Αυστρία είχε παραδοσιακά ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας στην Ένωση. Πλην όμως, το ποσοστό αυτό παρουσιάζει αύξηση από το 2011 και το 2015 ανήλθε σε 5,7 %. Το ποσοστό ανεργίας των νέων είναι επίσης χαμηλό: 10,6 % του ενεργού πληθυσμού ηλικίας μεταξύ 15 και 24 ετών το 2015. Η Αυστρία έχει επίσης υψηλό ποσοστό απασχόλησης. Ωστόσο, ενώ η απασχόληση των γυναικών, με ποσοστό 70,2 %, είναι πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, ένα σχετικά μεγάλο μέρος των γυναικών εργάζεται με καθεστώς μερικής απασχόλησης, λόγω υποχρεώσεων φροντίδας παιδιών ή ηλικιωμένων. Το γεγονός αυτό συντελεί στην ύπαρξη ενός από τα μεγαλύτερα χάσματα αμοιβών μεταξύ των φύλων στην Ένωση και σε μεγάλο χάσμα στις συντάξεις μεταξύ των φύλων. Στους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας (μεταξύ 55 και 64 ετών), το ποσοστό απασχόλησης είναι κατώτερο του μέσου όρου της ΕΕ.
- (11) Η Αυστρία έχει ήδη υπερβεί τους εθνικούς της στόχους για την εκπαίδευση στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Το 2015, το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου ήταν 7,3 % και το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ήταν 38,7 %. Ωστόσο, τα αποτελέσματα όσον αφορά την εκπαίδευση εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο. Η κινητικότητα μεταξύ γενεών στην εκπαίδευση είναι από τις χαμηλότερες μεταξύ όλων των χωρών του ΟΟΣΑ για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία. Το ποσοστό εγκατάλειψης της εκπαίδευσης από τους μαθητές με μεταναστευτική προέλευση είναι σχεδόν τριπλάσιο από αυτό των παιδιών που δεν έχουν μεταναστευτική προέλευση και υπάρχει μια επιπλέον πρόκληση για την ενσωμάτωση νεαρών προσφύγων και μεταναστών ηλικίας υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης και μεγαλύτερης στο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- (12) Ενώ υπάρχουν προκλήσεις για τις αυστριακές τράπεζες τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στο εξωτερικό, η εποπτική δράση σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο βοήθησε στην αντιμετώπιση των κινδύνων επιδείνωσης της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού στην κεντρική, ανατολική και νοτιοανατολική Ευρώπη. Όσον αφορά την αναδιάρθρωση και εκκαθάριση προβληματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι έχουν ήδη συνεκτιμηθεί στους κρατικούς λογαριασμούς. Αν και δεν μπορούν να αποκλειστούν περαιτέρω κίνδυνοι, φαίνεται να περιορίζονται σε χρόνια ζητήματα που αντιμετωπίζουν λίγα συγκεκριμένα ιδρύματα.
- (13) Η Αυστρία έχει υψηλότερο δείκτη επενδύσεων σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ για όλες τις συνιστώσες του ΑΕΠ, με εξαίρεση τις κατοικίες. Πάντως, οι επενδύσεις στην Αυστρία κινήθηκαν σε χαμηλά επίπεδα από το 2012, παρά την ισχυρή εταιρική ρευστότητα και τις ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης. Προκειμένου να τονωθούν οι επενδύσεις και η ανάπτυξη, θα πρέπει να αρθούν οι διοικητικές πολυπλοκότητες και τα εμπόδια. Για παράδειγμα, τα κανονιστικά εμπόδια και οι διοικητικές επιβαρύνσεις στον τομέα της παροχής υπηρεσιών δεν ευνοούν το άνοιγμα νέων επιχειρήσεων. Όσον αφορά τα εμπόδια για τη δημιουργία διακλαδικών εταιρειών, όπως αναφέρεται στις ειδικές συστάσεις του 2015 για τη χώρα, η Αυστρία άρχισε να εξετάζει βελτιώσεις, πλην όμως δεν έχουν ληφθεί ακόμη αποφάσεις. Στις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις ιδιαίτερα προβλήματα προκύπτουν από τις περιοριστικές απαιτήσεις αδειοδότησης και, όσον αφορά ορισμένα επαγγέλματα, από τους περιορισμούς στη νομική μορφή και τη μετοχική δομή, που οδηγούν σε χαμηλή δυναμική στην αγορά και αρνητικούς ρυθμούς αύξησης της παραγωγικότητας. Το σχέδιο δράσης που υποβλήθηκε από την Αυστρία κατόπιν της αμοιβαίας αξιολόγησης σχετικά με την πρόσβαση και άσκηση νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων προτείνει μόνο περιορισμένο αριθμό ενεργειών, ενώ υπάρχει σαφές περιθώριο για περισσότερο φιλόδοξες προτάσεις.

- (14) Η μεγάλη εισροή προσφύγων που παρατηρήθηκε το προηγούμενο έτος έχει επιφέρει κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στην Αυστρία. Ενώ βραχυπρόθεσμα η εισροή προσφύγων προβλέπεται να αυξήσει τις δημόσιες δαπάνες και να δημιουργήσει πρόσθετη εγχώρια ζήτηση, με επακόλουθη αύξηση του ΑΕΠ, η μεσοπρόθεσμη επίπτωση στην απασχόληση και την ανάπτυξη εξαρτάται από την επιτυχή εργασιακή και κοινωνική ενσωμάτωση των προσφύγων, μεταξύ άλλων με την παροχή εκπαιδευτικής υποστήριξης. Το ζήτημα αυτό βρίσκεται ψηλά στις πολιτικές προτεραιότητες σε επίπεδο Ένωσης αλλά και σε επίπεδο κράτους μέλους και θα τύχει εκ του σύνεγγυς παρακολούθησης και ανάλυσης, μεταξύ άλλων στην έκθεση χώρας του 2017.
- (15) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Αυστρίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί στην Αυστρία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Αυστρία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης παραμέτρων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.
- (16) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Αυστρία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει ότι η απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο το 2016 και το 2017 περιορίζεται στο περιθώριο που παρέχεται σε σχέση με τον δημοσιονομικό αντίκτυπο της έκτακτης εισροής προσφύγων το 2015 και να επιτύχει προς τον σκοπό αυτό ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή 0,3 % του ΑΕΠ το 2017, εκτός εάν ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος επιτευχθεί με χαμηλότερη προσαρμογή. Να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης και του συνταξιοδοτικού συστήματος, με τη σύνδεση της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης με το προσδόκιμο ζωής. Να απλοποιήσει, να εξορθολογίσει και να εκσυγχρονίσει τις δημοσιονομικές σχέσεις και αρμοδιότητες μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων διακυβέρνησης.
2. Να βελτιώσει τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας. Να λάβει μέτρα για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών επιδόσεων των μειονεκτούντων νέων ατόμων, ιδίως εκείνων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών.
3. Να μειώσει, στον τομέα των υπηρεσιών τους διοικητικούς και κανονιστικούς φραγμούς για επενδύσεις, όπως τις περιοριστικές απαιτήσεις αδειοδότησης και τους περιορισμούς όσον αφορά τη νομική μορφή και τη μετοχική δομή, καθώς και τα εμπόδια για τη σύσταση διακλαδικών εταιρειών.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Σλοβακίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Σλοβακίας για το 2016

(2016/C 299/15)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Σλοβακία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Σλοβακία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για τη Σλοβακία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Σλοβακίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

- (3) Στις 29 Απριλίου 2016 η Σλοβακία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτιμάται να γίνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Σλοβακία υπόκειται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016, η κυβέρνηση στοχεύει να βελτιώσει το ονομαστικό έλλειμμα στο $-1,9\%$ του ΑΕΠ το 2016 και περαιτέρω σταδιακά στο $-1,3\%$ του ΑΕΠ το 2017. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —διαρθρωτικό έλλειμμα $0,5\%$ του ΑΕΠ— αναμένεται να επιτευχθεί το 2019. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης χρέους της κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να φθάσει το 2016 το $52,9\%$ και να συνεχίσει την πτωτική του πορεία σε $47,3\%$ το 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι ευλογοφανές. Ωστόσο, δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί επαρκώς τα μέτρα στήριξης των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, υπάρχει κίνδυνος η Σλοβακία να σημειώσει κάποια απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο το 2016, ενώ αναμένεται να συμμορφωθεί με τη συνιστώμενη προσαρμογή το 2017 σε βάση αμετάβλητων πολιτικών. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Σλοβακία αναμένεται να συμμορφωθεί σε γενικές γραμμές με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ωστόσο, θα χρειασθούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016. Για το σκοπό αυτό, θα ήταν ζωτικής σημασίας να θεσπιστούν τα από καιρό προγραμματισμένα δεσμευτικά ανώτατα όρια δαπανών και να εφαρμοστεί το πρόγραμμα αξιολόγησης της αποδοτικότητας των δαπανών για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημοσίων δαπανών, με προγραμματισμένες αναθεωρήσεις δαπανών σε επιλεγμένους τομείς.
- (6) Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών στη Σλοβακία εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Αυτό οφείλεται κυρίως στην προβλεπόμενη αύξηση των δαπανών λόγω της δημογραφικής γήρανσης στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης και των συντάξεων. Η αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών της Σλοβακίας έως το 2060 αναμένεται να είναι από τις μεγαλύτερες στην Ένωση, λόγω της γήρανσης του πληθυσμού. Η νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης στη Σλοβακία είναι συγκριτικά χαμηλή, γεγονός που οφείλεται εν μέρει στο προσδόκιμο ζωής. Οι δαπάνες για την υγειονομική περίθαλψη αποτελούν τη βασική κινητήρια δύναμη των δαπανών που συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού. Οι δημόσιες δαπάνες για την υγειονομική περίθαλψη προβλέπεται να αυξηθούν σημαντικά μακροπρόθεσμα, αν και από συγκριτικά χαμηλό επίπεδο. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, οι δείκτες υγείας παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα στη Σλοβακία. Για να αυξήσει την αποδοτικότητα του τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, η κυβέρνηση λαμβάνει μέτρα τόσο για την ενδονοσοκομειακή όσο και την εξωνοσοκομειακή περίθαλψη. Οι προσπάθειες για καθιέρωση ενός ολοκληρωμένου μοντέλου περίθαλψης συνεχίζονται. Η επιτυχία αυτής της μεταρρύθμισης θα εξαρτηθεί πιθανότατα από τον ενστερνισμό της από τους κύριους ενδιαφερομένους, την ενοποίηση των κέντρων υγείας και των νοσοκομείων, καθώς και το κατάλληλο προσωπικό. Παρά τα μέτρα που λαμβάνονται για να περιοριστεί η περαιτέρω συσσώρευση χρέους σε δημόσια νοσοκομεία, ορισμένα εξακολουθούν να βρίσκονται σε δεινή οικονομική κατάσταση. Εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά την πλήρη αναστροφή των αρνητικών τάσεων των δαπανών, όπως η αναδιάρθρωση των νοσοκομειακών υποδομών, η καθιέρωση ενός μελλοντικού συστήματος επιστροφών και η αύξηση του ανταγωνισμού στις δημόσιες συμβάσεις στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης. Όσον αφορά την περίθαλψη σε εξωτερικά ιατρεία, ο μικρός προληπτικός ρόλος των ιατρών γενικής ιατρικής οφείλεται εν μέρει στην αναποτελεσματική κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ ιατρών γενικής ιατρικής και ειδικευμένων ιατρών ενώ ευνοείται η προσφυγή σε πιο δαπανηρή εξειδικευμένη περίθαλψη. Όσον αφορά τη φορολογία, τα μέτρα της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης έχουν συμβάλει στη βελτίωση της εισπράξης των φόρων, ιδίως στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ). Ωστόσο, το έλλειμμα ΦΠΑ εξακολουθεί να είναι μεγάλο, υποδηλώνοντας ένα διαρκές πρόβλημα συμμόρφωσης. Λόγω της ιδιαίτερης έμφασης στην εισπράξη του ΦΠΑ τα τελευταία έτη έχει ελαττωθεί η προσοχή σε άλλους σημαντικούς τομείς της φορολογίας, όπως τη φορολογία εισοδήματος. Επιπλέον, λόγω

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

της επικέντρωσης στον λογιστικό έλεγχο, δεν έχουν αναπτυχθεί επαρκώς άλλοι ρόλοι της φορολογικής διοίκησης όπως η είσπραξη φορολογικών οφειλών. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της κατανομής των πόρων στο φορολογικό σύστημα. Δεν έχει ακόμη αναπτυχθεί στρατηγική για τον καθορισμό στόχων συμμόρφωσης.

- (7) Παρά τις βελτιώσεις στην αγορά εργασίας που απορρέουν από την ικανοποιητική οικονομική ανάκαμψη και τα πρόσφατα μέτρα πολιτικής, η μακροχρόνια ανεργία παραμένει πρόβλημα. Το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας εξακολουθεί να είναι ένα από τα υψηλότερα στην Ένωση (7,6 % έναντι 4,3 % στην Ένωση συνολικά κατά το τρίτο τρίμηνο του 2015). Αυτό πλήττει ιδιαίτερα τους περιθωριοποιημένους Ρομά, τα άτομα με χαμηλά προσόντα και τους νέους. Έχουν ληφθεί μέτρα για την αντιμετώπιση της ανεργίας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με τις επιδοτούμενες θέσεις εργασίας και την παροχή συμβουλών για εύρεση εργασίας. Ωστόσο, η επιτυχή εφαρμογή των περισσότερων από αυτές τις μεταρρυθμίσεις θα εξαρτηθεί από την ικανότητα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης. Παρά την αναδιοργάνωση της κεντρικής υπηρεσίας εργασίας και τη βελτίωση της πρόσβασης στην κατάρτιση, εξακολουθούν να υπάρχουν δυσκολίες όσον αφορά την παροχή εξατομικευμένης στήριξης στους μακροχρόνια ανέργους και τις ευάλωτες ομάδες. Η συμμετοχή των Ρομά στη σλοβακική αγορά εργασίας εξακολουθεί να είναι πολύ μικρή και η πορεία προς την αύξηση του ποσοστού απασχόλησής τους είναι βραδεία. Τα χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης και δεξιότητων καθώς και οι διακρίσεις αποτελούν παράγοντες που επηρεάζουν τη χαμηλή συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας. Το μικρό ποσοστό απασχόλησης των γυναικών σε αναπαραγωγική ηλικία αντικατοπτρίζει τις μακρές περιόδους γονικής άδειας (έως τρία έτη), την έλλειψη υπηρεσιών παιδικής μέριμνας, ιδίως για παιδιά ηλικίας κάτω των τριών ετών, το υψηλό κόστος της παιδικής μέριμνας και την περιορισμένη χρήση ευέλικτων εργασιακών ρυθμίσεων. Επιπλέον, οι περιφερειακές ανισότητες εξακολουθούν να υφίστανται —το ποσοστό ανεργίας στην ανατολική Σλοβακία εξακολουθεί να είναι διπλάσιο από αυτό της Μπρατισλάβα. Όσον αφορά τη διακυβέρνηση των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, τα μέτρα που έχουν ληφθεί κατά τους τελευταίους μήνες δεν προβλέπουν μια προσέγγιση ειδικά προσαρμοσμένη στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προκλήσεων της σλοβακικής αγοράς εργασίας.
- (8) Το εκπαιδευτικό σύστημα δεν είναι επαρκώς προσανατολισμένο στην αύξηση του οικονομικού δυναμικού της Σλοβακίας. Τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα είναι χαμηλά σε σχέση με τα διεθνή πρότυπα και έχουν επιδεινωθεί. Αυτό συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με την ανεπάρκεια της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών και τη χαμηλή ελκυστικότητα του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού. Παρά την αύξηση των αποδοχών των εκπαιδευτικών κατά 4 % το 2016, οι χαμηλές αμοιβές και η ανεπαρκής πρακτική άσκηση είναι μερικοί από τους παράγοντες που καθιστούν το επάγγελμα μη ελκυστικό για τους νέους. Η νομοθεσία για την εξάλειψη των διαχωρισμών που θεσπίστηκε πρόσφατα δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί για την επίτευξη θετικών αλλαγών και την αύξηση της συμμετοχής των Ρομά στην κανονική εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης.
- (9) Η αναποτελεσματικότητα εξακολουθεί να βαρύνει τη δημόσια διοίκηση. Ο αποτελεσματικός συντονισμός είναι ανεπαρκής, λόγω της κατακερματισμένης και ανελαστικής οργάνωσης της δημόσιας διοίκησης. Η έγκριση της στρατηγικής για τη διαχείριση ανθρώπινων πόρων τον Οκτώβριο του 2015 αποτελεί θετικό βήμα. Ωστόσο, ο νέος νόμος περί δημοσίων υπηρεσιών, που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή εφαρμογή της, δεν έχει ακόμη εγκριθεί. Η κυβέρνηση έχει λάβει ορισμένα μέτρα για την αντιμετώπιση της διαφθοράς, αλλά ο αντίκτυπός τους είναι μέχρι στιγμής περιορισμένος. Ειδικότερα, η Σλοβακία έχει μικρό ιστορικό στην κίνηση ποινικής διαδικασίας και στη δίωξη υποθέσεων διαφθοράς, περιλαμβανομένων των παράνομων πρακτικών στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Οι διαδικασίες οικοδομικών αδειών για επενδύσεις και έργα υποδομής μεγάλης κλίμακας έχουν μειωθεί. Η μη ενοποιημένη διακυβέρνηση, η έλλειψη τεκμηριωμένου σχεδιασμού των διαδικασιών δημοσίων προμηθειών, ο ελλιπής επαγγελματισμός, οι συγκρούσεις συμφερόντων, οι ειδικά σχεδιασμένες συγγραφές υποχρεώσεων και η υπερβολική χρήση ανάθεσης με βάση το κριτήριο της κατώτατης τιμής έχουν ως αποτέλεσμα περιορισμένο ανταγωνισμό με βάση την ποιότητα. Αναφέρεται διαρκώς ότι οι αδυναμίες των δημοσίων συμβάσεων επηρεάζουν την αποτελεσματική κατανομή των δημοσίων πόρων. Οι συχνές τροποποιήσεις της νομοθεσίας και οι επαχθείς διοικητικές διαδικασίες και απαιτήσεις πλήττουν την επιχειρηματικότητα στη Σλοβακία. Τα μεγάλα διοικητικά και κανονιστικά εμπόδια σχετικά με ορισμένες επαγγελματικές υπηρεσίες και βιομηχανίες δικτύου, οι αδυναμίες σε ορισμένους τομείς, όπως η εκτέλεση συμβάσεων και η επίλυση ζητημάτων αφερεγγυότητας, καθώς και οι μακροχρόνιες ανησυχίες όσον αφορά την ποιότητα του δικαστικού συστήματος πλήττουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και αποθαρρύνουν τις επενδύσεις. Έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, όπως το Κέντρο για τη Βελτίωση της Νομοθεσίας, που συστάθηκε τον Οκτώβριο του 2015, και η δρομολόγηση του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων στις αρχές του 2016. Ωστόσο, η ψήφιση του νόμου για τις μικρές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της στρατηγικής για τις ΜΜΕ έχει αναβληθεί.
- (10) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πρόβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Σλοβακίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Σλοβακία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Σλοβακία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις

κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.

- (11) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Σλοβακία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή ύψους 0,25 % του ΑΕΠ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016 και 0,5 % του ΑΕΠ το 2017. Να βελτιώσει τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας του συστήματος υγειονομικής περιθαλψης. Να λάβει μέτρα για την αύξηση της φορολογικής συμμόρφωσης.
2. Να βελτιώσει τα μέτρα ενεργοποίησης για τους μακροχρόνια ανέργους και άλλες μειονεκτούσες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των εξατομικευμένων υπηρεσιών και της στοχευμένης κατάρτισης. Να διευκολύνει την απασχόληση των γυναικών, ιδίως επεκτείνοντας την παροχή οικονομικά προσιτών και ποιοτικών υπηρεσιών παιδικής μέριμνας. Να βελτιώσει τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα, καθιστώντας το επάγγελμα του εκπαιδευτικού πιο ελκυστικό και αυξάνοντας τη συμμετοχή των παιδιών Ρομά από μικρή ηλικία στην κανονική εκπαίδευση.
3. Να ενοποιήσει τη διακυβέρνηση, να ενισχύσει τη μετάβαση από τον ανταγωνισμό σε επίπεδο τιμών προς τον ανταγωνισμό με βάση την ποιότητα και να βελτιώσει τη δίωξη παράνομων πρακτικών στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Να βελτιώσει τη διαφάνεια, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων στη δημόσια διοίκηση, ιδίως με την έκδοση νέου νόμου περί δημόσιας διοίκησης, καθώς και την αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος. Να εγκρίνει ένα συνολικό σχέδιο για να αντιμετωπίσει τους διοικητικούς και κανονιστικούς φραγμούς για τις επιχειρήσεις.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Ιρλανδίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Ιρλανδίας για το 2016

(2016/C 299/16)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ιρλανδία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Ιρλανδία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Ιρλανδία δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Ιρλανδίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών για τη χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Ιρλανδία εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, είναι σημαντικό να αντιμετωπιστεί ο μεγάλος αριθμός καθαρών εξωτερικών υποχρεώσεων, καθώς και το δημόσιο και το ιδιωτικό χρέος που συνιστούν αδυναμίες, παρά τις βελτιώσεις.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

- (3) Στις 29 Απριλίου 2016, η Ιρλανδία υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση αυτής της διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Μετά την κατάργηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, η Ιρλανδία βρίσκεται στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος. Στο Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2016, το οποίο βασίζεται στην παραδοχή της αμετάβλητης πολιτικής, η κυβέρνηση σχεδιάζει σταδιακή βελτίωση του ονομαστικού ισοζυγίου έως ότου επιτύχει πλεόνασμα της τάξης του 0,4 % του ΑΕΠ το 2018. Ο αναθεωρημένος μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —διαρθρωτικό έλλειμμα της τάξης του 0,5 % του ΑΕΠ— αναμένεται να επιτευχθεί το 2018. Ωστόσο, η ετήσια μεταβολή του εκ νέου υπολογισθέντος⁽²⁾ διαρθρωτικού ισοζυγίου κατά 0,1 % του ΑΕΠ το 2016 δεν εξασφαλίζει επαρκή πρόοδο για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να πέσει στο 88,2 % το 2016 και εν συνεχεία να μειωθεί στο 85,5 % το 2017. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι εύλογο. Ωστόσο, δεν έχουν προσδιοριστεί επαρκώς τα απαιτούμενα μέτρα στήριξης των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, υπάρχει κίνδυνος να σημειωθεί κάποια απόκλιση από τη συνιστώμενη δημοσιονομική προσαρμογή το 2016, ενώ η Ιρλανδία αναμένεται να συμμορφωθεί το 2017 σε περίπτωση αμετάβλητων πολιτικών. Η Ιρλανδία αναμένεται να συμμορφωθεί με τον μεταβατικό κανόνα για το χρέος το 2016 και το 2017. Το Συμβούλιο, με βάση την αξιολόγησή του για το Πρόγραμμα Σταθερότητας και λαμβανομένων υπόψη των εαρινών προβλέψεων του 2016 της Επιτροπής, είναι της γνώμης ότι η Ιρλανδία αναμένεται να συμμορφωθεί σε γενικές γραμμές με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ωστόσο, θα χρειαστεί να ληφθούν περαιτέρω μέτρα ώστε να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016.
- (6) Οι προσπάθειες για τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης ήταν περιορισμένες και τα πρόσφατα φορολογικά μέτρα επικεντρώθηκαν σε περικοπές και μειώσεις. Θα πρέπει να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος για να καταστεί το φορολογικό σύστημα περισσότερο αποτελεσματικό και ευνοϊκό για την ανάπτυξη. Οι ιρλανδικές αρχές εφαρμόζουν ένα κυλιόμενο πρόγραμμα επανεξέτασης των φορολογικών δαπανών, τα αποτελέσματα του οποίου δημοσιεύονται σε ετήσια έκθεση. Ωστόσο, η διαδικασία επανεξέτασης δεν καλύπτει τις σχετικές με τον ΦΠΑ φορολογικές δαπάνες, ενώ εξακολουθεί να υπάρχει περιθώριο για τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης μέσω της αύξησης των λιγότερο στρεβλωτικών φόρων.
- (7) Η οικονομική αποδοτικότητα, η ίση πρόσβαση και η βιωσιμότητα παραμένουν βασικές προκλήσεις για το σύστημα υγείας. Ορισμένοι τομείς μεταρρυθμίσεων προχωρούν, αλλά οι δαπάνες για φαρμακευτικά προϊόντα, ιδίως λόγω του υψηλού κόστους των φαρμάκων από έναν και μοναδικό προμηθευτή, εξακολουθούν να επηρεάζουν την οικονομική αποδοτικότητα. Η δημοσιονομική διαχείριση και τα συστήματα πληροφοριών παραμένουν ανεπαρκή και η άνιση πρόσβαση στην πρωτοβάθμια περίθαλψη εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα. Το 40 % περίπου του πληθυσμού έχει δωρεάν πρόσβαση σε ιατρούς γενικής ιατρικής, ενώ ο υπόλοιπος πληθυσμός επιβαρύνεται πλήρως με το κόστος. Μεγάλη αβεβαιότητα καλύπτει την ευρεία μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας δεδομένου ότι το μοντέλο καθολικής ασφάλισης υγείας προκαλεί διλήμματα.
- (8) Για την προώθηση βιώσιμης και ισόρροπης ανάπτυξης στο μέλλον θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες σε υποδομές. Μετά την κορύφωσή τους στο 5,2 % του ΑΕΠ το 2008, οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν σε μόλις 1,8 % του ΑΕΠ το 2013, παρ'ουσιάζοντας ελαφρά ανάκαμψη το 2014, αλλά και πάλι αρκετά κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Επιπλέον, η κρίση φαίνεται να οδήγησε σε διαρθρωτική μετατόπιση στη σύνθεση των δαπανών της γενικής κυβέρνησης από τις επενδύσεις προς τις τρέχουσες δαπάνες. Κατά την περίοδο 2010-2013, ο μέσος όρος των κεφαλαιουχικών δαπανών ήταν μόλις 4,8 % επί του συνόλου, λιγότερο από το ήμισυ του μακροπρόθεσμου μέσου όρου κατά την περίοδο 1995-2008. Η δραστική μείωση των δημόσιων επενδύσεων επί μία επταετία είχε αρνητικό αντίκτυπο στην ποιότητα και την καταλληλότητα των υποδομών και στην κρατική στήριξη για άυλες επενδύσεις. Υπάρχουν βασικές

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

(2) Το διαρθρωτικό ισοζύγιο, όπως έχει υπολογιστεί εκ νέου από τις υπηρεσίες της Επιτροπής με βάση τα στοιχεία του Προγράμματος Σύγκλισης και σύμφωνα με την από κοινού συμφωνηθείσα μεθοδολογία.

αδυναμίες στη στέγαση, την ύδρευση, τις δημόσιες μεταφορές και την ικανότητα μετριασμού της κλιματικής αλλαγής. Η ζήτηση για νέες κατοικίες υπερβαίνει επί του παρόντος την προσφορά με μεγάλη διαφορά στις κύριες αστικές περιοχές της χώρας. Αποτέλεσμα ήταν να αυξηθούν απότομα οι τιμές και τα μισθώματα των κατοικιών στις αστικές περιοχές το 2014, ενώ το 2015 παρατηρήθηκε επιβράδυνση της αύξησης αυτής. Προς το παρόν δεν υπάρχει καμία απόδειξη υπερτίμησης, αλλά οι περιορισμοί που τίθενται στον κατασκευαστικό τομέα και την προσφορά στέγης, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων που συνδέονται με τις δημόσιες υποδομές, θα μπορούσαν να δημιουργήσουν κινδύνους ανισορροπιών εάν δεν εκλείψουν. Η μετατόπιση του βάρους των δημόσιων δαπανών έχει επηρεάσει επίσης την κρατική στήριξη στην E&A και την καινοτομία, η οποία, το 2014, ήταν κάτω από τα επίπεδα του 2007. Επί του παρόντος, από άποψη δημόσιας E&A ως ποσοστό του ΑΕΠ, η Ιρλανδία κατατάσσεται 22η στην Ένωση. Αυτό έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ.

- (9) Η ανεργία έπεσε κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ και τον Μάρτιο του 2016 ανερχόταν σε 8,6 %. Ωστόσο, η μακροχρόνια ανεργία και η χαμηλή ένταση εργασίας των νοικοκυριών εξακολουθούν να προκαλούν προβληματισμό. Ειδικότερα, αν και το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας μειώθηκε τα τελευταία έτη, το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων στη συνολική ανεργία παραμένει υψηλό, φθάνοντας το 56,3 % κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2015, και υπερβαίνει τον μέσο όρο της ΕΕ, που είναι 48,3 %. Το 2014 (τελευταία συγκρίσιμα δεδομένα), το ποσοστό πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας ήταν το υψηλότερο στην ΕΕ (21,1 %) ιδιαίτερα στα μονογονεϊκά νοικοκυριά. Το ποσοστό των παιδιών (ηλικίας 0 έως 17 ετών) που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού μειώθηκε το 2014 στο 30,3 %, αλλά εξακολουθεί να είναι υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ που είναι 27,8 %. Το αντίστοιχο ποσοστό για τα μονογονεϊκά νοικοκυριά (62,5 % το 2014) είναι πολύ υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (48,2 %).
- (10) Η Ιρλανδία έχει αρχίσει να εφαρμόζει το πρόγραμμα JobPath για την αντιμετώπιση των αναγκών των μακροχρόνια ανέργων και αναπτύσσει προσέγγιση δραστηριοποίησης για την ενθάρρυνση όσων έχουν δυνατότητες και βούληση να αναλάβουν πιο ενεργό ρόλο στην αγορά εργασίας. Παραμένει πρόκληση η επέκταση των υπηρεσιών στήριξης της απασχόλησης εκείνων που ανέκαθεν αποκλείονταν από την αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων των ατόμων με αναπηρία και εκείνων που βαρύνονται με ευθύνες παροχής φροντίδας. Συνολικά, το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας λειτουργεί καλά ως προς τον περιορισμό των επιπτώσεων της κρίσης στη φτώχεια και την ανισότητα, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια για τη χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Έχει επιτευχθεί κάποια πρόοδος όσον αφορά την προοδευτική μείωση των παροχών, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με τις παγίδες αεργίας για ορισμένα νοικοκυριά. Ως ποσοστό των μισθών, το καθαρό κόστος της παιδικής μέριμνας στην Ιρλανδία είναι από τα υψηλότερα στην Ένωση, το δεύτερο υψηλότερο για τα ζευγάρια και το υψηλότερο για τις μονογονεϊκές οικογένειες. Εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με την ποιότητα της παρεχόμενης παιδικής μέριμνας. Για παράδειγμα, το 2014 το ποσοστό των αποφοίτων που εργάζονταν στην προσχολική εκπαίδευση και μέριμνα (15 %) παρέμεινε αρκετά χαμηλότερο από το συνιστώμενο επίπεδο. Εξακολουθούν να υφίστανται αναντιστοιχίες δεξιοτήτων και σε ορισμένους τομείς εμφανίζονται ελλείψεις δεξιοτήτων, ενώ οι δυνατότητες αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανειδίκευσης παραμένουν ανεπαρκείς, και η μείωση των δαπανών για την παιδεία θα μπορούσε να έχει αρνητικές συνέπειες για τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα στο μέλλον.
- (11) Το υψηλό επίπεδο μόχλευσης στον ιδιωτικό τομέα αντικατοπτρίζει τα τρέχοντα προβλήματα απομείωσης δανείων. Στο τέλος Ιουνίου 2015, το μη ενοποιημένο χρέος του ιδιωτικού τομέα ανήλθε σε 266,3 % του ΑΕΠ, πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ζώνης του ευρώ. Μολονότι το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων μειώνεται λόγω της οικονομικής ανάκαμψης και των ενεργειών αναδιάρθρωσης, στο τέλος του 2015 παρέμενε ένα από τα υψηλότερα στη ζώνη του ευρώ, σε ποσοστό άνω του 16 % του συνόλου των εγχώριων δανείων των τραπεζών. Επιπλέον, το 14,7 % των οφειλών ενυπόθηκων δανείων ήταν ληξιπρόθεσμες στο τέλος του 2015, ενώ οι ληξιπρόθεσμοι άνω των δύο ετών λογαριασμοί αντιπροσώπευαν σχεδόν το 10 % του συνολικού υπολοίπου ενυπόθηκων δανείων. Παρά την πρόοδο που σημειώνεται, η αναδιάρθρωση ενυπόθηκων δανείων είναι ως επί το πλείστον προσωρινή, οπότε είναι εμφανής ο κίνδυνος να υπάρξει εκ νέου αδυναμία πληρωμής, ιδίως σε περίπτωση μακροοικονομικής επιδείνωσης ή εξωτερικού κλυδωνισμού. Τα δάνεια εμπορικών ακινήτων που έχουν χορηγήσει εγχώριες τράπεζες, καθώς και τα δάνεια προς ΜΜΕ και τα επιχειρηματικά δάνεια παραμένουν επίσης προβληματικοί τομείς και τα ποσοστά των μη εξυπηρετούμενων δανείων ανερχονται σε 37,3 % και 13,8 % αντίστοιχα. Παρότι καταγράφεται πρόοδος, θα χρειαστεί ακόμη πολύς χρόνος και προσπάθεια για τη βιώσιμη αναδιάρθρωση αυτών των λογαριασμών. Οι διαδικασίες προσωπικής αφερεγγυότητας, πτώχευσης, «examinership» (δικαστική προστασία βάσει της ιρλανδικής νομοθεσίας για προβληματικές επιχειρήσεις) και άλλα μέσα μερικής ελάφρυνσης του χρέους με σκοπό την αποκατάσταση της βιωσιμότητας σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις εξακολουθούν να υποαξιοποιούνται. Η εισαγωγή του κεντρικού μητρώου πιστώσεων υπήρξε αργή, παρόλο που είναι καθοριστική για τη στήριξη της συνετής δανειοδότησης.
- (12) Ο ρυθμιστικός νόμος για τις νομικές υπηρεσίες του 2015 έχει υπογραφεί, αλλά σε προχωρημένο στάδιο της διαδικασίας δόθηκαν παραχωρήσεις στα νομικά επαγγέλματα οι οποίες μείωσαν σημαντικά την αρχική φιλοδοξία των μεταρρυθμίσεων. Η εφαρμογή του νέου πλαισίου είναι μόλις στη φάση έναρξης και είναι πολύ νωρίς για να πεισει απόλυτα ότι θα τονώσει τον ανταγωνισμό και θα μειώσει το κόστος. Οι νομικές υπηρεσίες είναι σημαντικές για όλους τους τομείς της

οικονομίας και το κόστος τους επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα της Ιρλανδίας. Πραγματική μείωση του κόστους μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν οι διατάξεις του σχεδιαζόμενου κανονιστικού πλαισίου για την τόνωση του ανταγωνισμού και τη μείωση του κόστους γίνουν νόμος κατόπιν δημόσιων διαβουλεύσεων ή ενσωματωθούν σε κανονιστικές ρυθμίσεις που θα εκδοθούν από τη ρυθμιστική αρχή για τις νομικές υπηρεσίες.

- (13) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ιρλανδίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Ιρλανδία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Ιρλανδία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.
- (14) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (15) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το Πρόγραμμα Σταθερότητας. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ιρλανδία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Μετά τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή 0,6 % του ΑΕΠ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016 και το 2017. Να χρησιμοποιήσει τα έκτακτα έσοδα από τις ευνοϊκές οικονομικές και χρηματοπιστωτικές συνθήκες, καθώς και από την εκποίηση περιουσιακών στοιχείων, για την επιτάχυνση της μείωσης του δημόσιου χρέους. Να μειώσει την ευαισθησία στις οικονομικές διακυμάνσεις και τους κλυδωνισμούς, μεταξύ άλλων με τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης. Να βελτιώσει την ποιότητα των δαπανών, ιδίως με την αύξηση της οικονομικής αποδοτικότητας της περιθαλψίας υγείας και με την απόδοση προτεραιότητας σε κρατικές κεφαλαιουχικές δαπάνες στην Ε&Α και στις δημόσιες υποδομές, ιδίως τις μεταφορές, τις υπηρεσίες ύδρευσης και στέγασης.
2. Να αυξήσει και να επιταχύνει την εφαρμογή πολιτικών ενεργοποίησης με σκοπό την αύξηση της έντασης εργασίας των νοικοκυριών και την αντιμετώπιση του κινδύνου παιδικής φτώχειας. Να λάβει μέτρα παροχής κινήτρων για απασχόληση με την προοδευτική κατάργηση των παροχών και των συμπληρωματικών πληρωμών. Να βελτιώσει την παροχή ποιοτικής και προσεχώς ολόημερης παιδικής μέριμνας.
3. Να οριστικοποιήσει βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους των νοικοκυριών και την ενθάρρυνση των δανειστών να μειώσουν το χρέος των υπερβολικά χρεωμένων αλλά βιώσιμων επιχειρήσεων. Να επισπεύσει τη σταδιακή εφαρμογή ενός πλήρως λειτουργικού κεντρικού μητρώου πιστώσεων για όλες τις κατηγορίες δανειστών και οφειλετών.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Λιθουανίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Λιθουανίας για το 2016

(2016/C 299/17)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Λιθουανία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Λιθουανία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας για τη Λιθουανία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Λιθουανίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

- (3) Στις 29 Απριλίου 2016, η Λιθουανία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2016, η Λιθουανία ζήτησε προσωρινή απόκλιση κατά 0,6 % του ΑΕΠ από την απαιτούμενη πορεία προσαρμογής προς την κατεύθυνση της επίτευξης του μεσοπρόθεσμου στόχου το 2017, προκειμένου να ληφθούν υπόψη μεγάλες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με θετικό αντίκτυπο στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Ωστόσο, εν αναμονή της τελικής συμφωνίας, συνεχίζεται η αβεβαιότητα για τη δέσμη των μεταρρυθμιστικών μέτρων, καθώς και την εφαρμογή τους. Ως εκ τούτου, παρόλο που η Λιθουανία διαθέτει επαρκές δημοσιονομικό περιθώριο ώστε να τύχει προσωρινής απόκλισης, δεν φαίνεται να πληροί το κριτήριο επιλεξιμότητας σχετικά με την εφαρμογή της μεταρρύθμισης, προκειμένου να επωφεληθεί από τη ρήτρα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Επίσης, δεν είναι επί του παρόντος δυνατόν να εκτιμηθεί ο εύλογος χαρακτήρας του εκτιμώμενου από την κυβέρνηση αντίκτυπου της μεταρρύθμισης. Συνεπώς, ο αντίκτυπος των εν λόγω μεταρρυθμίσεων δεν αντικατοπτρίζεται ακόμη στην απαιτούμενη προσαρμογή προς την κατεύθυνση της επίτευξης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου για το 2017.
- (6) Η Λιθουανία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει βελτίωση του ονομαστικού ισοζυγίου από έλλειμμα 0,8 % του ΑΕΠ το 2016 σε πλεόνασμα 0,9 % του ΑΕΠ το 2019. Το (εκ νέου υπολογισθέν⁽²⁾) διαρθρωτικό ισοζύγιο αναμένεται να παραμείνει το 2016 και μετά σε επίπεδα υψηλότερα του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου — έλλειμμα 1 % του ΑΕΠ σε διαρθρωτικούς όρους. Στην πορεία προσαρμογής ενσωματώνεται η συστημική μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού καθεστώτος το 2016, αλλά δεν αντικατοπτρίζεται η σχεδιαζόμενη διαρθρωτική μεταρρύθμιση το 2017. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει από το 39,9 % του ΑΕΠ το 2016 στο 35,7 % το 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο. Τα μέτρα που χρειάζονται για τη στήριξη των σχεδιαζόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2018 και μετά δεν έχουν διευκρινιστεί ακόμα επαρκώς. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να είναι της τάξης του - 1,2 % του ΑΕΠ το 2016, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ότι προσεγγίζει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο, και να διαμορφωθεί στο - 0,8 % του ΑΕΠ το 2017, υπερβαίνοντας τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβανομένων υπόψη των εαρινών προβλέψεων της Επιτροπής του 2016, η Λιθουανία αναμένεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (7) Η μείωση του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας, που οφείλεται στη γήρανση, τα κακά αποτελέσματα στον τομέα της υγείας και το αξιοσημείωτο ποσοστό καθαρής μετανάστευσης προς το εξωτερικό, ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά το αναπτυξιακό δυναμικό της Λιθουανίας και εντέλει τη μελλοντική της πορεία σύγκλισης, ενώ ταυτόχρονα θέτουν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος και του συστήματος μακροχρόνιας περίθαλψης. Εκτιμάται ότι έως το 2030 θα σημειωθεί σωρευτική απώλεια ποσοστού 35 % του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας. Εάν η τάση αυτή δεν αναστραφεί, θα θέσει σε κίνδυνο τη διαθεσιμότητα κατάλληλου εργατικού δυναμικού, καθώς και τη βιωσιμότητα της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανάπτυξης και των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, ιδίως των συνταξιοδοτικών συστημάτων.
- (8) Οι δημογραφικές τάσεις υπογραμμίζουν την ανάγκη για ολοκληρωμένη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος στη Λιθουανία, η οποία θα αντιμετωπίζει τη μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα και τους κινδύνους επάρκειας του υφιστάμενου συνταξιοδοτικού συστήματος. Το επίπεδο φτώχειας μεταξύ των ηλικιωμένων στη Λιθουανία είναι από τα υψηλότερα στην Ένωση. Ωστόσο, επί του παρόντος, δεν εφαρμόζεται μηχανισμός αναπροσαρμογής για τις συντάξεις που καταβάλλονται από το Δημόσιο και οι δαπάνες για τις συντάξεις κοινωνικής ασφάλισης είναι σχετικά χαμηλές. Το Κοινοβούλιο δεν έχει ακόμη εγκρίνει το νομοσχέδιο που πρότεινε η κυβέρνηση για την καθιέρωση μηχανισμού τιμαριθμικής αναπροσαρμογής, τη σύνδεση της ηλικίας συνταξιοδότησης με τις αλλαγές του προσδόκιμου ζωής μετά το 2026 και τη βελτίωση του τρόπου με τον οποίο χρηματοδοτείται το βασικό τμήμα της σύνταξης κοινωνικής ασφάλισης.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁽²⁾ Το διαρθρωτικό ισοζύγιο όπως υπολογίστηκε εκ νέου από την Επιτροπή με βάση τα στοιχεία του προγράμματος σταθερότητας, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που επλήχθηκε από κοινού.

- (9) Στη Λιθουανία, τα αποτελέσματα στον τομέα της υγείας είναι μεταξύ των χειρότερων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ειδικότερα, το ποσοστό θνησιμότητας του πληθυσμού ηλικίας 20 έως 64 ετών είναι το υψηλότερο στην Ένωση, γεγονός που έχει σημαντικό αντίκτυπο στο δυνητικό διαθέσιμο εργατικό δυναμικό και την παραγωγικότητα της εργασίας. Στις αδυναμίες του συστήματος υγείας περιλαμβάνονται η υπέρμετρη εξάρτηση από την ενδονοσοκομειακή περίθαλψη και οι χαμηλές δαπάνες για την πρόληψη και τη δημόσια υγεία. Είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστεί η αρνητική δημογραφική τάση.
- (10) Είναι σημαντικό να ενισχύσει η Λιθουανία τις επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο για να αντισταθμίσει ορισμένες από τις αρνητικές επιπτώσεις της συρρίκνωσης του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας και να στηρίξει τη μετάβαση της προς μια οικονομία υψηλότερης προστιθέμενης αξίας. Παρόλο που το μορφωτικό επίπεδο αυξήθηκε, το ποσοστό των μαθητών με ανεπαρκείς βασικές δεξιότητες είναι υψηλό. Θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για να εξασφαλιστεί υψηλή ποιότητα διδασκαλίας, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των χαμηλών επιδόσεων και των εκπαιδευτικών ελλείψεων. Επιπλέον, υπάρχουν αδυναμίες στην ποιότητα της διδασκαλίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την ικανότητά της να ενθαρρύνει την καινοτομία. Το σταθερά χαμηλό επίπεδο συμμετοχής στην εκπαίδευση ενηλίκων υπονομεύει τις προσπάθειες για βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου και την αύξηση της παραγωγικότητας. Υπάρχουν ενδείξεις ότι αρχίζουν να εμφανίζονται ελλείψεις δεξιοτήτων σε ορισμένους τομείς της οικονομίας. Οι εν λόγω ελλείψεις δεξιοτήτων αναμένεται να οξυνθούν ακόμη περισσότερο στο μέλλον. Η έντονη αύξηση των μισθών και η επιβράδυνση της αύξησης της παραγωγικότητας ενδέχεται να εξασθενήσουν την ανταγωνιστικότητα ως προς το κόστος. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να βελτιωθεί η σχέση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, να εκσυγχρονιστούν η δομή και η χρηματοδότηση του εκπαιδευτικού συστήματος, να αναπτυχθεί η διά βίου μάθηση και να βελτιωθεί η στόχευση και η αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας. Η Λιθουανία έχει λάβει μέτρα με στόχο να βελτιώσει τα ενεργητικά μέτρα για την αγορά εργασίας και άλλες υπηρεσίες για τη στήριξη των ατόμων που αναζητούν εργασία, αλλά υπάρχει ακόμη περιθώριο βελτίωσης της στόχευσης συγκεκριμένων ομάδων, ιδίως των μακροχρόνια ανέργων και όσων δεν διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες. Οι δαπάνες για αποτελεσματικά μέτρα πολιτικής για την αγορά εργασίας εξακολουθούν να είναι περιορισμένες και τα κοινωνικά δίκτυα ασφάλειας στη Λιθουανία είναι ανεπαρκή. Περίπου το 27 % του πληθυσμού της Λιθουανίας είναι αντιμετώπιμο με τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού, ενώ η εισοδηματική ανισότητα είναι μεταξύ των υψηλότερων στην Ένωση. Η κυβέρνηση σχεδιάζει να βελτιώσει την κάλυψη και την επάρκεια των επιδομάτων ανεργίας και κοινωνικής πρόνοιας, αλλά η σχετική νομοθεσία δεν έχει θεσπισθεί ακόμα.
- (11) Η συνολική αναθεώρηση του εργατικού κώδικα και του κοινωνικού μοντέλου είναι υπό συζήτηση στο Κοινοβούλιο. Στόχος είναι η αύξηση της ευελιξίας των σχέσεων στην αγορά εργασίας και η παροχή μεγαλύτερης ασφάλειας, αλλά η σχετική νομοθεσία δεν έχει ακόμη εκδοθεί. Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στην υλοποίηση της μεταρρύθμισης και ο εκτενέστερος κοινωνικός διάλογος συνιστούν σημαντικά στοιχεία.
- (12) Οι επενδύσεις ανέκαμψαν με αργό ρυθμό από την έναρξη της οικονομικής κρίσης και θα στηριχθούν από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία τα επόμενα έτη. Ωστόσο, η υιοθέτηση και η απορρόφηση των νέων τεχνολογιών δεν έχουν εξαπλωθεί στην οικονομία και η καινοτομία είναι χαμηλή, με αποτέλεσμα να εμποδίζεται η αύξηση της παραγωγικότητας. Οι ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία είναι επίσης χαμηλές, ενδεχομένως λόγω της ανεπάρκειας των κινήτρων για έρευνα και καινοτομία των επιχειρήσεων, καθώς και για συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Η ενίσχυση των δημόσιων επενδύσεων θα μπορούσε να μετριάσει τους κινδύνους που συνδέονται με την εξάρτηση των δημόσιων επενδύσεων της Λιθουανίας στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία. Το σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζει αδυναμίες όσον αφορά τα αποτελέσματα στον τομέα της ποιότητας και της καινοτομίας με περιορισμένα επίπεδα συνεργασίας με αλλοδαπά πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα. Το σύστημα έρευνας και καινοτομίας είναι κατακερματισμένο και χαρακτηρίζεται από αλληλεπικαλύψεις και επαναλήψεις. Τούτο εμποδίζει τη Λιθουανία να πετύχει την κρίσιμη μάζα ικανότητας έρευνας και ανάπτυξης που χρειάζεται για την αύξηση των καινοτόμων γνώσεων. Τα κίνητρα για την καινοτομία και τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων πρέπει να αυξηθούν, μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου και τις επενδύσεις σε αυτό, γεγονός που θα μπορούσε να αυξήσει το επίπεδο της μεταφοράς τεχνολογίας προς την πραγματική οικονομία. Η βελτίωση της περιορισμένης ικανότητας των λιθουανικών επιχειρήσεων να απορροφούν την εξωτερική γνώση και να την εφαρμόζουν για εμπορικούς σκοπούς θα μπορούσε να αυξήσει το επίπεδο καινοτομίας.
- (13) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πρόβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Λιθουανίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Λιθουανία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιο-νομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Λιθουανία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της

συνεκτιμήσης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.

- (14) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Λιθουανία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει ότι η απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο θα περιοριστεί στο επίδομα που συνδέεται με τη συστημική μεταρρύθμιση του συστήματος συνταξιοδότησης το 2016 και το 2017. Να μειώσει τη φορολογική επιβάρυνση των χαμηλών εισοδημάτων με τη μετατόπισή της προς άλλες πηγές, λιγότερο επιζήμιες για την ανάπτυξη, και να βελτιώσει τη φορολογική συμμόρφωση, ιδίως στον τομέα του ΦΠΑ.
2. Να ενισχύσει τις επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο και να αντιμετωπίσει την έλλειψη δεξιοτήτων, μέσω της αύξησης της διασύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, της βελτίωσης της ποιότητας της διδασκαλίας και της εκπαίδευσης των ενηλίκων. Να ενισχύσει την κάλυψη και την αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας. Να ενισχύσει τον ρόλο των μηχανισμών κοινωνικού διαλόγου. Να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα του συστήματος υγείας μέσω της ενίσχυσης της εξωνοσοκομειακής περιθαλψής, της πρόληψης των νόσων και της προαγωγής της υγείας. Να βελτιώσει την κάλυψη και την επάρκεια των επιδομάτων ανεργίας και της κοινωνικής πρόνοιας.
3. Να λάβει μέτρα για την ενίσχυση της παραγωγικότητας και να βελτιώσει την υιοθέτηση και την απορρόφηση νέων τεχνολογιών σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Να βελτιώσει τον συντονισμό των πολιτικών για την καινοτομία και να ενθαρρύνει τις ιδιωτικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης εναλλακτικών μέσων χρηματοδότησης.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. KAZIMÍR

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ρουμανίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Ρουμανίας για το 2016

(2016/C 299/18)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ρουμανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για τη Ρουμανία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Ρουμανίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Ρουμανία δεν εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες.
- (3) Στις 28 Απριλίου 2016, η Ρουμανία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σύγκλισης για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Το τρίτο πρόγραμμα χρηματοδοτικής συνδρομής για τη στήριξη του ισοζυγίου πληρωμών (2013-2015) έληξε τον Σεπτέμβριο του 2015 χωρίς να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση. Η τρίτη επίσημη αποστολή αξιολόγησης (16-30 Ιουνίου 2015) για να αξιολογηθεί η εφαρμογή των όρων του προγράμματος δεν έχει ολοκληρωθεί. Αν και επιτεύχθηκε μερική πρόοδος σε διάφορους τομείς, τα τρέχοντα και τα προηγούμενα επιτεύγματα του προγράμματος υπονομεύθηκαν σε βασικούς τομείς πολιτικής. Η εποπτεία μετά το πρόγραμμα ξεκίνησε την 1η Οκτωβρίου 2015 και θα συνεχιστεί μέχρι να επιστραφεί τουλάχιστον το 70 % του δανείου που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του πρώτου προγράμματος του ισοζυγίου πληρωμών, δηλαδή τουλάχιστον έως την άνοιξη του 2018.
- (6) Η Ρουμανία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει επιδείνωση του ονομαστικού ισοζυγίου από $-0,7\%$ το 2015 σε $-2,9\%$ του ΑΕΠ το 2016 και το 2017. Το διαρθρωτικό ισοζύγιο αναμένεται να επιδεινωθεί επίσης. Το πρόγραμμα σκοπεύει να αποκλίνει από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο —διαρθρωτικό έλλειμμα 1% του ΑΕΠ— το οποίο είχε επιτευχθεί το 2014 και το 2015 και δεν σχεδιάζει την επιστροφή σε αυτόν εντός της περιόδου του προγράμματος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει κάτω του 40% , κατά τον χρονικό ορίζοντα του προγράμματος. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο για το 2016 και ελαφρώς ευνοϊκό για το 2017. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης τόσο το 2016 όσο και, σε περίπτωση αμετάβλητων πολιτικών, το 2017. Επιπλέον, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016 προβλέπεται έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της τάξεως του $3,4\%$ του ΑΕΠ για το 2017, το οποίο υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3% του ΑΕΠ που προβλέπει η Συνθήκη. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σύγκλισης και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Ρουμανίας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειασθούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016 και το 2017.
- (7) Το δημοσιονομικό πλαίσιο της Ρουμανίας είναι αποδεκτό όσον αφορά τις διατάξεις, αλλά δεν εφαρμόζεται αποτελεσματικά στην πράξη. Κανένα από τα πρόσφατα δημοσιονομικά μέτρα που αυξάνουν το έλλειμμα δεν εισήχθη ή υιοθετήθηκε ως μέρος της συνήθους διαδικασίας του προϋπολογισμού. Το 2015 δεν τηρήθηκε η απαίτηση οι νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες για την αύξηση των κρατικών δαπανών ή τη μείωση των δημοσίων εσόδων να συνοδεύονται από εκτίμηση αντικτύπου εγκεκριμένη από το υπουργείο Οικονομικών, να τηρούνται τα ανώτατα όρια δαπανών, και να προτείνονται αντισταθμιστικά μέτρα για τη μείωση των εσόδων. Στην πράξη, το Δημοσιονομικό Συμβούλιο έχει ελάχιστο χρόνο για να αντιδράσει στις δημοσιονομικές προτάσεις και οι γνώμες και συστάσεις του δεν λαμβάνονται επαρκώς υπόψη. Ο προϋπολογισμός του 2016 θέτει ως στόχο δημοσιονομικό έλλειμμα ύψους $2,95\%$ του ΑΕΠ, οδηγώντας σε σημαντική απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο στόχο. Αυτό αποτελεί απομάκρυνση από το εθνικό δημοσιονομικό πλαίσιο.
- (8) Έχουν τεθεί σε εφαρμογή μια σειρά από μέτρα για τη βελτίωση της εισπραχής φόρων και την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης. Σε αυτά περιλαμβάνονται οι υποχρεωτικές ταμειακές μηχανές, οι ενισχυμένοι κανόνες για τις πληρωμές με μετρητά, μια νέα διαδικασία εγγραφής στα μητρώα ΦΠΑ, η εντατικοποίηση του ελέγχου από τη φορολογική αρχή (ANAF) και η συνεχιζόμενη αναδιοργάνωση της αρχής αυτής. Ωστόσο, το υψηλό επίπεδο της φοροδιαφυγής και το χαμηλό επίπεδο φορολογικής συμμόρφωσης εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση. Η αδήλωτη εργασία και η μη δήλωση όλων των εισοδημάτων εξακολουθούν να επηρεάζουν τα φορολογικά έσοδα και να προκαλούν στρεβλώσεις στην οικονομία. Η αποτελεσματικότητα των μέτρων, μεταξύ των οποίων τα μέτρα από την επιθεώρηση εργασίας, για να περιοριστεί η αδήλωτη εργασία εξακολουθούν να είναι περιορισμένα.
- (9) Ο νόμος για την εξίσωση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών εκκρεμεί ενώπιον του Κοινοβουλίου από το 2013. Η έγκρισή του θα οδηγήσει σε αύξηση της συμμετοχής των γυναικών μεγαλύτερης ηλικίας στην αγορά εργασίας, μειώνοντας τις συνταξιοδοτικές διαφορές μεταξύ των φύλων και περιορίζοντας τον κίνδυνο της φτώχειας μεταξύ των ηλικιωμένων.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

- (10) Οι συνθήκες της αγοράς εργασίας βελτιώθηκαν το 2015. Η ανεργία είναι χαμηλή και το ποσοστό απασχόλησης έχει αυξηθεί. Η μακροχρόνια ανεργία είναι κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις, ιδίως σε σχέση με το υψηλό ποσοστό των νέων εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, ενώ υπάρχει περιορισμένη ευαισθητοποίηση για την ενεργοποίησή τους με αποτελεσματικό τρόπο.
- (11) Ο εθνικός οργανισμός απασχόλησης υστερεί όσον αφορά την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών σε άτομα που αναζητούν εργασία, και παρέχει περιορισμένες μόνον υπηρεσίες στους εργοδότες, παρά την υποχρεωτική διαβίβαση των κενών θέσεων στον εθνικό οργανισμό απασχόλησης. Έχει θεσπιστεί διαδικασία για την παροχή εξατομικευμένης στήριξης στις διάφορες κατηγορίες ανέργων, αλλά δεν έχει ακόμη τεθεί σε εφαρμογή. Η συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών απασχόλησης και των κοινωνικών υπηρεσιών είναι πολύ περιορισμένη, καθιστώντας την ενεργοποίηση των δικαιούχων κοινωνικής βοήθειας ακόμη δυσκολότερη.
- (12) Ο κατώτατος μισθός, ο οποίος είναι μεταξύ των χαμηλότερων στην Ένωση, έχει αυξηθεί σημαντικά από το 2013. Η απουσία αντικειμενικών κριτηρίων για τον καθορισμό του δημιουργεί αβεβαιότητα. Συστάθηκε τριμελής ομάδα εργασίας για να ασχοληθεί με τη μεταρρύθμιση της διαδικασίας καθορισμού του κατώτατου μισθού, αλλά εξακολουθούν να μην υπάρχουν σαφείς οδηγίες και κριτήρια που λαμβάνουν υπόψη τον αντίκτυπό του στη δημιουργία θέσεων εργασίας, τις κοινωνικές συνθήκες και την ανταγωνιστικότητα. Συνολικά, ο κοινωνικός διάλογος παραμένει περιορισμένος.
- (13) Η Ρουμανία αντιμετωπίζει έναν από τους υψηλότερους κινδύνους φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην Ένωση. Η ενεργοποίηση της συμμετοχής των ατόμων που λαμβάνουν κοινωνικά βοηθήματα στην αγορά εργασίας είναι πολύ περιορισμένη, ιδίως στις αγροτικές περιοχές. Ο κοινωνικός δείκτης αναφοράς, στον οποίο βασίζονται τα ποσά για κοινωνικές παροχές δεν επικαιροποιείται τακτικά σύμφωνα με το οικονομικό πλαίσιο, γεγονός το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει την επάρκεια των παροχών με την πάροδο του χρόνου. Ο νόμος περί ελαχίστου εισοδήματος ένταξης, ο οποίος αναμένεται να βελτιώσει τη στοχοδότηση και την επάρκεια των παροχών, καθώς και τη συμμετοχή όσων λαμβάνουν το ελάχιστο εισόδημα ένταξης στην αγορά εργασίας, έχει υποβληθεί στο Κοινοβούλιο για έγκριση. Ωστόσο, πολλά από τα μέτρα της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της φτώχειας στοχεύουν στην αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, ακολουθώντας μια συνολική προσέγγιση (εκπαίδευση, υγεία, στέγαση, κοινωνικές παροχές, μεταφορές).
- (14) Η Ρουμανία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις στον τομέα της εκπαίδευσης. Αρκετές στρατηγικές καλύπτουν τη διά βίου μάθηση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Ωστόσο, το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου παραμένει αρκετά πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, εν μέρει λόγω των σημαντικών καθυστερήσεων στην υλοποίηση της στρατηγικής που εγκρίθηκε το 2015. Τα προγράμματα πρόληψης και επανόρθωσης είναι περιορισμένα. Ευάλωτες ομάδες, όπως είναι οι Ρομά και τα παιδιά από φτωχές οικογένειες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση και την ολοκλήρωση ποιοτικής εκπαίδευσης, ιδίως σε αγροτικές περιοχές. Στον τομέα της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, η Ρουμανία έχει λάβει μέτρα για τη στήριξη της συμμετοχής των μειονεκτούντων μαθητών στο νηπιαγωγείο (3-6 ετών). Η παροχή υπηρεσιών για παιδιά προσχολικής ηλικίας από 0 έως 3 ετών εξακολουθεί να είναι περιορισμένη. Η πρόσφατη νομοθεσία για την επέκταση των διατάξεων για τις γονικές άδειες, καθώς και τα ανεπαρκή κίνητρα για εργασία, μπορεί να αυξήσουν τα εμπόδια για τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας. Η συμμετοχή στην ανώτερη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση είναι πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, αλλά τα ποσοστά εγκατάλειψης της εκπαίδευσης αυτής παραμένουν υψηλά. Το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξάνεται, αλλά η ποιότητα και η συνάρεια της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας είναι περιορισμένη. Η συμμετοχή στην εκπαίδευση των ενηλίκων είναι πολύ χαμηλή.
- (15) Τα αποτελέσματα στον τομέα της υγείας στη Ρουμανία είναι πενιχρά. Το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση είναι πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ, τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες. Η πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και η υπερβολική εξάρτηση από τη νοσοκομειακή περίθαλψη εξακολουθούν να αποτελούν μείζονες ανησυχίες. Οι ευρέως διαδεδομένες άτυπες πληρωμές μειώνουν την πρόσβαση των ατόμων με χαμηλά εισοδήματα σε υγειονομική περίθαλψη. Η Ρουμανία έχει λάβει μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη για τους συνταξιούχους με χαμηλό εισόδημα και τα άτομα σε απομακρυσμένες και απομονωμένες κοινότητες. Ένα δίκτυο κοινωνικών διαμεσολαβητών και διαμεσολαβητών υγείας είναι υπό ανάπτυξη και ένα σχέδιο νόμου έχει προταθεί για τις κοινοτικές υπηρεσίες. Η αποϊδρυματοποίηση των ατόμων με αναπηρία εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση.
- (16) Η Ρουμανία έχει λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της χαμηλής χρηματοδότησης του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης και την αναποτελεσματική χρήση των δημόσιων πόρων. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνουν την εκκαθάριση καθυστερούμενων οφειλών στον τομέα της υγείας, την ενίσχυση της βιωσιμότητας των φαρμακευτικών δαπανών, την εφαρμογή λύσεων ηλεκτρονικής υγείας, τη βελτίωση της χρηματοδότησης του συστήματος υγείας, τη χάραξη μιας στρατηγικής για τη μεταφορά πόρων από τη νοσοκομειακή περίθαλψη στην προληπτική και την πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και κεντρικές διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Ωστόσο, η έλλειψη διοικητικής ικανότητας καθυστερεί την υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την υγεία 2014-2020. Ειδικότερα, η αποτελεσματικότητα του συστήματος υγείας δυσχεραίνεται από καθυστερήσεις στον εξορθολογισμό του νοσοκομειακού τομέα και στη μετάβαση από την ενδονοσοκομειακή στην αποδοτικότερη ως προς το κόστος εξο νοσοκομειακή περίθαλψη.

- (17) Οι βασικές αναπτυξιακές ανισότητες στη Ρουμανία παρατηρούνται μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών. Τα αποτελέσματα όσον αφορά την απασχόληση, τον κοινωνικό τομέα, την υγειονομική περιθάλψη και την εκπαίδευση είναι χαμηλότερα στις αγροτικές περιοχές και οι πολίτες έχουν πολύ πιο περιορισμένη πρόσβαση στην εκπαίδευση, τις ιατρικές υπηρεσίες, τις βασικές υπηρεσίες κοινής ωφελείας και τις δημόσιες υπηρεσίες, λόγω των περιορισμένων και κατακερματισμένων τοπικών διοικητικών ικανοτήτων. Εν τω μεταξύ, η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών είναι περιορισμένη εξαιτίας των μη ανεπτυγμένων υποδομών μεταφορών και των περιορισμένων δημόσιων και ιδιωτικών μεταφορών, σε συνδυασμό με το υψηλό κόστος μετακίνησης και την περιορισμένη πρόσβαση σε ευρυζωνικές υποδομές. Η χαμηλή προστιθέμενη αξία στη γεωργία και η έλλειψη οικονομικής διαφοροποίησης στις αγροτικές περιοχές εμποδίζουν την ανάπτυξη μιας βιώσιμης αγροτικής οικονομίας. Υψηλό ποσοστό του αγροτικού εργατικού δυναμικού εργάζεται στη γεωργία μερικής ή ολικής κάλυψης ιδίων αναγκών η οποία συνδέεται με αφανή ανεργία ή μη αμειβόμενη οικογενειακή εργασία, χαμηλή παραγωγικότητα και φτώχεια. Η δέσμη μέτρων για την καταπολέμηση της φτώχειας, η οποία πρόκειται να χρηματοδοτηθεί κυρίως με κονδύλια της ΕΕ, παρέχει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την καταπολέμηση της φτώχειας, μεταξύ άλλων στις αγροτικές περιοχές. Υπάρχουν σχέδια για τη δημιουργία ολοκληρωμένων κοινοτικών ομάδων, οι οποίες θα προσφέρουν διάφορες ολοκληρωμένες υπηρεσίες σε κοινότητες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, αλλά τα σχέδια αυτά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε εφαρμογή.
- (18) Το στρατηγικό πλαίσιο για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης ισχύει από το 2014, αλλά ο ρυθμός εκτέλεσής του ήταν αργός το 2015. Ορισμένες βασικές πρωτοβουλίες εγκρίθηκαν το 2016 προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Ωστόσο, οι καθυστερήσεις στην υιοθέτηση μιας γενικής και διαφανούς προσέγγισης όσον αφορά τη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων, ιδίως όσον αφορά τις προσλήψεις/διορισμούς, την αξιολόγηση, τους μισθούς, την εξέλιξη της σταδιοδρομίας σε όλες τις κατηγορίες προσωπικού, καθώς και την κατάρτιση, αφήνει περιθώρια για μια αυθαίρετη προσέγγιση των βασικών διαδικασιών και αποφάσεων. Το γεγονός αυτό, παράλληλα με τις ασταθείς οργανωτικές δομές, έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ανεξαρτησία και τον επαγγελματισμό της δημόσιας διοίκησης και, ως εκ τούτου, στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά του. Οι πολύπλοκες διοικητικές διαδικασίες, ένα αναποτελεσματικό σύστημα δημόσιων συμβάσεων και η εκτεταμένη διαφθορά περιορίζουν την παροχή υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης), τόσο για το κοινό, όσο και για τις επιχειρήσεις. Ο στρατηγικός σχεδιασμός, η κατάρτιση προϋπολογισμού για κάθε πρόγραμμα, οι πρακτικές διαβούλευσης και η τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής εξακολουθούν να υποχρησιμοποιούνται. Οι προκλήσεις αυτές εμποδίζουν την εφαρμογή σημαντικών πολιτικών σε πολλούς τομείς, όπως την αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων κονδυλίων της ΕΕ και άλλα χρηματοδοτική στήριξη.
- (19) Οι κρατικές επιχειρήσεις οι οποίες κυριαρχούν στους βασικούς οικονομικούς τομείς τείνουν να έχουν χαμηλές επιδόσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές απαντώνται ιδίως σε βασικούς κλάδους υποδομών, αντιπροσωπεύοντας το 44 % του κύκλου εργασιών και το 77 % της απασχόλησης στον τομέα της ενέργειας και το 24 % και 28 % αντίστοιχα στον τομέα των μεταφορών. Το πείγμα κυβερνητικό διάταγμα 109/2011 για την εταιρική διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων έγινε νόμος στις 10 Μαΐου 2016 περιλαμβάνοντας τροποποιήσεις ώστε οι διατάξεις να είναι περισσότερο ευθυγραμμισμένες με τις διεθνείς ορθές πρακτικές. Η Ρουμανία επανέλαβε την πρόσληψη επαγγελματικών μάντζερ σε αντικατάσταση της προσωρινής διοίκησης αρκετών κρατικών επιχειρήσεων, αλλά η πρόοδος ήταν πιο αργή απ' ό,τι είχε ανακοινωθεί αρχικά. Η διαφάνεια και η λογοδοσία των κρατικών επιχειρήσεων θα μπορούσε να βελτιωθεί εάν επιταχυνόταν η έγκριση των ετήσιων προϋπολογισμών και η έγκριση και δημοσίευση των ελεγχμένων ετήσιων λογαριασμών. Ένας νέος νόμος περί ιδιωτικοποιήσεων βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας. Ωστόσο, μπορεί να περιλαμβάνει διατάξεις που είναι ασύμβατες με τη νομοθεσία για την εταιρική διακυβέρνηση. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν οι πιθανές επικαλύψεις όσον αφορά τις ευθύνες του ειδικού διαχειριστή της ιδιωτικοποίησης και της διοίκησης μιας εταιρείας.
- (20) Παρά τις προσπάθειες των δικαστικών θεσμών για την αντιμετώπιση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου, η διαφθορά εξακολουθεί να υφίσταται σε πολλούς τομείς της οικονομίας και σε αυτήν εμπλέκονται διορισμένοι ή εκλεγμένοι αξιωματούχοι σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, καθώς και δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι δημόσιων οργανισμών. Σημαντικές δικαστικές μεταρρυθμίσεις τίθενται σε εφαρμογή, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες για τον υψηλό φόρτο εργασίας στα δικαστήρια, την προβλεψιμότητα και την ορθή εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων καθώς και τις εξωτερικές πιέσεις που δέχονται οι δικαστές. Στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας και ελέγχου, η Ρουμανία δέχεται συστάσεις στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Οι τομείς αυτοί δεν καλύπτονται, επομένως, από τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για τη Ρουμανία.
- (21) Η ευρωστία του χρηματοπιστωτικού τομέα έχει βελτιωθεί. Ωστόσο, ο τομέας παραμένει ευάλωτος σε εσωτερικές νομικές πρωτοβουλίες. Ο πρόσφατος ψηφισθείς νόμος περί απαλλαγής από χρέη, με αναδρομική εφαρμογή για το υφιστάμενο απόθεμα δανείων, μπορεί να αποτελέσει πρόκληση για πολλά πιστωτικά ιδρύματα και να οδηγήσει σε μείωση των πιστωτικών δραστηριοτήτων. Ο νόμος αυτός μπορεί να αυξήσει τους κινδύνους για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα με συνέπειες για ολόκληρη την οικονομία. Άλλες εξελίξεις που ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στις τράπεζες είναι μεταξύ άλλων η πρόταση για τη μετατροπή των δανείων που έχουν ληφθεί σε ξένο νόμισμα σε δάνεια σε εγχώριο νόμισμα και ορισμένες δικαστικές αποφάσεις σχετικά με τις καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες στις συμβάσεις δανείου.
- (22) Οι ανεπαρκείς ή χαμηλής ποιότητας υποδομές αποτελούν έναν από τους παράγοντες που δημιουργούν τα περισσότερα προβλήματα στην επιχειρηματική δραστηριότητα στη Ρουμανία και αποτελούν εμπόδιο για το εμπόριο και την οικονομική ανάπτυξη. Παρά την πρόσφατη ελαφρά βελτίωση, η Ρουμανία εξακολουθεί να κατατάσσεται τελευταία μεταξύ των χωρών της περιοχής όσον αφορά την εκτίμηση της ποιότητας των υποδομών μεταφορών και επικοινωνιών.

Το οδικό της δίκτυο είναι μικρό σε σύγκριση με εκείνο των άλλων χωρών της περιοχής και με το μέγεθος της χώρας. Η έκδοση του ρυθμιστικού σχεδίου για τις μεταφορές και της συνοδευτικής μεταρρύθμισης του σιδηροδρομικού τομέα έχει καθυστερήσει επανειλημμένα.

- (23) Οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν από το 2008, παρά την ευρεία διαθεσιμότητα χρηματοδοτικών πόρων, ιδίως από κονδύλια της ΕΕ. Η τάση αυτή αντιστράφηκε το 2015, όμως οι δημόσιες επενδύσεις αναμένεται να παρουσιάσουν επιβράδυνση από το 2016 και μετά, καθώς η εφαρμογή του προγράμματος για την περίοδο 2014-2020 δεν έχει αρχίσει πλήρως και δεν έχουν δρομολογηθεί αρκετά ώριμα έργα. Η Ρουμανία κατέβαλε πρόσφατα και συνεχίζει να καταβάλλει προσπάθειες για την ενίσχυση της διυπουργικής συνεργασίας, την αναδιοργάνωση του συστήματος δημόσιων συμβάσεων και τη βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων. Παρ' όλα αυτά, η προετοιμασία των σχεδίων δημοσίων επενδύσεων εξακολουθεί να είναι ανεπαρκής και να επιδέχεται εξωτερικής επιρροής. Η επιλογή των σχεδίων εξακολουθεί να δυσχεραίνεται από την έλλειψη μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου σχεδιασμού καθώς και στρατηγικών προτεραιοτήτων, την ανάγκη να επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ πολυάριθμων φορέων λήψης αποφάσεων, την περιορισμένη εξουσία επιβολής του νόμου που διαθέτει η μονάδα αξιολόγησης δημοσίων επενδύσεων του υπουργείου Δημοσίων Οικονομικών και την έλλειψη κριτηρίων επιλογής στο εθνικό πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης.
- (24) Παρά τις σημαντικές βελτιώσεις στην ανταγωνιστικότητα του κόστους και τις εμπορικές της επιδόσεις, η μη σχετιζόμενη με το κόστος ανταγωνιστικότητα εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για τη Ρουμανία. Τα διαρθρωτικά εμπόδια παρεμποδίζουν τη μετάβαση προς μια οικονομία υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και περιορίζουν την ικανότητα της Ρουμανίας να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η πολυπλοκότητα των διοικητικών διαδικασιών, η μεταβλητότητα των δημοσιονομικών και φορολογικών πολιτικών και το υποτονικό επιχειρηματικό περιβάλλον εξακολουθούν να επηρεάζουν τις επενδυτικές αποφάσεις. Το υψηλό επίπεδο της φοροδιαφυγής και της αδήλωτης εργασίας επιφέρει μείωση των φορολογικών εσόδων και στρέβλωση της οικονομίας. Η πρόσβαση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση εξακολουθεί να είναι περιορισμένη.
- (25) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ρουμανίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σύγκλισης και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Ρουμανία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Ρουμανία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 4 κατωτέρω.
- (26) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης και η γνώμη του (1) αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Ρουμανία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να περιορίσει την απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο το 2016 και να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή 0,5 % του ΑΕΠ το 2017 εκτός εάν ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος τηρηθεί με μικρότερη προσπάθεια. Να διασφαλίσει την εφαρμογή του δημοσιονομικού πλαισίου και να ενισχύσει περαιτέρω τη φορολογική συμμόρφωση και την είσπραξη φόρων. Να διασφαλίσει ότι οι νομοθετικές πρωτοβουλίες δεν υπονομεύουν την ασφάλεια δικαίου και δεν θέτουν σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Εφόσον είναι αναγκαίο, να θεσπίσει μέτρα για τον μετριασμό των εν λόγω κινδύνων.
2. Να ενισχύσει τις υπηρεσίες του εθνικού οργανισμού απασχόλησης προς τους εργοδότες και τους αναζητούντες εργασία, ιδίως με την προσαρμογή των υπηρεσιών στο προφίλ των ατόμων που αναζητούν εργασία, βελτιώνοντας τη σύνδεσή τους με το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών υπηρεσιών, και προσεγγίζοντας τους μη εγγεγραμμένους νέους. Να θεσπίσει, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, αντικειμενικά κριτήρια για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού. Να αναλάβει δράση για την πρόληψη της πρόωρης αποχώρησης από το σχολείο και την αύξηση της παροχής ποιοτικής εκπαίδευσης, ιδίως μεταξύ των Ρομά. Να εγκρίνει την εξίσωση της ηλικίας συνταξιοδότησης για τους άνδρες και τις γυναίκες.
3. Να περιορίσει τις άτυπες πληρωμές στο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης και να αυξήσει τη διαθεσιμότητα της εξωνοσοκομειακής περίθαλψης. Να ενισχύσει την ανεξαρτησία και τη διαφάνεια της διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων στη δημόσια διοίκηση. Να απλοποιήσει τις διοικητικές διαδικασίες για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Να ενισχύσει την εταιρική διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων.

(1) Δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

4. Να βελτιώσει την πρόσβαση σε ολοκληρωμένες δημόσιες υπηρεσίες, να επεκτείνει τις βασικές υποδομές και να προωθήσει την οικονομική διαφοροποίηση, ιδίως στις αγροτικές περιοχές. Να θεσπίσει και να υλοποιήσει το ρυθμιστικό σχέδιο για τις μεταφορές. Να ενισχύσει την ιεράρχηση και την προετοιμασία του σχεδίου δημόσιων επενδύσεων.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. ΚΑΖΙΜΪΡ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Φινλανδίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Φινλανδίας για το 2016

(2016/C 299/19)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Φινλανδία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομικών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Φινλανδία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για τη Φινλανδία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Φινλανδίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών χώρα συστάσεων που είχαν εγκριθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και η πρόοδος της Φινλανδίας ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων της στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

Φινλανδία εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Είναι, ιδίως, σημαντικό να αντιμετωπιστεί η συσσωρευθείσα επί έτη απώλεια ανταγωνιστικότητας κόστους, η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των μισθών που υπερέβη για παρατεταμένη περίοδο εκείνη της παραγωγικότητας, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα τη ραγδαία επιδείνωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μεταξύ 2008 και 2012. Η ανάλυση επεσήμανε επίσης τους σοβαρούς μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους κινδύνους για τη βιωσιμότητα των ήδη πιεσμένων δημόσιων οικονομικών.

- (3) Στις 14 Απριλίου 2016, η Φινλανδία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016 δείχνει ότι η δημοσιονομική επίπτωση της πρωτοφανούς ροής προσφύγων είναι σημαντική και παρέχει επαρκείς αποδείξεις της έκτασης και της φύσης αυτού του πρόσθετου δημοσιονομικού κόστους. Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι επιλέξιμες πρόσθετες δαπάνες ανέρχονταν σε 0,05 % του ΑΕΠ το 2015 και υπολογίζονται επί του παρόντος σε 0,2 % του ΑΕΠ το 2016. Οι διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 και του άρθρου 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 καλύπτουν αυτές τις πρόσθετες δαπάνες, διότι η εισροή προσφύγων συνιστά έκτακτη περίπτωση, ο αντίκτυπός της στα δημοσιονομικά της Φινλανδίας είναι σημαντικός και δεν θα διακυβευόταν η βιωσιμότητα με το να επιτραπεί προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς την κατεύθυνση της επίτευξης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Ως εκ τούτου, η απαιτούμενη προσαρμογή για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου για το 2015 μειώθηκε προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι εν λόγω δαπάνες. Όσον αφορά το 2016, η τελική αξιολόγηση, μεταξύ άλλων και για τα επιλέξιμα ποσά, θα πραγματοποιηθεί την άνοιξη του 2017 με βάση τα δεδομένα που παρείχαν οι αρχές της Φινλανδίας.
- (6) Η Φινλανδία επί του παρόντος υπόκειται στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στις 18 Μαΐου 2016, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, λόγω του ότι το χρέος γενικής κυβέρνησης της Φινλανδίας υπερέβαινε την τιμή αναφοράς 60 % του ΑΕΠ το 2015. Η ανάλυση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι θα έπρεπε να θεωρηθεί ότι υπήρχε συμμόρφωση προς το κριτήριο για το χρέος. Στο πρόγραμμα σταθερότητας για το 2016, η κυβέρνηση προβλέπει βελτίωση του ονομαστικού ισοζυγίου σε - 2,5 % του ΑΕΠ το 2016 και περαιτέρω σε - 1,3 % το 2020. Η κυβέρνηση προβλέπει ότι θα επιτύχει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό της στόχο —έλλειμμα 0,5 % του ΑΕΠ σε διαρθρωτικούς όρους— μέχρι το 2019. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να κορυφωθεί σε 67,4 % το 2019 και να μειωθεί σε 67,2 % το 2020. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο. Τα μέτρα που απαιτούνται για να επιτευχθεί ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος μέχρι το 2019 δεν έχουν προσδιοριστεί επαρκώς. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2016, υπάρχει κίνδυνος κάποιας απόκλισης από την προτεινόμενη προσαρμογή το 2016. Το συμπέρασμα για το 2016 δεν θα άλλαζε ακόμη και εάν η αξιολόγηση δεν λάμβανε υπόψη την επίπτωση της εξαιρετικής εισροής προσφύγων. Σε περίπτωση μη αλλαγής των πολιτικών, υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από την προτεινόμενη προσαρμογή το 2017. Ο δείκτης χρέους προς το ΑΕΠ προβλέπεται ότι θα συνεχίσει την ανοδική τάση του για να φθάσει στο 66,9 % το 2017. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Φινλανδίας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειασθούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016 και το 2017.
- (7) Λόγω της γήρανσης του πληθυσμού και της μείωσης του εργατικού δυναμικού, οι δαπάνες για τις συντάξεις, την υγεία και τη μακροχρόνια περιθαλψή αναμένεται να αυξηθούν από 23,1 % το 2013 σε 26,9 % του ΑΕΠ μέχρι το 2030. Κατά τη διάρκεια του Ιανουαρίου 2016, η Φινλανδία θέσπισε μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος που θα

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

συνδέει το νόμιμο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης με τις αλλαγές του προσδόκιμου ζωής από το 2027. Οι κοινωνικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες περίθαλψης υγείας που παρέχονται από τους δήμους ανέρχονται σε 10 % του ΑΕΠ. Χωρίς τη μεταρρύθμιση του συστήματος προβλέπεται ότι οι δαπάνες αυτές θα αυξάνονται κατά 2,4 % ετησίως σε ονομαστικές τιμές και ότι θα αυξηθούν ως ποσοστό του ΑΕΠ. Έχει συμφωνηθεί ο γενικός προσανατολισμός μιας εκτενούς διοικητικής μεταρρύθμισης και αναδιάρθρωσης των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών. Κύριοι στόχοι της μεταρρύθμισης είναι η μείωση του κενού διατηρησιμότητας μακροπρόθεσμα κατά 3 δισεκατ. EUR μέσω καλύτερου ελέγχου των δαπανών. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω ενοποίησης υπηρεσιών, μεγαλύτερων διαμεσολαβητών υπηρεσιών και ψηφιοποίησης. Οι λεπτομέρειες πρέπει ακόμη να προσδιοριστούν στο σύνολό τους, ενώ τα σχέδια διαχείρισης των αλλαγών που είχαν καταρτιστεί πριν από τη μεταρρύθμιση μπορούν να εφαρμοστούν από το 2019, όπως έχει προγραμματιστεί. Η κυβέρνηση έχει ανακοινώσει ότι τα μέτρα για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης θα παρουσιαστούν στα τέλη του 2016. Το μέγεθος και το αυστηρό χρονοδιάγραμμα της μεταρρύθμισης υποδηλώνουν ότι η εφαρμογή θα αποτελέσει πρόκληση. Η έγκαιρη έγκριση των νομοθετικών προτάσεων είναι επομένως σημαντική.

- (8) Για να αποκατασθεί η ανταγωνιστικότητα της Φινλανδίας, η λειτουργία της αγοράς εργασίας πρέπει να βελτιωθεί με διάφορους τρόπους. Σε συνολικό επίπεδο, οι μισθολογικές αυξήσεις ήταν συγκρατημένες μετά τη συμφωνία για τους μισθούς που επιτεύχθηκε σε κεντρικό επίπεδο στα τέλη του 2013. Στο πλαίσιο της συμφωνίας, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των μισθών, που συμφωνήθηκε κατόπιν διαπραγμάτευσης, επιβραδύνθηκε από 1,3 % το τελευταίο τρίμηνο του 2013 σε 0,5 % το τέταρτο τρίμηνο του 2015. Κατά τη διάρκεια του Ιουνίου 2015, οι κοινωνικοί εταίροι αποφάσισαν να παρατείνουν την ισχύ της συμφωνίας μέχρι το 2016. Ωστόσο, η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας δεν έχει ακόμη αποκατασθεί και, συνεπώς, το ονομαστικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος αναμένεται να αυξηθεί, αν και με βραδύτερους ρυθμούς. Διεξήχθησαν διαπραγματεύσεις σχετικά με την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας κόστους. Στις 29 Φεβρουαρίου 2016, εγκρίθηκε σύμφωνο ανταγωνιστικότητας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Η συμφωνία πρέπει να ενσωματωθεί σε τομεακές συμφωνίες προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή. Το σύμφωνο ανταγωνιστικότητας θα πρέπει να συμπληρωθεί με μέτρα που θα συμφωνηθούν μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, ώστε να εξασφαλιστούν μεγαλύτερη ευελιξία στην αγορά εργασίας και ένα νέο μοντέλο μισθολογικών αυξήσεων με τη σύνδεση των μισθών άλλων τομέων με τους μισθούς τομέων που αντιμετωπίζουν εξωτερικό ανταγωνισμό. Είναι σημαντικό να εφαρμοστούν τα μέτρα για την αγορά εργασίας κατά τρόπο που να σέβεται πλήρως τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων.
- (9) Λόγω της μείωσης του αριθμού του πληθυσμού που είναι σε ηλικία εργασίας, η βελτίωση του ποσοστού συμμετοχής στην αγορά εργασίας είναι σημαντική. Αυτό απαιτεί συνεχείς προσπάθειες για την ένταξη των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, των νέων, των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων χαμηλής ειδίκευσης στην αγορά εργασίας. Το ποσοστό απασχόλησης μειώθηκε κατά περισσότερο από δύο εκατοστιαίες μονάδες, από το υψηλότερο σημείο του προ της κρίσης που ήταν 70,6 % το 2008 σε 68,5 % το 2015, ενώ η ανεργία αυξήθηκε από 6,4 % σε 9,4 %. Το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας βελτιώνεται σταδιακά· ωστόσο, παραμένουν ορισμένες δυνατότητες πρόωρης αποχώρησης υπό μορφή παράτασης των παροχών ανεργίας για εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας μέχρι τη συνταξιοδότηση (το «τούνελ της ανεργίας»), οι οποίες, εάν δεν μειωθούν, μπορούν να περιορίσουν τον θετικό αντίκτυπο της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος που θεσπίστηκε το 2016. Τα αποτελέσματα της τροποποίησης των παραμέτρων του «τούνελ της ανεργίας» στο πλαίσιο της προηγούμενης μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος θα αξιολογηθούν το 2019. Η μακροχρόνια ανεργία αυξήθηκε σημαντικά μεταξύ 2008 και 2014, από 1,2 % σε 1,9 % του συνόλου του εργατικού δυναμικού παρά τον σημαντικό αριθμό των μακροχρόνια ανέργων που τελικά εξέρχονται από την αγορά εργασίας. Η ανεργία των νέων αυξήθηκε σε 22,4 % το 2015. Τα άτομα χαμηλής ειδίκευσης θίγονται περισσότερο από τις πενιχρές επιδόσεις της αγοράς εργασίας. Οι περικοπές στον προϋπολογισμό για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας τη στιγμή που υπάρχει αύξηση της ζήτησης για τέτοια μέτρα, θα μπορούσαν να πλήξουν τις ευκαιρίες επιστροφής στην εργασία των προαναφερόμενων ομάδων. Όσον αφορά την ενεργοποίηση, το περίπλοκο σύστημα παροχών με τα διάφορα είδη επιδομάτων μπορεί να δημιουργήσει σημαντικές παγίδες ανεργίας και χαμηλών αμοιβών. Η αντιμετώπιση αυτών των παγίδων και η θέσπιση θετικών κινήτρων απασχόλησης, όπως η βελτίωση της δυνατότητας συνδυασμού εργασίας και επιδομάτων, είναι ιδιαίτερα σημαντική δεδομένων των περικοπών στον προϋπολογισμό για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας. Η άφιξη σχετικά μεγάλου αριθμού μεταναστών και προσφύγων στη Φινλανδία το 2015 μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της γήρανσης του πληθυσμού, αλλά μόνον εάν ενταχθούν επιτυχώς στην αγορά εργασίας και στο εκπαιδευτικό σύστημα. Υπάρχουν προβλήματα αντιστοιχίας στην αγορά εργασίας, εν μέρει λόγω των διαρθρωτικών αλλαγών στην οικονομία, δεδομένου ότι δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές και κλάδους από εκείνες στις οποίες χάθηκαν θέσεις εργασίας. Απαιτούνται μέτρα για την αύξηση προστίτων κατοικιών στην περιοχή του Ελσίνκι, καθώς και αποτελεσματικές πολιτικές που θα βοηθήσουν τους ανέργους να επικαιροποιήσουν τις δεξιότητές τους και να βρουν εργασία.
- (10) Το επιχειρηματικό περιβάλλον στη Φινλανδία είναι το ίδιο καλό ή και καλύτερο από ό,τι σε άλλες προηγμένες οικονομίες. Ωστόσο, η έλλειψη ανταγωνισμού, ιδίως στις υπηρεσίες που απευθύνονται κυρίως στην εγχώρια αγορά, όπως το λιανικό εμπόριο και οι υπηρεσίες μεταφορών, επηρεάζει τη συνολική ανταγωνιστικότητα της φινλανδικής οικονομίας. Οι επιχειρήσεις έχουν διαπιστώσει ότι οι υπερβολικές κανονιστικές απαιτήσεις αποτελούν εμπόδιο για την είσοδο και την ανάπτυξη σε ορισμένες αγορές. Αυτές οι υπερβολικές απαιτήσεις πρέπει να αντιμετωπιστούν ώστε να δοθεί ώθηση στην επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις. Στον τομέα του λιανικού εμπορίου, η μεταρρύθμιση των πολεοδομικών ρυθμίσεων θα καθορίσει πιο ευέλικτους κανόνες για το μέγεθος και την τοποθεσία των καταστημάτων. Ο τομέας των εμπορεύσιμων αγαθών εξακολουθεί να αναδιρθρώνεται και θα μπορούσε να ωφεληθεί από την ανάπτυξη νέων αγορών, προϊόντων και υπηρεσιών, ιδίως εκείνων με υψηλή προσιτή αξία. Οι διαρθρωτικές αλλαγές θα μπορούσαν να

διευκολυνθούν από πολιτικές που στηρίζουν την επέκταση, τη διεθνοποίηση και την καινοτομία των επιχειρήσεων. Το φθινόπωρο του 2015 ψηφίστηκαν νομοθετικές τροποποιήσεις, αλλά οι περισσότερες αναμένεται να εφαρμοστούν μόνον μεταξύ 2016 και 2018. Η κυβέρνηση έχει εξαγγείλει ότι θα επέλθουν περαιτέρω διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά.

- (11) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Φινλανδίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Φινλανδία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.
- (12) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (13) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σταθερότητας. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 2 και 3 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Φινλανδία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή κατά τουλάχιστον 0,5 % του ΑΕΠ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016 και κατά 0,6 % του ΑΕΠ το 2017. Να χρησιμοποιήσει τυχόν έκτακτα κέρδη για να επιταχύνει τη μείωση του δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης. Να εξασφαλίσει την έγκαιρη έγκριση και εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης με στόχο τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας των κοινωνικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών περιθαλψής υγείας.
2. Σεβόμενη ταυτόχρονα τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων, να διασφαλίσει ότι το σύστημα καθορισμού των μισθών προωθεί τις μισθολογικές διαπραγματεύσεις σε τοπικό επίπεδο και εξαλείφει τις δυσκαμψίες, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην ανταγωνιστικότητα και σε μια προσέγγιση περισσότερο προσανατολισμένη προς τους εξαγωγικούς κλάδους. Να αυξήσει τα κίνητρα απασχόλησης και να εξασφαλίσει επαρκή και στοχοθετημένα ενεργά μέτρα για την αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για τα άτομα που προέρχονται από τη μετανάστευση. Να λάβει μέτρα για τη μείωση της αναντιστοιχίας σε περιφέρειες και δεξιότητες.
3. Να συνεχίσει τις προσπάθειες για την αύξηση του ανταγωνισμού στον τομέα των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένου του λιανικού εμπορίου. Να προωθήσει την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις, μεταξύ άλλων με τη μείωση του διοικητικού και κανονιστικού φόρτου, με σκοπό την ενίσχυση της ανάπτυξης της παραγωγής υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Λετονίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Λετονίας για το 2016

(2016/C 299/20)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Λετονία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Λετονία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για τη Λετονία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Λετονίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

- (3) Στις 14 Απριλίου 2016, η Λετονία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεση τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διατάξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2016, η Λετονία ζήτησε προσωρινή απόκλιση κατά 0,5 % του ΑΕΠ από την απαιτούμενη πορεία προσαρμογής προς την κατεύθυνση της επίτευξης του μεσοπρόθεσμου στόχου το 2017, προκειμένου να ληφθούν υπόψη μεγάλες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με θετικό αντίκτυπο στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, ιδίως όσον αφορά τη μεταρρύθμιση που είναι σε εξέλιξη στον τομέα της υγείας με βάση τη στρατηγική στον τομέα της υγείας για την περίοδο 2014-2020. Οι λεπτομέρειες της μεταρρύθμισης συνοψίζονται στο πρόγραμμα σταθερότητας. Στόχος είναι να αυξηθεί η δημόσια χρηματοδότηση για τον τομέα της υγείας στο 4 % του ΑΕΠ μέχρι το 2020 σε σύγκριση με ποσοστό 3 % του ΑΕΠ το 2015. Εκτιμάται ότι η πλήρης εφαρμογή της μεταρρύθμισης θα αυξήσει την απασχόληση κατά 0,6 % και το επίπεδο του ΑΕΠ κατά 2,2 % έως το 2023, γεγονός που θα έχει θετικό αντίκτυπο στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών μακροπρόθεσμα. Ο θετικός αντίκτυπος στην ανάπτυξη και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών εκτιμάται ως εύλογος. Επί του παρόντος η Λετονία μπορεί να αξιολογηθεί ότι πληροί τις προϋποθέσεις για την αιτούμενη προσωρινή απόκλιση το 2017, υπό τον όρο ότι θα εφαρμόσει επαρκώς τις συμφωνημένες μεταρρυθμίσεις, που θα παρακολουθούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Ωστόσο, το ύψος της επιτρεπόμενης προσωρινής απόκλισης εξαρτάται από την τήρηση της ελάχιστης τιμής αναφοράς (ήτοι διαρθρωτικό έλλειμμα της τάξης του 1,7 % του ΑΕΠ). Συνεπώς, από τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016 προκύπτει ότι υπάρχει περιθώριο για πρόσθετη προσωρινή απόκλιση κατά 0,1 % του ΑΕΠ το 2017.
- (6) Η Λετονία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2016 η κυβέρνηση σχεδιάζει σταδιακή βελτίωση του ονομαστικού ισοζυγίου, προκειμένου αυτό να ανέλθει στο 0,5 % του ΑΕΠ το 2019. Η προγραμματισμένη πορεία προσαρμογής προς την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου — έλλειμμα 1 % του ΑΕΠ σε διαρθρωτικούς όρους — λαμβάνει υπόψη τις αιτούμενες αποκλίσεις που συνδέονται με τη συστημική μεταρρύθμιση του συστήματος συνταξιοδότησης το 2017 και το 2018 και τη μεγάλη διαρθρωτική μεταρρύθμιση στον τομέα της περίθαλψης υγείας για την περίοδο 2017-2019. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να ανέλθει στο 40 % το 2016, πριν υποχωρήσει στο 38 % το 2018. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο. Ωστόσο, δεν έχουν προσδιοριστεί επαρκώς τα μέτρα στήριξης των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, η συνολική αξιολόγηση επισημαίνει κίνδυνο κάποιας απόκλισης το 2016 και, σε περίπτωση αμετάβλητων πολιτικών, το 2016 και το 2017 από κοινού. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Λετονία αναμένεται να συμμορφωθεί σε γενικές γραμμές με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ωστόσο, θα χρειαστεί να ληφθούν περαιτέρω μέτρα, για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016.
- (7) Η προσφορά εργατικού δυναμικού περιορίζεται από τη συρρίκνωση του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας και η αύξηση των μισθών υπερβαίνει την παραγωγικότητα, με αποτέλεσμα να απειλείται η ανταγωνιστικότητα ως προς το κόστος. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να ληφθούν μέτρα για την αύξηση της απασχολησιμότητας και τη βελτίωση του ανθρώπινου κεφαλαίου, προκειμένου να στηριχθεί η ανταγωνιστικότητα.
- (8) Το ποσοστό των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στη Λετονία είναι μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ. Εκτελούνται προπαρασκευαστικές εργασίες προκειμένου να θεσπιστεί ελάχιστο εισόδημα, αλλά η εφαρμογή του είναι αβέβαιη και η καθολική του εφαρμογή αποδυναμώνεται λόγω του δημοσιονομικού κόστους. Επιπλέον, η επάρκεια των παροχών κοινωνικής πρόνοιας δεν έχει βελτιωθεί από το 2009, γεγονός που εμποδίζει την αποτελεσματική μείωση της φτώχειας. Η μεταρρύθμιση σχετικά με το ελάχιστο εισόδημα αναμένεται να μειώσει τον υφιστάμενο κατακερματισμό της κοινωνικής πρόνοιας και να αποτελέσει κίνητρο για την απασχόληση.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

- (9) Η κάλυψη των μέτρων ενεργοποίησης εξακολουθεί να είναι χαμηλή, ιδίως για τους μακροχρόνια άνεργους. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την κακή κατάσταση της υγείας και τις ανεπαρκείς κοινωνικές υπηρεσίες, εμποδίζει την αποτελεσματική επανένταξη στην αγορά εργασίας. Η αύξηση της υιοθέτησης μέτρων ενεργοποίησης θα μπορούσε να τονώσει την απασχόληση.
- (10) Η περιορισμένη δημόσια χρηματοδότηση της περίθαλψης υγείας, οι εγγενείς διαρθρωτικές αδυναμίες, οι υψηλές άμεσες πληρωμές από τους ασθενείς και η μη βέλτιστη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας έχουν ως αποτέλεσμα να μην καλύπτονται πολλές από τις ανάγκες περίθαλψης υγείας του πληθυσμού. Αν και έχει δοθεί προτεραιότητα στην πρόσβαση σε περίθαλψη για κρίσιμες ιατρικές περιπτώσεις, οι δημοσιονομικοί περιορισμοί περιορίζουν την παροχή υπηρεσιών εν γένει.
- (11) Παρόλο που η Λετονία έχει σημειώσει πρόοδο ως προς τη μεταρρύθμιση του συστήματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συγκεκριμένα παρέχοντας κίνητρα με τα οποία επιβραβεύεται η ποιότητα και καθιερώνοντας ανεξάρτητο σύστημα διαπίστευσης, είναι απαραίτητη η βελτίωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως όσον αφορά τη μεταρρύθμιση των προγραμμάτων σπουδών και τη δημιουργία ρυθμιστικού πλαισίου για τη μάθηση μέσω της εργασίας, με σκοπό να βελτιωθεί η ποιότητα και η διαθεσιμότητά τους. Οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο στην ανάπτυξη των προγραμμάτων μαθητείας, όπως προβλέπεται στον νόμο για την επαγγελματική εκπαίδευση.
- (12) Οι επενδύσεις παρουσιάζουν στασιμότητα λόγω προβλημάτων όσον αφορά την καινοτομία, αδυναμιών του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της μείωσης του μεγέθους του εργατικού δυναμικού. Η χαμηλή ώθηση της καινοτομίας και ο κατακερματισμός της ερευνητικής βάσης παρεμποδίζουν την ταχεία και αποτελεσματική μετάβαση της Λετονίας προς δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και μεγαλύτερης έντασης γνώσης. Το χαμηλό επίπεδο προστασίας των επενδυτών κατά την εφαρμογή του συστήματος αφερεγγυότητας, σε συνδυασμό με τις ανεπάρκειες της δημόσιας διοίκησης, συνιστούν πρόσθετο εμπόδιο για τις επενδύσεις.
- (13) Η κυβέρνηση έχει λάβει μέτρα για τη μείωση του υφιστάμενου κατακερματισμού της δημόσιας ερευνητικής βάσης, τη βελτίωση της ποιότητάς της και την ενίσχυση της ικανότητας καινοτομίας του επιχειρηματικού τομέα. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, τόσο οι δημόσιες επενδύσεις όσο και οι επενδύσεις των επιχειρήσεων σε έρευνα και καινοτομία εξακολουθούν να είναι πολύ χαμηλές σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ. Πρέπει να συνεχιστεί η ενοποίηση της ερευνητικής βάσης, παράλληλα με την αύξηση του αριθμού των ερευνητών και την ποιότητα της έρευνας. Η πλήρης εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων με βάση τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης και η πλήρης χρήση όλων των υφιστάμενων εργαλείων πολιτικής θα μπορούσε να παράσχει κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις στην καινοτομία.
- (14) Το καθεστώς αφερεγγυότητας θεωρείται από τις επιχειρήσεις εμπόδιο για τις επενδύσεις, δεδομένου ότι τα ποσοστά ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων είναι χαμηλά και οι διαχειριστές υπόκεινται σε ελάχιστη εποπτεία.
- (15) Η Λετονία ανέλαβε αρκετές πετυχημένες πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του δικαστικού συστήματος. Ωστόσο, το καθεστώς πρόληψης της σύγκρουσης συμφερόντων των δημοσίων υπαλλήλων, μολονότι ολοκληρωμένο, είναι περίπλοκο και δύσκαμπτο, καθώς δίνει προτεραιότητα στην τυπική συμμόρφωση και όχι στην ουσία της εκάστοτε περίπτωσης. Επιπλέον, η υπηρεσία καταπολέμησης και πρόληψης της διαφθοράς έχει αποδυναμωθεί λόγω εσωτερικών εντάσεων, με αποτέλεσμα να αποσταθεροποιηθεί και να μειωθεί η εμπιστοσύνη του κοινού στο έργο της και στην πρόθεσή της να δοθεί προτεραιότητα σε πολύκροτες υποθέσεις.
- (16) Οι γενικές ανεπάρκειες της δημόσιας διοίκησης, που οφείλονται κατά κύριο λόγο στη σχετικά μεγάλη εναλλαγή προσωπικού, οι καθυστερήσεις στη μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα και οι αδυναμίες στη διαχείριση έργων δεν συμβάλλουν στη δημιουργία ευνοϊκού επενδυτικού περιβάλλοντος. Δεν υφίσταται κατάλληλη σύνδεση των αποδοχών του δημόσιου τομέα με τις ευθύνες.
- (17) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πρόεβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Λετονίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Λετονία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Λετονία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.
- (18) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Λετονία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει ότι η απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς την κατεύθυνση της επίτευξης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016 και το 2017 θα περιοριστεί στο επίδομα που συνδέεται με τη συστημική μεταρρύθμιση του συστήματος συνταξιοδότησης και τη μεγάλη διαρθρωτική μεταρρύθμιση στον τομέα της περίθαλψης υγείας. Να μειώσει τη φορολογική επιβάρυνση των χαμηλών εισοδημάτων με την αξιοποίηση μιας ευνοϊκής για την ανάπτυξη μετατόπισης της φορολογίας προς περιβαλλοντικούς φόρους και φόρους ακίνητης περιουσίας και με την αύξηση της φορολογικής συμμόρφωσης.
2. Να βελτιώσει την επάρκεια των παροχών κοινωνικής πρόνοιας και να επιταχύνει τη λήψη μέτρων στήριξης των αποδεκτών για εύρεση και διατήρηση εργασίας, μεταξύ άλλων με αυξημένη κάλυψη των μέτρων ενεργοποίησης. Να επιταχύνει τη μεταρρύθμιση των προγραμμάτων σπουδών στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης, να θεσπίσει ρυθμιστικό πλαίσιο για τη μάθηση μέσω της εργασίας με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και να αυξήσει την προσφορά τους. Να βελτιώσει την προσβασιμότητα, την ποιότητα και την οικονομική αποδοτικότητα του συστήματος περίθαλψης υγείας.
3. Να συνεχίσει την ενοποίηση των ερευνητικών ιδρυμάτων και να παράσχει κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις στον τομέα της καινοτομίας. Να ενισχύσει το καθεστώς πρόληψης της σύγκρουσης συμφερόντων και να θεσπίσει κοινό νομικό πλαίσιο για όλους τους δημόσιους υπαλλήλους. Να αυξήσει τη λογοδοσία και τη δημόσια εποπτεία των διαχειριστών αφερεγγυότητας.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 12ης Ιουλίου 2016****σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Δανίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Δανίας για το 2016**

(2016/C 299/21)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Δανία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για τη Δανία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Δανίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».
- (3) Στις 26 Απριλίου 2016, η Δανία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σύγκλισης για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ)

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (¹), όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.

- (5) Η Δανία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει βελτίωση του ονομαστικού ισοζυγίου, με στόχο την επίτευξη ισοσκελισμένου προϋπολογισμού το 2020. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος — διαρθρωτικό έλλειμμα 0,5 % του ΑΕΠ — αναμένεται να επιτευχθεί το 2016. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να φθάσει το 35,1 % το 2020. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις κρίνεται εύλογο. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, η Δανία αναμένεται να συμμορφωθεί με τη συνιστώμενη δημοσιονομική προσαρμογή το 2016 και το 2017. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σύγκλισης και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Δανία αναμένεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (6) Η εξασφάλιση προσφοράς εργατικού δυναμικού τη στιγμή που παρατηρείται γήρανση του πληθυσμού, αποτελεί προϋπόθεση για τη βιώσιμη ανάπτυξη στη Δανία. Μια σειρά σημαντικών μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας τα τελευταία χρόνια αποβλέπουν ειδικότερα στην αύξηση των κινήτρων για εργασία και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου της Δανίας όσον αφορά την απασχόληση, στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», και στη βιωσιμότητα του μοντέλου πρόνοιας της Δανίας. Ωστόσο, ο εθνικός στόχος για την κοινωνική ένταξη, στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», που αφορά στη μείωση του αριθμού των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας, απέχει πολύ από το να έχει επιτευχθεί. Η ένταξη στην αγορά εργασίας και η βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης μη προνομιούχων ομάδων εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων αυτών που διαμένουν ήδη για αρκετό καιρό στη Δανία και των νέων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο. Τα μέτρα για την ένταξη στην εργασία που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο των τριμερών διαπραγματεύσεων το 2016, θα μπορούσαν να βελτιώσουν την κατάσταση των νεοαφιχθέντων προσφύγων και μεταναστών. Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθούν περαιτέρω μέτρα ώστε να συμπεριληφθούν και άλλες περιθωριοποιημένες ομάδες στην αγορά εργασίας πιο αποτελεσματικά.
- (7) Για να διατηρηθεί το σχετικά υψηλό επίπεδο κοινωνικής πρόνοιας που παρέχεται στη Δανία, είναι απαραίτητη η βελτίωση της παραγωγικότητας. Ωστόσο, η αύξηση της παραγωγικότητας συντελείται με αργό ρυθμό κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών. Μία από τις αιτίες που εντοπίστηκαν είναι η συνεχιζόμενη έλλειψη ανταγωνισμού στον εγχώριο τομέα των υπηρεσιών, και ιδίως στους κλάδους του λιανικού εμπορίου και των κατασκευών. Κατά συνέπεια, η Δανία πρέπει να αυξήσει τις προσπάθειές της για βελτίωση της παραγωγικότητας στον κατασκευαστικό τομέα με την άρση των εμποδίων και τη διασφάλιση αναλογικών συστημάτων αδειοδότησης, στις περιπτώσεις όπου τα συστήματα αυτά θεωρούνται απαραίτητα. Πρέπει, επίσης, να μειώσει τους περιορισμούς σε σχέση με τα καταστήματα λιανικής πώλησης, ιδίως με την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που παρουσιάστηκαν από την κυβέρνηση.
- (8) Το συνολικό επίπεδο των επενδύσεων στη Δανία είναι χαμηλό, από τότε που σημειώθηκε απότομη μείωση των ιδιωτικών επενδύσεων κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Η κατάσταση αυτή αντανακλά εν μέρει τις χαμηλές επενδύσεις στον κλάδο των κατοικιών μετά την έκρηξη της «φούσκας» των ακινήτων και την αδρανή δυναμικότητα στον τομέα των επιχειρήσεων. Η τόνωση των επενδύσεων θα βοηθούσε στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και στην αύξηση της παραγωγικότητας στη Δανία. Τα εμπόδια στις επενδύσεις έχουν εντοπιστεί στον τομέα των υπηρεσιών και της έρευνας. Οι τομείς του λιανικού εμπορίου και των κατασκευών αντιμετωπίζουν φραγμούς εισόδου στην αγορά, οι οποίοι με τη σειρά τους επηρεάζουν τον ανταγωνισμό και την αύξηση της παραγωγικότητας. Οι προσπάθειες μετουσίωσης των αποτελεσμάτων της πανεπιστημιακής έρευνας σε επιχειρηματικές καινοτομίες θα μπορούσαν να ενισχυθούν.
- (9) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πρόβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Δανίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σύγκλισης και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχισή που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Δανία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Δανία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθυνόμενες της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 και 2 κατωτέρω.
- (10) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης και η γνώμη του (²) αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

(²) Δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Δανία να αναλάβει δράση το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να τηρηθεί ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος το 2016 και να επιτευχθεί ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή 0,25 % του ΑΕΠ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2017.
2. Να ενισχυθούν η παραγωγικότητα και οι επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα με την αύξηση του ανταγωνισμού στον εγχώριο τομέα των υπηρεσιών, ιδίως με τη διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά στους τομείς του λιανικού εμπορίου και των κατασκευών. Να δοθούν κίνητρα για τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και πανεπιστημίων.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. ΚΑΖΙΜΪΡ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Σλοβενίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Σλοβενίας για το 2016

(2016/C 299/22)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Σλοβενία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Σλοβενία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση για τη Σλοβενία για το 2016 δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Σλοβενίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή δημοσίευσε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Σλοβενία εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Οι αδυναμίες του τραπεζικού τομέα, το εταιρικό χρέος, η έλλειψη επενδύσεων και οι μακροπρόθεσμοι κίνδυνοι βιωσιμότητας αποτελούν αδυναμίες που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν. Η εμπιστοσύνη στον τραπεζικό τομέα της Σλοβενίας έχει αποκατασταθεί. Ωστόσο, η αύξηση των πιστώσεων εξακολουθεί να είναι αρνητική και το

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων παραμένει σχετικά υψηλό. Είναι σημαντικό η Σλοβενία να αντιμετωπίσει τους κινδύνους για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα, που απορρέουν από την αύξηση των πιέσεων στα συστήματα υγειονομικής περιθαλψής και συνταξιοδότησης, και να μειώσει το αυξημένο δημόσιο χρέος. Απαιτείται περαιτέρω μείωση των εμποδίων για επενδύσεις, ιδίως στον τομέα της δημόσιας διοίκησης. Χρειάζεται ενίσχυση της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στη χάραξη πολιτικής και στην υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, ιδίως όσον αφορά τις συντάξεις, την υγεία, τη μακροχρόνια φροντίδα και τις πολιτικές για την αγορά εργασίας.

- (3) Στις 15 Απριλίου 2016, η Σλοβενία υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το Πρόγραμμα Σταθερότητας για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Σλοβενίας για το 2016 δείχνει ότι ο δημοσιονομικός αντίκτυπος της έκτακτης εισροής προσφύγων είναι σημαντικός και παρέχει επαρκή στοιχεία για την έκταση και τη φύση αυτών των πρόσθετων δημοσιονομικών δαπανών. Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι πρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες ανήλθαν σε 0,06 % του ΑΕΠ το 2015 και σήμερα εκτιμώνται σε 0,07 % του ΑΕΠ το 2016. Οι διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 και του άρθρου 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 καλύπτουν αυτές τις πρόσθετες δαπάνες, διότι η εισροή προσφύγων συνιστά έκτακτη περίπτωση, ο αντίκτυπος της στα δημόσια οικονομικά της Σλοβενίας είναι σημαντικός και δεν θα διακυβευόταν η βιωσιμότητα με το να επιτραπεί προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς την κατεύθυνση της επίτευξης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Δεδομένου ότι η εν λόγω διάταξη δεν εφαρμόζεται το 2015 καθώς η Σλοβενία τελούσε υπό τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, η τελική αξιολόγηση όσον αφορά το 2016, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα επιλέξιμα ποσά, θα πραγματοποιηθεί την άνοιξη του 2017 με βάση τα δεδομένα που παρέχονται από τις σλοβενικές αρχές.
- (6) Μετά την κατάργηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, η Σλοβενία υπάγεται στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος. Στο Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει σταδιακή βελτίωση του ονομαστικού ισοζυγίου από 2,2 % το 2016 σε 0,4 % του ΑΕΠ το 2019. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —για ισοσκελισμένο προϋπολογισμό σε διαρθρωτικούς όρους, ο οποίος δεν είναι σύμφωνος με τις απαιτήσεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης— αναμένεται να επιτευχθεί το 2020, πέραν του χρονικού ορίζοντα του προγράμματος. Εντούτοις, ο εκ νέου υπολογισμός του διαρθρωτικού ισοζυγίου⁽²⁾ εμφανίζει διαρθρωτικό έλλειμμα της τάξεως του 1,2 % του ΑΕΠ το 2019. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σε 80,2 % του ΑΕΠ το 2016 και να συνεχίσει να μειώνεται σε 73,8 % του ΑΕΠ το 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι εύλογο. Ωστόσο, δεν έχουν προσδιοριστεί επαρκώς τα μέτρα στήριξης των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το κενό παραγωγής της Σλοβενίας το 2017 εκτιμάται σε 1,8 % του ΑΕΠ, ενώ η δυνητική ανάπτυξη προβλέπεται ότι θα ανέλθει σε 1,1 % και η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ σε 2,3 % του ΑΕΠ. Σε αυτή τη βάση, εκτιμάται ότι η Σλοβενία θα είναι σε περίοδο ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας το 2017 και χρειάζεται διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 1 % του ΑΕΠ. Ωστόσο, υπάρχει σημαντική αβεβαιότητα όσον αφορά τον υπολογισμό της δυνητικής ανάπτυξης και του κενού παραγωγής στη συγκεκριμένη περίπτωση της Σλοβενίας, λόγω της ειδικής κατάστασης της αγοράς εργασίας, της ιδιαίτερα μεγάλης συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας το διάστημα 2008-2013 και της εφαρμογής των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Από εναλλακτικές εκτιμήσεις του κενού παραγωγής για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, γεγονός που αντικατοπτρίζει την τρέχουσα αναθεώρηση της μεθόδου εκτίμησης, προκύπτει ένα ομαλότερο προφίλ κενών παραγωγής για τη Σλοβενία, που σημαίνει ότι θα ήταν πρόωρο το συμπέρασμα ότι η σλοβενική οικονομία θα βρίσκεται σε ευνοϊκή οικονομική συγκυρία το 2017. Ως εκ τούτου, η χρεία διαρθρωτικής προσπάθειας το 2017 σύμφωνα με τις

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

(2) Το διαρθρωτικό ισοζύγιο όπως υπολογίστηκε εκ νέου από την Επιτροπή με βάση τα στοιχεία του Προγράμματος Σταθερότητας, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που επλήχθηκε από κοινού.

κανονικές συνθήκες φαίνεται πιο κατάλληλη στην παρούσα συγκυρία. Φαίνεται ότι υπάρχει κίνδυνος να σημειωθεί κάποια απόκλιση από τη συνιστώμενη προσαρμογή προς τον μεσοπρόθεσμο στόχο το 2016 ενώ, με αμετάβλητες πολιτικές, αναμένεται κίνδυνος σημαντικής απόκλισης το 2017. Το συμπέρασμα για το 2016 δεν θα μεταβαλλόταν σε περίπτωση που η δημοσιονομική επίπτωση της έκτακτης εισροής προσφύγων εξαιρούνταν από την αξιολόγηση. Η Σλοβενία αναμένεται να συμμορφωθεί με τον μεταβατικό κανόνα για το χρέος το 2016 και, σε γενικές γραμμές, να συμμορφωθεί με αυτόν το 2017. Με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Σλοβενίας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειασθούν περαιτέρω μέτρα για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης το 2016 και το 2017.

- (7) Τον Ιούλιο του 2015, το Κοινοβούλιο εξέδωσε τον νόμο για τον δημοσιονομικό κανόνα. Ωστόσο, δεν έχει ακόμη οριστεί ανεξάρτητο δημοσιονομικό συμβούλιο για την παρακολούθηση της εφαρμογής των κανόνων. Επιπλέον, εκκρεμούν οι αναθεωρήσεις του νόμου για τα δημόσια οικονομικά που απαιτούνται προκειμένου να αρχίσει να ισχύει πλήρως ο νόμος για τον δημοσιονομικό κανόνα και για να τεθεί η πολυετής προσέγγιση στην κατάρτιση προϋπολογισμών σε νομική βάση.
- (8) Το υψηλό επίπεδο του δημόσιου χρέους, αρκετά πάνω από το 60 % του ΑΕΠ, καθιστά τη Σλοβενία ευάλωτη στην ονομαστική ανάπτυξη και σε απότομες διακυμάνσεις των επιτοκίων. Παράλληλα, η γήρανση του πληθυσμού της Σλοβενίας προχωρεί με ρυθμούς ταχύτερους από εκείνους των περισσότερων κρατών μελών. Η Σλοβενία αντιμετωπίζει υψηλούς κινδύνους όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, δεδομένου ότι έχει τον μεγαλύτερο δείκτη μακροπρόθεσμου κενού βιωσιμότητας από όλα τα κράτη μέλη, που απορρέει από την προβλεπόμενη αύξηση των δημόσιων δαπανών σχετικά με τις συντάξεις, την υγειονομική περίθαλψη και τη μακροχρόνια φροντίδα. Οι προβλεπόμενες δημόσιες δαπάνες για τις συντάξεις είναι οι υψηλότερες μεταξύ όλων των κρατών μελών και εκτιμάται ότι θα αυξηθούν από 11,8 % το 2013 σε 15,3 % του ΑΕΠ το 2060. Ο δείκτης εξάρτησης των ηλικιωμένων αναμένεται να υπερδιπλασιαστεί το διάστημα 2013-2060 και να ασκήσει σημαντική πίεση στα συνταξιοδοτικά συστήματα. Οι προβλεπόμενες έμμεσες υποχρεώσεις που σχετίζονται με το κόστος της γήρανσης του πληθυσμού αντικατοπτρίζουν τις μακροπρόθεσμες προκλήσεις από πλευράς γήρανσης του πληθυσμού. Επιπλέον, μπορεί μελλοντικά να αναμένονται προβλήματα επάρκειας των εργαζομένων που δεν έχουν πλήρη επαγγελματική σταδιοδρομία και αύξηση του αριθμού των ατόμων με ελλείψεις σταδιοδρομίες ή σταδιοδρομίες μικρής διάρκειας, λόγω επίσης του γεγονότος ότι άργησαν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, εργάζονται σε εποχικές θέσεις εργασίας και με χαμηλή πυκνότητα εισφορών. Τον Απρίλιο 2016 δημοσιεύτηκε η Λευκή Βίβλος για τις συντάξεις και θα χρησιμεύσει ως βάση ευρείας δημόσιας διαβούλευσης. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης θα ενσωματωθούν σε μια νέα μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, η οποία αναμένεται να θεοπιστεί εντός της τρέχουσας νομοθετικής περιόδου, αρχής γενομένης με τη συμφωνία με τους κοινωνικούς εταίρους όσον αφορά τα βασικά στοιχεία της μεταρρύθμισης, όπως, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, το επίπεδο των συντάξεων, η τιμαριθμική αναπροσαρμογή των συντάξεων και η βελτιστοποίηση του δεύτερου πυλώνα.
- (9) Οι δημόσιες δαπάνες για τη μακροπρόθεσμη φροντίδα προβλέπεται να υπερδιπλασιαστούν μέχρι το 2060 λόγω της γήρανσης του πληθυσμού. Αυτό αποτελεί σημαντική πρόκληση δημοσιονομικής βιωσιμότητας για τη Σλοβενία. Το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 80 ετών και άνω προβλέπεται να τριπλασιαστεί, από 4,6 % το 2013 σε 12,4 % το 2060. Μεταξύ 2003 και 2013, οι συνολικές δαπάνες για τη μακροχρόνια φροντίδα αυξήθηκαν κατά 85 %, ενώ οι ιδιωτικές δαπάνες αυξήθηκαν με ταχύτερο ρυθμό από ό,τι οι δημόσιες δαπάνες. Δεν υπάρχει ολοκληρωμένο σύστημα μακροχρόνιας φροντίδας στη Σλοβενία. Η Σλοβενία επικεντρώνει τις δαπάνες της σε τυπικές παροχές σε είδος, η πλειονότητα των οποίων δαπανάται σε υπηρεσίες ιδρυματικής περίθαλψης αντί για κατ' οίκον φροντίδα, παρόλο που αμφότερα τα ποσοστά είναι κάτω του μέσου όρου της ΕΕ. Υπάρχει σημαντικό περιθώριο βελτίωσης της σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης, με ενίσχυση των μέτρων βελτίωσης της πρωτοβάθμιας περίθαλψης ως ρυθμιστή, τη στροφή από την περίθαλψη κατόπιν εισαγωγής στο νοσοκομείο προς την περίθαλψη στα εξωτερικά ιατρεία, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της διαχείρισης των νοσοκομείων, τη βελτίωση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων και πληρωμών για τις υπηρεσίες υγείας, την ανάπτυξη καλύτερης πληροφόρησης σχετικά με το κόστος για την προσαρμογή των ομοειδών ομάδων ασθενών, και την περαιτέρω ανάπτυξη ενός ποιοτικού πλαισίου παρακολούθησης. Το ποσοστό των από κοινού προμηθειών είναι χαμηλό και υπάρχει έντονη έμφαση στο κριτήριο της «χαμηλότερης τιμής». Η διεξοδική επανεξέταση του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης έχει ολοκληρωθεί και το ψήφισμα για το εθνικό σχέδιο υγειονομικής περίθαλψης για την περίοδο 2016-2025 εγκρίθηκε από την κυβέρνηση στα τέλη του 2015 και από το Κοινοβούλιο τον Μάρτιο του 2016. Το ψήφισμα αποτελεί στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης. Ορισμένα από τα μέτρα που προβλέπονται σε αυτό εφαρμόζονται επί του παρόντος, ενώ προτάσεις για άλλα βασικά δεσμευτικά εκτελεστικά μέτρα βρίσκονται στο στάδιο της κατάρτισης και δεν έχουν ακόμη υποβληθεί. Παραμένει επίσης ασαφές κατά πόσον η μεταρρύθμιση θα αφορά καιρία ζητήματα όπως εγγενή συστήματα αυτόματων σταθεροποιητών, τα οποία θα άμβλυαν τις διακυμάνσεις των εσόδων στη διάρκεια του οικονομικού κύκλου, ή την πρόσβαση και την ποιότητα της παροχής υπηρεσιών. Η θέσπιση του νόμου περί μακροχρόνιας φροντίδας και του νόμου περί υγειονομικής περίθαλψης και ασφάλισης υγείας έχει επανειλημμένα καθυστερήσει και ο χάρτης πορείας για την ψήφισή τους φαίνεται να είναι αισιόδοξος για το δεύτερο εξάμηνο του 2016.
- (10) Οι επιδόσεις της αγοράς εργασίας βελτιώνονται σταδιακά και οι κοινωνικές συνθήκες έχουν σταθεροποιηθεί. Η δημιουργία θέσεων εργασίας έχει αυξηθεί σημαντικά και η ανεργία σημειώνει μείωση. Ωστόσο, τα ποσοστά συμμετοχής των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας και χαμηλής ειδίκευσης εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση. Η μακροχρόνια ανεργία εξακολουθεί να πλήττει πάνω από το ήμισυ του συνόλου των ανέργων ενώ σημαντικό ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων είναι χαμηλών προσόντων ή άνω των 50 ετών. Οι κατευθυντήριες γραμμές για Ενεργά Μέτρα Πολιτικής για την

Αγορά Εργασίας το διάστημα 2016-2020 αποτελούν συνέχεια της προσέγγισης που εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, ενώ οι δαπάνες για αυτόν τον τομέα πολιτικής παραμένουν χαμηλές. Τον Νοέμβριο του 2015, εγκρίθηκαν προσωρινές απαλλαγές από τις εργοδοτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για νεοπροσλαμβανόμενους εργαζομένους ηλικίας άνω των 55 ετών. Το 2016 αναμένεται να προταθούν περαιτέρω μέτρα για την παράταση του επαγγελματικού βίου, μεταξύ των οποίων η προσαρμογή του εργασιακού περιβάλλοντος, που ισχύουν και για τη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος. Η αύξηση των μισθών παρέμεινε ανάλογη προς την αύξηση της παραγωγικότητας και εξακολούθησε να στηρίζει την εξωτερική ανταγωνιστικότητα. Κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου 2015, το Κοινοβούλιο ψήφισε νομοσχέδιο που πρότειναν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, το οποίο επαναπροσδιόρισε τον κατώτατο μισθό για να εξαιρεθούν ορισμένες πρωτοδοτήσεις. Κατά συνέπεια, οι εργοδοτικές οργανώσεις αποσύρθηκαν από την κοινωνική συμφωνία αποδυναμώνοντας σημαντικά τον κοινωνικό διάλογο.

- (11) Έχει επιτευχθεί πρόοδος στη ρύθμιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, παρόλο που παραμένουν σε υψηλά επίπεδα σε σύγκριση με την περίοδο πριν από την κρίση. Η Σλοβενία έχει θέσει σε εφαρμογή ορισμένα μέτρα πολιτικής για τη βελτίωση της βιωσιμότητας του τραπεζικού τομέα. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν την ενίσχυση της ικανότητας ρύθμισης των τραπεζών και ενέργειες για τον καθορισμό συγκεκριμένων στόχων για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η Σλοβενία θέσπισε επίσης ορισμένα μέτρα για τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου. Αναμένονται θετικά αποτελέσματα μέχρι τα μέσα του 2016. Ωστόσο, βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες πολιτικής παραμένουν η περαιτέρω εξυγίανση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου. Η λειτουργική και χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση των μεγάλων επιχειρήσεων έχει ολοκληρωθεί και οι κύριες συμφωνίες αναδιάρθρωσης παρακολουθούνται διαρκώς. Η Εταιρεία Διαχείρισης Τραπεζικών Στοιχείων Ενεργητικού (BAMC) είναι πλήρως λειτουργική και η στρατηγική της για το διάστημα 2017-22 έχει καθοριστεί. Παρά την πρόοδο που έχει σημειώσει η BAMC στη ρύθμιση του χαρτοφυλακίου δανείων της, εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικός κίνδυνος για τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Το 2015 οι δραστηριότητές της συνέβαλαν κατά 1 % του ΑΕΠ στο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης που ανερχόταν σε 2,9 %. Η εποπτεία των δραστηριοτήτων της BAMC φαίνεται να είναι ανεπαρκής, δεδομένου ότι οι αρχές είχαν υποτιμήσει σημαντικά το έλλειμμα της BAMC το 2015 κατά 0,7 % του ΑΕΠ και κατά τα φαινόμενα δεν γνώριζαν το ποσοστό των διαγραφών οφειλών στις οποίες πρόβλεψε η BAMC. Επίσης, διατίθενται πρόσθετα μέσα αναδιάρθρωσης. Χάρη στη σημαντική πρόοδο που σημείωσε στην αναδιάρθρωση μεγάλων επιχειρήσεων, η Σλοβενία έχει ξεκινήσει την αναδιάρθρωση ορισμένων ΜΜΕ. Σήμερα, οι τράπεζες εφαρμόζουν τις κατευθυντήριες γραμμές για την αναδιάρθρωση των ΜΜΕ. Σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά την πρόσβαση των ΜΜΕ και των πολύ μικρών επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση. Ωστόσο, υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση σε εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης, όπως τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου. Οι μικρές επιχειρήσεις εξακολουθούν να εξαρτώνται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τραπεζικά δάνεια παρά την αυξανόμενη διαθεσιμότητα χρεωστικών και συμμετοχικών τίτλων στην αγορά. Ως εκ τούτου, το τμήμα αυτό είναι πολύ ευάλωτο στις εξελίξεις της πιστωτικής αγοράς.
- (12) Η αύξηση των επενδύσεων κατά τα τελευταία έτη ήταν αργή, γεγονός που περιόρισε την οικονομική απόδοση και τις προοπτικές μελλοντικής ανάπτυξης της Σλοβενίας. Σημειώθηκε απότομη πτώση των ιδιωτικών επενδύσεων κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης και έκτοτε το μερίδιό τους στο ΑΕΠ μειώνεται. Με τις δημόσιες επενδύσεις να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη δυναμική των κονδυλίων της ΕΕ, χρειάζονται περισσότερες παραγωγικές επενδύσεις για την τόνωση και τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στη Σλοβενία έχουν αυξηθεί αξιοσημείωτα κατά τα δύο τελευταία έτη, κυρίως λόγω των αυξημένων προσπαθειών ιδιωτικοποίησης. Ωστόσο, το επιχειρηματικό περιβάλλον της Σλοβενίας εξακολουθεί να παρεμποδίζεται από συνεχιζόμενη απομόχλευση και υψηλά επίπεδα διοικητικού φόρτου, ιδίως στους τομείς των κατασκευαστικών έργων, του χωροταξικού σχεδιασμού και της φορολογικής συμμόρφωσης, αλλά και εξαιτίας των περιοριστικών κανονιστικών ρυθμίσεων σχετικά με την πρόσβαση και την άσκηση κατοχυρωμένων επαγγελμάτων, γεγονός που εμποδίζει την εισροή επενδύσεων. Για να καταστεί ευκολότερη η άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στη Σλοβενία πρέπει να αυξηθεί η εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων και να εξαλειφθούν περαιτέρω οι ανεπάρκειες στη δημόσια διοίκηση και η γραφειοκρατία που οφείλονται σε μεγάλο αριθμό νόμων και διατάξεων και σε συχνές τροποποιήσεις της νομοθεσίας. Το ήμισυ περίπου των μέτρων μείωσης του διοικητικού φόρτου που ορίζονται στο ενιαίο έγγραφο της κυβέρνησης εφαρμόζονται, αλλά ορισμένα συναφή μέτρα έχουν καθυστερήσει, ιδίως όσον αφορά τις οικοδομικές άδειες και τη χωροταξία.
- (13) Η στρατηγική 2015-2020 για την ανάπτυξη της δημόσιας διοίκησης, που εκδόθηκε στο πλαίσιο της συμμόρφωσης της Σλοβενίας με τους όρους πρόσβασης στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία για την περίοδο 2014-2020, καλύπτει διάφορα χαρτοφυλάκια και καθιστά σημαντικό τον διυπουργικό συντονισμό για τη δέουσα και έγκαιρη υλοποίησή της. Τον Φεβρουάριο 2016 η κυβέρνηση εξέδωσε τη δεύτερη ενδιάμεση έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος για «μηδενική ανοχή της διαφθοράς». Έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος. Ωστόσο, ορισμένα μέτρα του προγράμματος έχουν καθυστερήσει (κοινές δημόσιες συμβάσεις για την υγεία, εξέταση της εγκληματικότητας στον τραπεζικό τομέα και θέσπιση του νόμου για την ακεραιότητα και την πρόληψη της διαφθοράς). Η προβλεπόμενη τροποποίηση του νόμου για την ακεραιότητα και την πρόληψη της διαφθοράς θα αποτελέσει ευκαιρία για τη βελτίωση της λειτουργίας της επιτροπής για την πρόληψη της διαφθοράς, εξετάζοντας θέματα αξιοπιστίας και την αποτελεσματικότητα του έργου της. Στον τομέα της δικαιοσύνης, η διάρκεια της εκδίκασης υποθέσεων έχει περιοριστεί περαιτέρω και έχει μειωθεί ο αριθμός των εκκρεμών υποθέσεων, από πολύ υψηλά επίπεδα, εν μέρει χάρη στον μικρότερο αριθμό εισερχόμενων υποθέσεων. Η εν λόγω μείωση καθορίζεται επίσης σε ορισμένο βαθμό από τις τροποποιήσεις της διαδικαστικής εξέτασης και της στατιστικής επεξεργασίας των

υποθέσεων εκτέλεσης. Το Ανώτατο Δικαστήριο συνεχίζει την επικαιροποίηση των λειτουργικών διεργασιών στα δικαστήρια και τη μεταρρύθμιση των συστημάτων διαχείρισης υποθέσεων. Παρά τη βελτίωση του πλαισίου για την αφερεγγυότητα των επιχειρήσεων, που παρέχει περισσότερες ευκαιρίες αναδιοργάνωσης, οι διαδικασίες εκκαθάρισης παραμένουν χρονοβόρες και αναποτελεσματικές.

- (14) Η κρατική παρέμβαση στην οικονομία παραμένει υψηλή. Το Δημόσιο είναι ο μεγαλύτερος εργοδότης, διαχειριστής περιουσιακών στοιχείων και κάτοχος εταιρικών χρεογράφων στη Σλοβενία. Ανταποκρινόμενη στις συστάσεις που διατυπώθηκαν προς τη Σλοβενία μεταξύ των ετών 2012 και 2015 σχετικά με το θέμα αυτό, η χώρα παρουσίασε νέο πλαίσιο για την Κρατική Εταιρεία Χαρτοφυλακίου της Σλοβενίας. Σε αυτό περιλαμβάνεται στρατηγική για τη διαχείριση της κρατικής ιδιοκτησίας, ένα σύνολο κριτηρίων απόδοσης στοιχείων ενεργητικού και σχέδιο διαχείρισης για το 2016. Το σύστημα αυτό συμπληρώνει τον νέο κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης για τις κρατικές επιχειρήσεις που θεσπίστηκε στα τέλη του 2014. Η στρατηγική επιβεβαιώνει την έκταση της τρέχουσας κρατικής παρέμβασης στην οικονομία και επικεντρώνεται στη βελτίωση των επιδόσεων των κρατικών επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή του αναθεωρημένου πλαισίου από την Κρατική Εταιρεία Χαρτοφυλακίου της Σλοβενίας είναι ακόμη πιο σημαντική για να εξασφαλιστεί η διάκριση μεταξύ ιδιοκτησιακών και κανονιστικών αρμοδιοτήτων της κυβέρνησης και η επαγγελματική διαχείριση των κρατικών επιχειρήσεων. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την περαιτέρω ιδιωτικοποίηση επιλεγμένων στοιχείων ενεργητικού, θα πρέπει να μειώσει ενδεχόμενα στοιχεία παθητικού στον προϋπολογισμό από αυτόν τον τομέα. Η ιδιωτικοποίηση της Nova Ljubljanska Banka (NLB) θα δρομολογηθεί το 2016 σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης της Κρατικής Εταιρείας Χαρτοφυλακίου της Σλοβενίας.
- (15) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Σλοβενίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Σλοβενία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Σλοβενία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτιμής στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 4 κατωτέρω.
- (16) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (17) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το Πρόγραμμα Σταθερότητας. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1, 3 και 4 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Σλοβενία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Μετά τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή ύψους 0,6 % του ΑΕΠ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016 και το 2017. Να θέσει μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο που συνάδει με τις απαιτήσεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Να ενισχύσει το δημοσιονομικό πλαίσιο με τον διορισμό ανεξάρτητου δημοσιονομικού συμβουλίου και με την τροποποίηση του νόμου για τα δημόσια οικονομικά. Να ολοκληρώσει και να εφαρμόσει τη μεταρρύθμιση των συστημάτων μακροχρόνιας φροντίδας και υγειονομικής περίθαλψης ώστε να καταστούν πιο αποδοτικά ως προς το κόστος, για να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της προσιτής και υψηλής ποιότητας περίθαλψης. Έως τα τέλη του 2017, να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και επάρκειας του συνταξιοδοτικού συστήματος.
2. Σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, να αυξήσει την απασχολησιμότητα των εργαζομένων χαμηλών προσόντων και των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων, μεταξύ άλλων μέσω στοχευμένης διά βίου μάθησης και μέτρων ενεργοποίησης.
3. Να βελτιώσει τους όρους χρηματοδότησης για τις φερέγγυες επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της βιώσιμης εξυγίανσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την πρόσβαση σε εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης. Να διασφαλίσει την ορθή υλοποίηση της στρατηγικής της Εταιρείας Διαχείρισης Τραπεζικών Στοιχείων Ενεργητικού.

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

4. Να λάβει μέτρα για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης και τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις.
Να βελτιώσει τη διακυβέρνηση και τις επιδόσεις των κρατικών επιχειρήσεων.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. ΚΑΖΙΜΪΡ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 12ης Ιουλίου 2016****σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Κροατίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σύγκλισης της Κροατίας για το 2016**

(2016/C 299/23)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Κροατία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Κροατία δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Κροατίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Κροατία εμφανίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, είναι ουσιώδες να αντιμετωπιστούν τα τρωτά σημεία που συνδέονται με το υψηλό δημόσιο, εταιρικό και εξωτερικό χρέος σε περιβάλλον υψηλής ανεργίας. Στις περαιτέρω αδυναμίες που απαιτούν ειδική δράση πολιτικής περιλαμβάνεται η δημοσιονομική διακυβέρνηση, η διακυβέρνηση κρατικών επιχειρήσεων, η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και η εξυγίανση μη εξυπηρετούμενων δανείων.

- (3) Στις 28 Απριλίου 2016, η Κροατία υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το Πρόγραμμα Σύγκλισης για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως. Το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων περιέχει αρκετά φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις, οι οποίες, αν υλοποιηθούν εντός των ενδεικτικών χρονοδιαγραμμάτων, θα συνδράμουν στην αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών της χώρας. Στο Πρόγραμμα περιγράφονται σχετικά μέτρα για τη βελτίωση της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, του τομέα της υγείας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ενώ περιλαμβάνει και δεσμεύσεις για φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση, το συνταξιοδοτικό σύστημα, την κοινωνική προστασία και τη βελτίωση της διακυβέρνησης σε κρατικές επιχειρήσεις. Βάσει της αξιολόγησης των πολιτικών δεσμεύσεων της Κροατίας, στο παρόν στάδιο δεν υπάρχει ανάγκη να επιταχυνθεί η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Κροατία επί του παρόντος υπάγεται στο διορθωτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο Πρόγραμμα Σύγκλισης του 2016, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό έλλειμμα θα διαμορφωθεί κάτω από το 3 % του ΑΕΠ, στο 2,6 % του ΑΕΠ, το 2016 και θα μειωθεί περαιτέρω στη συνέχεια, φθάνοντας το 1,0 % του ΑΕΠ έως το 2019. Επιπλέον, η κυβέρνηση αναμένει να επιτύχει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό της στόχο —διαρθρωτικό έλλειμμα ύψους 1,75 % του ΑΕΠ— καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Ο δείκτης του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ κορυφώθηκε στο 86,7 % το 2015, αλλά, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σύγκλισης, προβλέπεται να μειωθεί σταδιακά στο 80,0 % το 2019. Εκ πρώτης όψεως, οι προβλέψεις για τον δείκτη χρέους προς το ΑΕΠ που περιέχονται στο Πρόγραμμα συμμορφώνονται με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους. Ωστόσο, μολονότι το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι ευλογοφανές σε πραγματικούς όρους, η ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ είναι υψηλότερη από ό,τι αναφερόταν στις προβλέψεις της Επιτροπής, ιδίως για το 2016. Κατά συνέπεια, η προβλεπόμενη μείωση του δείκτη χρέους εξαρτάται από ευνοϊκές προβλέψεις ονομαστικής αύξησης-επιπέδων, για την επίτευξη της λαμβάνονται υπόψη σημαντικές μειωτικές του χρέους προσαρμογές αποθεμάτων-ροών από την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, οι οποίες δεν προσδιορίζονται επαρκώς. Επιπλέον, δεν προσδιορίζονται, ως επί το πλείστον, τα μέτρα που απαιτούνται για τη στήριξη των σχεδιαζόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να ανέλθει στο 2,7 % του ΑΕΠ το 2016, σύμφωνα με τον στόχο για το ονομαστικό έλλειμμα που περιλαμβάνεται στη Σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2014 βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ. Προβλέπεται ότι θα επιτευχθεί η συνιστώμενη δημοσιονομική προσπάθεια στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος. Αντίθετα, οι προβλέψεις της Επιτροπής δεν δείχνουν ότι θα επιτευχθεί η συμμόρφωση με τη μακροπρόθεσμη τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους. Μολονότι θα επαρκούσε διαρθρωτική προσαρμογή 0,2 % του ΑΕΠ το 2017 για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου, θα ήταν αναγκαία υψηλότερη διαρθρωτική προσαρμογή για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους. Συγκεκριμένα, μια προσαρμογή πάνω από την τιμή αναφοράς του 0,5 % του ΑΕΠ θα φαινόταν κατάλληλη, δεδομένου του υψηλού χρέους και των τρεχουσών κυκλικών συνθηκών στην Κροατία. Επί του παρόντος, το διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να επιδεινωθεί κατά 0,2 % του ΑΕΠ το 2017. Με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σύγκλισης και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Κροατίας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειαστούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2017.
- (6) Ο δημοσιονομικός σχεδιασμός της Κροατίας εξακολουθεί να πάσχει από σοβαρές αδυναμίες, μολονότι σημειώθηκαν ορισμένες βελτιώσεις με την τροποποίηση του νόμου περί προϋπολογισμού το 2015. Οι διασυνδέσεις μεταξύ του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και των ετήσιων προϋπολογισμών παραμένουν ασθενείς, ενώ δεν υπάρχουν σαφείς κανόνες σχετικά με την αλλαγή των δημοσιονομικών σχεδίων κατά τη διάρκεια του έτους. Ο στρατηγικός σχεδιασμός των επιμέρους δημοσιονομικών μονάδων δεν υπόκειται σε συστηματικό έλεγχο και δεν στηρίζει επαρκώς την εναρμόνιση των προτεραιοτήτων πολιτικής με μεσοπρόθεσμους δημοσιονομικούς στόχους. Η δημοσιονομική διαδικασία ασχολείται ελάχιστα με τις σημαντικές πράξεις εκτός προϋπολογισμού και τις λογιστικές προσαρμογές που έχουν αντίκτυπο στο έλλειμμα και το χρέος της γενικής κυβέρνησης. Οι αριθμητικοί δημοσιονομικοί κανόνες αναθεωρούνται επί του

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

παρόντος. Μία από τις κύριες προκλήσεις είναι να καταστούν λειτουργικότεροι και πληρέστερα εναρμονισμένοι με το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Απαιτούνται επίσης περαιτέρω προσπάθειες για να βελτιωθεί η στατιστική βάση του δημοσιονομικού σχεδιασμού.

- (7) Η επιτροπή δημοσιονομικής πολιτικής, η οποία είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους δημοσιονομικούς κανόνες σε εθνικό επίπεδο, συνδέεται στενά με τις εθνικές φορολογικές αρχές και δεν διαθέτει επαρκές προσωπικό. Υπό αυτές τις συνθήκες, δεν διασφαλίζεται η πολιτική και λειτουργική της ανεξαρτησία. Έχει ανακοινωθεί ανάθεση του θεσμικού πλαισίου και της εντολής της επιτροπής δημοσιονομικής πολιτικής, για το τρίτο τρίμηνο του 2016.
- (8) Η Κροατία έχει αρχίσει τη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινοτικών τελών, η οποία παρουσιάζεται ως ένα βήμα στο πλαίσιο ευρύτερης μεταρρύθμισης της φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας. Τα συνολικά έσοδα από τους περιοδικούς φόρους επί της ακίνητης περιουσίας και τα κοινοτικά τέλη είναι σχετικά χαμηλά ως ποσοστό του ΑΕΠ.
- (9) Βασικές προκλήσεις αποτελούν το υψηλό επίπεδο ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών, η απάτη στον τομέα του ΦΠΑ και η παραοικονομία. Λαμβάνονται μέτρα για τη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης συστήματος διαχείρισης κινδύνου όσον αφορά τη συμμόρφωση. Ωστόσο, τα στοιχεία σχετικά με την αποτελεσματικότητα των ληφθέντων μέτρων είναι ακόμη περιορισμένα.
- (10) Το εξωτερικό χρέος είναι υψηλό και εξακολουθεί να αυξάνεται, γεγονός που καθιστά απαραίτητη την υιοθέτηση μακρόπνοης προδραστικής προσέγγισης όσον αφορά τη διαχείριση του δημόσιου χρέους. Έχει προγραμματιστεί να εγκριθεί σύντομα στρατηγική διαχείρισης του χρέους για την περίοδο 2016-2018. Ωστόσο, η Κροατία ακόμη δεν ακολουθεί συνολικότερη προσέγγιση για τη διαχείριση του χρέους η οποία να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ετήσιες αναθεωρήσεις που λαμβάνουν υπόψη τις εξελίξεις στις αγορές, κατάλληλη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου και την ενίσχυση της εν λόγω λειτουργίας για την άσκηση των συναφών καθηκόντων.
- (11) Μεγάλο ποσοστό του ενεργού πληθυσμού δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας. Ένας από τους κύριους λόγους είναι η πρόωρη συνταξιοδότηση, ακόμα και μεταξύ ανδρών σε κατ' εξοχήν παραγωγική ηλικία. Επιτρέπεται η πρόωρη συνταξιοδότηση μια πλήρη πενταετία πριν από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης, ενώ τα οικονομικά κίνητρα για εργασία μέχρι την ηλικία αυτή (και πέραν αυτής) είναι πενιχρά. Επιπλέον, το συνταξιοδοτικό σύστημα χαρακτηρίζεται από σειρά ειδικών διατάξεων για συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων και γενναιόδωρες δυνατότητες πρόωρης συνταξιοδότησης για ορισμένα επαγγέλματα. Οι νόμιμες ηλικίες συνταξιοδότησης για άνδρες και γυναίκες εξισώνονται και αυξάνονται στα 67 έτη, αλλά με αργούς ρυθμούς. Τόσο η τρέχουσα όσο και η μελλοντική επάρκεια των συντάξεων είναι χαμηλή και δημιουργεί υψηλούς κινδύνους φτώχειας σε μεγάλη ηλικία, ιδίως για τα άτομα με σύντομο επαγγελματικό βίο.
- (12) Το πρόβλημα της υψηλής ανεργίας επιτείνεται από την υψηλή ανεργία· η χαμηλή αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάπτυξη. Η ανεργία των νέων εξακολουθεί να αποτελεί βασικό ζήτημα, καθώς δείχνει ότι υφίστανται αδυναμίες στο εκπαιδευτικό σύστημα, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των «Εγγυήσεων για τη νεολαία». Τα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας μειώθηκαν πρόσφατα, αλλά εξακολουθούν να είναι περίπου διπλάσια από τον μέσο όρο της ΕΕ. Η συμμετοχή στη διά βίου μάθηση παραμένει πολύ χαμηλή, λόγω ανεπαρκούς ανάπτυξης του συστήματος εκπαίδευσης ενηλίκων.
- (13) Οι κατά κεφαλή δαπάνες κοινωνικής προστασίας παρουσιάζουν περιφερειακές διαφορές, ενώ υπάρχουν ασυνέπειες όσον αφορά τα κριτήρια επιλεξιμότητας για τα γενικά καθεστώτα κοινωνικής προστασίας, καθώς και για τα καθεστώτα που απευθύνονται σε ειδικές κατηγορίες. Επιπλέον, μικρό μόνο μέρος του συνολικού προϋπολογισμού για την κοινωνική προστασία δαπανάται για το εθνικό πρόγραμμα ελάχιστου εισοδήματος. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε αναποτελεσματικότητα και δεν παρέχει επαρκή προστασία στους φτωχότερους. Σημειώθηκαν καθυστερήσεις στη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής προστασίας, όσον αφορά την ενοποίηση διαφόρων παροχών και τη δημιουργία υπηρεσιών μιας στάσης ως ενιαίων σημείων εξυπηρέτησης για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας.
- (14) Η λειτουργική κατανομή αρμοδιοτήτων της δημόσιας διοίκησης μεταξύ κεντρικού και τοπικού επιπέδου είναι πολύπλοκη και το σύστημα είναι κατακερματισμένο. Η κατανομή των αποκεντρωμένων διοικητικών λειτουργιών δεν συνάδει με τη δημοσιονομική ικανότητα των αρμόδιων τοπικών μονάδων. Λόγω αυτού οι τοπικές μονάδες εξαρτώνται πολύ από μεταβιβάσεις της κεντρικής κυβέρνησης, δημιουργώντας σημαντικές περιφερειακές ανισότητες στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών. Ο κατακερματισμός της δημόσιας διοίκησης επιβαρύνει την παροχή υπηρεσιών, το επιχειρηματικό περιβάλλον και την απόδοση των δημόσιων δαπανών. Η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης κατ' ουσίαν δεν έχει προχωρήσει. Θεσπίστηκε νομικό πλαίσιο για την εθελοντική συγχώνευση μονάδων τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά δεν παρασχέθηκαν κίνητρα για χρήση αυτής της δυνατότητας. Ο εξορθολογισμός του συστήματος των κρατικών οργανισμών προχωρά με αργούς ρυθμούς.

- (15) Οι μισθοί του δημόσιου τομέα διέπονται από διατάξεις χωρίς συνοχή μεταξύ δημόσιων φορέων, όσον αφορά τον καθορισμό της πολυπλοκότητας των θέσεων εργασίας, τις πρόσθετες παροχές και τα επιδόματα. Η κατάσταση αυτή περιορίζει τον κυβερνητικό έλεγχο επί του μισθολογικού κόστους και επιβαρύνει την αποδοτικότητα του δημόσιου τομέα. Επειδή η απασχόληση στον δημόσιο τομέα αντιστοιχεί σε σχετικά υψηλό ποσοστό της συνολικής απασχόλησης, η εξέλιξη των μισθών του δημοσίου έχει επίσης σημασία για την ευρύτερη οικονομία.
- (16) Η παρουσία εταιρειών κρατικής ιδιοκτησίας στην οικονομία είναι έντονη. Οι αδυναμίες στη διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης κατάλληλης παρακολούθησης των επιδόσεων, εξακολουθούν να έχουν ως αποτέλεσμα σημαντικά χαμηλότερη κερδοφορία των κρατικών επιχειρήσεων έναντι αντίστοιχων ιδιωτικών επιχειρήσεων, με αρνητικές επιπτώσεις για τα δημόσια οικονομικά. Η εισαγωγή μετοχών κρατικών επιχειρήσεων στο χρηματιστήριο μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησής τους, ιδίως με την ενίσχυση μηχανισμών υποβολής εκθέσεων και εσωτερικού ελέγχου. Κατά τα προηγούμενα έτη, έγιναν με αργό ρυθμό βήματα για το άνοιγμα κρατικών επιχειρήσεων σε ιδιωτική ιδιοκτησία.
- (17) Η εθνική αναπτυξιακή τράπεζα «Κροατική Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (HBOR)», κρατική οντότητα, θα μπορούσε να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην ανάκαμψη της Κροατίας. Η δανειοδοτική της δραστηριότητα θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην προώθηση των επενδύσεων, με παράλληλη αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς. Απαιτείται κατάλληλο κανονιστικό πλαίσιο και χρηστή εταιρική διακυβέρνηση προκειμένου να περιοριστεί ο κίνδυνος που σχετίζεται με τη δραστηριότητά της, ιδίως λόγω του ότι η HBOR προβαίνει όλο και περισσότερο σε άμεση δανειοδότηση.
- (18) Ο ανεξάρτητος έλεγχος ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού του χαρτοφυλακίου πιστώσεων της HBOR, τον οποίο σχεδιάζουν να πραγματοποιήσουν οι αρχές το 2017, αποτελεί βήμα προς την αντιμετώπιση των προαναφερόμενων προκλήσεων. Εν τω μεταξύ, είναι απαραίτητο να ενισχυθούν οι μηχανισμοί παρακολούθησης και λογοδοσίας που εφαρμόζονται στην HBOR.
- (19) Το ποσοστό απορρόφησης κονδυλίων των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων ήταν μέχρι στιγμής χαμηλό, λόγω παραγόντων όπως η ανεπαρκής διοικητική ικανότητα, οι επαχθείς διαδικασίες και ο περιορισμένος αριθμός έτοιμων προς υλοποίηση έργων.
- (20) Το επιχειρηματικό περιβάλλον της Κροατίας εξακολουθεί να πάσχει από σοβαρές ελλείψεις που επιβαρύνουν το επενδυτικό κλίμα. Πολλά τέλη υπέρ τρίτων που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις εξακολουθούν να επιδεινώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον. Το κανονιστικό περιβάλλον για τους παρόχους υπηρεσιών και τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα παραμένει περιοριστικό. Υπάρχουν περιορισμοί στην πρόσβαση σε ορισμένα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα και στην άσκησή τους, συμπεριλαμβανομένων των νομικών επαγγελμάτων και των φοροτεχνικών συμβούλων. Η Κροατία επανεξετάζει την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των εν λόγω περιορισμών, αλλά η λήψη μέτρων έχει καθυστερήσει. Επιπλέον, τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα και οι επιχειρήσεις πλήττονται από τον υψηλό διοικητικό φόρτο.
- (21) Η κανονιστική ασάφεια και η θεωρούμενη χαμηλή ποιότητα της νομοθεσίας επίσης επιβαρύνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον. Με χρονοβόρες διαδικασίες, σημαντικές καθυστερήσεις και αντιφατική νομολογία, η ποιότητα και η αποδοτικότητα του δικαστικού συστήματος, και ιδίως των εμποροδικείων, αντιμετωπίζουν προκλήσεις. Η ανάπτυξη συστημάτων ΠΠΕ είναι ανεπαρκής, ιδίως όσον αφορά την επικοινωνία με τους αντίδικους σε δικαστικές διαδικασίες και την ηλεκτρονική επίδοση δικαστικών εγγράφων.
- (22) Η εξυγίανση των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι καθοριστικής σημασίας για την αντιμετώπιση της συσσώρευσης χρέους στην οικονομία. Σε αυτό το πλαίσιο, έχουν γίνει σημαντικά βήματα με την ενίσχυση των προ-πτωχευτικών πλαισίων και των πλαισίων αφερεγγυότητας για τις επιχειρήσεις, καθώς και με την έγκριση διαδικασίας αφερεγγυότητας φυσικών προσώπων. Ο αντίκτυπος των νέων πλαισίων απαιτεί λεπτομερή παρακολούθηση. Ωστόσο, η έλλειψη ασφάλειας δικαίου όσον αφορά τη φορολογική μεταχείριση των διαγραφών εξακολουθεί να αποτελεί εμπόδιο για την ταχεία εξάλειψη των αποθεμάτων μη εξυπηρετούμενων δανείων των τραπεζών.
- (23) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πρόβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Κροατίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σύγκλισης και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Κροατία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Κροατία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω.
- (24) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σύγκλισης και η γνώμη του (*) αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(*) Δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

- (25) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το Πρόγραμμα Σύγκλισης. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Κροατία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει μόνιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος το 2016. Στη συνέχεια, να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή τουλάχιστον 0,6 % του ΑΕΠ το 2017. Να χρησιμοποιήσει τυχόν έκτακτα κέρδη για να επιταχύνει τη μείωση του δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης. Έως τα τέλη Σεπτεμβρίου 2016, να ενισχύσει τους αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες, καθώς και την ανεξαρτησία και την εντολή της επιτροπής δημοσιονομικής πολιτικής. Έως το τέλος του 2016, να βελτιώσει τον δημοσιονομικό προγραμματισμό και να ενισχύσει το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Έως το τέλος του 2016, να αρχίσει τη μεταρρύθμιση της περιοδικής φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας. Να ενισχύσει το πλαίσιο για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους. Να εγκρίνει και να αρχίσει να εφαρμόζει στρατηγική διαχείρισης του χρέους για την περίοδο 2016-2018.
2. Έως το τέλος του 2016, να λάβει μέτρα για την αποθάρρυνση της πρόωρης συνταξιοδότησης, να επιταχύνει τη μετάβαση προς την ανώτερη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης και να εναρμονίσει τις συνταξιοδοτικές διατάξεις για ειδικές κατηγορίες με τους κανόνες του γενικού καθεστώτος. Να προβλέψει κατάλληλα μέτρα αναβάθμισης και αναπροσανατολισμού των δεξιοτήτων για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας του ενεργού πληθυσμού, με έμφαση στα άτομα χαμηλής ειδικευσης και τους μακροχρόνια ανέργους. Να ενοποιήσει τις παροχές κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών καθεστώτων, εναρμονίζοντας τα κριτήρια επιλεξιμότητας και ενοποιώντας τη διαχείρισή τους, καθώς και να εστιάσει τη στήριξη σε όσους έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη.
3. Έως το τέλος του 2016, να αρχίσει να μειώνει τον κατακερματισμό και να βελτιώνει τη λειτουργική κατανομή αρμοδιοτήτων στη δημόσια διοίκηση με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας και τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ περιοχών στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών. Σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, να εναρμονίσει τα πλαίσια καθορισμού των μισθών σε όλη τη δημόσια διοίκηση και τις δημόσιες υπηρεσίες. Να προχωρήσει τη διαδικασία πώλησης κρατικών περιουσιακών στοιχείων και να ενισχύσει την παρακολούθηση των επιδόσεων των κρατικών επιχειρήσεων και της λογοδοσίας των διοικητικών συμβουλίων τους, μεταξύ άλλων προωθώντας την εισαγωγή μετοχών κρατικών επιχειρήσεων στο χρηματιστήριο.
4. Να μειώσει σημαντικά τα τέλη υπέρ τρίτων. Να άρει αδικαιολόγητους κανονιστικούς περιορισμούς που εμποδίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα και την άσκησή τους. Να μειώσει τον διοικητικό φόρτο για τις επιχειρήσεις.
5. Να λάβει μέτρα για να βελτιώσει την ποιότητα και την αποδοτικότητα του δικαστικού συστήματος όσον αφορά τα εμποροδικεία και τα διοικητικά δικαστήρια. Να διευκολύνει την εξυγίανση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ιδίως με τη βελτίωση της φορολογικής μεταχείρισής της.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. ΚΑΖΙΜΪΡ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Λουξεμβούργου για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας του Λουξεμβούργου για το 2016

(2016/C 299/24)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία το Λουξεμβούργο δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Λουξεμβούργο θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας για το Λουξεμβούργο δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος του Λουξεμβούργου όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών για τη χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών στόχων του στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

- (3) Στις 29 Απριλίου 2016, το Λουξεμβούργο υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Το Λουξεμβούργο υπόκειται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει να επιτύχει ισοσκελισμένο προϋπολογισμό το 2017 και μικρά πλεονάσματα στη συνέχεια, της τάξης του 0,4 % του ΑΕΠ έως το 2020. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος θα εξακολουθήσει να τηρείται καθ' όλη την περίοδο του προγράμματος. Ωστόσο, το Λουξεμβούργο ανακοινώνει στο πρόγραμμα σταθερότητας ότι ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος θα αλλάξει από διαρθρωτικό πλεόνασμα 0,5 % του ΑΕΠ έως το 2016 σε διαρθρωτικό έλλειμμα 0,5 % του ΑΕΠ από το 2017. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σταδιακά σε 23,5 % του ΑΕΠ το 2020. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο, με εξαίρεση τα έτη 2017 και 2018 για τα οποία είναι ευνοϊκό. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το διαρθρωτικό πλεόνασμα προβλέπεται να μειωθεί σε 1,4 % του ΑΕΠ το 2016 και περαιτέρω σε 0,3 % του ΑΕΠ το 2017, διατηρούμενο συνεπώς πάνω από το επίπεδο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Πιθανές μελλοντικές αποκλίσεις θα αξιολογούνται σε σχέση με την απαίτηση για διατήρηση του διαρθρωτικού ισοζυγίου στο επίπεδο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών, ιδίως στον τομέα των συντάξεων. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι το Λουξεμβούργο αναμένεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (6) Οι αρχές του Λουξεμβούργου ανακοίνωσαν τις γενικές γραμμές μιας ολοκληρωμένης φορολογικής μεταρρύθμισης που θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ το 2017. Η μεταρρύθμιση προβλέπει τροποποιήσεις, ως επί το πλείστον στον τομέα της άμεσης φορολογίας, τόσο για τους ιδιώτες όσο και για τις επιχειρήσεις. Αποσκοπεί στη σταδιακή μείωση του φορολογικού συντελεστή εισοδήματος εταιρειών (με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας) και σε αύξηση της προοδευτικότητας του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (με σκοπό την ενίσχυση της δικαιοσύνης). Ταυτόχρονα, η αύξηση ορισμένων φορολογικών δαπανών, ιδίως όσον αφορά τη στέγαση, ενέχει κίνδυνο συρρίκνωσης της φορολογικής βάσης. Ορισμένες διεθνείς εξελίξεις ενδέχεται επίσης να επηρεάσουν τον σχεδιασμό του λουξεμβουργιανού φορολογικού συστήματος και καθιστούν εμφανή τον εύθραστο χαρακτήρα ενός μέρους τουλάχιστον των φορολογικών εσόδων. Για την καλύτερη διασφάλιση της προβλεψιμότητας των φορολογικών εσόδων, υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω διεύρυνση της φορολογικής βάσης, ιδίως με την αναθεώρηση της επί του παρόντος χαμηλής φορολογίας στεγαστικών ακινήτων και με την ευρύτερη χρήση εναλλακτικών πηγών, συμπεριλαμβανομένης της περιβαλλοντικής φορολογίας. Στο πλαίσιο αυτό, η κατάργηση της φορολογικής μείωσης για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας επιτρέπει τη μερική διεύρυνση της βάσης φορολογίας εταιρειών. Η θέσπιση και εφαρμογή των φορολογικών μεταρρυθμίσεων θα συνεχίσει να παρακολουθείται στενά στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- (7) Οι αρχές του Λουξεμβούργου έχουν επιδιώξει να διαφοροποιήσουν την οικονομία, αναγνωρίζοντας τους κινδύνους που συνδέονται με την έντονη εξάρτηση από τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Δεδομένου του υψηλού επιπέδου του κόστους εργασίας στη χώρα, δραστηριότητες με υψηλότερη προστιθέμενη αξία προσφέρουν τη δυνατότητα απελευθέρωσης εναλλακτικών πηγών ανάπτυξης. Η επιτυχής διαφοροποίηση της οικονομίας του Λουξεμβούργου εξαρτάται, ως εκ τούτου, σε μεγάλο βαθμό από τους τομείς που επηρεάζονται λιγότερο από τα επίπεδα του κόστους εργασίας. Τούτοι βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην έρευνα και την καινοτομία, οι οποίες τείνουν να χαρακτηρίζονται από υψηλή ένταση τεχνολογίας και γνώσης. Περαιτέρω επέκταση του ήδη επιτυχημένου τομέα μη χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη διαφοροποίηση της οικονομίας. Η μείωση ή άρση των υφιστάμενων εμποδίων για επενδύσεις και καινοτομία που περιορίζουν την οικονομική ανάπτυξη θα απελευθέρωνε το δυναμικό για καινοτομία και θα συνέβαλε στη διαφοροποίηση. Ενώ οι δημόσιες επενδύσεις υπερβαίνουν τον μέσο όρο της ζώνης του ευρώ, οι ιδιωτικές επενδύσεις υπολείπονται του μέσου όρου. Η διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου επενδύσεων έχει καθοριστική σημασία για τη διατήρηση των αναπτυξιακών προοπτικών. Η ανάλυση στην έκθεση για τη χώρα καταδεικνύει ότι στο Λουξεμβούργο ισχύουν οι πλέον περιοριστικές κανονιστικές ρυθμίσεις στην Ένωση για τις επιχειρηματικές υπηρεσίες και την εγκατάσταση επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου. Οι βασικοί περιορισμοί αφορούν απαιτήσεις συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο, δικαιώματα ψήφου και πολυτομεακούς περιορισμούς στον τομέα των επιχειρηματικών υπηρεσιών, καθώς και λειτουργικές απαιτήσεις και απαιτήσεις εγκατάστασης στον τομέα του λιανικού εμπορίου.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

- (8) Η συνεχής αύξηση των τιμών των κατοικιών τις τελευταίες δεκαετίες, σε συνδυασμό με προβλεπόμενη σημαντική δυναμική του πληθυσμού και της απασχόλησης κατά τα επόμενα έτη, θα μπορούσε να αποτελέσει εμπόδιο για τη σχεδιαζόμενη αύξηση του πληθυσμού και του εργατικού δυναμικού. Τούτο καθίσταται ακόμη πιθανότερο καθώς η οικονομία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εισροή εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης από τις γειτονικές χώρες, που αντιπροσωπεύουν περίπου το ένα τρίτο της συνολικής απασχόλησης. Η δυναμική των τιμών των οικιστικών ακινήτων οφείλεται στην αναντιστοιχία μεταξύ ζήτησης και προσφοράς, ιδίως στην έλλειψη διαθέσιμης και οικονομικά προσίτης στέγασης. Η ανεπαρκής διαθεσιμότητα γης για την ανέγερση νέων οικοδομών και οι ανεπαρκείς διοικητικές επιδόσεις όσον αφορά τις διαδικασίες για τη χορήγηση οικοδομικών αδειών, παρεμποδίζουν την ευελιξία της προσφοράς στέγης. Ένα σημαντικό μέρος των διαθέσιμων φορολογικών επιδοτήσεων με βάση τις τρέχουσες πολιτικές είναι επίσης πιθανόν να έχουν αντίκτυπο στις τιμές των κατοικιών, λόγω της ανελαστικής προσφοράς στέγης. Θα μπορούσαν επίσης να αυξηθούν οι προσπάθειες που αποβλέπουν στην παροχή κοινωνικής στέγασης σε προσιτές τιμές. Η σημερινή αγορά στεγαστικών ακινήτων όχι μόνο αποτρέπει τα νοικοκυριά από την εγκατάσταση της κατοικίας τους στο Λουξεμβούργο, αλλά και επιδεινώνει το πρόβλημα της κυκλοφοριακής συμφόρησης και της ρύπανσης. Οι νέες δημογραφικές προβλέψεις στην έκθεση του 2015 για τη δημογραφική γήρανση ασκούν επιπλέον πίεση για την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις στους τομείς των μεταφορών και της στέγασης και θα πρέπει να αντανακλώνται στα προσεχή τέσσερα τομεακά προγράμματα σχετικά με τη στέγαση, τις μεταφορές, τις ζώνες οικονομικής δραστηριότητας και τους χώρους πρασίνου.
- (9) Η επίτευξη οικονομικής διαφοροποίησης μπορεί να περιορίζεται από το γεγονός ότι οι μισθολογικές εξελίξεις σε ορισμένους τομείς ενδέχεται να μην είναι ευθυγραμμισμένες με τις εξελίξεις στον τομέα της παραγωγικότητας. Τούτο περιορίζει περαιτέρω τους τομείς που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εστίασης των μέτρων, κυρίως σε εκείνους με υψηλή προστιθέμενη αξία. Κατά την τελευταία δεκαετία, το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος έχει αυξηθεί στο Λουξεμβούργο με ταχύτερο ρυθμό από ό,τι στα περισσότερα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Η αυτόματη τιμαριθμική προσαρμογή των μισθών στο σύνολο της οικονομίας διαδραματίζει ρόλο στον περιορισμό της μισθολογικής διακύμανσης μεταξύ τομέων και ενδέχεται να μην επιτρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές παραγωγικότητας της εργασίας. Ωστόσο, το περιβάλλον παρατεταμένου χαμηλού πληθωρισμού έχει καθυστερήσει την ενεργοποίηση της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής και συνέβαλε σε συγκρατημένες μισθολογικές εξελίξεις. Παράλληλα με τις συγκρατημένες μισθολογικές εξελίξεις και την αύξηση της παραγωγής, έχουν μειωθεί οι απώλειες ανταγωνιστικότητας κόστους. Στο εν λόγω πλαίσιο είναι δικαιολογημένη η παρακολούθηση των μισθολογικών εξελίξεων.
- (10) Οι υποχρεώσεις που συνδέονται με τη δημογραφική γήρανση εξακολουθούν να συνιστούν κίνδυνο μακροπρόθεσμα, ιδίως όσον αφορά τις συνταξιοδοτικές δαπάνες. Το Λουξεμβούργο έχει σημειώσει περιορισμένη πρόοδο όσον αφορά τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ της νόμιμης και της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης, μέσω του περιορισμού της πρόωρης συνταξιοδότησης. Τον Ιούλιο του 2015, κατατέθηκε στο κοινοβούλιο νομοσχέδιο για την τροποποίηση των καθεστώτων πρόωρης συνταξιοδότησης. Ωστόσο, παρότι θα καταργηθεί ένα καθεστώς, θα διευκολυνθούν μερικώς οι προϋποθέσεις πρόσβασης σε άλλα καθεστώτα πρόωρης συνταξιοδότησης. Τον Ιούλιο του 2015, θεσπίστηκε νόμος για την ανακατάταξη των εργαζομένων με αναπηρία και έχει τεθεί σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου του 2016. Ο νόμος αύξησε τις δυνατότητες των εργαζομένων με επαγγελματική αναπηρία να παραμένουν στην αγορά εργασίας, γεγονός που συνεπάγεται μείωση του αριθμού των ατόμων που εντάσσονται σε καθεστώς πρόωρης συνταξιοδότησης. Η πρόωρη συνταξιοδότηση εξακολουθεί να είναι διαδεδομένη και τα κίνητρα για παράταση του επαγγελματικού βίου περιορισμένα. Εξακολουθεί να μην υπάρχει ολοκληρωμένη στρατηγική όσον αφορά την πολιτική σε θέματα ηλικίας με στόχο τη διατήρηση των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας στην απασχόληση, καθώς και την παροχή κινήτρων και δεξιοτήτων για να επιστρέψουν στην εργασία. Το «σύμφωνο ηλικίας», με στόχο την ενίσχυση της διατήρησης των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας από επιχειρήσεις με περισσότερους από 150 εργαζομένους, είναι ακόμα υπό συζήτηση στο κοινοβούλιο.
- (11) Σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος του 2012, θα πρέπει, κάθε πέντε χρόνια από την ημερομηνία θέσπισης της μεταρρύθμισης, να παρακολουθείται και να αξιολογείται η βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος. Η κυβέρνηση επιβεβαίωσε την πρόθεσή της να επισπεύσει την αξιολόγηση για το 2016 αντί για το 2017, όπως είχε αρχικά προβλεφθεί, και σύστησε ομάδα εργασίας για τις συντάξεις επιφορτισμένη με τη διενέργεια της αξιολόγησης. Δεν έχει σημειωθεί καμία πρόοδος όσον αφορά τη σύνδεση της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης με το προσδόκιμο ζωής, όπως είχε συστήσει παλαιότερα το Συμβούλιο. Το Λουξεμβούργο είναι το μόνο κράτος μέλος στο οποίο δεν έχει προβλεφθεί περαιτέρω αύξηση της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης και της ηλικίας πρόωρης συνταξιοδότησης κατά την περίοδο 2013-2060. Στην έκθεση του 2015 για τη δημογραφική γήρανση, η προβλεπόμενη αύξηση των σχετικών με τη δημογραφική γήρανση δαπανών αναθεωρήθηκε προς τα κάτω, αλλά η αναθεώρηση εξηγείται σχεδόν αποκλειστικά από ευνοϊκότερες δημογραφικές προβλέψεις, σε ένα πλαίσιο όπου δεν έχουν θεσπιστεί νέες μεταρρυθμίσεις. Ακόμη και μετά την αναθεώρηση, η προβλεπόμενη αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών παραμένει η υψηλότερη στην Ένωση. Επιπλέον, το Λουξεμβούργο αντιμετωπίζει κινδύνους που συνδέονται με την αναμενόμενη αύξηση των δαπανών για μακροχρόνια περίθαλψη, η οποία είναι από τις μεγαλύτερες ως ποσοστό του ΑΕΠ μεταξύ όλων των κρατών μελών. Τούτο, με τη σειρά του, φαίνεται να οφείλεται στη μεγαλύτερη προβλεπόμενη αύξηση του ποσοστού του εξαρτώμενου πληθυσμού στην Ένωση έως το 2060. Έχουν πραγματοποιηθεί προπαρασκευαστικές εργασίες για μεταρρύθμιση που στοχεύει στη διασφάλιση μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της ασφάλισης μακροχρόνιας περίθαλψης.
- (12) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πρόβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής του Λουξεμβούργου και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς το Λουξεμβούργο κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την

άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στο Λουξεμβούργο, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 και 2 κατωτέρω.

- (13) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και είναι της γνώμης ⁽¹⁾ ότι το Λουξεμβούργο αναμένεται να συμμορφωθεί με το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

ΣΥΝΙΣΤΑ στο Λουξεμβούργο να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων συντάξεων, αυξάνοντας περαιτέρω την πραγματική ηλικία συνταξιοδότησης, περιορίζοντας τις πρόωρες συνταξιοδοτήσεις και αυξάνοντας τα κίνητρα για την παράταση του επαγγελματικού βίου, και ευθυγραμμίζοντας τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης με τις αλλαγές του προσδόκιμου ζωής.
2. Να άρει τα εμπόδια στις επενδύσεις και την καινοτομία που περιορίζουν την οικονομική ανάπτυξη στον τομέα των επιχειρηματικών υπηρεσιών. Να αντιμετωπίσει τα εμπόδια που παρακωλύουν τις επενδύσεις σε κατοικίες.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Μάλτας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Μάλτας για το 2016

(2016/C 299/25)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Μάλτα δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Μάλτα θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Μάλτα δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Μάλτας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

- (3) Στις 15 Απριλίου 2016, η Μάλτα υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Μάλτα υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος. Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει βελτίωση του ονομαστικού ισοζυγίου με εμφάνιση πλεονάσματος της τάξης του 0,1 % του ΑΕΠ μέχρι το 2019. Το διαρθρωτικό ισοζύγιο θα βελτιωθεί σταδιακά έτσι ώστε να επιτευχθεί μέχρι το 2019 ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος της Μάλτας, δηλαδή ισοσκελισμένη δημοσιονομική θέση σε διαρθρωτικούς όρους. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σε 62,6 % το 2016 και να υποχωρήσει περαιτέρω σε 55,5 % το 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές αυτές προβλέψεις είναι ευλογοφανές για το 2016 και συντηρητικό για την περίοδο 2017-2019. Ωστόσο, δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί επαρκώς τα μέτρα στήριξης των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, υπάρχει υψηλός κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από τη συνιστώμενη προσαρμογή για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου το 2015 και το 2016, κυρίως λόγω της ολισθήσης το 2015 η οποία πρέπει να διορθωθεί το 2016, και, υπό αμετάβλητες πολιτικές, το 2017. Η ολισθήση το 2015 εξηγείται εν μέρει από την αύξηση των επενδύσεων που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο εξαιρετικά υψηλό ποσοστό απορρόφησης των κονδυλίων της ΕΕ ενόψει της ολοκλήρωσης της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013. Προκειμένου να μειωθεί η απόκλιση κατά τη διετία 2015-2016, το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016 περιλαμβάνει πρόσθετα μέτρα για το 2016 που δεν είχαν ακόμη συμπεριληφθεί στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016. Τα εν λόγω μέτρα έχουν ως στόχο τη μείωση των πρωτογενών δαπανών (κατά 0,16 % του ΑΕΠ), ιδίως στους τομείς των αμοιβών των εργαζομένων, της ενδιάμεσης ανάλωσης και των μεταβιβάσεων κεφαλαίου. Επιπλέον, έχουν αναθεωρηθεί οι εκτιμήσεις για ορισμένα από τα μέτρα για τα έσοδα, για την περίοδο 2016-2019, ώστε να ανταναικούν πιο επικαιροποιημένες πληροφορίες, καθώς και τον πραγματικό αντίκτυπο των μέτρων για το 2015. Συνολικά, τα μέτρα αυτά οδηγούν σε καθαρή μείωση του ελλείμματος της τάξης του 0,2 % του ΑΕΠ. Σε σύγκριση με τις προβλέψεις της Επιτροπής, ο συνυπολογισμός των εν λόγω μέτρων θα βελτιώσει τη διαρθρωτική προσπάθεια και το διαρθρωτικό ισοζύγιο θα παρουσιάσει κάποια μέση απόκλιση κατά τη διάρκεια της διετίας 2015-2016, ενώ ο κίνδυνος σημαντικής απόκλισης θα παραμείνει το 2017. Η Μάλτα αναμένεται να συμμορφωθεί με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους το 2016 και το 2017. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Μάλτας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειασθούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016 και το 2017.
- (6) Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών της Μάλτας εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Αυτό οφείλεται κυρίως στις δημοσιονομικές επιπτώσεις των δαπανών που συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού, όπως αυτές για την υγειονομική περίθαλψη και τη μακροχρόνια φροντίδα και τις συντάξεις. Το συνταξιοδοτικό σύστημα αντιμετωπίζει τη διπλή πρόκληση της επίτευξης βιωσιμότητας με παράλληλη διασφάλιση επαρκών εισοδημάτων συνταξιοδότησης. Οι δαπάνες για συντάξεις ήταν χαμηλότερες από τον μέσο όρο της ΕΕ το 2013, με ποσοστό 9,6 % του ΑΕΠ, ωστόσο προβλέπεται να αυξηθούν σε 12,8 % έως το 2060, ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στην Ένωση. Τον Μάρτιο του 2016, η κυβέρνηση θέσπισε διάφορα μέτρα για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και της επάρκειας του συνταξιοδοτικού συστήματος, αλλά ο δημοσιονομικός αντίκτυπος δεν έχει ακόμη εκτιμηθεί. Προκειμένου να βελτιωθεί η επάρκεια του συστήματος, η ελάχιστη εθνική ανταποδοτική σύνταξη εξακολουθεί να εξελίσσεται το 2016, με στόχο να ανέλθει στο 60 % του μέσου εισοδήματος έως το 2027, και να επεκταθεί η κάλυψή της. Η αποτελεσματικότητα της μεταρρύθμισης θα εξαρτηθεί από τη διασφάλιση της απασχολησιμότητας εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας. Πέραν των συντάξεων, οι δημόσιες δαπάνες για την υγειονομική περίθαλψη και τη μακροχρόνια φροντίδα προβλέπεται να αυξηθούν ταχύτερα από τον μέσο όρο της ΕΕ, στο 2,1 % και στο 1,2 % του ΑΕΠ. Οι αρχές θέσπισαν στρατηγική για το εθνικό σύστημα υγείας και διενεργούν επανεξέταση των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δαπανών. Ωστόσο, δεν έχουν ακόμα προκύψει οι επιδιωκόμενες οικονομίες από τις εν λόγω προσπάθειες. Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα θα μπορούσε να επωφεληθεί από τη χρήση δυναμικών οικονομικών ώστε να αντιμετωπιστεί η προβλεπόμενη αύξηση των δαπανών.

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

- (7) Πραγματοποιήθηκαν σημαντικές επενδύσεις, αλλά τα αποτελέσματα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης υπολείπονται ακόμη του στόχου. Αυτό επηρεάζει την ποιότητα της προσφοράς εργατικού δυναμικού και το ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας. Το μορφωτικό επίπεδο του εργατικού δυναμικού της Μάλτας εξακολουθεί να είναι από τα χαμηλότερα στην Ένωση. Η Μάλτα εφαρμόζει μια συνολική στρατηγική για τη διά βίου μάθηση, αλλά η συμμετοχή σε προγράμματα διά βίου μάθησης εξακολουθεί να είναι περιορισμένη, ιδίως μεταξύ των ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο. Μεταξύ των προκλήσεων στον τομέα αυτόν περιλαμβάνονται η στοχοθετημένη ευαισθητοποίηση, η βελτίωση της πρόσβασης στην κατάρτιση και οι συμπράξεις μεταξύ ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και των εργοδοτών. Το 2015 εγκρίθηκε νομική γνωστοποίηση για την ίδρυση Ινστιτούτου συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών (το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης). Κύριοι στόχοι του Ινστιτούτου είναι: (i) να παρέχει στους εκπαιδευτικούς τις δεξιότητες που απαιτούνται στις καθημερινές τους επαγγελματικές δραστηριότητες· (ii) να λειτουργεί ως κόμβος για εκπαιδευτές ώστε να συναντώνται και να ανταλλάσσουν τις εμπειρίες τους, και (iii) να προωθεί την ηγεσία στα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Το Ινστιτούτο τίθεται επί του παρόντος σε λειτουργία και αναμένεται να καταστεί η βασική κινητήρια δύναμη για την αντιμετώπιση αναγκών επαγγελματικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών. Η πρόοδος στον τομέα αυτόν θα πρέπει να παρακολουθείται.
- (8) Εκτός από μεμονωμένα έργα μεγάλης κλίμακας την περίοδο 2014-2015, οι επενδύσεις στη Μάλτα ήταν υποτονικές, αντανακλώντας διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία και συμφορήσεις. Τούτο συνδέεται κυρίως με την αυξανόμενη σημασία των τομέων υπηρεσιών μικρότερης έντασης κεφαλαίου, γεγονός που μειώνει τις μελλοντικές επενδυτικές ανάγκες της οικονομίας. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται ορισμένες προκλήσεις που επηρεάζουν τις επενδυτικές δραστηριότητες της χώρας, όπως η ανεπαρκής ικανότητα καινοτομίας, οι ελλείψεις σε δεξιότητες, η αναποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και του δικαστικού συστήματος, ο κανονιστικός φόρτος και η σημαντική κυκλοφοριακή συμφόρηση.
- (9) Οι υποδομές μεταφορών και υλικοτεχνικής στήριξης συνιστούν ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια για ξένες επενδύσεις. Το εξωτερικό κόστος των μεταφορών που επιβαρύνει την οικονομία της Μάλτας είναι σημαντικό. Τούτο προκύπτει κυρίως από την αναποτελεσματική χρήση του δικτύου μεταφορών της χώρας και από την έλλειψη πραγματικών εναλλακτικών λύσεων στη χρήση επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης. Επιπλέον, ο μεγάλος αριθμός των ιδιωτικών οχημάτων, η ρύπανση και η κυκλοφοριακή συμφόρηση αποτελούν προκλήσεις για τη βιωσιμότητα του τομέα των εθνικών μεταφορών. Δεν έχει ακόμη τεθεί σε εφαρμογή ολοκληρωμένη στρατηγική στον τομέα των μεταφορών, παρά το γεγονός ότι η ανάπτυξη στρατηγικής μεταφορών και γενικού σχεδίου σε εθνικό επίπεδο αποτελεί προϋπόθεση για την πρόσβαση στα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (2014-2020), τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για τη συγχρηματοδότηση επενδύσεων στον τομέα των μεταφορών.
- (10) Η κυβέρνηση έχει λάβει διάφορα μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ). Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στην παροχή μετοχικών κεφαλαίων και κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, τομέας στον οποίο είχε διαπιστωθεί συμφόρηση κατά τα τελευταία έτη. Επιπλέον, στα μελλοντικά μέτρα περιλαμβάνονται η δημιουργία κεντρικού μητρώου πιστώσεων και αναπτυξιακής τράπεζας, καθώς και η δρομολόγηση από το Χρηματιστήριο της Μάλτας πλατφόρμας σχεδιασμένης ειδικά για να βοηθούνται οι ΜΜΕ να αντλούν κεφάλαια μέσω της κεφαλαιαγοράς. Εξακολουθούν να υπάρχουν δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση σε μη τραπεζικά μέσα, αλλά οι ΜΜΕ επωφελούνται στη Μάλτα από καλύτερο χρηματοδοτικό περιβάλλον απ' ό,τι πολλές αντίστοιχες επιχειρήσεις στην ΕΕ.
- (11) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Μάλτας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Μάλτα κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Μάλτα, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 και 2 κατωτέρω.
- (12) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Μάλτα να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Ενόψει μεγάλου κινδύνου σημαντικής απόκλισης, να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή 0,6 % του ΑΕΠ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου το 2016 και το 2017, μέσω της λήψης των αναγκαίων διαρθρωτικών μέτρων. Να λάβει μέτρα για να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών.

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

2. Να λάβει μέτρα για την ενίσχυση της προσφοράς εργατικού δυναμικού, ιδίως μέσω της αυξημένης συμμετοχής ατόμων με χαμηλή ειδίκευση στη διά βίου μάθηση.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 12ης Ιουλίου 2016****σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Πορτογαλίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Πορτογαλίας για το 2016**

(2016/C 299/26)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Πορτογαλία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπειρισιακή επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Πορτογαλία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Πορτογαλία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Πορτογαλίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Πορτογαλία εμφανίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, τα μεγάλα αποθέματα καθαρών εξωτερικών υποχρεώσεων καθώς και ιδιωτικού και δημόσιου χρέους και το υψηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων αποτελούν ευπάθειες σε ένα πλαίσιο υψηλής ανεργίας. Εξακολουθούν να υπάρχουν κενά πολιτικής όσον αφορά τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, την αναδιάρθρωση του εταιρικού χρέους, τα δημόσια οικονομικά και επιλεγμένους κλάδους της αγοράς εργασίας.

- (3) Στις 29 Απριλίου 2016, η Πορτογαλία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως. Το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Πορτογαλίας είναι αρκετά φιλόδοξο ως προς την αντιμετώπιση των υπερβολικών ανισορροπιών, προβλέπει μέτρα τόνωσης της ανταγωνιστικότητας και μείωσης του ιδιωτικού χρέους και αναφέρεται στις προκλήσεις που διατυπώνονται στην έκθεση του 2016 για την Πορτογαλία καθώς και τις συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ, εστιάζοντας στην ανάγκη για τόνωση των επενδύσεων και διασφάλιση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών. Η ολοκληρωμένη και έγκαιρη εφαρμογή αυτών των μέτρων θα βοηθήσει την Πορτογαλία να αντιμετωπίσει τις μακροοικονομικές της ανισορροπίες. Βάσει της αξιολόγησης των πολιτικών δεσμεύσεων της Πορτογαλίας, στο παρόν στάδιο δεν υπάρχει ανάγκη να επιταχυνθεί η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Πορτογαλία επί του παρόντος υπάγεται στο διορθωτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Δεν διόρθωσε το υπερβολικό έλλειμμα μέχρι την προθεσμία του 2015 και δεν κατέβαλε τη δημοσιονομική προσπάθεια που είχε συστήσει το Συμβούλιο. Στο πρόγραμμα σταθερότητας για το 2016, η κυβέρνηση προβλέπει τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος ώστε να επιτύχει ονομαστικό έλλειμμα 2,2 % του ΑΕΠ το 2016. Εφόσον επιτευχθεί βιώσιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, η Πορτογαλία θα υπαχθεί στο προληπτικό σκέλος και στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος. Το (εκ νέου υπολογισθέν⁽²⁾) διαρθρωτικό ισοζύγιο αναμένεται να βελτιωθεί μόνο κατά 0,35 % περίπου του ΑΕΠ ετησίως, κάτω από το ζητούμενο 0,6 % του ΑΕΠ για το διάστημα 2016-2020, και ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —διαρθρωτικό πλεόνασμα 0,25 % του ΑΕΠ— δεν αναμένεται να επιτευχθεί εντός του χρονικού ορίζοντα του προγράμματος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί στο 124,8 % το 2016 και να συνεχίσει την πτωτική του πορεία φθάνοντας στο 110,3 % το 2020. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο βασίζονται οι δημοσιονομικές αυτές προβλέψεις είναι μάλλον αισιόδοξο. Επιπλέον, δεν έχουν ακόμη προσδιορισθεί επαρκώς τα μέτρα που απαιτούνται για τη στήριξη των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2016, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης υπολογίζεται να φθάσει στο 2,7 % του ΑΕΠ το 2016, κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που προβλέπει η Συνθήκη, και στο 2,3 % του ΑΕΠ το 2017. Καθώς το διαρθρωτικό έλλειμμα εκτιμάται ότι θα αυξηθεί ελαφρά το 2016 και το 2017, η δημοσιονομική προσπάθεια δεν ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Επιπλέον, δεν προβλέπεται συμμόρφωση της Πορτογαλίας με τον μεταβατικό κανόνα για το χρέος το 2017. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Πορτογαλίας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειασθούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016 και το 2017.
- (6) Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά την υλοποίηση της δράσης που ανέλαβε η Πορτογαλία σε απόκριση της Σύστασης του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 2013 δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ, ως εκ τούτου η Επιτροπή θα συστήσει στο Συμβούλιο τα κατάλληλα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος.
- (7) Η ταχεία και αυστηρή εφαρμογή του αναθεωρημένου νόμου-πλαίσιο για τον προϋπολογισμό, η επιβολή του νόμου για τον έλεγχο των αναλήψεων υποχρεώσεων και περαιτέρω βελτιώσεις στην είσπραξη των εσόδων και στον έλεγχο των δαπανών μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην επίτευξη της απαιτούμενης δημοσιονομικής προσαρμογής. Η

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁽²⁾ Το διαρθρωτικό ισοζύγιο όπως υπολογίστηκε εκ νέου από την Επιτροπή με βάση τα στοιχεία του προγράμματος σταθερότητας, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που επλήχθηκε από κοινού.

Πορτογαλία αντιμετωπίζει τη διττή πρόκληση επίτευξης μιας μακροπρόθεσμης δημοσιονομικής βιωσιμότητας του συστήματος υγείας και διατήρησης του επιπέδου πρόσβασης στο σύστημα περιθαλψής μέσω της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του συστήματος. Παρότι η Πορτογαλία εμφανίζει σήμερα ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά δημόσιων δαπανών επί του συνόλου των δαπανών για την υγεία στην Ένωση, η προβλεπόμενη αύξηση των δαπανών για τον τομέα της δημόσιας υγείας κατά 2,5 % του ΑΕΠ μέχρι το 2060 είναι η υψηλότερη. Όσον αφορά την αντιμετώπιση των προβλημάτων μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του τομέα της υγείας, δεν έχουν ακόμη ληφθεί συνολικά μέτρα με στόχο είτε την προώθηση της πρόληψης ασθενειών και των πολιτικών δημόσιας υγείας, είτε τη διασφάλιση παροχής πρωτοβάθμιας υγειονομικής φροντίδας σε πρώιμο και λιγότερο δαπανηρό στάδιο. Βραχυπρόθεσμα, σημαντικό πρόβλημα παραμένει ο ακριβής δημοσιονομικός προγραμματισμός και η εφαρμογή του στα νοσηλευτικά ιδρύματα ώστε να διασφαλίζεται η τακτοποίηση των καθυστερούμενων οφειλών. Αν και η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος εξετάστηκε κατά τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, το πρόβλημα της μεσο-βραχυπρόθεσμης βιωσιμότητάς του παραμένει ανεπίλυτο. Το δημόσιο σύστημα συνταξιοδότησης χαρακτηρίζεται από τη μεγάλη εξάρτησή του από τις μεταφορές πιστώσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς και από ανισότητες μεταξύ των γενεών. Οι καθυστερήσεις στην εκτέλεση πληρωμών και τα κενά πολιτικής εξακολουθούν να εμποδίζουν τη δημοσιονομική βιωσιμότητα των κρατικών επιχειρήσεων, ειδικότερα στον τομέα των μεταφορών. Η ενίσχυση μέτρων που προωθούν την αποτελεσματικότητα στο πλαίσιο των σχεδίων αναδιάρθρωσης παραμένει κίριο στοιχείο για την εξοικονόμηση δημοσιονομικών πόρων.

- (8) Έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες για την πάταξη της φοροδιαφυγής μέσω της περαιτέρω βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της φορολογικής διοίκησης. Λαμβάνονται μέτρα για την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης, τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, και την ενίσχυση του πλαισίου καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Παρά την επιτευχθείσα πρόοδο, εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια ενίσχυσης της φορολογικής συμμόρφωσης. Η μεταρρύθμιση με σκοπό μια αποτελεσματικότερη φορολογική διοίκηση θα συνέβαλε επίσης στην ενθάρρυνση των επενδύσεων.
- (9) Η συνολική μισθολογική εξέλιξη υπήρξε συγκρατημένη, σε συνέπεια με την υψηλή ανεργία και την ανάγκη προώθησης της εξωτερικής επανεξισορρόπησης, καθώς και σε συμφωνία με την αύξηση της παραγωγικότητας μεσοπρόθεσμα. Η συλλογική διαπραγμάτευση σε τομεακό επίπεδο υποστήριξε αυτή την τάση, αν και τα χαρακτηριστικά του συστήματος συλλογικής διαπραγμάτευσης εξακολουθούν να περιορίζουν την έκταση της προσαρμογής σε επίπεδο επιχειρήσεων. Σε ένα περιβάλλον χαμηλού πληθωρισμού και υψηλής ανεργίας, ο κατώτατος μισθός αυξήθηκε τον Ιανουάριο 2016 από 505 EUR σε 530 EUR μηνιαίως και σχεδιάζεται η σταδιακή περαιτέρω αύξησή του σε 600 EUR μηνιαίως το 2019 (επί 14 μισθούς ετησίως). Η Πορτογαλία βρίσκεται στο μέσον της κατάταξης σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τον κατώτατο μισθό ως ποσοστό του μέσου όρου των μισθών, αλλά μεταξύ των χωρών με τον υψηλότερο κατώτατο μισθό ως ποσοστό του διάμεσου μισθού. Αυτό υποδηλοί ότι η μισθολογική κατανομή στην Πορτογαλία είναι πολύ ευνοϊκή προς τους χαμηλότερους μισθούς, και ότι περαιτέρω αυξήσεις του κατώτατου μισθού θα μπορούσαν γρήγορα να αυξήσουν το ποσοστό των καλυπτόμενων εργαζομένων, το οποίο το 2016 έφθασε σχεδόν στο ένα τέταρτο όλων των υπαλλήλων. Παρότι με τον τρόπο αυτό θα μπορούσε να μειωθεί η ένταση της φτώχειας των εργαζομένων, προκύπτει επίσης αύξηση της συμπίεσης της μισθολογικής δομής, ασκώντας πίεση ανόδου στο σύνολο των μισθών. Αν δεν συνδυαστεί με αύξηση της παραγωγικότητας, υπάρχει κίνδυνος επιδείνωσης των προοπτικών για την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα, ειδικότερα για τους κλάδους υψηλής έντασης εργασίας. Υπάρχει επίσης κίνδυνος μείωσης των κινήτρων για επένδυση σε δεξιότητες.
- (10) Η πορτογαλική αγορά εργασίας συνέχισε να ανακάμπτει το 2014 και το 2015 και καταβλήθηκαν σημαντικές προσπάθειες για τη μεταρρύθμιση πολιτικών ενεργοποίησης, τον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα και τη μεγαλύτερη προσέγγιση των μη εγγεγραμμένων νέων, αν και εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα προβλήματα εφαρμογής. Λόγω της πρόσφατης υποβάθμισης της κοινωνικής κατάστασης, κυρίως όσον αφορά το αυξανόμενο επίπεδο παιδικής φτώχειας, λήφθηκαν επίσης σημαντικά μέτρα για την ενίσχυση της κοινωνικής αρωγής, κυρίως όσον αφορά το σύστημα κατώτατου εισοδήματος, τα επιδόματα τέκνων και τις χαμηλές συντάξεις. Ο αντίκτυπος των μέτρων αυτών στη μείωση της έντασης της φτώχειας πρέπει να αξιολογηθεί. Ωστόσο, η απορρόφηση του μεγάλου αριθμού των μακροχρόνια ανέργων παραμένει πρόβλημα με αρνητικές συνέπειες για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική κατάσταση. Υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω αξιοποίησης των μακροπρόθεσμα ανέργων, μέσω στοχοθετημένων πολιτικών για την αγορά εργασίας και μεγαλύτερου συντονισμού μεταξύ της απασχόλησης και των κοινωνικών υπηρεσιών. Παρότι η ανάκαμψη δημιουργήσε πολλές νέες θέσεις μόνιμης απασχόλησης, ο κατακεραματισμός της αγοράς εργασίας παραμένει σημαντικός. Η αναλογία των εργαζομένων ορισμένου χρόνου παραμένει από τις υψηλότερες στην Ευρώπη και το ποσοστό μετάβασης από προσωρινή σε μόνιμη απασχόληση είναι χαμηλό.
- (11) Το υψηλό χρέος του ιδιωτικού τομέα καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτη την πορτογαλική οικονομία και οι όροι χρηματοδότησης για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις παραμένουν δυσχερείς. Έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος στη μείωση της υπερχρέωσης των επιχειρήσεων και στην απομόχλευση του ιδιωτικού τομέα, ωστόσο, ο ιδιωτικός τομέας της Πορτογαλίας εξακολουθεί να είναι ένας από τους πλέον υπερχρεωμένους στην Ένωση. Το γεγονός αυτό αποτελεί τροχοπέδη για τις επενδύσεις και τις δυνατότητες αύξησης της παραγωγής. Οι μη χρηματοοικονομικές εταιρείες προσαρμόζουν τους ισολογισμούς τους, αλλά σε μικρότερο βαθμό απ' ό,τι τα νοικοκυριά. Τα υψηλά και συνεχώς αυξανόμενα επίπεδα μη εξυπηρετούμενων δανείων στον τομέα των επιχειρήσεων επιβαρύνουν τους ισολογισμούς τόσο των μη χρηματοπιστωτικών όσο και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αποτελούν τροχοπέδη για τις επενδύσεις. Λήφθηκαν μέτρα σε διάφορα επίπεδα για την αντιμετώπιση του χρέους των επιχειρήσεων, αλλά αργούν να φανούν αποτελέσματα. Η μεροληπτική μεταχείριση των χρεών στη φορολόγηση των επιχειρήσεων παραμένει υψηλή. Τα

τελευταία χρόνια, η κυβέρνηση προσπάθησε να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα με την εισαγωγή κανόνων υποκεφαλαιοποίησης και μιας έκπτωσης για το μετοχικό κεφάλαιο. Ωστόσο, το 2015 η διαφορά στο κόστος κεφαλαίου (προ και μετά φόρων) μεταξύ επενδύσεων που χρηματοδοτούνται μέσω δανειακών κεφαλαίων και εκείνων που χρηματοδοτούνται μέσω ιδίων κεφαλαίων παρέμεινε από τις υψηλότερες στην Ένωση. Η πρόσβαση στην πίστωση παραμένει δαπανηρή και δύσκολη για τις επιχειρήσεις, ειδικότερα τις μικρομεσαίες και τις νεοσύστατες. Εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης, όπως τα ιδιωτικά ή τα επιχειρηματικά κεφάλαια, η συμμετοχική χρηματοδότηση και οι επιχειρηματικοί άγγελοι, παραμένουν περιθωριακές και έχουν αναπτυχθεί ελάχιστα.

- (12) Παρά τη σημειωθείσα πρόοδο, τα ρυθμιστικά εμπόδια και η ασθενής θεσμική ικανότητα εξακολουθούν να θέτουν φραγμούς στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων, την ανταγωνιστικότητα και τις επενδύσεις. Η αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος της Πορτογαλίας παραμένει χαμηλή, ιδίως όσον αφορά την εξέταση φορολογικών διαφορών. Η διαδικασία δημόσιων συμβάσεων είναι σε μεγάλο βαθμό διαφανής στην Πορτογαλία. Ωστόσο, σύμφωνα με στοιχεία της ειδικής διαδικτυακής πλατφόρμας «BASE», οι αναθέτουσες αρχές στην Πορτογαλία συχνά χρησιμοποιούν τη διαδικασία απευθείας αναθέσεων, οι οποίες το διάστημα 2013-2015 αντιπροσώπευαν κατά μέσον όρο το 87,3 % του συνόλου των δημόσιων συμβάσεων και το 47 % του συνόλου των ποσών των συμβάσεων. Η διαφάνεια παραμένει πρόβλημα όσον αφορά την ανάθεση συμβάσεων και τις συμπράξεις δημόσιου — ιδιωτικού τομέα, ειδικότερα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Η ειδική ομάδα του υπουργείου Οικονομικών για τις συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (UTAP) εποπτεύει ορισμένες τέτοιες συμπράξεις οι οποίες διοικούνται από την κεντρική διοίκηση, αλλά οι παραχωρήσεις καθώς και οι περιφερειακές και τοπικές συμπράξεις δημόσιου — ιδιωτικού τομέα δεν εμπίπτουν στην εποπτεία της. Οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα των λιμένων εξακολουθούν να παρουσιάζουν καθυστερήσεις όσον αφορά την εφαρμογή τους καθώς και τα εμπόδια στην είσοδο νέων παραγόντων στην αγορά. Η καταχώριση των επιχειρήσεων είναι πλέον ευκολότερη, αλλά η χορήγηση αδειών παραμένει δύσκαμπτη και οι περίπλοκες διοικητικές διαδικασίες υποσκιάζουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Εξακολουθούν να υφίστανται προκλήσεις όσον αφορά τις διαδικασίες πρόσβασης στην αγορά του κατασκευαστικού κλάδου, την έκδοση οικοδομικής άδειας και την αποτελεσματική εφαρμογή των απλουστευμένων κανόνων που ισχύουν για την έκδοση περιβαλλοντικής άδειας. Τα κανονιστικά εμπόδια σε ορισμένους τομείς επιχειρηματικών υπηρεσιών εμποδίζουν την αποτελεσματική κατανομή των πόρων, κυρίως όσον αφορά τις νομικές υπηρεσίες. Οι διατάξεις που διέπουν τους επαγγελματικούς φορείς, ειδικότερα οι διατάξεις σχετικά με τα καταστατικά και τον εσωτερικό κανονισμό τους, είναι περιοριστικές και μπορεί να δημιουργούν εμπόδια στην πρόσβαση φυσικών αλλά και νομικών προσώπων στα εν λόγω επαγγέλματα. Το γεγονός αυτό έχει κυρίως αντίκτυπο στα νομικά επαγγέλματα, όπου ισχύουν κατά κόρον, μεταξύ άλλων, περιορισμοί στη διαφήμιση και τις διατομεακές δραστηριότητες.
- (13) Η Πορτογαλία παρουσιάζει χαμηλές επιδόσεις στη συνεργασία μεταξύ επιστημών — επιχειρήσεων καθώς και στην εμπορική αξιοποίηση των γνώσεων. Οι φραγμοί στη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων είναι πάρα πολλοί και οφείλονται τόσο σε ρυθμιστικά και γραφειοκρατικά εμπόδια όσο και στην έλλειψη κινήτρων για συνεργασία στο ακαδημαϊκό σύστημα. Το γεγονός αυτό έχει αρνητικό αντίκτυπο στην απασχολησιμότητα των πτυχιούχων καθώς και στην καινοτομία. Η δημιουργία των νέων κύκλων τεχνικής εκπαίδευσης μικρής διάρκειας (TeSPs) ανοίγει νέες προοπτικές συνεργασίας μεταξύ των πολυτεχνείων και των περιφερειακών οικονομικών παραγόντων, αλλά τα πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών εξακολουθούν να μην αποτελούν μέρος της διαδικασίας εκσυγχρονισμού.
- (14) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πρόβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Πορτογαλίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Πορτογαλία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Πορτογαλία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω.
- (15) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (16) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σταθερότητας. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω,

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Πορτογαλία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να διασφαλιστεί η βιώσιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις ή συστάσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, με τη λήψη των αναγκαίων διαρθρωτικών μέτρων και τη χρησιμοποίηση όλων των έκτακτων εσόδων για τη μείωση του ελλείμματος και του χρέους. Στη συνέχεια, να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή τουλάχιστον 0,6 % του ΑΕΠ. Να διενεργηθεί, μέχρι τον Φεβρουάριο 2017, μια ολοκληρωμένη αναθεώρηση των δαπανών και να ενισχυθεί ο έλεγχος των δαπανών, ο λόγος κόστους/αποτελέσματος και η επαρκής κατάρτιση του προϋπολογισμού σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης. Να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του τομέα της υγείας, χωρίς να υπονομεύεται η πρόσβαση στην πρωτοβάθμια περίθαλψη. Να μειωθεί η εξάρτηση του συνταξιοδοτικού συστήματος από τις μεταφορές πιστώσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό. Μέχρι το τέλος του 2016, να επανακαθοριστούν τα τρέχοντα σχέδια αναδιάρθρωσης των κρατικών επιχειρήσεων.
2. Σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, να διασφαλιστεί ότι ο κατώτατος μισθός συνάδει με τους στόχους της αύξησης της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας σε όλους τους κλάδους.
3. Να διασφαλιστεί η αποτελεσματική αξιοποίηση των μακροχρόνια ανέργων και να βελτιωθεί ο συντονισμός μεταξύ απασχόλησης και κοινωνικών υπηρεσιών. Να αυξηθούν τα κίνητρα στις επιχειρήσεις ώστε αυτές να προσλαμβάνουν μέσω μόνιμων συμβάσεων.
4. Να ληφθούν μέτρα, μέχρι τον Οκτώβριο του 2016, με σκοπό τη διευκόλυνση της εκκαθάρισης των ισολογισμών των πιστωτικών ιδρυμάτων και να αντιμετωπιστεί το υψηλό επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Να μειωθεί η μεροληπτική μεταχείριση των χρεών στη φορολόγηση των επιχειρήσεων και να βελτιωθεί η πρόσβαση στη χρηματοδότηση για τις νεοσύστατες καθώς και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις μέσω της κεφαλαιαγοράς.
5. Να αυξηθεί η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα των δημόσιων συμβάσεων όσον αφορά τις συμπράξεις δημόσιου — ιδιωτικού τομέα και τις παραχωρήσεις. Μέχρι το τέλος του 2016, να βελτιωθούν και να επιταχυνθούν οι διοικητικές και αδειοδοτικές διαδικασίες, να επιταχυνθεί η επίλυση φορολογικών διαφορών και να μειωθούν τα ρυθμιστικά εμπόδια, ειδικά στις επιχειρηματικές υπηρεσίες. Να δοθούν κίνητρα για συνεργασία μεταξύ των πανεπιστημίων και των επιχειρήσεων.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. KAŽIMÍR

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 12ης Ιουλίου 2016****σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Γαλλίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Γαλλίας για το 2016**

(2016/C 299/27)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 σχετικά με τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Γαλλία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί εμπειριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Γαλλία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Γαλλία δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Γαλλίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί στις 14 Ιουλίου 2015 από το Συμβούλιο και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Γαλλία εμφανίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, λόγω της συγκρατημένης ανάπτυξης και του χαμηλού πληθωρισμού, η Γαλλία έχει υψηλό και αυξανόμενο δημόσιο χρέος, ενώ η ανταγωνιστικότητά της παρουσιάζει επιδείνωση. Η ανάγκη να αναληφθεί δράση για να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη γαλλική οικονομία και, δεδομένου του μεγέθους της, μετάδοσης αρνητικών δευτερογενών αποτελεσμάτων στην οικονομική και νομισματική ένωση, είναι ιδιαίτερα σοβαρή.

- (3) Στις 29 Απριλίου 2016, η Γαλλία υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων για την περίοδο 2014-2020, συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Γαλλία επί του παρόντος υπάγεται στο διορθωτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Η κυβέρνηση, στο Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2016, σχεδιάζει να διορθώσει το υπερβολικό έλλειμμα έως το 2017, σύμφωνα με τη Σύσταση του Συμβουλίου της 10ης Μαρτίου 2015. Το ονομαστικό έλλειμμα προβλέπεται να μειωθεί περαιτέρω σε 1,2 % του ΑΕΠ το 2019. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —διαρθρωτικό έλλειμμα 0,4 % του ΑΕΠ— αναμένεται να επιτευχθεί έως το 2018. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας, αναμένεται ότι το 2017 ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ θα κορυφωθεί στο 96,5 % του ΑΕΠ και εν συνεχεία θα υποχωρήσει στο 93,3 % του ΑΕΠ το 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές είναι σε γενικές γραμμές εύλογο. Ωστόσο, δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί επαρκώς τα μέτρα που είναι απαραίτητα για τη στήριξη των σχεδιαζόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το ονομαστικό έλλειμμα αναμένεται να ανέλθει στο 3,4 % του ΑΕΠ το 2016, σύμφωνα με το έλλειμμα που συνέστησε το Συμβούλιο το 2015. Για το 2017, με αμετάβλητες πολιτικές, το ονομαστικό έλλειμμα προβλέπεται να ανέλθει στο 3,2 % του ΑΕΠ, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος μη τήρησης της προθεσμίας για τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος. Η συνιστώμενη προσπάθεια δημοσιονομικής προσαρμογής δεν προβλέπεται να επιτευχθεί το 2016 και το 2017, δεδομένου ότι η στρατηγική εξυγίανσης που ακολούθησε η Γαλλία στηρίζεται κυρίως στη βελτίωση των κυκλικών συνθηκών και στη συνέχιση των χαμηλών επιτοκίων, συνθήκες που είναι εκτός του ελέγχου των αρχών, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης. Με βάση την αξιολόγησή της όσον αφορά το Πρόγραμμα Σταθερότητας, και λαμβανομένων υπόψη των εαρινών προβλέψεων της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Γαλλίας με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, παρότι οι τρέχουσες προβολές τη δείχνουν να επιτυγχάνει τον στόχο για το ονομαστικό έλλειμμα το 2016. Ως εκ τούτου, θα χρειαστούν περαιτέρω μέτρα για να εξασφαλιστεί η διατηρήσιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2017.
- (6) Ο λόγος των δημόσιων δαπανών προς το ΑΕΠ στη Γαλλία είναι από τους υψηλότερους στην Ένωση και, παρά μια ελαφρά μείωση το 2015, παραμένει πολύ υψηλότερος από τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Η Γαλλία εφαρμόζει επί του παρόντος σχέδιο μείωσης των δημόσιων δαπανών κατά 50 δισεκατ. EUR σε σύγκριση με την αύξηση βάσει της τάσης το διάστημα 2015-2017 σε όλα τα επίπεδα της γενικής κυβέρνησης, αλλά ενδέχεται να μην μπορέσει να επιτευχθεί με τον τρόπο αυτό σημαντική μείωση των δημοσίων δαπανών. Ο ακριβής προσδιορισμός των μέτρων που στηρίζουν τη μείωση των δαπανών, εφόσον εξασφαλιστεί ότι τα μέτρα εξοικονόμησης πόρων λαμβάνουν υπόψη το σχεδόν μηδενικό ποσοστό πληθωρισμού, θα συμβάλει στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του εν λόγω σχεδίου.
- (7) Εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα όσον αφορά την περαιτέρω μείωση του δείκτη δαπανών όπως είχε προγραμματιστεί, δεδομένου ότι η διαδικασία εντοπισμού μεγάλων τομέων που προσφέρονται για σημαντικές εξοικονομήσεις δεν έχει αποδώσει αρκετά και η επανεξέταση των δαπανών δεν απέφερε μέχρι στιγμής παρά πενιχρά αποτελέσματα. Στον τομέα της στέγασης, η Γαλλία δαπανά σχεδόν το διπλάσιο έναντι των Ευρωπαίων εταίρων της χωρίς αξιοσημείωτη βελτίωση των αποτελεσμάτων στη στεγαστική αγορά. Το συνδυασμένο αποτέλεσμα της εφαρμογής της προβλεπόμενης μείωσης των επιχορηγήσεων προς τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης από την κεντρική κυβέρνηση και του μεγαλύτερου ελέγχου των δαπανών της τοπικής αυτοδιοίκησης, ιδίως με τη συγκράτηση της αύξησης των διοικητικών δαπανών των τοπικών αρχών, θα μπορούσε να διατηρήσει το επενδυτικό τους δυναμικό. Η επανεξέταση των δαπανών θα μπορούσε να αποτελέσει κατάλληλο μέσο για τον προσδιορισμό των εν λόγω εξοικονομήσεων πόρων. Επιπλέον, η πρόσφατη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης προσφέρει δυνατότητες αύξησης της αποτελεσματικότητας του συστήματος σε μεσομακροπρόθεσμο ορίζοντα.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

- (8) Δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί σημαντική εξοικονόμηση πόρων βραχυπρόθεσμα χωρίς σημαντική περιστολή της αύξησης των δαπανών κοινωνικής ασφάλισης, που αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το ήμισυ των δαπανών της γενικής κυβέρνησης. Η βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος έχει βελτιωθεί χάρη στη συμφωνία του 2015 για τα ταμεία επικουρικής συντάξεως αλλά θα μπορούσε να συνεχίσει να αντιμετωπίζει ελλείμματα σε βραχυπρόθεσμη έως μεσοπρόθεσμη βάση, ιδίως υπό δυσμενείς μακροοικονομικές συνθήκες. Επιπλέον, οι προγενέστερες μεταρρυθμίσεις του συνταξιοδοτικού συστήματος δεν αναμένεται να μειώσουν το τρέχον υψηλό επίπεδο του ποσοστού των δημόσιων δαπανών για συντάξεις παρά μετά το 2025. Η Γαλλία έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για το 2016 και το 2017 όσον αφορά τον περιορισμό της αύξησης των δαπανών για την υγεία. Οι εν λόγω στόχοι θα μπορούσαν να συμπληρωθούν με περαιτέρω προσπάθειες για την εξεύρεση τρόπων βελτίωσης της αποτελεσματικότητας μεσομακροπρόθεσμα.
- (9) Έχουν ληφθεί μέτρα πολιτικής για τη μείωση του εργασιακού κόστους και τη βελτίωση των περιθωρίων κέρδους των επιχειρήσεων μέσω έκπτωσης φόρου ύψους 20 δισεκατ. EUR υπέρ της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης, καθώς και μέσω της πρόσθετης μείωσης των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ύψους 10 δισεκατ. EUR στο πλαίσιο του συμφώνου ευθύνης και αλληλεγγύης. Ο σχεδιασμός των μέτρων αυτών, που αντιστοιχούν σε 1,5 % του ΑΕΠ και συμβάλλουν στη μείωση των αποκλίσεων μεταξύ της Γαλλίας και του μέσου όρου της ζώνης του ευρώ όσον αφορά τη φορολογική επιβάρυνση της εργασίας, ενδέχεται να εμποδίσει την αποτελεσματικότητά τους. Τα αποτελέσματα των προβλεπόμενων αξιολογήσεων αυτών των μέτρων μείωσης του κόστους θα βοηθήσουν στη λήψη αποφάσεων για τον μελλοντικό σχεδιασμό των εν λόγω καθεστώτων, ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα μέτρα αυτά εκπληρώνουν τους στόχους τους από πλευράς αποδοτικότητας. Τα αποτελέσματά τους στη διαμόρφωση των μισθών και της απασχόλησης έχουν ιδιαίτερη σημασία για τις εν λόγω αξιολογήσεις.
- (10) Στο σημερινό πλαίσιο υψηλής ανεργίας, υπάρχει κίνδυνος το κόστος εργασίας σε επίπεδο κατώτατου μισθού να συνιστά εμπόδιο στην απασχόληση των ατόμων με χαμηλό επίπεδο προσόντων. Ενώ οι κατώτατες αποδοχές είναι υψηλές σε σχέση με τον μέσο μισθό, το κόστος της εργασίας στο επίπεδο του κατώτατου μισθού έχει μειωθεί μέσω απαλλαγών από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Οι αυξήσεις του κατώτατου μισθού προκαλούν αυξήσεις των αποδοχών στις περισσότερες κατηγορίες εργαζομένων και δημιουργούν κινδύνους συμπίεσης των μισθών προς τα πάνω. Ο μηχανισμός τιμαριθμικής αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού προκαλεί αναδράσεις μεταξύ της αύξησης του μέσου μισθού και των μεταβολών του κατώτατου μισθού, που καθυστερούν την αναγκαία προσαρμογή των μισθών σε περίπτωση δυσμενών οικονομικών συνθηκών.
- (11) Παρ' όλες τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, οι εργοδότες έχουν περιορισμένη μόνο ευελιξία να αποκλίνουν από κλαδικές συμφωνίες. Αυτό αφορά όλες τις πτυχές των συνθηκών απασχόλησης, όπως οι μισθοί, ο χρόνος εργασίας, οι συνθήκες απασχόλησης και εργασίας, και περιορίζει τις δυνατότητες των επιχειρήσεων να προσαρμόζουν το εργατικό δυναμικό ανάλογα με τις ανάγκες τους. Επί του παρόντος, οι κλάδοι μπορεί να αποτρέπουν τις εταιρείες να καθορίζουν, κατά περίπτωση και μετά από διαπραγματεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους, τους όρους υπό τους οποίους ο χρόνος εργασίας μπορεί να αποκλίνει από τις κλαδικές συμφωνίες. Η υιοθέτηση παρεκκλίσεων από κλαδικές συμφωνίες και γενικές νομικές διατάξεις σχετικά με τις συνθήκες απασχόλησης, μέσω συμφωνιών σε επίπεδο επιχειρήσεων, θα μπορούσε να διευκολυνθεί, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους.
- (12) Το 2015, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε σε 10,4 %. Το ποσοστό ανεργίας είναι υψηλότερο μεταξύ των νέων, των υπηκόων τρίτων χωρών και των λιγότερο ειδικευμένων εργαζομένων. Η διάρθρωση της αγοράς εργασίας χαρακτηρίζεται από όλο και μεγαλύτερη πόλωση: εργαζόμενοι με ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο κατάρτισης προσλαμβάνονται με συμβάσεις αορίστου χρόνου, ενώ ένα σταθερό ποσοστό των θέσεων εργασίας χαμηλής ειδίκευσης καθίσταται όλο και περισσότερο επισφαλές. Το ποσοστό των συμβάσεων ορισμένου χρόνου διάρκειας μικρότερης από ένα μήνα στο σύνολο των προσλήψεων αυξήθηκε σε σχεδόν 70 % το 2015. Το νομικό πλαίσιο που διέπει τις συμβάσεις εργασίας, ιδίως η νομοθεσία για τις απολύσεις όσον αφορά τις συμβάσεις αορίστου χρόνου, μπορεί να συντελεί στη μεγάλη κατάρτιση της αγοράς εργασίας. Η μακρόχρονη επιδείνωση της αγοράς εργασίας δημιουργεί πιέσεις στη βιωσιμότητα του συστήματος παροχών ανεργίας. Τον Φεβρουάριο του 2016, το έλλειμμα είχε εκτιμηθεί σε 4,5 δισεκατ. EUR το 2015, 4,2 δισεκατ. EUR το 2016 και 3,6 δισεκατ. EUR το 2017. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε περαιτέρω αύξηση του επιπέδου χρέους του συστήματος από 25,8 δισεκατ. EUR το 2015 σε 30,0 δισεκατ. EUR το 2016 και σε 33,6 δισεκατ. EUR το 2017. Ο υπολογισμός των παροχών εννοεί διαδοχικές βραχυπρόθεσμες θέσεις πλήρους απασχόλησης έναντι μακροπρόθεσμων θέσεων μερικής απασχόλησης και δημιουργεί κίνητρα για τους εργοδότες να προσφέρουν βραχυπρόθεσμη απασχόληση που συμπληρώνεται με εργασιακές παροχές. Επιπλέον, ο σχεδιασμός του συστήματος παροχών ανεργίας, ιδίως όσον αφορά τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και τη σταδιακή μείωση των παροχών, μπορεί να εξασθενήσει τα κίνητρα για την επιστροφή στην εργασία.
- (13) Η μετάβαση από το σχολείο στην εργασία εξακολουθεί να είναι δυσχερής και αυτοί που πλήττονται περισσότερο είναι οι νέοι με τα λιγότερα προσόντα. Η προσφυγή σε προγράμματα μαθητείας μειώνεται μεταξύ των κατηγοριών χαμηλής εξειδίκευσης λόγω των διαφοροποιημένων περιφερειακών στρατηγικών και της περιορισμένης ικανότητας του συστήματος να προσαρμόζεται σε νέες οικονομικές ανάγκες. Η προσφορά κατάρτισης για τους ανέργους, τους εργαζόμενους χαμηλότερης ειδίκευσης και τους εργαζόμενους σε ΜΜΕ παραμένει ανεπαρκής. Οι εν εξελίξει μεταρρυθμίσεις της επαγγελματικής κατάρτισης, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τη διακυβέρνηση, τα κίνητρα και τον επαγγελματικό προσανατολισμό, και το νέο στοχοθετημένο πρόγραμμα κατάρτισης δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί πλήρως και θα πρέπει

να ενισχυθούν. Η μη ικανοποιητική συνεργασία μεταξύ των διαφόρων φορέων που συμμετέχουν στη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση εμποδίζει την αποτελεσματική κατανομή των πόρων. Ο λογαριασμός προσωπικής δραστηριότητας που πρόκειται να θεσπιστεί ενδέχεται να συμβάλει στην επανεξισορρόπηση της πρόσβασης στην εργασία.

- (14) Η ποιότητα του γαλλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος εξακολουθεί να αξιολογείται ως μέτρια, ιδίως όσον αφορά τον φόρτο που προκαλούν οι κρατικές ρυθμίσεις, όπου η Γαλλία κατατάσσεται σε χαμηλή θέση σε διεθνείς συγκρίσεις. Το πρόγραμμα απλούστευσης συνεχίζεται όπως είχε προγραμματιστεί, αλλά η εφαρμογή του εμφανίζει άνηση πρόοδο, ιδίως όσον αφορά τα μέτρα που απευθύνονται σε επιχειρήσεις, όπου εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα σε αρκετούς τομείς.
- (15) Η γαλλική οικονομία έχει δυσανάλογα υψηλό ποσοστό μικρών επιχειρήσεων σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη και αυτό περιορίζει το επίπεδο της παραγωγικότητάς τους. Πρόσφατες πρωτοβουλίες για να μετριαστούν οι επιπτώσεις των απαιτήσεων που σχετίζονται με το μέγεθος δεν αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά την ανάπτυξη των επιχειρήσεων, ιδίως δεδομένης της περιορισμένης εμβέλειας και του προσωρινού χαρακτήρα ορισμένων μέτρων. Κατά συνέπεια, οι επιδράσεις κατωφλίου θα συνεχίσουν να περιορίζουν την ανάπτυξη των γαλλικών επιχειρήσεων.
- (16) Ο ανταγωνισμός στον τομέα των υπηρεσιών έχει βελτιωθεί σε ορισμένους τομείς, αλλά εξακολουθούν να υφίστανται φραγμοί σε άλλους, ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών υποστήριξης επιχειρήσεων, δεδομένου ότι σημαντικό μέρος των εν λόγω υπηρεσιών έμεινε ανεπηρέαστο από τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, και στις βιομηχανίες δικτύου. Ορισμένα εμπόδια εισόδου στην αγορά και κανονιστικές ρυθμίσεις, καθώς και οι επιβεβλημένες τιμές περιορίζουν την οικονομική δραστηριότητα στα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα και αποτελούν τροχοπέδη για την παραγωγικότητα άλλων τομέων που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες αυτές. Η έκδοση του νόμου Macron το 2015 ήρε ορισμένους περιορισμούς αλλά χρειάζονται περισσότερες προσπάθειες. Άλλα προβλήματα έχουν την προέλευσή τους στην περιοριστική εφαρμογή των απαιτήσεων αδειοδότησης.
- (17) Η Γαλλία συνεχίζει να υστερεί σε σχέση τους πρωτοπόρους της καινοτομίας στην ΕΕ, παρά τη γενναιόδωρη υποστήριξη από το κράτος στον τομέα αυτό. Υπήρξε πληθώρα και αστάθεια δημόσιων καθεστώτων υποστήριξης της καινοτομίας κατά τα τελευταία 15 έτη, γεγονός που προκαλεί ανησυχίες όσον αφορά τον γενικό συντονισμό, τη συνεκτικότητα και την αποτελεσματικότητα των καθεστώτων αυτών. Αυτό επηρεάζει ιδίως τις ΜΜΕ.
- (18) Ο λόγος των φόρων προς το ΑΕΠ είναι από τους υψηλότερους στην ΕΕ. Η σύνθεσή του δεν συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη, καθώς ασκεί μεγάλη πίεση στους συντελεστές παραγωγής και σχετικά μικρή πίεση στην κατανάλωση. Οι φόροι εταιρειών άρχισαν να υποχωρούν ελαφρά το 2014 και παρατηρείται μείωση της απόστασης μεταξύ Γαλλίας και μέσου όρου της ΕΕ από πλευράς περιβαλλοντικής φορολογίας, αλλά τα έσοδα από τον ΦΠΑ παραμένουν χαμηλά τόσο ως ποσοστό του ΑΕΠ όσο και ως ποσοστό της συνολικής φορολογικής επιβάρυνσης λόγω των χαμηλών συντελεστών, της ευρείας εφαρμογής μειωμένων συντελεστών και των πολλών εξαιρέσεων σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ. Εκτός από τη συνεχιζόμενη σταδιακή κατάργηση των εισφορών αλληλεγγύης των εταιρειών και την κατάργηση του έκτακτου φόρου εισοδήματος των επιχειρήσεων, δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί πλήρως συγκεκριμένα μέτρα για την επίτευξη του εξαγγελθέντος στόχου μείωσης του νόμιμου συντελεστή φόρου εισοδήματος των επιχειρήσεων σε 28 % το 2020.
- (19) Το φορολογικό σύστημα είναι πολύ περίπλοκο. Διατηρείται μεγάλος αριθμός αναποτελεσματικών φόρων που αποφέρουν λίγα ή καθόλου έσοδα και η φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι ιδιαίτερα πολύπλοκη, πράγμα που συνεπάγεται σημαντικό διοικητικό κόστος. Παρόλο που στον νόμο για τον προγραμματισμό των δημόσιων οικονομικών για την περίοδο 2014-2019 θεσπίστηκε η υποχρέωση τακτικής αξιολόγησης και παρακολούθησης των φορολογικών δαπανών, η προβλεπόμενη μείωση των φορολογικών δαπανών για το 2016 είναι περιορισμένη μετά αύξηση επί σειρά ετών.
- (20) Συνολικά, οι φραγμοί για τις ιδιωτικές επενδύσεις είναι μέτριοι, και τα σημαντικότερα εμπόδια είναι ο αυξημένος κανονιστικός φόρτος και οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές. Το επενδυτικό περιβάλλον θα μπορούσε να αναβαθμιστεί με τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, τη μείωση των φόρων επί της παραγωγής και του εισοδήματος των επιχειρήσεων και την απλούστευση του φορολογικού συστήματος. Όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γαλλικών επιχειρήσεων, είτε αυτή σχετίζεται με το κόστος είτε όχι, προσφέρουν δυνατότητες αύξησης του επιπέδου των επενδύσεων και παροχής κινήτρων στις επιχειρήσεις για επενδύσεις σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο, με στόχο τη βελτίωση της παραγωγικότητας. Το μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό περιορίζεται επίσης από τις υποτονικές επενδύσεις σε δραστηριότητες καινοτομίας.
- (21) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή πρόβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Γαλλίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και το

Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί στη Γαλλία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Γαλλία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις της στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω.

- (22) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (23) Υπό το πρίσμα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το Πρόγραμμα Σταθερότητας. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Γαλλία να λάβει μέτρα κατά την περίοδο 2016-2017 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει τη μόνιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2017 μέσω της θέσπισης των απαιτούμενων διαρθρωτικών μέτρων και της χρησιμοποίησης όλων των έκτακτων εσόδων για τη μείωση του ελλείμματος και του χρέους. Να προσδιορίσει τις περικοπές δαπανών που προγραμματίζονται για τα επόμενα έτη και να εντείνει τις προσπάθειες για αύξηση του ποσού που εξοικονομείται από την επανεξέταση των δαπανών, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης, έως το τέλος του 2016. Να ενισχύσει τις ανεξάρτητες αξιολογήσεις των δημόσιων πολιτικών προκειμένου να εντοπιστούν τρόποι αύξησης της αποτελεσματικότητας σε όλους τους υποτομείς της γενικής κυβέρνησης.
2. Να διασφαλίσει ότι οι μειώσεις του κόστους εργασίας θα συνεχιστούν και ότι η εξέλιξη των κατώτατων μισθών συνάδει με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ανταγωνιστικότητα. Να προβεί σε μεταρρύθμιση του εργατικού δικαίου, ώστε να παρέχονται περισσότερα κίνητρα στους εργοδότες να πραγματοποιούν προσλήψεις με συμβάσεις αορίστου χρόνου.
3. Να βελτιώσει τη σύνδεση μεταξύ του εκπαιδευτικού τομέα και της αγοράς εργασίας, ιδίως με τη μεταρρύθμιση της μαθητείας και της επαγγελματικής κατάρτισης, με έμφαση στα άτομα χαμηλής ειδίκευσης. Να αναλάβει δράση μέχρι τα τέλη του 2016 για τη μεταρρύθμιση του συστήματος παροχών ανεργίας με στόχο την αποκατάσταση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας του συστήματος και την παροχή περισσότερων κινήτρων για επιστροφή στην εργασία.
4. Να άρει τα εμπόδια άσκησης δραστηριοτήτων στον τομέα των υπηρεσιών, ιδίως όσον αφορά τις υπηρεσίες υποστήριξης επιχειρήσεων και τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα. Να λάβει μέτρα για την απλούστευση και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των καθεστώτων στο πλαίσιο της πολιτικής καινοτομίας. Έως το τέλος του 2016, να θεσπίσει περαιτέρω μεταρρυθμίσεις όσον αφορά τα κριτήρια μεγέθους στις κανονιστικές ρυθμίσεις, τα οποία εμποδίζουν την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και να συνεχίσει την απλοποίηση των διοικητικών, φορολογικών και λογιστικών κανόνων που διέπουν τις επιχειρήσεις με τη συνέχιση του προγράμματος απλούστευσής τους.
5. Να λάβει μέτρα για τη μείωση των φόρων επί της παραγωγής και του νόμιμου συντελεστή φόρου εισοδήματος των επιχειρήσεων, με παράλληλη διεύρυνση της φορολογικής βάσης για την κατανάλωση, ιδίως όσον αφορά τον ΦΠΑ. Να καταργήσει τις μη αποδοτικές φορολογικές δαπάνες, να καταργήσει τους φόρους που αποφέρουν λίγα ή καθόλου έσοδα και να εγκρίνει τη μεταρρύθμιση της παρακράτησης του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων στην πηγή μέχρι το τέλος του 2016.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. KAŽIMÍR

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)



Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL